

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	7
Financiële stand	8
Analyse van perspectiefnota naar begroting	9
Totaal overzicht Lasten en Baten	27
Overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead	31
Reservepositie	33
Overige onderwerpen	34
Collegeprioriteiten	35
Programma's	37
Programma 1: Mens en Samenleving	39
Programma 2: Kunst, Cultuur en Erfgoed	53
Programma 3: Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid	61
Programma 4: Economie, Werk, Toerisme en Recreatie	79
Programma 5: Bestuur en Dienstverlening	89
Overzicht verplichte beleidsindicatoren	101
Verklarende lijst verplichte beleidsindicatoren	102
Paragrafen en bijlagen	105
Paragrafen	107
Bijlagen	191
Infographic	218

Voorwoord

Van links naar rechts: de wethouders Maurice Remery en Esther Prent, burgemeester Ruud van den Belt, de wethouders Kees Gommeren en Nadir Baali en secretaris Thijs de Jongh

Leden van de gemeenteraad van Steenbergen,

Sinds corona kampen we in ons land met hardnekkige en langdurige crises die ook hun weerslag hebben op onze inwoners en onze organisatie. De oorlog in Oekraïne, de opvang van asielzoekers en statushouders, de stikstofproblematiek en de boerenprotesten, de overspannen huizenmarkt, onbetaalbare energieprijzen, een ongekende inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt hebben een groot effect op ons dagelijks leven en werken. Dus is het extra belangrijk om er voor onze inwoners te zijn. Het college van burgemeester en wethouders heeft dan ook expliciet gekeken waar en hoe onze inspanningen het verschil kunnen maken.

Van ambitie naar actie

Op 14 juli 2022 is het coalitieakkoord van ambitie naar actie vastgesteld in de raad. Daarmee is het een raadsakkoord geworden. Vanuit dit akkoord zijn negen collegeprioriteiten bepaald:

- Prioriteit Participatiebeleid
- Prioriteit Toegankelijk Sociaal Domein
- Prioriteit Actieplan Wonen
- Prioriteit Ontwikkelplannen
- Prioriteit Duurzaamheid
- Prioriteit Ruimtelijke ontwikkelingen en verkeer: randweg en omleidingsroute
- Prioriteit Maatschappelijk Vastgoed
- Prioriteit Economische Kracht
- Prioriteit Organisatieontwikkeling

Met deze prioriteiten brengen we focus aan op de onderwerpen waar we als college het verschil kunnen en willen maken. De negen prioriteiten raken de verschillende schaalniveaus van het alledaagse leven in de gemeente Steenbergen. Van onze inwoners zelf, van de kern waarin zij wonen en werken en van de regio waarvan onze gemeente deel uitmaakt. Onze inwoners staan daarbij steeds centraal. Met gerichte acties geven we invulling aan de eigen ambities uit het raadsakkoord en spelen we – waar mogelijk - in op de problemen van de verschillende crises.

De vijf begrotingsprogramma's bevatten doelstellingen die wij de komende bestuursperiode willen bereiken.

- Met het opstellen van *participatiebeleid* willen we onze inwoners eerder en beter betrekken bij ons beleid.
- Om de weerbaarheid van onze inwoners te vergroten verbreden we de *toegang tot het sociaal domein*.
- Het *actieplan wonen* is gericht op het bereikbaar maken van voldoende woningen voor starters, nestverlaters, oudere mensen met een kleine beurs en bijzondere doelgroepen.
- Om sterke kernen te behouden maken we in deze bestuursperiode voor alle kernen *ontwikkelplannen*.
- Door ons te richten op de pijlers energie, klimaat en circulaire economie werken we aan de doelen op het gebied van *duurzaamheid*. In 2050 willen we energieneutraal, klimaatadaptief en circulair zijn.
- Voor de overlast van zwaar verkeer in de kernen kijken we of een *randweg of omleidingsroute* oplossingen kunnen bieden.
- Ons *maatschappelijk vastgoed* willen we zo goed mogelijk inzetten om onze gemeentelijke doelstellingen te behalen. Hiervoor maken we vastgoed- en accommodatiebeleid waarbij we voortbouwen op eerder vastgestelde kaders.
- We zetten vol in op de uitvoering van het beleidskader *Economische Kracht*. Aan de drie pijlers agrofood, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie voegen we op termijn zorg economie toe.
- Om de organisatie goed af te stemmen op de maatschappelijke opgaven gaat de *organisatieontwikkeling* een nieuwe fase in. Daarbij moet de slag gemaakt worden naar een ontwikkelorganisatie.

Evenwichtig beleid

Voor iedere prioriteit zijn concrete acties opgenomen. Het uitvoeren van acties vragen om de inzet van budget en capaciteit in onze organisatie. Maar dat moet wel met elkaar in balans zijn. De budgetten zijn in deze begroting afgestemd op de ambities. Onze financiële positie in de komende jaren laat dit toe. De organisatie gaat, zoals hierboven aangegeven, een nieuwe fase in en moet de slag maken van beheerorganisatie naar ontwikkelorganisatie. De randvoorwaarden hiervoor zijn in deze begroting ingebouwd.

Ook aandacht voor het bestaand beleid

Naast de collegeprioriteiten, waarbij we intensief en projectmatig sturen op de voortgang en resultaten, zetten wij de koers in het bestaand beleid voort. De perspectiefnota 2023 – 2026 is hiervoor de basis. In de programma's hebben wij concrete acties opgenomen die bijdragen aan de ambities. Voorbeelden hiervan zijn het actualiseren van de DOE agenda, het voortzetten van preventieactiviteiten in het sociaal domein, onderwijshuisvesting (investeringsplan), noodzakelijke investeringen in het maatschappelijk vastgoed, het beter zichtbaar maken van ons erfgoed, actualiseren uitvoeringsprogramma duurzaamheid, voorbereiden van de Omgevingswet, de centrumontwikkeling Steenberg en Dinteloord en het uitvoeren van het integraal veiligheidsbeleid.

Solide financiële positie

De financiële positie van Steenberg is en blijft goed. De meerjarenbegroting is over de hele periode 2023 – 2026 sluitend, zonder inzet van de algemene reserve. De jaren 2024 en 2025 geven een ruim overschot. Om de solide financiële positie ook in de toekomst vast te houden is het belangrijk het minimumniveau van de reserves te bepalen. Deze actie wordt in 2023 opgepakt, in aanloop naar de begroting 2024. Vooralsnog houden wij de positieve saldi voor de jaren 2024 – 2026 achter de hand voor het versterken en behouden van ons eigen vermogen.

	2023	2024	2025	2026
Saldo meerjarenbegroting 2023-2026	129.000	1.819.000	3.084.000	629.000

Risico's

Het wereldbeeld wordt momenteel bepaald door verschillende crises. Deze crises bij elkaar zorgen met name in de Europese landen voor een torenhoge inflatie. Ook in Nederland. Wij hebben de bedreigingen van deze inflatie in beeld gebracht. Dat heeft geleid tot een aantal maatregelen die het risico verlagen tot een aanvaardbaar niveau. De resultaten van deze analyse zijn op hoofdlijnen opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Onze weerstandscapaciteit (het bedrag wat we beschikbaar hebben als buffer voor de risico's) is nog steeds veel hoger dan het benodigd weerstandsvermogen. De weerstandsratio komt uit op 2,65. Volgens het vastgestelde beleid betekent dit de score "uitstekend".

Lokale lasten

Het raadsakkoord geeft aan dat de lokale lasten de inflatie volgen. In deze begroting houden we rekening met een inflatiepercentage van 4,2%. Concreet houdt dit in dat de totale OZB-opbrengst met maximaal 4,2% mag toenemen ten opzichte van het niveau van 2022. De tarieven worden bepaald bij het opstellen van de belastingverordeningen. Deze worden voorgelegd in de raad van december 2022.

De begrotingsbehandeling staat gepland voor 10 november 2022. Op 11 oktober 2022 wordt een ambtelijke toelichting gegeven op deze begroting.

Wij wensen u veel succes toe bij de beraadslagingen in uw fractie, het debat in de raad en de daaropvolgende besluitvorming.

College van burgemeester en wethouders.

Leeswijzer

In deze programmabegroting ziet u de vertrouwde programma's terug. In programma 4 Economie, Toerisme en Recreatie hebben wij het thema "werk" toegevoegd. De baten en lasten van de uitkeringen maken deel uit van dit programma. Daar gaat veel geld in om. Daarom is dit thema toegevoegd in de benaming van het programma.

Financiële stand

Direct na het voorwoord en deze leeswijzer gaan wij in op de financiële stand van de begroting. De begroting heeft een belangrijke relatie met de perspectiefnota. Deze perspectiefnota 2023-2026 is vastgesteld op 14 juli 2022. In een apart hoofdstuk is de verbinding gelegd naar deze perspectiefnota. Elke mutatie wordt apart toegelicht.

Ook wordt in dit hoofdstuk de volgende overzichten opgenomen: de totale baten en lasten, de incidentele baten en lasten, overhead, algemene dekkingsmiddelen en de reservepositie.

Collegeprioriteiten

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke prioriteiten wij ons de komende bestuursperiode willen richten. Hier wordt ook uitgelegd waarom we juist voor deze prioriteiten hebben gekozen.

Opbouw van de programma's

De programma's hebben een facelift ondergaan. Er is onderscheid gemaakt in de acties van collegeprioriteiten en de acties van het bestaande beleid. De acties richten zich op het jaar 2023. De acties voor 2024 en verder worden uitgewerkt in het nog op te stellen collegeactieplan.

De programma's bevatten ook de beleidskaders, de baten en lasten en de nieuwe investeringsbedragen voor 2023 tot en met 2026. Deze zijn beknopt toegelicht.

Beleidsindicatoren

De effectindicatoren zijn niet meer opgenomen. Wij gaan eerst in gesprek met het auditcommittee om de opgedane ervaringen met de effectindicatoren te evalueren. Voor deze begroting maken we pas op de plaats. Wij beperken ons tot de verplichte beleidsindicatoren. Deze zijn, met daarbij een toelichting, opgenomen direct na de programma's.

Paragrafen

De verplichte paragrafen geven op de volgende onderwerpen een dwarsdoorsnede van de programma's. Lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, kapitaalgoederen, financiering, grondbeleid, bedrijfsvoering en verbonden partijen.

In de bijlagen is de financieel technische informatie opgenomen. Daarnaast treft u ook het overzicht aan van de voortgang moties, de detailbegroting Sociaal Domein en het overzicht GVVP.

Technische uitgangspunten

In de begroting 2023 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Aantal inwoners: 24.363 (stand 1-1-2022): in de jaren 2023 (24.723), 2024 (25.003), 2025 (25.283) en 2026 (25.463)
- Aantal woningen: 10.575 (stand 1-1-2022): in de jaren 2023 (10.775), 2024 (10.875), 2025 (10.975) en 2026 (11.075)
- De perspectiefnota is gebaseerd op de mei- en de decembercirculaire 2022
- Lonen en sociale lasten: *nog niet bekend*
- Prijzen goederen en diensten: *nog niet bekend*
- Huren, pachten, entreekaartjes e.d. 4,2%
- OZB: 4,2%
- Overige belastingen: 4,2%
- Rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges: 100% kostendekkendheid

Financiële stand

In dit hoofdstuk geven we aan op welke wijze de besluiten van de perspectiefnota 2023 zijn verwerkt in de begroting. Verder is een analyse gemaakt van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de perspectiefnota en zijn totaaloverzichten van de lasten en baten en de reserves opgenomen.

Analyse van perspectiefnota naar begroting

Hieronder treft u een tabel aan met de analyse van perspectiefnota 2023 naar de begroting 2023 en meerjarenramingen 2024-2026. Dit is een analyse op hoofdlijnen van de mutaties die na het opstellen van de perspectiefnota 2023-2026 en het raadsakkoord 2022-2026 zijn gemaakt.

Analyse van perspectiefnota naar begroting (afgerond op € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Startpositie				
Saldo perspectiefnota 2023	7.000	1.693.000	3.036.000	785.000
Effecten Raadsakkoord	-231.000	-66.000	-29.000	-22.000
Correctie jaarschijf 2026 tov decembercirculaire 2021	-	-	-	553.000
Algemene uitkering (effecten meicirculaire 2022)	1.545.000	1.478.000	1.869.000	-168.000
A Stand begrotingssaldo 2023-2026	1.321.000	3.105.000	4.876.000	1.148.000
Tussenrapportage 2022 (structurele doorwerking):				
Tussenrapportage onderdeel Sociaal Domein	327.000	327.000	327.000	327.000
Tussenrapportage onderdeel Overige	-34.000	-49.000	-34.000	-49.000
B Subtotaal Tussenrapportage 2022	293.000	278.000	293.000	278.000
Prijs/Loon ontwikkelingen en Indexaties:				
Ophoging stelpost indexering prijs- en loonontwikkeling	-481.000	-407.000	-386.000	-419.000
Indexaties	-546.000	-561.000	-587.000	-585.000
C Subtotaal Prijs/Loon ontwikkelingen en Indexaties:	-1.027.000	-968.000	-973.000	-1.004.000
Noodzakelijke bijstellingen:				
Uitbreiding capaciteit/formatie	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Autonome ontwikkelingen	-445.000	-518.000	-749.000	-841.000
D Subtotaal noodzakelijke bijstellingen	-645.000	-718.000	-949.000	-1.041.000
E Subtotaal Hoofdstuk collegeprioriteiten	-490.000	-550.000	-550.000	-
F Subtotaal Nieuwe wensen	-193.000	-178.000	-118.000	-118.000
Algemene uitkering (septembercirculaire 2022)				
Effecten septembercirculaire 2022	870.000	750.000	-195.000	666.000
Bezuinigingen Jeugdzorg (wettelijke maatregelen Rijk)		100.000	700.000	700.000
G Subtotaal Algemene uitkering (septembercirculaire 2022)	870.000	850.000	505.000	1.366.000
H Totaal mutaties begrotingen (B + C + D + E + F + G)	-1.192.000	-1.286.000	-1.792.000	-519.000
Saldo meerjarenbegroting 2023-2026 incl. mutaties (A + H)	129.000	1.819.000	3.084.000	629.000

A: Toelichting stand begrotingsaldo 2023-2026

Financieel beeld na verwerking voorstellen perspectiefnota 2023-2026

Alle financiële informatie over de perspectiefnota 2023 staan in onderstaande tabellen beschreven, te weten:

- Tabel totaal financieel beeld perspectiefnota;
- Tabel noodzakelijke bijstellingen.

Tabel totaal financieel beeld perspectiefnota.

Perspectiefnota financieel (afgerond op € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Vertrekpunt voor PPN 2023	476.000	2.091.000	3.411.000	1.160.000
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Mens en samenleving	-50.000	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Kunst, Cultuur en Erfgoed	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	-75.000	-65.000	-65.000	-65.000
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Economie, Toerisme en Recreatie	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Bestuur en Dienstverlening	-344.000	-333.000	-310.000	-310.000
Totaal van alle noodzakelijke bijstellingen	-469.000	-398.000	-375.000	-375.000
Saldo perspectiefnota 2023	7.000	1.693.000	3.036.000	785.000

Tabel toelichting specificatie noodzakelijke bijstellingen; voor verdere toelichtingen verwijzen wij naar perspectiefnota 2023.

Noodzakelijke bijstellingen PPN 2023 (afgerond op € 1.000)		2023	2024	2025	2026
Mens en samenleving	Tijdelijk uitbreiding onderwijshuisvesting De Nieuwe Veste	-50.000	-	-	-
Subtotaal Mens en Samenleving		-50.000	-	-	-
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Wonen	-10.000	-	-	-
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Budgetten Groenonderhoud	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Budget Kader richtlijn water (KRW)	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Subtotaal Fysieke leefbaarheid en Duurzaamheid		-75.000	-65.000	-65.000	-65.000
Bestuur en Dienstverlening	ICT	-285.000	-284.000	-261.000	-261.000
Bestuur en Dienstverlening	Actuele Basisregistratie Personen	-22.500	-22.500	-22.500	-22.500
Bestuur en Dienstverlening	WOZ-dialoog	-16.500	-6.500	-6.500	-6.500
Bestuur en Dienstverlening	Uitbreiding archivering t.a.v. website en social media	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Subtotaal Bestuur en Dienstverlening		-344.000	-333.000	-310.000	-310.000
Totaal noodzakelijke bijstellingen PPN 2022		-469.000	-398.000	-375.000	-375.000

Effecten raadsakkoord

Tabel doorrekening raadsakkoord Van Ambitie naar Actie; voor verdere toelichtingen verwijzen wij naar raadsakkoord 2022-2026

Onderwerp Raadsakkoord	Programma	2023	2024	2025	2026
Mobiele jeugdhonk	Mens en Samenleving	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Verhogen van de grens om in aanmerking te komen voor de armoederegelingen van 120% naar 130%.	Mens en Samenleving	-220.000	-280.000	-315.000	-315.000
Opzetten van een promotiecampagne in 2023 en in 2024. Dat is eenmalig en moet zorgen voor een zo groot mogelijk bereik van de armoederegelingen.	Mens en Samenleving	-30.000	-30.000	-	-
Intensiveren Ernaartoe teams	Mens en Samenleving	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Onderzoeksbudget: welke innovatieve alternatieven er zijn voor de huidige vormen van duurzame energieopwekking.	Leefomgeving en duurzaamheid	-	-15.000	-	-
Onderzoeksbudget: mogelijkheden onderzoeken om te stimuleren dat inwoners, bedrijven en verenigingen die energiebesparende maatregelen treffen.	Leefomgeving en duurzaamheid	-	-10.000	-	-
Meer handhaving in het buitengebied (uitbreiden BOA pool)	Leefomgeving en duurzaamheid	Bijdrage via Rijksmiddelen			
Inrichten van een dashboard in zodat we de voortgang in doelstellingen kunnen volgen en waarmee we onze inwoners en bedrijven kunnen communiceren	Leefomgeving en duurzaamheid	Binnen budget			
Vergroten van inzicht in de mogelijke subsidiebronnen die we zelf kunnen aanboren (extern advies)	Alle	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Een eenmalige campagne om onze inwoners bewust te maken van de gevolgen van houtstook voor het milieu.	Leefomgeving en duurzaamheid	-	-10.000	-	-
Onderzoek uitvoeren naar de (juridische) mogelijkheden op het terrein van wonen. Zoals zelfbewoningsplicht en vrijkomende mantelzorgwoningen.	Leefomgeving en duurzaamheid	-15.000	-	-	-
Duidelijke taal. Alle communicatie-uitingen moeten voor inwoners en ondernemers goed te begrijpen zijn.	Bestuur en dienstverlening	-90.000	-40.000	-40.000	-40.000
Totaal benodigd		-400.000	-430.000	-400.000	-400.000
Inzet stelpost ambities uit de samenleving		169.000	364.000	371.000	378.000
Op te nemen in de meerjarenbegroting 2023-2026		-231.000	-66.000	-29.000	-22.000

Gemeentefonds (algemene uitkering)

Correctie algemene uitkering jaar 2026

Bij het verschuiven van het laatste begrotingsjaar 2025 naar 2026 is niet de juiste beginstand van de algemene uitkering 2026 meegenomen. Onderstaand is de correctie op het jaar 2026.

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Opgenomen in meerjarenbegroting 2022	42.030.101	42.052.197	42.273.628	42.279.628
Stand decembercirculaire 2021	42.030.037	42.052.119	42.273.194	42.832.929
correctie stand 2026, afgerond	-	-	-	553.000

Meicirculaire Gemeentefonds 2022

Tijdens de ambtelijke toelichting van de perspectiefnota 2023-2026 op 16 juni 2022 zijn de effecten van de meicirculaire 2022 in beeld gebracht. Hieronder een overzicht van de bedragen van de december- en de meicirculaire en daarbij behorende mutaties .

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Stand decembercirculaire 2021	42.030.000	42.052.000	42.273.000	42.832.000
Mutatie meicirculaire 22:				
<i>Accresontwikkelingen, hoeveelheidsverschillen en Integratie- en decentralisatie uitkeringen :</i>	2.715.000	4.111.000	5.070.000	1.091.000
<i>Herverdeeleffect algemene uitkering:</i>	182.000	547.000	912.000	912.000
<i>Taakmutatie Jeugdzorg</i>	1.882.000			
<i>Taakmutatie Overige</i>	34.000	29.000	-80.000	-82.000
<i>stelpost vermindering kosten Voogdij 18+</i>	-412.000	-412.000	-412.000	-412.000
<i>stelpost extra middelen jeugdzorg</i>	-1.130.000	273.000	251.000	-131.000
<i>stelpost Inflatiecorrectie verspringing basisjaar</i>	-767.000	-772.000	-775.000	-775.000
Subtotaal mutatie meicirculaire 2022	2.504.000	3.776.000	4.966.000	603.000
Stand meicirculaire 2022	44.534.000	45.828.000	47.239.000	43.435.000
Geormerkte bedragen meicirculaire:				
<i>Extra capaciteit BOA's</i>	-33.000	-33.000	-33.000	-33.000
<i>Bijdrage WVS groep</i>	-116.000	-95.000	-100.000	-102.000
Subtotaal geormerkte bedragen meicirculaire	-149.000	-128.000	-133.000	-135.000
Mutatie meicirculaire 22 tov decembercirculaire 21	2.355.000	3.648.000	4.833.000	468.000
Meegenomen in de perspectiefnota 2023				
<i>Effecten correctie jaarschijf 2026 Jeugd</i>	-	-	-	267.000
<i>Effecten maartbrief 2022 (doorrekening regeerakkoord Rutte)</i>	-622.000	-1.606.000	-2.024.000	37.000
<i>Effecten herverdeling gemeentefonds</i>	-188.000	-564.000	-940.000	-940.000
Subtotaal meegenomen in de perspectiefnota 2023	-810.000	-2.170.000	-2.964.000	-636.000
Mutatie meicirculaire 22	1.545.000	1.478.000	1.869.000	-168.000

B: Toelichting structurele doorverwerking Tussenrapportage 2022

Op 29 september 2022 is de Tussenrapportage 2022 vastgesteld door de raad. Deze rapportage bevat diverse financiële mutaties die structureel doorwerken. Deze mutaties zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2023-2026. De structurele bedragen genoemd in de Tussenrapportage 2022 kunnen afwijken over de periode 2023-2026.

De structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2022 staan in de onderstaande tabellen beschreven, te weten:

- Tabel structurele doorverwerking Sociaal Domein;
- Tabel structurele doorverwerking Overige.

Hieronder treft u een overzicht aan van de structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2022 van het Sociaal Domein.

Specificatie TR2022; Sociaal Domein	2023	2024	2025	2026	Toelichting
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd	330.000	330.000	330.000	330.000	Vanaf januari 2022 is een wetswijziging doorgevoerd met betrekking tot het woonplaatsbeginsel. De voogdijregeling wordt afgeschaft en de gemeente wordt verantwoordelijk voor de kinderen die uit de eigen gemeente ter behandeling worden doorgezonden. Door de inwerkingtreding van deze regeling is onze rijksbijdrage in de algemene uitkering vanaf 2022 op pleegzorg gekort en zijn we als gemeente nu alleen verantwoordelijk voor de betalingen van herkomst en niet meer waar ze verblijven/gebruik maken van pleegzorg. Dit zorgt voor een structurele aanpassing in het budget.
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd	45.000	45.000	45.000	45.000	Ouders die een persoonsgebonden budget (PGB) voor hun kind aanvragen, moeten dit elk jaar opnieuw doen (afgifte PGB is voor een jaar). Bij de aanvraag wordt de hulpvraag bekeken of PGB hier de passende oplossing voor is. Dit bleek bij een aantal aanvragen niet het geval en zij zijn via de reguliere Niet Vrij Toegankelijke Zorg (NVTZ) geholpen, doorgestroomd naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) of uit zorg gegaan omdat de hulpvraag was opgelost. Dit zorgt voor een structurele aanpassing in het budget.
Sociaal Domein, onderdeel Overige	-33.000	-33.000	-33.000	-33.000	De begroting van het basispakket van jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar van Thuiszorg West-Brabant valt hoger uit. Dit komt door een verhoogde indexering van bijdrage per kind en een stijging van 45 extra kinderen in zorg ten opzichte van vorig jaar. Het risico op tekorten bij gemeenschappelijke regelingen / verbonden partijen is opgenomen als top 5 risico in de risicoparagraaf.
Sociaal Domein, onderdeel Overig	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	De autonome ontwikkelingen zorgen ervoor dat de jaarlijkse kosten met ruim 30% zullen toenemen. Het vervoersvolume is in 2020 en 2021 vanwege Covid-19 fors afgenomen. Naar de toekomst toe is het lastig een goede inschatting te maken. In de begrotingsrichtlijnen van de

Specificatie TR2022; Sociaal Domein	2023	2024	2025	2026	Toelichting
					2022-25 van de RWB is als uitgangspunt genomen dat het vervoersvolume de komende jaren niet meer op het (reguliere) niveau komt. KCV zal de vervoersontwikkeling strak monitoren. De kostenstijging in combinatie met de daling in aantal ritten geeft een effect van structureel € 15.000.
	327.000	327.000	327.000	327.000	

Hieronder treft u een overzicht aan van de structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2022 van de overige mutaties.

Specificatie TR2022; Overige	2023	2024	2025	2026	Toelichting
Openlucht recreatie	-	-15.000	-	-15.000	Er is verkend of een monitor regionaal opgezet kan worden zodat kosten minder worden en effecten op regionaal niveau meetbaar. Conclusie; de regio is nog niet klaar voor het opzetten van een regionaal onderzoek. Daardoor komen de voor de gemeente Steenbergen specifieke cijfers niet vrij. Daarom kiezen we voor een individueel 2 jaarlijks onderzoek voor Steenbergen door een extern bureau. 2022: € 15.000, 2024: € 15.000 en 2026: € 15.000.
Uitkering deelfonds sociaal domein	2.000	2.000	2.000	2.000	Deze post maakt inmiddels onderdeel uit van de algemene uitkering en kan dus afgeraamd worden (Jeugdzorg en Participatiebudget).
Overhead; dienstverlening	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	Vanwege het besluit digitale toegankelijkheid overhead zijn extra kosten gemaakt om onze gemeentelijke websites te kunnen scannen op toegankelijkheid en aanpassingen te doen waar nodig.
Overhead; communicatie	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	De informatiepagina werd tot begin 2022 in de Bode geplaatst. De kosten in de begroting 2022 zijn daarop gebaseerd. Op 9 februari is de raad via een raadsmededeling geïnformeerd over de gunning aan de Steenbergse Courant om de gemeentelijke informatiepagina's per 28 februari 2022 voor een periode van twee jaar te publiceren. De kosten hiervoor bedragen jaarlijks € 28.800 exclusief btw en overstijgen daarmee de begroting van € 15.000.
Overhead; div	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	Hogere bijdrage WVS personeel
	-34.000	-49.000	-34.000	-49.000	

C: Toelichting loon- en prijsontwikkelingen en indexaties

Voor de lonen en prijzen is er in de perspectiefnota 2023-2026 een bedrag opgenomen ter dekking van de te verwachten CAO ontwikkelingen en prijsstijgingen. Bij het opstellen van deze begroting is de loonontwikkeling nog niet bekend en zijn alleen de prijsstijgingen meegenomen waarvan we weten wat het effect is.

In deze begroting wordt voorgesteld om de stelpost te verhogen naar € 1 miljoen voor de dekking van de verwachte looncompensaties voor het personeel en de nog te verwachte prijsontwikkelingen.

stelpost indexering prijs- en loonontwikkeling	2023	2024	2025	2026
Gewenste stand	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Stand in de begroting 2023-2026 (PPN 2023-2026)	519.000	593.000	614.000	581.000
Ophogen stelpost loon- en prijsontwikkelingen	-481.000	-407.000	-386.000	-419.000

Loonontwikkeling

De huidige CAO Gemeenten loopt tot 1 januari 2023. De arbeidsvoorwaardennota van de werkgevers is ingezet voor de komende onderhandelingen. Op 15 september stellen het bestuur van de VNG en WSGO de definitieve arbeidsvoorwaardennota vast waarna de onderhandelingen kunnen beginnen voor een nieuwe CAO Gemeenten.

De afgelopen perioden hebben diverse sectoren in de publieke sector een nieuwe CAO afgesloten of zijn nog in onderhandeling. Daarbij lijkt een behoorlijke reservering voor de CAO gevolgen noodzakelijk ter voorkoming van een onaangename financiële verrassing later dit jaar.

Arbeidsvoorwaardennota

De werkgevers willen een cao afsluiten voor één jaar (van 2 januari tot en met 31 december 2023) met een passende salarisverhoging. De arbeidsvoorwaardennota bevat verder voorstellen voor hybride werken en duurzaam verplaatsen, voorstellen voor bovenwettelijke sociale zekerheid, voorstellen voor toelagen en duurzame inzetbaarheid.

Prijsontwikkeling

Hieronder treft u een overzicht aan van de doorverwerking van de prijsontwikkelingen die bekend zijn.

Indexaties	2023	2024	2025	2026	Toelichting
Subsidies	-74.000	-74.000	-74.000	-74.000	Jaarlijkse actualisatie van de subsidies Welzijnplan en WijZijnTraverseGroep.
Belastingen en verzekeringen	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	Jaarlijkse actualisatie van de verzekeringsportefeuille en de belastingen over het maatschappelijk vastgoed.
Tarieven 2023 Jeugdzorg	-177.000	-177.000	-177.000	-177.000	Het effect van de tariefsverhoging vanaf 2023 op de totale kosten Jeugdzorg voor de gemeente Steenbergen is structureel € 177.000. Het betreft een verhoging van de regionale toegekende bedragen van 7,1% ten opzichte van 2022 gebaseerd op het gebruik van jeugdzorg in 2021. Daarnaast een extra ophoging van 1% op de tarieven in hoogcomplexiteit zorg.
Tarieven 2023 WMO	-333.000	-333.000	-333.000	-333.000	De tarieven voor Wmo huishoudelijke ondersteuning en Wmo begeleiding dienen per 1 januari 2023 geïndexeerd te worden op basis van de contractafspraken met de aanbieders. De indexatie voor huishoudelijke ondersteuning vindt plaats op basis van de landelijke VNG rekentool. De tarieven voor begeleiding worden berekend op basis van

Indexaties	2023	2024	2025	2026	Toelichting
					de interne rekentool die sinds 2015 wordt gebruikt. Deze berekeningswijzen doen recht aan de CAO-ontwikkelingen die van invloed zijn op de kostprijsberekening en daarbij bieden we aanbieders een reële kostprijs. De indexering op huishoudelijke ondersteuning bedraagt € 158.000 en op begeleiding € 175.000. Het betreft een structurele doorwerking.
Persoonsgebonden budgetten (PGB) WMO	60.000	60.000	60.000	60.000	Op basis van de cijfers van de afgelopen jaren en de prognose over 2023 is het beroep op persoonsgebonden budgetten (PGB) verminderd en kan dit budget structureel afgeraamd worden.
Tarieven 2023 Overige	-11.000	-26.000	-52.000	-50.000	We hebben de lopende contracten doorgerekend op basis van de nieuwe prijzen.
Totaal	-546.000	-561.000	-587.000	-585.000	

In de risicoparagraaf wordt uitgebreid teruggekomen op de effecten van inflatie op de gemeentelijke begroting.

D: Toelichting noodzakelijke bijstellingen (autonome ontwikkelingen)

Voor de versterking van de gemeente Steenberghe zijn onderstaande formatie-uitbreidingen (2,5 fte) benodigd:

Uitbreiding capaciteit/ formatie	2023	2024	2025	2026	Toelichting
Versterking Financien, (1 fte)	-83.000	-83.000	-83.000	-83.000	De gemeente staat aan de vooravond van de realisatie van nieuwe grote ambities en er is veel groeipotentieel. Waar voorheen de nadruk lag op uitvoering (operationeel) wordt nu gewerkt aan een meer proactieve ondersteuning en advisering (tactisch en strategisch) waarbij afdeling Financien de ontwikkeling naar een wendbare en adaptieve organisatie ondersteunt. Het optimaliseren van financiële processen en een strategische kijk naar voren is een belangrijk aspect om tot een toekomstbestendige dienstverlening te komen en over heldere (stuur)informatie te beschikken. Een goed uitgelijnde P&C cyclus, de P&C producten en de advisering aan management, directie en bestuur krijgen steeds beter vorm. Het ontbreekt echter aan capaciteit om afdeling Financien door te ontwikkelen in de lijn van de ontwikkeling van de organisatie.
Versterking Webbeheer, (0,5 fte)	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000	De afgelopen jaren is de website uitgegroeid tot ons primaire (dienstverlening)communicatiekanaal met in 2021 zo'n 350.000 bezoekers. Daarnaast is het ook een doe-kanaal waar steeds meer diensten worden aangeboden. Dit kanaal is dus van essentieel belang. Dit zal in de toekomst niet minder worden gezien de snelle digitale ontwikkelingen in de samenleving. Onze inwoners verdienen meer informatie over (ruimtelijke) ontwikkelingen binnen de gemeente. In het raadsakkoord staat ook dat communicatie met onze inwoners in dit soort trajecten van groot belang is. Nieuwe wetgeving, bijvoorbeeld Wet Digitale Toegankelijkheid, Wet Digitale Overheid, vraagt om een continue ontwikkeling en monitoring. Webbeheer is verantwoordelijk voor alle gemeentelijke websites, intranet en de interne kennisbank.
Versterking Maatschappelijk vastgoed, (1fte)	-83.000	-83.000	-83.000	-83.000	In het cluster vastgoed van het team BRA is sprake van een structureel tekort aan capaciteit. Het cluster verzorgt het dagelijks beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties. Onder meer verbouwingen en aanpassingen aan gebouwen en accommodaties komen hierdoor in de knel en frequent moeten keuzes worden gemaakt waar wel of juist geen aandacht aan wordt besteed. Daarnaast wordt op dit moment gewerkt aan het op orde brengen van de basisinformatie over het gemeentelijk vastgoed. Hierbij wordt een systeem gevuld met informatie over de basiskennissen, de gebruikers/huurders, de relevante contracten, onderhoud- en -kosten, enz.
Totaal	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	

Sinds het opstellen van de perspectiefnota 2023-2026 zijn er een aantal ontwikkelingen onderzocht. Daarbij zijn de uitgangspunten, die benoemd zijn in de perspectiefnota 2023-2026, zoveel mogelijk gehanteerd. De stand en de parameters van de lokale heffingen, huren, pachten, reserves en de kapitaallasten zijn geactualiseerd. Verder zijn de beheerplannen gebouwen en sportparken doorberekend, de areaaluitbreiding op wegen, straten en pleinen beoordeeld en de effecten van ICT voor de komende jaren meegenomen.

Hieronder treft u een overzicht aan van de noodzakelijke bijstellingen:

Autonome ontwikkelingen	2023	2024	2025	2026	Toelichting
Opbrengsten afval en riolering na actualisatie tarieven	46.000	81.000	81.000	80.000	Voordeel op de BTW en de overhead.
Huren en pachten	23.000	23.000	23.000	23.000	Actualisatie op 4,2% inflatie, welke is vastgesteld in de perspectiefnota 2023.
Mutatie reserves	-48.000	-206.000	-207.000	-216.000	Actualisatie van de benodigde ontrekkingen en toevoegingen voor de reserves 2023-2026. Deze bevat met name de mutatie van de reserve onderhoud gebouwen en reserve onderhoud sportparken. Hiervoor is nu een voorziening getroffen. Dit alles naar aanleiding van de nieuwe MeerjarenOnderhoudsPlan gebouwen en sportparken.
Kapitaallasten 2023-2026 (lopend)	-8.000	-27.000	-42.000	113.000	Actualisatie van de huidige kapitaallasten op de activa voor 2023-2026.
Investeringsstaten 2023-2026	-160.000	-240.000	-407.000	-633.000	Actualisatie van de benodigde kapitaallasten voor de vernieuwde investeringsstaten 2023-2026. In deze post zit ook de afschrijvingskosten van de nieuwe investeringen die voortvloeien het MeerjarenOnderhoudsPlan gebouwen en sportparken.
MeerjarenOnderhoudsPlan Gebouwen en Sportparken	49.000	129.000	82.000	73.000	Vanwege het nieuwe MJP gebouwen en sportparken vervalt een deel van de exploitatiebudgetten, met name de post bouwkundig onderhoud, dit heeft een positief effect. Daar tegenover staan wel een negatieve bijstelling bij de "mutatie reserve" (bij de gebouwen en sportparken wordt de reserves omgezet naar een voorziening) en extra kapitaallasten naar van de nieuwe investeringen vanuit het MJOP gebouwen en sportparken, zie "investeringsstaten 2023-2026".
Voorziening wegen 2023-2026	-88.000	-88.000	-88.000	-88.000	Correctie voorziening; er worden minder uren toegeschreven aan de voorziening.
Budgetten onderhanden werk	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	Actualisatie onderhanden werk op de grondexploitaties.
Areaal uitbreiding Wegen, Straten en Pleinen	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	Afgelopen jaar is het integraal beheerplan voor de openbare ruimte van de gemeente vastgesteld. Bij het opstellen van de assetsheet openbare wegen bleek daaruit dat het te beheren en onderhouden areaal wegen en fiets- en wandelpaden de afgelopen jaren substantieel is toegenomen. Dit is een gevolg van de ontwikkeling van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen (b.v. Agro Food Centre) in de afgelopen jaren.
ICT Equalit	-76.000	-67.000	-68.000	-70.000	Een deel van de Equalit-rekening wordt bepaald door de componenten aantal inwoners, aantal accounts en een aantal devices. Op dit moment zijn alle drie de componenten in aantal toegenomen. Daarnaast is vanaf 1-1-2023 het beheer van mobile devices (smartphones en tablets) volledig in handen van Equalit. Dit leidt tot hogere structurele lasten (beheer incl. veiligheid, lease en ondersteuning) ten opzicht

Autonome ontwikkelingen	2023	2024	2025	2026	Toelichting
					van oude situatie waarbij het in eigen beheer werd gedaan. Ook de uitfasering van de vaste bureautoestellen (waar mogelijk) heeft ertoe geleid dat er extra smartphones nodig waren. Deze ontwikkelingen, gecombineerd met een aantal wijzigingen in applicaties, vragen om een bijstelling van de begroting met € 76.000.
Applicaties ICT	-101.000	-41.000	-41.000	-41.000	Gebleken is dat een aantal applicaties moet worden aangeschaft of vervangen om de dienstverlening naar inwoners, ondernemers en instellingen kwalitatief op peil te houden. Dit heeft betrekking op: kwalitatief op peil te houden. Dit heeft betrekking op onder andere: Digitale balie, Mijnoverheid berichtenverkeer, GBI en het klantportaal online diensten Zorgned. Het gaat hier om noodzakelijke bijstellingen, die op het moment van de perspectiefnota nog niet bekend waren.
Totaal	-445.000	-518.000	-749.000	-841.000	

E: Collegeprioriteiten

De collegeprioriteiten voor de komende bestuursperiode 2023-2026 komen voort uit het raadsakkoord van “*ambitie naar actie*”. In het raadsakkoord zijn diverse ambities opgenomen die zijn samengebracht naar negen collegeprioriteiten.

Hieronder treft u een overzicht aan van de voorstellen die betrekking hebben op het programma:

Programma collegeprioriteiten		2023	2024	2025	2026
Algemeen projectbudget ontwikkelorganisatie	* 1	-425.000	-550.000	-550.000	-
Actieplan Wonen	* 2	-65.000	-	-	-
Zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen (5 naar 10 locaties)	* 3	-17.000	-34.000	-34.000	-34.000
Dekking Investeringsstaten 2023-2026	* 3	17.000	34.000	34.000	34.000
Totaal		-490.000	-550.000	-550.000	-

*1 *Toelichting Algemeen projectbudget ontwikkelorganisatie*

De transitie van de organisatie gaat een nieuwe fase in. De uitdagingen waar gemeenten voor staan op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, opvang vluchtelingen, duurzaamheid, economische- en ruimtelijke ontwikkelingen zijn complex; de betrokkenheid vanuit de maatschappij is groot. Het college heeft naast de vele inspanningen die al plaatsvinden in onze organisatie en in ons netwerk negen prioriteiten bepaald. Deze komen voort uit het raadsakkoord “van ambitie naar actie”. Bij de keuze voor deze prioriteiten is expliciet gekeken waar en hoe we vooral het verschil kunnen maken bij het beantwoorden van deze complexe maatschappelijke opgaven. Hieraan wordt de komende bestuursperiode invulling gegeven.

Om de uitdagingen en genoemde prioriteiten om te kunnen zetten in actie is het van belang dat de organisatie hier een antwoord op kan geven in termen van strategie, projecten, planning en realisatie. Dit vraagt een beweging van een beheerorganisatie naar een ontwikkelorganisatie.

In de ontwikkelorganisatie sturen we effectief op de vraagstukken. Voor de complexe vraagstukken, zoals de genoemde prioriteiten zetten we programma's en projecten op met inzet van (uitvoerings)budget en (kwalitatieve) capaciteit. We bereiden de projecten voor, zetten onderzoeken uit en voeren uit. Waar nodig sturen we deze aan vanuit een aparte, specifieke projectorganisatie. De capaciteit zal worden gehaald of wel ingekocht bij andere organisatie-eenheden. Als de capaciteit in de organisatie niet aanwezig is, dan zal deze – binnen de kaders van het beleidskader inhuur derden - moeten worden ingekocht.

In de begroting 2022 hebben wij al geanticipeerd op deze ontwikkelingen door een bedrag op te nemen van € 325.000 voor 2023. Het fundament is daarmee gelegd. Om de benodigde slagkracht op de negen prioriteiten te verhogen is dit bedrag opgehoogd naar € 750.000 voor 2023. Voor 2024 en 2025 is daarvoor nog een bedrag opgenomen van € 550.000. Deze bedragen zijn gebaseerd op een inschatting en zijn voornamelijk bedoeld als voorfinanciering van projecten. Bijvoorbeeld voor ambtelijke kosten, juridische voorbereiding of opstartkosten. Het is de bedoeling dat deze kosten in een latere fase worden terugverdiend, onder andere door de verkoop van grond.

In 2023 wordt dit bedrag onder andere aangewend voor het opstellen van participatiebeleid (procesbegeleiding) en versterking van capaciteit voor ruimtelijke ontwikkeling na het opstellen van het actieplan Wonen. De inspanningen op overige prioriteiten worden nog verder uitgewerkt en qua planning in lijn gezet. Hierbij moet u denken aan de ontwikkelplannen in algemene zin en uitwerking randweg/omleidingsroute, voorbereiding bedrijventerreinontwikkeling, vitale vesting, economische kracht en duurzaamheid in de brede zin. Om vaart te kunnen maken en snel bij te kunnen sturen, is het van belang dat het college de ruimte heeft bij het aanwenden van deze budgetten. Met de reguliere planning en control cyclus wordt verantwoording afgelegd over de inzet

van deze budgetten, in een afzonderlijke paragraaf “ontwikkelingen projecten” met daarin planning, voortgang, kosten en risico’s.

**² Actieplan Wonen*

Wonen wordt een steeds complexere uitdaging. Voldoende en betaalbare woningen voor alle inwoners van de gemeente Steenbergen is niet de enige uitdaging. De komende jaren ligt er een duidelijke opgave om meer woningen te realiseren en dan vooral betaalbare woningen. Het college wil, in lijn met het landelijke beleid, in alle te realiseren projecten zorgen voor ten minste 30% bereikbare woningen. Woningen die bereikbaar zijn voor starters, nestverlaters, ouderen, mensen met een kleinere beurs en andere doelgroepen. Bij wonen hoort ook een veilige woonomgeving en de beschikbaarheid van voorzieningen in de buurt.

Om dit alles goed richting te geven, stellen we in 2023 een Actieplan Wonen op en starten we met de uitvoering daarvan. In het actieplan wonen zullen we het instrumentarium dat voor de gemeente beschikbaar vaststellen en zorgen we er voor dat we met de inzet van de juiste mix aan instrumenten de huisvestingsvraagstukken in de breedste zin van het woord aan pakken.

**³ Toelichting Zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen*

Wij leggen op 5 gemeentelijke gebouwen zonnepanelen en onderzoeken de verdere mogelijkheden voor 2024 en verder. Daarnaast nemen wij budget op voor in ieder geval nog eens 5 objecten.

F: Toelichtingen ontwikkelingen nieuw wensen

Hieronder treft u een overzicht aan van de voorstellen nieuw beleid:

Nieuwe wensen		2023	2024	2025	2026
Bezoekerscentrum Brabantse Wal en behoud (militair) erfgoed(PR2)	* 1	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Stimuleringsregeling Landschap; bestaande contracten (PR3)	* 2	-40.000	-10.000	-	-
Stimuleringsregeling Landschap; nieuwe contracten (PR3)	* 2	-	-30.000	-	-
Uitbreiding veiligheid, BOA's (PR3)	* 3	-30.000	-93.000	-93.000	-93.000
Sfeerverlichting Dinteloord (PR4)	* 4	-15.000	-	-	-
Pilot particuliere beveiliging Reinierpolder (PR4)	* 5	-20.000	-20.000	-	-
Onderzoeken Data ICT (PR5)	* 6	-63.000	-	-	-
Totaal		-193.000	-178.000	-118.000	-118.000

*1 Toelichting Bezoekerscentrum Brabantse Wal en behoud (militair) erfgoed

Speciale aandacht gaat uit naar ons militair erfgoed. Wij zetten ons in om ons vestingverleden beter zichtbaar en beleefbaar te maken en om het verhaal van de Tweede Wereldoorlog blijvend onder de aandacht te houden (klaproosveld, monumenten Gibson en Warwick, deelname herdenkingscentrum Brabantse Wal). Wij nemen een budget op om hieraan structureel invulling te geven.

*2 Toelichting Stimuleringsregeling Landschap (Stila); bestaande contracten

Bestaande contracten

In Steenbergen wordt gebruik gemaakt van de Stimuleringsregeling Landschap (Stila). Veel dijken met beplantingen zijn eigendom van agrariërs en die moeten de bomen ook beheren (snoeien). Deze eigenaren kunnen een vergoeding aanvragen voor het beheer van de dijkbeplantingen. De gemeente Steenbergen heeft met veel eigenaren contracten afgesloten. Een aantal van deze contracten lopen af. Deze moeten worden verlengd. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 100.000 (voor de duur van 6 jaar). Als de gemeente € 50.000 bijdraagt, wordt deze in het kader van de Stila verdubbeld door de provincie.

Nieuwe contracten

De partners van het Stila die de advisering aan grondeigenaren/grondgebruikers in onze gemeente verzorgt, heeft aangegeven dat er ook belangstelling is bij agrariërs die nog geen Stila-deelnemer zijn maar die wel graag aan het Stila willen deelnemen. Een van deze deelnemers wil de dijkbeplanting graag behouden. Dit draagt direct bij aan de biodiversiteit in Steenbergen. Voor het afsluiten van nieuwe beheercontracten is naar schatting een budget van € 60.000 nodig. Ook hier verdubbelt de Provincie het bedrag. Er is daarom € 30.000 opgenomen.

*3 Toelichting Uitbreiding veiligheid, BOA's

De gemeente Steenbergen zet zich stevig in om de sociale samenhang en het veiligheidsgevoel in onze kernen en wijken (de Veiligheidsmonitor) te verbeteren. In het gemeentehuis wordt een "blauwe gang" georganiseerd, een cluster waarin onze veiligheidsfunctionarissen en wijkagenten elkaar versterken. Samen met partijen in het sociaal domein zetten zij zich in om potentiële probleemsituaties in onze maatschappij zoveel mogelijk te voorkomen of in de kiem te smoren. Vanuit hetzelfde perspectief zijn de BOA's in dienst van de gemeente zelf. Dit past beter bij de gewenste lokale, operationele sturing en de vereiste aansluiting op lokale netwerken en wijken. Een belangrijke actie hierin is de uitbreiding van de BOA-capaciteit uit ten behoeve van de veiligheid in het buitengebied, zoals verzocht in de motie van de Volkspartij (4-11-2021). Hiervoor zijn ook extra middelen ontvangen vanuit het Rijk, omdat zij de gemeenten een impuls geven om de capaciteit van (wijk)agenten en BOA's in de openbare ruimte te vergroten. In de openbare ruimte verrichten BOA's belangrijk werk in specialistische en complexe beleids- en wetsgebieden.

**⁴ Toelichting Sfeerverlichting Dinteloord*

De gemeente Steenbergen staat voor leefbare, vitale en toekomstbestendige kernen waarin het goed wonen, verblijven en ondernemen is. Samen met Hart van Dinteloord wordt er gewerkt aan de doelstellingen om leefbaarheid en ondernemersklimaat in het centrum van Dinteloord te bevorderen. De gemeente investeert in sfeerverlichting voor het centrumgebied onder twee voorwaarden. Allereerst bekostigt Hart van Dinteloord de jaarlijkse servicekosten. Ten tweede betaalt Hart van Dinteloord het tweede deel van de aanschaf sfeerverlichting in 2024 zelf. Deze investering is de opmaat naar een sterkere ondernemersvereniging waarin meerdere sectoren verenigd zijn. Dit leidt tot betere samenwerking en communicatie tussen gemeente en ondernemersvereniging, maar ook tot een bredere financiële grondslag onder evenementen en projecten. Natuurlijk zal er rekening gehouden worden met de energiecrisis.

**⁵ Toelichting Pilot particuliere beveiliging Reinierpolder*

De gemeente Steenbergen zet in op toekomstbestendige bedrijventerreinen waarbij duurzame revitalisatie en transformatie tot de doelstellingen behoren. Samen met ondernemers is een pilot ontwikkeld van 24 maanden om collectief particuliere beveiliging te implementeren op Reinierpolder. Middels een gemeentelijke bijdrage van 50% van de kosten wordt de drempel tot deelname aan collectieve particuliere beveiliging aanzienlijk lager. Het collectief investeren in particuliere beveiliging door ondernemers is een opmaat richting een Biz (bedrijven investeringszone). Met de implementatie van een Biz wordt revitalisering versneld, de samenwerking door ondernemers verbeterd en de nodige transformatie van de bedrijventerreinen bevorderd.

**⁶ Onderzoeken Data ICT*

Gemeenten hebben over het algemeen maar weinig inzicht in de beschikbare data. Daardoor staat het hergebruik van data nog maar op een laag pitje. Hergebruik van eigen data leidt tot nieuwe inzichten en kan beleidsmakers ondersteunen (data geïnformeerd werken). Daarnaast kan datamanagement worden ingezet in de kwaliteit van de processen en procescontroles, waardoor de organisatie veel efficiencywinst kan boeken. Data aan het werk zetten staat dan ook hoog op de agenda van de organisatieontwikkeling.

G: Septembercirculaire Gemeentefonds 2022

In deze begroting zijn de effecten van de septembercirculaire vanaf 2023 meegenomen.
De belangrijkste onderwerpen zijn:

Accressen

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. Vervolgens zijn in de septembercirculaire 2022 de accressen vanaf 2022 bijgewerkt.

Voor alle jaren vanaf 2023 is sprake van een lichte opwaartse bijstelling van het nominale (t.b.v. loon- en prijsstijgingen) van het accres. De cumulatieve mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2022 zijn als volgt:

- 2023: 389 miljoen
 - 2024: 90 miljoen, cumulatief 479 miljoen
 - 2025: 44 miljoen, cumulatief 523 miljoen
 - 2026: 60 miljoen, cumulatief 583 miljoen
- De bedragen hebben tot en met 2025 een structurele doorverwerking

Op de normeringssystematiek zijn sinds de meicirculaire 2022 de volgende wijzigingen van toepassing:

- De splitsing in een volume- en een nominaal deel is op basis van de standen bij de Startnota en de loon- en prijsontwikkeling uit de Macro Economische Verkenning (MEV) 2022 van het CPB. Het jaarlijkse volumedeel (in euro) staat vast en het lpo-deel beweegt mee met de CPB-ramingen naar de stand van de meicirculaire van dat jaar.
- Het Rijk en de VNG zijn kort na de meicirculaire 2022 overeengekomen dat het volume-accres voor de jaren 2022 tot en met 2025 wordt bevroren.
- Vanaf 2026 wordt het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd. Er wordt geen volume-accres meer verstrekt, alleen nog maar een nominaal accres voor de loon- en prijsontwikkeling.

De index voor loon-prijsontwikkeling geschiedt op basis van de CPB-raming van de loonvoet sector overheid, index materiële overheidsconsumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen aangehouden.

Eenmalige rijksbijdrage

Het Rijk werkt met gemeenten aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. Via de algemene uitkering komt € 924 miljoen beschikbaar..

Wet kwaliteitsborging bouw (decentralisatie uitkering, geoormerkt)

De gemeenten ontvangen in 2022 een bijdrage voor de noodzakelijke voorbereiding die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) vanaf 1 januari 2023. Daarnaast ontvangen de gemeenten na inwerkingtreding een jaarlijkse bijdrage (tot en met 2026) voor het uitvoeren van de Wkb-taken. Voor de gemeente Steenbergen is dat vanaf 2023 24.000 structureel.

Sociaal domein

Het Rijk, de VNG en het IPO zijn voor de jaren 2024, 2025 en 2026 overeengekomen dat gemeenten zowel de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg als de geplande bezuinigingen voor 100% in de begroting 2023 mogen opnemen. In de begroting 2022 mochten de gemeenten nog 75% opnemen. De afspraken over de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg dienen alleen voor de verwerking in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024 - 2026. Voor de jaren na 2026 blijft onduidelijk of gemeenten 100% mogen ramen of 75%, aangezien deze jaren nog niet opgenomen zijn in de richtlijnen van de provinciaal toezichthouder.

Hieronder een overzicht van de bedragen van de mei- en de septembercirculaire 2022 en daarbij behorende mutatie:

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Stand meicirculaire 2022	44.534.000	45.828.000	47.239.000	43.435.000
Mutatie septembercirculaire 22:				
<i>Accresontwikkelingen en hoeveelheidsverschillen:</i>	828.000	399.000	59.000	1.045.000
<i>Taakmutaties:</i>	2.000	-3.000	-51.000	-48.000
<i>Integratie- en Decentralisatie uitkeringen:</i>	24.000	24.000	24.000	24.000
<i>Woz-waarden mutaties</i>	40.000	40.000	39.000	38.000
<i>stelpost Jeugdzorg</i>	-	314.000	-242.000	-369.000
Subtotaal mutatie septembercirculaire 2022	894.000	774.000	-171.000	690.000
Stand septembercirculaire 2022	45.428.000	46.602.000	47.068.000	44.125.000
Geoormerkte bedragen septembercirculaire:				
<i>Wet Kwaliteitsborging bouw (Wkb)</i>	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
Subtotaal geoormerkte bedragen septembercirculaire	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
Mutatie septembercirculaire 22 tov meicirculaire 22	870.000	750.000	-195.000	666.000

Bezuinigingen Jeugdzorg (wettelijke maatregelen Rijk)

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bezuinigingen Jeugdzorg (wettelijke maatregelen Rijk)	-	100.000	700.000	700.000

Extra bezuiniging voor rekening en risico rijk

Het is aan het rijk de extra besparing van € 511 miljoen in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Denk hierbij aan maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben en/of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden. Hoe dat pakket eruit komt te zien, is nog niet bekend: over de precieze invulling van die nog te nemen wettelijke maatregelen wordt nog steeds onderhandeld. Mochten de maatregelen of een deel ervan geen of niet tijdig doorgang vinden, dan draait het rijk voor het budgettaire risico op. Een voorbeeld hiervan is de invoering van een eigen bijdrage.

De extra korting, zo is afgesproken, moeten gemeenten als volgt verwerken in hun meerjarenbegroting: 100 miljoen in 2024, oplopend tot telkens 500 miljoen in de daarop volgende twee begrotingsjaren. Voor de gemeente Steenbergse betekent dat er in 2024 een bezuiniging van **€ 100.000** moet plaatsvinden, oplopend naar **€ 700.000** in 2025 en 2026, en structureel **€ 500.000** vanaf 2027.

Hervormingsagenda

De te nemen maatregelen zijn niet ter vervanging, maar aanvullend op de beoogde hervormingsagenda. Het Rijk en de VNG werken op dit moment aan een Hervormingsagenda voor de jaren 2022-2028.

De doelen van de hervormingsagenda zijn:

- Betere en tijdige zorg en ondersteuning op de juiste plek en wanneer dit nodig is
- Een beheersbaar en duurzaam financieel houdbaar stelsel

Het kabinet heeft besloten zelf het risico te dragen voor de extra bezuiniging van € 511 miljoen op de jeugdhulp, daarmee ontstaat ruimte voor een doorstart van de Hervormingsagenda Jeugd. Op basis van de eerder opgestelde bouwstenen, wordt in de periode tot medio november 2022 een hoofdlijnenagenda ontwikkeld.

Totaal overzicht Lasten en Baten

Bij de afzonderlijke programma's is een meerjarenoverzicht van de lasten en baten betreffende het programma opgenomen. Het totale meerjarenoverzicht van de lasten en baten is als volgt:

Totaaloverzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Programma mens en samenleving	-	-	19.586	19.484	18.864	18.861
Programma kunst, cultuur en erfgoed	1.054	827	805	817	817	817
Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid	25.208	23.178	22.209	22.961	21.459	19.787
Programma economie, toerisme en recreatie	-	-	12.265	12.216	11.809	11.778
Programma bestuur en dienstverlening	12.850	13.084	15.549	15.198	15.484	15.175
Totaal lasten	39.112	68.292	70.413	70.676	68.432	66.418
Baten						
Programma mens en samenleving	659	150	881	881	881	873
Programma kunst, cultuur en erfgoed	383	211	116	116	116	116
Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid	17.076	12.588	11.504	12.248	10.871	9.281
Programma economie, toerisme en recreatie	15	-	5.935	6.150	6.084	6.156
Programma bestuur en dienstverlening	46.959	49.190	52.107	53.101	53.565	50.622
Totaal baten	65.092	69.534	70.542	72.495	71.516	67.047
Saldo	25.980	1.242	129	1.819	3.084	629

Structureel evenwicht begroting

De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Op basis van onderstaand overzicht, gebaseerd op een door de provincie Noord-Brabant geadviseerd format, wordt aangetoond dat de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. Uit onderstaand overzicht blijkt dat alle begrotingsjaren structureel sluitend zijn. Buiten dat de incidentele baten en lasten bij de betreffende programma's inzichtelijk zijn gemaakt, is een totaaloverzicht in de bijlagen opgenomen.

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2023			Begroting 2024		
Programma's	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Mens en samenleving	19.586	801	-18.785	19.484	801	-18.683
Kunst, cultuur en erfgoed	805	104	-701	817	104	-713
Leefomgeving en duurzaamheid	22.179	11.020	-11.159	22.931	11.751	-11.179
Economie, recreatie en toerisme	12.265	5.749	-6.516	12.216	5.964	-6.252
Bestuur en dienstverlening	5.849	981	-4.868	5.895	1.112	-4.784
Sub-totaal programma's	60.684	18.654	-42.029	61.343	19.731	-41.612

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2023			Begroting 2024		
Algemene dekkingsmiddelen		50.850	50.850		51.895	51.895
Overhead	9.650		-9.650	9.253		-9.253
Heffing VPB			-			-
Onvoorzien	50		-50	50		-50
Gereal. totaal saldo baten en lasten	70.384	69.504	-879	70.646	71.626	980
Toevoeging/onttrekking aan reserves						
Mens en samenleving	-	80	80	-	80	80
Kunst, cultuur en erfgoed		12	12		12	12
Leefomgeving en duurzaamheid	30	479	449	30	492	462
Economie, recreatie en toerisme	-	69	69	-	69	69
Bestuur en dienstverlening		398	398		216	216
Tot. Toev./onttrekk.reserves	30	1.038	1.008	30	869	839
Totaal baten en lasten	70.414	70.542		70.676	72.495	
Gerealiseerd resultaat (+ pos./- neg.)			129			1.819
Incidentele baten en lasten			27			-30
Structureel begrotingssaldo (+ pos./- neg.)			156			1.789

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2025			Begroting 2026		
Programma's	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Mens en samenleving	18.864	801	-18.063	18.861	801	-18.060
Kunst, cultuur en erfgoed	817	104	-713	817	104	-713
Leefomgeving en duurzaamheid	21.429	10.389	-11.040	19.757	8.798	-10.960
Economie, recreatie en toerisme	11.809	5.898	-5.912	11.778	5.970	-5.809
Bestuur en dienstverlening	6.209	1.104	-5.105	5.911	1.098	-4.813
Sub-totaal programma's	59.128	18.295	-40.833	57.125	16.770	-40.355
Algemene dekkingsmiddelen		52.368	52.368		49.433	49.433
Overhead	9.224		-9.224	9.213		-9.213
Heffing VPB			-			-
Onvoorzien	50		-50	50		-50
Gereal. totaal saldo baten en lasten	68.402	70.663	2.261	66.388	66.203	-185
Toevoeging/onttrekking aan reserves						
Mens en samenleving		80	80		72	72
Kunst, cultuur en erfgoed		12	12		12	12
Leefomgeving en duurzaamheid	30	477	447	30	477	447

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2025			Begroting 2026		
Economie, recreatie en toerisme		69	69		69	69
Bestuur en dienstverlening		215	215		214	214
Tot. Toev./onttrekk.reserves	30	853	823	30	844	814
Totaal baten en lasten	68.432	71.516		66.418	67.047	
Gerealiseerd resultaat (+ pos./- neg.)			3.084			629
Incidentele baten en lasten			-70			-70
Structureel begrotingssaldo (+ pos./- neg.)			3.014			559

Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten 2023-2026		2023	2024	2025	2026
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
1. Programma mens en samenleving					
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid					
Milieubeheer	Onderzoek innovatieve alternatieven duurzame energieopwekking		15.000		
Milieubeheer	Onderzoek stimulatie energiebesparende maatregelen		10.000		
Milieubeheer	Campagne bewustwording houtstook voor milieu		10.000		
Wonen en bouwen	Onderzoek juridische mogelijkheden op terrein van wonen.	15.000			
Wonen en bouwen	<i>In 2023 wordt een Actieplan wonen opgesteld en wordt gestart met de uitvoering daarvan. In het actieplan wordt uitgewerkt hoe de diverse huisvestingsvraagstukken moeten worden aangepakt.</i>	65.000			
4. Programma economie, recreatie en toerisme					
Economische ontwikkeling	Pilot particuliere beveiliging bedrijventerrein Reinierpolder	20.000	20.000		
5. Programma bestuur en dienstverlening					
Personeel en organisatie	Benodigd voor transformatie 2023	181.000			
	<i>De transitie is een omvangrijk proces en loopt t/m 2023, die financieel geleidelijk structureel wordt ingebed in de organisatie. Hiervoor is gedurende 3 jaar een inzet van tijdelijk personeel noodzakelijk.</i>				
Subtotaal lasten		281.000	55.000	-	-

Overzicht incidentele baten en lasten 2023-2026		2023	2024	2025	2026
Toevoegingen reserves	<i>Toevoegingen aan reserves zijn in principe incidenteel. De structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn in een afzonderlijk overzicht in de bijlage "Staat van reserves en voorzieningen" opgenomen.</i>				
1. Programma mens en samenleving					
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		29.979	29.979	29.979	29.979
4. Programma economie, recreatie en toerisme					
5. Programma bestuur en dienstverlening					
waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-29.979	-29.979	-29.979	-29.979
Mutaties reserves		-	-	-	
Totaal lasten		281.000	55.000	-	-
Baten					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid					
Overige gronden	Verkoop snippergroen/reststrookjes	20.250	20.250	20.250	20.250
	<i>Wordt in de notitie incidentele baten en lasten specifiek genoemd als zijnde een post waarbij altijd sprake is van incidentele baten.</i>				
Subtotaal baten		20.250	20.250	20.250	20.250
Onttrekkingen reserves	<i>Onttrekkingen aan reserves zijn in principe incidenteel. De structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn in een afzonderlijk overzicht in de bijlage "Staat van reserves en voorzieningen" opgenomen.</i>				
1. Programma mens en samenleving		80.326	80.326	80.326	72.111
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed		11.911	11.911	11.911	11.911
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		479.067	491.567	476.567	476.567
4. Programma economie, recreatie en toerisme		69.298	69.298	69.298	69.298
5. Programma bestuur en dienstverlening		398.207	215.943	214.867	213.953
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-805.309	-804.045	-802.970	-793.841
Mutaties reserves		233.500	65.000	49.999	49.999
Totaal baten		253.750	85.250	70.249	70.249
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		27.250	-30.250	-70.249	-70.249
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lokale heffingen						
Onroerende-zaakbelastingen	4.962.349	5.104.190	5.327.274	5.327.274	5.327.274	5.327.274
Roerende-zaakbelastingen	2.083	2.076	2.076	2.076	2.076	2.076
Forensenbelasting	6.295	7.084	7.084	7.084	7.084	7.084
Hondenbelasting	-710	-	-	-	-	-
Toeristenbelasting	118.917	104.943	109.753	109.753	109.753	109.753
Reclamebelasting	63.194	83.150	83.150	83.150	83.150	83.150
	5.152.128	5.301.443	5.529.337	5.529.337	5.529.337	5.529.337
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	39.880.271	42.074.387	45.427.552	46.602.670	47.067.644	44.125.197
Dividenden						
nv Bank Nederlandse Gemeenten	20.965	19.000	26.000	26.000	26.000	26.000
	20.965	19.000	26.000	26.000	26.000	26.000
Saldo financieringsfunctie						
Saldo rentebaten/-lasten	-4.633	20.773	-138.137	-267.654	-260.176	-252.701
	-4.633	20.773	-138.137	-267.654	-260.176	-252.701
Overige algemene dekkingsmiddelen						
Dwangsommen/boete's	-	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	-	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
.						
Totaal algemene dekkingsmiddelen	45.048.731	47.420.603	50.849.752	51.895.353	52.367.805	49.432.833

Overhead

Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor het geven van inzicht in de totale kosten van overhead wordt hiervan een apart overzicht opgenomen. De kosten worden gecorrigeerd voor onder andere opgenomen onverdeelde kosten vanuit het primaire proces.

Overzicht overhead	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal taakveld 0.4 Overhead	10.938.409	10.341.029	10.321.673	9.761.670
<i>waarvan niet overhead:</i>				
Collegeactieprogramma	911.690	711.690	711.690	161.690
Regie bestuurlijke opgaven	352.186	352.186	352.186	352.186
Overige	23.946	24.031	34.177	34.333
Per saldo	9.650.587	9.253.122	9.223.620	9.213.461
Betreft:				

Overzicht overhead	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gemeentesecretaris/algemeen directeur	139.254	139.254	139.254	139.254
Secretariële ondersteuning	240.350	240.172	240.172	240.172
Kabinet	214.449	214.449	214.449	214.449
Management/leidinggevenden	429.309	429.309	429.309	429.309
Doorbelast. overhead aan grondexpl./voorzieningen/investeringen	-220.514	-220.514	-220.514	-220.514
Communicatie	458.246	408.157	408.157	408.157
Personeel en organisatie	1.572.074	1.390.954	1.390.954	1.390.954
Concerncontrol	200.934	200.934	200.934	200.934
Informatiebeveiliging	280.219	280.219	280.219	280.219
Juridische zaken	314.055	314.055	314.055	314.055
Geo	242.605	242.605	242.605	242.605
Informatiemanagement	2.742.542	2.564.931	2.534.711	2.535.200
Huisvesting	1.510.415	1.521.961	1.522.709	1.520.099
Financien	833.892	833.879	833.849	825.811
DIV	692.757	692.757	692.757	692.757
Totaal overhead	9.650.587	9.253.122	9.223.620	9.213.461

Reservepositie

Hieronder is een overzicht opgenomen van de verwachte standen van de reserves. Om de solide financiële positie ook in de toekomst vast te houden is het belangrijk het minimumniveau van de reserves te bepalen. Deze actie wordt in 2023 opgepakt, in aanloop naar de begroting 2024.

Dit overzicht is gebaseerd op de eindsaldi van de jaarstukken 2021 en geeft een doorkijk voor de komende jaren. In deze doorkijk zijn de claims uit de meerjarenbegroting 2023-2026 meegenomen. Er is nog geen rekening gehouden met de positieve saldo's van 2023 t/m 2026.

Doorkijk Reserves * € 1.000	31-12 2022	Mutatie 2023	31-12 2023	Mutatie 2024	31-12 2024	Mutatie 2025	31-12 2025	Mutatie 2026	31-12 2026
1. Algemene reserve	7.868	0	7.868	0	7.868	0	7.868	0	7.868
Waarvan:									
Risicoreserve	2.387	0	2.387	0	2.387	0	2.387	0	2.387
Onderzoeksbudget raad	10	0	10	0	10	0	10	0	10
COVID-19 (noodfonds)	174	0	174	0	174	0	174	0	174
Vrije ruimte	5.297	0	5.297	0	5.297	0	5.297	0	5.297
2. Reserve Transitie Organisatie	271	-271	0	0	0	0	0	0	0
3. Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	168	0	168	0	168	0	168	0	168
4. Reserve Economische ontwikkeling	2.188	0	2.188	0	2.188	0	2.188	0	2.188
5. Reserve Beheer openbare ruimte	6.689	-264	6.425	-265	6.160	-265	5.895	-264	5.631
6. Bestemmingsreserve overig	10.744	-563	10.181	-575	9.606	-558	9.048	-549	8.499
Totaal	27.928	-1.098	26.830	-840	25.990	-823	25.167	-813	24.354

Algemene Reserve

Risicoreserve

In de stand van de risicoreserve is nog geen rekening gehouden met het raadsbesluit om de risicoreserve op te hogen met € 509.000 en deze te dekken vanuit de vrije ruimte van de algemene reserve. Als de raad akkoord gaat met deze aanpassing zou de nieuwe stand € 2.896.000 worden.

COVID-19 (noodfonds)

Deze stand is gebaseerd op de jaarstukken 2021. In de tussenrapportage is de actuele saldo (15 juli 2022) van deze reserve € 174.000. De verwachting is dat dit saldo nog zal wijzigen door extra kosten (€ 29.000) en door de inkomsten vanuit het Rijk voor de compensatie inkomstenderving 2021 (€ 269.000). Hierdoor is de verwachte stand 31 december € 414.000.

Vrije ruimte

In de stand van de vrije ruimte in deze reserve is rekening gehouden om de risicoreserve te dekken met € 509.000 vanuit de vrije ruimte. Daarnaast is er nog geen rekening gehouden met de te verwachten voordelige resultaten over 2023, 2024, 2025 en 2026. Vooralsnog houden wij de positieve saldi voor de jaren 2023 - 2026 achter de hand voor het versterken en behouden van ons eigen vermogen. Hierdoor zal het saldo van de vrije ruimte van de algemene reserve gedurende de jaren mogelijk nog stijgen.

Bestemmingsreserve Transitie Organisatieontwikkeling

In 2023 zullen de transitiemiddelen volledig ingezet worden op de begeleiding programma en projecten, communicatie cq bijeenkomsten, inhuren van specifieke kennis (€ 178.000) en voor de doorontwikkeling HR (€ 92.000). Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling

Deze reserve wordt gevoed met bijdragen van ontwikkelaars voor ruimtelijke ontwikkeling. Bij grondverkoop wordt hiervoor een bedrag per m² in rekening gebracht.

Reserve Economische Ontwikkeling

Deze reserve wordt gevoed met de AFC gelden die de Provincie uitkeert op basis van een bestuursovereenkomst. Voor iedere verkochte vierkante meter verstrekt de Provincie een bijdrage voor natuur en bovenwijkse voorzieningen in de omgeving van het AFC. Door toekomstige verkoop wordt verwacht de komende 8 jaar nog een bedrag bij de provincie te kunnen declareren.

Reserve Beheer Openbare Ruimte

Deze reserve wordt voor het grootste gedeelte gevormd door dekkingsreserves voor de afschrijvingslasten van investeringen in de openbare ruimte en een tweetal reserves voor onderhoud aan kunstwerken en openbare verlichting.

Bestemmingsreserve overig

Het grootste deel van deze reserve wordt ingezet voor de dekking van toekomstige afschrijvingslasten (dekkingsreserve).

Overige onderwerpen

Subsidieplafonds Welzijnsplan

In de Algemene Subsidieverordening gemeente Steenbergen is in artikel 5, lid 1 bepaald dat de gemeenteraad jaarlijks bij de begroting de subsidieplafonds voor de verschillende subsidiesoorten van het Welzijnsplan vaststelt. Voor 2023 wordt een bedrag (geïndexeerd) van € 781.278 beschikbaar gesteld voor welzijnssubsidies.

De verdeling luidt als volgt:

- Budgetsubsidies € 618.088
- Basissubsidies € 23.800
- Activiteitensubsidies € 120.690
- Incidentele activiteitensubsidies € 18.700

Collegeprioriteiten

In dit hoofdstuk collegeprioriteiten brengen we focus aan op de onderwerpen waar we als college het verschil in kunnen maken en vormt daarmee ook meteen de opmaat naar het collegeactieprogramma. Deze paragraaf bevat de negen collegeprioriteiten voor de komende bestuursperiode 2023-2026 en komen voort uit het raadsakkoord van “*ambitie naar actie*”.

Daarnaast dient dit hoofdstuk collegeprioriteiten verschillende andere doelen. Enerzijds faciliteren wij hiermee de beweging van beheer- naar ontwikkelorganisatie. Anderzijds vormt deze paragraaf met zijn nadruk op belangrijke prioriteiten een stevig fundament voor onze interne sturing. Wij versterken daarmee ook de sturing van de raad in de kaderstellende en controlerende rol. Met dit hoofdstuk zijn wij transparant in onze prioriteiten en leggen wij verantwoording af aan de samenleving.

De 9 collegeprioriteiten zijn:

Prioriteit Participatiebeleid

Prioriteit Toegankelijk sociaal domein

Prioriteit Actieplan Wonen

Prioriteit Ontwikkelplannen

Prioriteit Duurzaamheid

Prioriteit Ruimtelijke ontwikkelingen en verkeer: randweg en omleidingsroute

Prioriteit Maatschappelijk Vastgoed

Prioriteit Economische Kracht

Prioriteit Organisatieontwikkeling

De negen bovengenoemde collegeprioriteiten raken de verschillende schaalniveaus van het alledaagse leven binnen de gemeente Steenbergen. Van onze inwoners zelf tot de grotere regio waar we als gemeente Steenbergen deel van uitmaken.

Het eerste schaalniveau is daarbij *de mens/inwoner* zelf. Wij streven ernaar dat onze inwoners en netwerkpartners (en in het bijzonder de jeugd) eerder en anders betrokken worden bij het gemeentelijke beleid en projecten. In het kader van **Participatiebeleid** stellen wij een beleidskader burgerparticipatie op, waar ook projectparticipatie en jongerenparticipatie expliciet deel van uitmaken. Dit beleidskader burgerparticipatie maken we uiteraard in samenwerking met de inwoners.

Onze inwoners kunnen ook worden geraakt in deze moeilijke tijden. Binnen het sociaal domein richten we ons op het welbevinden en de gezondheid van onze inwoners. Om de samenleving gezond en weerbaar te maken en te houden, zetten we in op het verbreden van de toegang tot het sociaal domein. **Een toegankelijk sociaal domein** zorgt er voor dat we beter ondersteuning kunnen bieden op alle levensgebieden van inwoners, waarbij de ondersteuning zich richt op het versterken van de eigen kracht van inwoners en hun netwerk. We kijken welke digitale hulpmiddelen bijdragen aan het eenvoudiger en toegankelijker maken van onze ondersteuning aan inwoners.

Onze inwoners moeten goed en passend kunnen wonen in de gemeente Steenbergen. Het realiseren van voldoende, betaalbare en passende woningen voor inwoners is echter een complexe opgave, zeker gezien de huidige woningcrisis waarin we nu zitten. De directe huisvesting (“*een passend dak boven het hoofd*”) vormt daarom het tweede belangrijke schaalniveau. Met een **Actieplan Wonen** willen we waar mogelijk invloed uitoefenen op de snelheid en het programma van de woningbouwopgaven. We zetten daarbij alle beschikbare instrumenten in.

Naast de goede en passende huisvesting is ook de leefomgeving belangrijk in het dagelijkse leven. De scholen waar de kinderen op zitten, de zwembaden waar je recreëert, het verkeer waarin je deelneemt en de natuur voor recreatie en biodiversiteit. Het zijn stuk voor stuk belangrijke zaken die we gebruiken in het dagelijkse leven. Onze *leefomgeving* vormt dan het derde schaalniveau.

Daarbij heeft het college bijzondere aandacht voor de eigen vertrouwde kern (stad of dorp). Met de **ontwikkelpannen** kijken we breed naar alle thema's, leefbaarheidsvraagstukken en lokale initiatieven die per kern spelen. Sociale vraagstukken hebben immers impact op ruimtelijke vraagstukken en andersom. Met de ontwikkelplannen bieden wij een integraal overzicht, maken we de samenhang inzichtelijk en kunnen we de regie voeren op de ontwikkeling van de kernen. Uit de ontwikkelplannen volgt dan een uitvoeringsprogramma wat we vaststellen.

De leefomgeving staat echter op sommige vlakken ook onder druk, vraagstukken over energie en biodiversiteit gaan een steeds grotere rol spelen bij de inrichting van het openbaar gebied, zowel in de kernen als daarbuiten. We willen daarom stappen zetten naar een duurzame leefomgeving doormiddel van **een integrale aanpak op duurzaamheid**. De ambitie is daarbij om in 2050 energieneutraal, klimaatadaptief en circulair te zijn. We zetten daarbij in op drie pijlers (energie, klimaat en circulaire economie).

Verkeer is een ander belangrijk aspect. Een veilige verkeersafwikkeling draagt immers bij aan een goede, prettige en bovenal veilige leefomgeving. Op dit moment ervaren de bewoners van Steenberg en Dinteloord overlast van zwaar verkeer door de kernen. **We geven dan ook prioriteit aan een randweg Steenberg en de omleidingsroute Dinteloord**. Daarbij kijken we in nauwe samenhang naar andere ruimtelijke ontwikkelingen, want net als bij de ontwikkelplannen hebben verschillende ontwikkelingen impact op elkaar. Verkeerskundige ontwikkelingen hebben dan een impact op de ruimtelijke ontwikkelingen en andersom.

Een goede leefomgeving kan ook niet zonder degelijk maatschappelijke vastgoed, denk aan een gezondheidscentrum, gemeenschapshuizen en scholen, stuk voor stuk belangrijke elementen in een goede leefomgeving voor alle leeftijden. We zetten ons **Maatschappelijke vastgoed in voor het behalen van de gemeentelijke doelstellingen**. Daarbij hanteren we als uitgangspunt de kadernota *Vastgoed Faciliteert*, welke door de raad is vastgesteld. Met deze uitgangspunten in het achterhoofd stellen wij in 2023 vastgoed- en accommodatiebeleid op.

Het *economische profiel* van de gemeente Steenberg raakt niet alleen de gemeente, maar ook de bredere regio. Steenberg voorziet dan niet alleen in werk voor zijn eigen inwoners, maar ook voor de regio en daarbuiten. We streven daarom naar een sterke lokale en regionale economie, waar ruimte is voor de ondernemer, werkgever en werknemer. We willen dan ons economisch profiel versterken. Als basis gebruiken wij hiervoor het beleidskader en het uitvoeringsprogramma Economische Kracht. We zetten dan in op onze 3 pijlers die ons economische profiel vormen (agrofood, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie). Later voegen we daar de zorg economie aan toe. **We geven dus verder uitvoering aan het beleid binnen het uitvoeringsprogramma Economische Kracht. Daarbij zoeken we ook de integratie met de zorg economie.**

En dan keren we als laatste terug naar de gemeente zelf, of beter gezegd de organisatie. De voorgaande prioriteiten en ambities vragen in toenemende mate om een sterk samenspel tussen college, raad en ambtelijke organisatie. Want er liggen ook dilemma's en risico's op de loer. En onze dagelijkse werkzaamheden, in het belang van onze inwoners, mogen er niet onder lijden. Daarom zijn we druk bezig met de doorontwikkeling van onze organisatie. Uitgangspunten hierbij zijn werken vanuit de bedoeling en, onveranderd, "de juiste mensen op de juiste plek de juiste dingen laten doen". Dit is ook noodzakelijk, omdat de wereld om ons heen sterk is veranderd door een aaneenschakeling van crises. **We geven daarom een slag aan de organisatieontwikkeling**. Daarmee creëren we een basis in onze systeemwereld en in onze cultuur waardoor we de juiste dingen kunnen (blijven) doen en aan kunnen blijven sluiten bij de veranderingen in de maatschappij.

Programma's

Programma 1: Mens en Samenleving

In vogelvlucht

Uitgaven

€ 19.586.000

1 Voorzieningen, WMO en Jeugd	€ 11.600.000
2 Toegang en eerstelijns-voorzieningen	€ 2.380.000
3 Burgerparticipatie	€ 2.100.000
4 Onderwijs	€ 2.070.000
5 Volksgezondheid	€ 1.175.000
6 Overige	€ 261.000

Inkomsten

€ 881.000

1 Onderwijs	€ 425.000
2 Burgerparticipatie	€ 219.000
3 Bijdrage reserves	€ 80.000
4 Overige	€ 157.000

Mens en samenleving in vogelvlucht

Wat zijn onze prioriteiten?

Participatiebeleid

Wij gaan voor sterke kernen en zelfredzame inwoners. Daarvoor ondersteunen en versterken wij de sociale samenhang in de kernen.

Toegankelijk sociaal domein

In het sociaal domein richten wij ons vooral op het versterken van de eigen kracht van inwoners en hun netwerk. Waar nodig ondersteunen wij dit. Wij maken de toegang tot de ondersteuning eenvoudiger en toegankelijker.

Maatschappelijk Vastgoed

Wij zetten ons maatschappelijk vastgoed in om gemeentelijke doelen te behalen.

Wat zijn onze belangrijkste acties voor 2023?

- Wij stellen een beleidskader burgerparticipatie op, waar ook projectparticipatie en jongerenparticipatie deel van uitmaken.
- Wij werken samen met partners aan een plan waarmee wij inwonersondersteuning vanuit Vraagwijzer versterken.
- Wij verhogen de inkomensgrens van 120 procent naar 130 procent voor armoederegelingen en zetten hiervoor een promotiecampagne op.
- Wij investeren in Ernaartoe teams en vroegsignalering.
- Wij stellen beleid op voor ons maatschappelijk vastgoed.
- Wij leggen op 5 gemeentelijke gebouwen zonnepanelen en onderzoeken de verdere mogelijkheden voor 2024 en daarna.

1. Inleiding

Mens en samenleving gaat over al onze inwoners. Kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen; iedereen telt mee. En iedereen moet op een prettige manier kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarvoor zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Daar waar nodig zorgen wij voor ondersteuning, bijvoorbeeld door voorzieningen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugdzorg en armoedebeleid.

2. Portefeuillehouders

- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Nadir Baali

3. Van Ambitie naar Actie

Binnen dit programma vallen de volgende collegeprioriteiten:

- Prioriteit Participatiebeleid
- Prioriteit Toegankelijk sociaal domein
- Prioriteit Maatschappelijk Vastgoed

In dit programma wordt voor elke collegeprioriteit aangegeven welke nieuwe acties door het college worden uitgevoerd.

Prioriteit Participatiebeleid

Wij gaan voor sterke kernen en zelfredzame inwoners. Daarvoor ondersteunen en versterken wij de sociale samenhang in de kernen. Wij betrekken inwoners eerder en anders bij het maken van beleid en uitvoering. Samen met inwoners stellen wij een plan op voor een concreet participatiebeleid. Jongerenparticipatie speelt daarbij een belangrijke rol. Wij streven naar verbondenheid in gemeenschappen en kernen.

Nieuwe actie in 2023 is:

- Wij stellen een beleidskader burgerparticipatie op, waar ook projectparticipatie en jongerenparticipatie deel van uitmaken.

Prioriteit Toegankelijk sociaal domein

In het sociaal domein richten wij ons op het welbevinden en de gezondheid van onze inwoners. Het bieden van ondersteuning op alle levensgebieden van inwoners, vanuit één centraal punt, heeft daarbij prioriteit. De ondersteuning richt zich in eerste instantie vooral op het versterken van de eigen kracht van inwoners en hun netwerk. Bewoners die (extra) zorg en ondersteuning nodig hebben worden eenvoudig geholpen bij Vraagwijzer. Desnoods voegen wij daar extra deskundigheid aan toe. Daarnaast kijken wij de komende jaren welke digitale hulpmiddelen bijdragen aan het eenvoudiger en toegankelijker maken van onze ondersteuning aan inwoners.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij evalueren de huidige werkwijze binnen Vraagwijzer samen met onze zorg- en welzijnspartners. Wij maken daarbij gebruik van beschikbare informatie zoals klanttevredenheidsinformatie en/of in- en doorstroomgegevens.
- Wij kijken bij omliggende gemeenten naar de inrichting van hun toegang sociaal domein.

- Wij werken samen met partners aan een plan waarmee wij inwonersondersteuning vanuit Vraagwijzer versterken.
- Wij geven uitvoering aan de motie 'huisvesting Vraagwijzer', zoals genoemd in programma 5 : Bestuur en dienstverlening.

Prioriteit Maatschappelijk Vastgoed

Wij zetten ons maatschappelijk vastgoed in om gemeentelijke doelen te behalen. In december 2020 is de kadernota *Vastgoed Faciliteert* door de raad vastgesteld, waarin de eerste uitgangspunten zijn bepaald voor ons maatschappelijk vastgoed. Met deze uitgangspunten stellen wij in 2023 vastgoed- en accommodatiebeleid op. Hiervoor wordt begin 2023 een beeldvormende vergadering georganiseerd. De besluitvorming over dit beleid staat in de planning voor juni 2023.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij stellen vastgoed- en accommodatiebeleid op;
- Wij leggen op 5 gemeentelijke gebouwen zonnepanelen en onderzoeken de verdere mogelijkheden voor 2024 en verder. Daarvoor nemen we budget op voor 10 objecten.

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Leefbare kernen

De zes kernen van onze gemeente zijn zo ingericht dat ze een prettige plek zijn om te wonen en dat mensen er willen (ver)blijven. De kernen zijn en houden wij vitaal, bruisend, aantrekkelijk en daarmee ook toekomstbestendig. Om dit te realiseren is het van het allergrootste belang om in contact te zijn met inwoners. Wij dragen het kerngericht werken een warm hart toe; het wordt onmisbaar in onze manier van werken. Wij bieden ruimte aan initiatieven van inwoners om hun eigen sociale en fysieke omgeving vorm te geven.

Om de leefbaarheid en veiligheid van onze kernen te behouden, vraagt de jeugd nadrukkelijk onze aandacht. Nu investeren in deze doelgroep heeft later een positief effect op hun deelname aan de maatschappij. Wij doen dit onder meer door samen met het onderwijs te kijken hoe wij onze jeugd en jongeren kunnen versterken in hun ontwikkeling. Maar ook door een actieve leefstijl te promoten met de inzet van onze sportcoaches. Gezonde, actieve en krachtige jongeren zijn belangrijke pijlers in onze gemeenschap.

De concrete acties voor 2023 zijn:

- Wij actualiseren de Doe-agenda en geven hier invulling aan. Vanuit de Doe-agenda nemen wij jongerenparticipatie en het organiseren van kernoverleggen mee in de prioriteit Participatiebeleid en de prioriteit Ontwikkelpunten;
- De kerncoördinatoren verbinden en ondersteunen initiatiefnemers, ondernemers en verenigingen. Wij onderzoeken op welke manier de ondersteuning aan verenigingen kan worden versterkt;
- Wij organiseren overleggen in alle kernen en dragen bij aan de ontwikkelplannen voor de verschillende kernen.

Doorontwikkeling sociaal domein

Wij ondersteunen inwoners die niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving. Wij bieden inwoners een vangnet zo lang als nodig en zo kort als het kan. Een sterkere sociale samenhang helpt bij de ondersteuning van mensen in een kwetsbare positie. Preventie heeft dan ook een plek in ons beleid en onze activiteiten. Wij hebben hierbij oog voor de belangrijke positie die mantelzorgers en vrijwilligers vervullen. Dat heeft uiteindelijk een positief effect op de sociale situatie van inwoners. Met actuele informatie zorgen wij voor meer structuur en samenhang. Als het nodig is en het budget voldoende is, organiseren wij extra inzet.

De concrete acties voor 2023 zijn:

- Wij investeren nog meer om de wijken in te gaan op terreinen van armoede en eenzaamheid.
- Wij investeren in laagdrempelig toegankelijke voorzieningen om de druk op de maatwerkvoorzieningen te verminderen.;
- Wij kiezen voor een gezinsgerichte aanpak;
- Wij voegen de diverse preventieplannen en -activiteiten samen met het hernieuwde uitvoeringsplan Sociaal Domein. Daarmee zetten wij in op brede, samenhangende preventie op het gebied van sport en bewegen, gezondheid, eenzaamheid en de sociale basis van alle inwoners;
- Wij onderzoeken verdere regionale samenwerking WMO en Participatiewet;
- Wij evalueren de aanpak laaggeletterdheid;
- Wij stellen een Uitvoeringsprogramma Spelen en Bewegen op; in lijn met de Meerjaren Onderhoudsplannen uit programma 3: Fysieke leefomgeving en duurzaamheid.

Maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed draagt bij aan sterke kernen en een sterke gemeenschap. De keuzes daarbij stemmen wij af op onze maatschappelijke doelen en ruimtelijke ontwikkelingen. Wij maken de komende jaren onze accommodaties energiezuiniger samen met gebruikers.

Voor ons maatschappelijk vastgoed hebben wij meerjarenonderhoudsplannen opgesteld. Deze zijn verwerkt in de begroting van programma 3: Leefomgeving en duurzaamheid. In dat programma zijn alle budgetten opgenomen die verband houden met onder meer wegen, gebouwen en accommodaties.

De concrete acties voor 2023 zijn:

- Wij stemmen onze manier van werken af op de maatschappelijke wensen (streefbeelden) en verbeteren het beheer van ons maatschappelijk vastgoed;
- Wij ronden het integraal huisvestingsplan (IHP) voor onderwijshuisvesting verder af, zodat wij een investeringsagenda voor de komende jaren hebben.

Belangrijke kanttekening bij de concrete acties voor maatschappelijk vastgoed in 2023 is dat wij voor een deel afhankelijk zijn van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt om deze acties te kunnen realiseren.

Bestaanszekerheid

De vraagstukken rondom werk en inkomen - zoals inkomensregelingen, schuldhulpverlening, armoede en de inburgering van statushouders - hebben raakvlak met het programma Mens en Samenleving en het programma Economie, Werk, Toerisme en Recreatie, want sociale veerkracht gaat hand in hand met bestaanszekerheid en werk. De financiële consequenties van deze paragrafen zijn meegenomen in de begroting van programma 4: Economie, Werk, Toerisme en Recreatie. In dat programma zijn alle regelingen opgenomen die verband houden met werk en inkomen.

Financieel mee kunnen doen

Meer dan een half miljoen Nederlandse huishoudens leven in armoede. Landelijk heeft maar liefst 1 op de 5 mensen betalingsproblemen. De gevolgen liegen er niet om: armoede en schulden leiden tot stress, verminderde gezondheid, opvoedproblemen en uitsluiting. Kinderen die opgroeien in armoede lopen vaak een achterstand op die nauwelijks nog in te halen is. Wij zetten ons nog meer in om alle inwoners met recht op ondersteuning te bereiken. Wij verhogen de inkomensgrens van 120 procent naar 130 procent. Wij doen dat voor alle armoederegelingen waarbij dat mogelijk is. Verder maken wij het gebruik van armoederegelingen eenvoudiger en toegankelijker. Na drie jaar wordt een evaluatie uitgevoerd.

De concrete acties voor 2023 zijn:

- Wij verhogen de inkomensgrens van 120 procent naar 130 procent voor armoederegelingen en zetten hiervoor een promotiecampagne op;
- Wij geven prioriteit aan het gesprek met de ISD over het zo gemakkelijk mogelijk (digitaal) aanvragen van hulpregelingen;
- Wij investeren in Ernaartoe teams en vroegsignalering;
- Wij communiceren vaker en gericht waar inwoners terecht kunnen met al hun (schuld)hulpvragen;

Energiecrisis

De energiecrisis slaat hard toe in Nederland. Niet alleen de gezinnen en bedrijven worden geraakt, ook het maatschappelijk middenveld dat bijdraagt aan onze gemeentelijke doelen heeft hier veel last van. Op landelijk niveau worden maatregelen getroffen voor de inwoners middels de eenmalige energietoeslag. De Tweede Kamer heeft de druk opgevoerd om ook voor het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) de pijn te verzachten. Ook heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen om het maatschappelijk middenveld te ondersteunen. Wij zijn voornemens om een investeringsfonds in het leven te roepen dat dient als vangnet voor deze organisaties. In 2023 werken we dit verder uit. Daarnaast zijn er ook inwoners die net buiten de energietoeslag vallen, omdat ze daarvoor te veel verdienen en dus compensatie mislopen. De hulpvraag en toestroom voor schuldhulpverleningen richting de uitvoering (integrale toegang) zal hierdoor toenemen.

De concrete acties voor 2023 zijn:

- Wij verstrekken energietoeslag op basis van beschikbare rijksregelingen;
- Wij werken toe naar een investeringsfonds en nemen mee hoe wij daar vorm aan kunnen geven. Dit doen we onder andere voor onze verenigingen, instellingen en stichtingen in het maatschappelijk veld.

Vluchtelingen en asielzoekers

Oekraïne

Door de oorlog in Oekraïne zijn miljoenen Oekraïners hun land ontvlucht. Vluchtelingen uit Oekraïne krijgen in Nederland tijdelijk bescherming voor de periode van minimaal 1 jaar (tot 4 maart 2023) en maximaal 3 jaar. Dit is afhankelijk van de ontwikkeling van de situatie in Oekraïne. De Richtlijn geeft in Nederland recht op opvang en medische zorg, onderwijs voor minderjarige kinderen en de mogelijkheid om te werken. In Steenbergen heeft de gemeente twee locaties ingericht voor de opvang van 52 Oekraïense vluchtelingen.

Asielketen

De taakstelling voor de huisvesting van statushouders wordt voor de eerste helft van 2023 fors hoger. Naar verwachting tussen de 20.400 en 23.900. Voor Steenbergen kan dit betekenen dat in de eerste helft van 2023 net zoveel statushouders moeten worden opgevangen als in heel 2022. De rijksvergoeding voor maatschappelijke opvang en integratie van statushouders is dan ook voor 2023 verhoogd.

De concrete actie voor 2023 is:

- Wij geven invulling aan de taakstelling Statushouders. Wij faciliteren dat jonge nieuwkomers onderwijs kunnen volgen bij Wereldwijs – de regionale voorziening voor basisonderwijs aan niet-nederlandstalige kinderen op de Brabantse Wal;

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Beleidsplan Zorg voor Jeugd West Brabant 2015-2017	2014
Subsidieverordening Welzijn gemeente Steenbergen	2016
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2018	2017
Verordening adviesraad Sociaal Domein	2017
Beleidskader Zorg voor Jeugd	2018
Nota Sociaal Domein	2018
Nota kwaliteitsimpuls Welzijnswerk	2018
Nota kerngericht werken en overheidsparticipatie	2018
Beleidsnota Steenbergen Vitaal	2018
Beleidskader Jeugd en Jongerenwerk 2019-2022	2019
Beleidskader Bestrijding laaggeletterdheid 2020-2023	2019
Verordening Jeugdhulp gemeente Steenbergen 2019	2019
Kadernota Maatschappelijk Vastgoed	2020
Kadernota Leefbaarheid en Kernen	2020
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Steenbergen	2021
Nota Steenbergen tegen Eenzaamheid 2022-2024	2022
Regiovisie jeugdhulp West-Brabant west 2022-2025	2022
Kadernota Spelen en Bewegen	2022

6. Wat mag het kosten?

Programma 1 M&S: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Sportbeleid en activering	374	296	261	259	259	259
Samenkracht en burgerparticipatie	2.438	2.656	2.101	2.108	2.106	2.107
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	2.380	2.380	2.380	2.380
Onderwijshuisvesting	1.025	744	825	770	743	729
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.195	1.252	1.245	1.245	1.246	1.247
Wijkteams	1.913	1.958	-	-	-	-
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	813	922	1.326	1.364	1.373	1.373
Maatwerkdienstverlening 18+	6.205	6.033	-	-	-	-
Hulp bij het huishouden (WMO)	-	-	2.869	2.869	2.869	2.869

Programma 1 M&S: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Begeleiding (WMO)	-	-	1.471	1.471	1.471	1.471
Dagbesteding (WMO)	-	-	1.642	1.642	1.642	1.642
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	-	11	9	9	9
Maatwerkdienstverlening 18-	4.556	3.806	-	-	-	-
Jeugdhulp begeleiding	-	-	5	5	5	5
Jeugdhulp behandeling	-	-	1.415	1.372	1.112	1.112
Jeugdhulp dagbesteding	-	-	310	301	244	244
Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	141	140	140	140
Pleegzorg	-	-	170	170	170	170
Gezinsgericht	-	-	1.135	1.100	892	892
Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	404	392	317	317
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	55	55	55	55
Gesloten plaatsing	-	-	150	150	150	150
Beschermd wonen (WMO)	-	-	98	98	98	98
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-	-	92	92	92	92
Geescaleerde zorg 18-	503	408	-	-	-	-
Jeugdbescherming	-	-	153	154	154	154
Jeugdreclassering	-	-	153	154	154	154
Volksgezondheid	1.127	1.224	1.175	1.186	1.185	1.194
Alg.uitk. En ov uitk.gemeentefonds	-	-	-	-	-	-
Mut.res.progr.mens en samenleving	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	20.149	19.299	19.586	19.484	18.864	18.861
Baten						
Sportbeleid en activering	85	-	-	-	-	-
Samenkracht en burgerparticipatie	228	209	219	219	219	219
Onderwijshuisvesting	278		-	-	-	-
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	431	425	425	425	425	425
Wijkteams	60	-	-	-	-	-
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	9	3	3	3	3	3
Maatwerkvoorzieningen 18+	193	155	155	155	155	155
Alg.uitk. En ov uitk.gemeentefonds	-	-6	-	-	-	-
Volksgezondheid	-	-	-	-	-	-
Mut.res.progr.mens en samenleving	659	150	80	80	80	72
Totaal baten	1.943	935	881	881	881	873
Saldo	-18.206	-18.364	-18.705	-18.603	-17.982	-17.988

Vanaf 2023 zijn de taakvelden in dit programma uitgebreid. De aanpassingen betreffen een verfijning van de taakvelden van het sociaal domein, alsmede enkele verschuivingen van taken binnen deze taakvelden. Voor zowel de begroting 2023 als de jaarrekening 2023 is het verplicht de nieuwe gedetailleerde taakvelden WMO en Jeugd te gebruiken.

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2023	2024	2025	2026
1. Programma mens en samenleving					
Taakveld	Toelichting				
Baten					
Onttrekkingen reserves					
1. Programma mens en samenleving		80.326	80.326	80.326	72.111
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-80.326	-80.326	-80.326	-72.111
Mutaties reserves		-	-	-	-
Totaal baten		-	-	-	-
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		-	-	-	-
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Investeringsen

Investeringsen 2023	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Mens en Samenleving				
66100302 Brandmeldinstallatie gemeenschapshuis De Stelle	19.632	1.309	15 jaar	*
68300700 Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	250.000	16.667	15 jaar	**
66100600 Mobiel jeugdhonk	25.000	3.571	7 jaar	***
TOTAAL 2023	294.632	21.547		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe investeringen 2023

***Investeringskrediet meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 19.632, jaarlijkse kapitaallasten € 1.309**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

****Investeringskrediet zonnepanelen gemeentelijke gebouwen € 250.000, jaarlijkse kapitaallasten €16.667**

Dit jaar worden op 5 gemeentelijke gebouwen zonnepanelen gelegd en onderzoeken de verdere mogelijkheden voor 2024 en verder.

*****Investeringskrediet mobiel jeugdhonk € 25.000, jaarlijkse kapitaallasten € 3.571**

In het raadsakkoord 2022-2026 is er aangegeven dat goede jeugdzorg gebaat is bij goed jongerenwerk en daarvoor moet je zijn waar de jeugd is. Daarom gaan we zorgen voor een mobiel jeugdhonk dat in onze verschillende kernen ingezet kan worden.

Investerings 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Mens en Samenleving				
66100501 Beveiligingsinstallaties peuterspeelzaal Pipi	32.670	2.178	15 jaar	*
68300700 Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	250.000	16.667	15 jaar	**
TOTAAL 2024	282.670	18.845		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe investeringen 2024

***Investeringskrediet nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 32.670, jaarlijkse kapitaallasten € 2.178**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

****Investeringskrediet zonnepanelen gemeentelijke gebouwen € 250.000, jaarlijkse kapitaallasten €16.667**

Het voornemen is aanwezig om in 2024 nog eens op 5 gebouwen zonnepanelen te leggen. In het investeringsplan wordt hiermee alsvast rekening gehouden.

Investerings 2025	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Mens en Samenleving				
66100302 Renovatie dak + isoleren gemeenschapshuis De Vaert	50.820	2.033	25 jaar	*
66100303 Beveiligingsinstallatie dorpshuis Dinteloord	45.980	3.065	15 jaar	*
66100501 Brandmeldinstallatie peuterspeelzaal Pipi	21.190	1.413	15 jaar	*
TOTAAL 2025	117.990	6.511		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe investeringen 2025

***Investeringskrediet uit nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 117.990, jaarlijkse kapitaallasten € 6.511**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

Investerings 2026	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Mens en Samenleving				
66100303 Verv. lift dorps huis Dinteloord	54.450	3.630	15 jaar	*
TOTAAL 2026	54.450	3.630		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe investeringen 2026

***Investeringskrediet nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 54.450, jaarlijkse kapitaallasten € 3.630**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten

De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Regionale Meld en Coördinatiefunctie.

Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst West-Brabant

De GGD heeft tot doel bij te dragen aan de voorbereiding van en uitvoering te geven aan het beleid van de achttien daarin deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg in het algemeen en de collectieve preventie. Het samenwerkingsverband geeft in dat kader inhoud en uitvoering aan de voor de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van de openbare gezondheidszorg.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Het openbaar lichaam heeft tot doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg.

Programma 2: Kunst, Cultuur en Erfgoed

Kunst, cultuur en erfgoed in vogelvlucht

Wat zijn onze prioriteiten?

Wij maken cultuur en erfgoed zichtbaar als onderdeel van onze identiteit en trots.

Wij hechten belang aan ons cultureel en militair erfgoed; iedereen moet erbij betrokken kunnen zijn.

Musea verdienen een prominente plek, onder andere ten gunste van recreatie en toerisme en het vertellen van het verleden.

Wij faciliteren diverse instanties zoals het Platform Kunst en Cultuur, musea en scholen bij culturele activiteiten voor inwoners en leerlingen.

Wij ondersteunen activiteiten en initiatieven voor cultuur die passen in het initiatievenfonds.

Wij initiëren het behoud van monumentale gebouwen door eigenaren in onze gemeente.

De gemeente Steenbergen participeert sinds 2018 als lid in de Vereniging Nederlandse Vestingsteden (VNV). Ons rijke (vesting) verleden bevordert het woon- en vestigingsklimaat.

Ons DNA, wie we zijn en waar we vandaan komen, is voor de eeuwigheid vastgelegd in het omvangrijke jubileumboek dat is verschenen voor de viering van 750 jaar stad en 25 jaar één gemeente.

Wat zijn onze belangrijkste acties voor 2023?

- Wij zetten een aantal succesvolle activiteiten uit het Jubileumjaar op het gebied van cultuur en erfgoed voort
- Wij geven de zichtbaarheid van de kernen een plaats bij de nieuwe inrichting van het gemeentehuis
- Wij werken de aanbesteding van Fort Henricus verder uit.
- Wij maken historisch erfgoed beter zichtbaar
- Wij verbinden culturele, toeristische en erfgoedprojecten beter met elkaar

Uitgaven

1 Media	€ 486.000
2 Cultuur en Erfgoed	€ 200.000
3 Cultuur-Presentatie/ Productie/Participatie	€ 119.000

Inkomsten

1 Media	€ 84.000
2 Cultuur-Presentatie/ Productie/Participatie	€ 20.000
3 Bijdrage reserves	€ 12.000

1. Inleiding

Kunst, cultuur en erfgoed is van ons allemaal. Het stimuleert sociale samenhang, bevordert de leefbaarheid en bepaalt mede de identiteit van onze gemeente. Veel activiteiten en initiatieven komen vanuit de inwoners zelf. De gemeente maakt dit mogelijk en betaalt mee aan initiatieven voor bijvoorbeeld erfgoed, cultuur, leefbaarheid en participatie. De belangrijkste doelstelling is dat alle kernen hun eigen identiteit en karakter behouden; dat geeft onze gemeente als geheel een unieke waarde. Die dragen we graag uit met onze inwoners en naar onze gasten.

2. Portefeuillehouders

- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Nadir Baali
- Wethouder Esther Prent

3. Van Ambitie naar Actie

Voor dit programma zijn geen nieuwe collegeprioriteiten opgenomen. Wij zetten de lijn voort die is ingezet. In het raadsakkoord “van ambitie naar actie” hebben wij een viertal speerpunten opgenomen:

- Gemeentehuis ook als huis van de gemeenschap waarin de zes kernen duidelijk zichtbaar zijn;
- Culturele en toeristische projecten worden beter met elkaar verbonden;
- Herstel en behoud van historisch erfgoed;
- Zichtbaar maken van historisch erfgoed bij de renovatie van het Stadspark.

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Cultuur en Erfgoed

Algemeen

Wij maken cultuur en erfgoed zichtbaar als onderdeel van onze identiteit en trots. Erfgoed is een herkenbare en fysieke herinnering aan het verleden en bevat verhalen waarop inwoners van een kern, gemeente of regio trots kunnen zijn. Het nodigt bezoekers uit om te ontdekken en te verblijven. Kortom, erfgoed verbindt.

Wij hechten belang aan ons cultureel erfgoed; iedereen moet erbij betrokken kunnen zijn. Cultuur en erfgoededucatie maakt leerlingen bewust van de eigen identiteit en helpt hen zich te ontwikkelen tot volwaardige burgers. Musea verdienen een prominente plek, onder andere ten gunste van recreatie en toerisme en het vertellen van het verleden. Wij initiëren het behoud van monumentale gebouwen door eigenaren in onze gemeente. Wij faciliteren diverse instanties zoals het Platform Kunst en Cultuur, musea en scholen bij culturele activiteiten voor inwoners en leerlingen. Ook ondersteunen wij activiteiten en initiatieven voor cultuur die passen in het initiatievenfonds.

Ons DNA, wie we zijn en waar we vandaan komen, is voor de eeuwigheid vastgelegd in het omvangrijke jubileumboek dat is verschenen voor de viering van 750 jaar stad en 25 jaar één gemeente. Wij zetten de slogan “samen maken wij geschiedenis” kracht bij door nieuwe geschiedenis toe te voegen.

De concrete acties voor 2023 zijn:

- Wij zetten een aantal succesvolle activiteiten uit het Jubileumjaar op het gebied van cultuur en erfgoed voort;
- Wij geven de zichtbaarheid van de kernen een plaats bij de nieuwe inrichting van het gemeentehuis (programma 5 Bestuur en Dienstverlening);
- Wij werken de aanbesteding van Fort Henricus verder uit;
- Wij voeren de stimuleringsregeling uit die eigenaren motiveert om hun pand aan te laten wijzen als monument en/of verbouwen van de voorgevel in oude stijl;
- Wij voeren de subsidieregeling Kunst, cultuur en erfgoed uit om het erfgoed- en culturele veld te ondersteunen.

Militair historisch erfgoed

Speciale aandacht gaat uit naar ons militair erfgoed. Wij zetten ons in om ons vestingverleden beter zichtbaar en beleefbaar te maken en om het verhaal van de Tweede Wereldoorlog blijvend onder de aandacht te houden (Klaproosveld, monumenten Gibson en Warwick, deelname herdenkingscentrum Brabantse Wal).

De gemeente Steenbergen participeert sinds 2018 als lid in de Vereniging Nederlandse Vestingsteden (VNV). Ons rijke (vesting)verleden bevordert het woon- en vestigingsklimaat. Het biedt aantrekkelijke recreatieve kansen, mede met steun en medewerking van de VNV. Wij blijven actief lid van de Vereniging Nederlandse Vestingsteden, verbreden onze aandacht hiervoor binnen de organisatie en maken gebruik van de kennisbank die de komende jaren zal uitbreiden.

De concrete acties voor 2023 zijn:

- Wij maken historisch erfgoed beter zichtbaar in het Stadspark Steenbergen en verbinden het propellermonument voor Gibson en Warwick met het klaproosveld en het regionaal herdenkingscentrum Brabantse Wal te Bergen op Zoom;
- Wij verbinden culturele, toeristische en erfgoedprojecten beter met elkaar, met name het militair erfgoed in onze gemeente en vlak daarbuiten (o.a. Fort Henricus, Fort de Roovere, Linie van de Eendracht). Wij zoeken afstemming met de activiteiten van het uitvoeringsprogramma Economische Kracht (prioriteit Economische Kracht).

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Kunst en cultuurnota 2014-2017 "De smaak van Steenbergen"	2013
Erfgoedbeleid	2018

6. Wat mag het kosten?

Programma 2 K, C&E: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Cultr-presentatie/productie/participatie	483	250	119	130	130	130
Cultureel erfgoed	157	166	200	200	200	200
Media	414	411	486	487	487	487
Mut.res.progr.kunst,cult&erfgoed	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	1.054	827	805	817	817	817
Baten						
Cultr-presentatie/productie/participatie	20	20	20	20	20	20
Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-	-
Media	31	46	84	84	84	84
Mut.res.progr.kunst,cult&erfgoed	332	145	12	12	12	12
Totaal baten	383	211	116	116	116	116
Saldo	-671	-616	-689	-701	-701	-701

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2023	2024	2025	2026
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed					
Taakveld	Toelichting				
Baten					
Onttrekkingen reserves					
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed		11.911	11.911	11.911	11.911
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-11.911	-11.911	-11.911	-11.911
Mutaties reserves		-	-	-	-
Totaal baten		-	-	-	-
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		-	-	-	-
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Programma 3: Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid

Leefomgeving en duurzaamheid in vogelvlucht

Uitgaven

€ 22.209.000

1 Verkeer en Vervoer	€ 5.173.000
2 Afval en milieubeheer	€ 4.136.000
3 Riolering, Openbaar Groen en (openlucht)Recreatie	€ 3.963.000
4 Grondexploitatie	€ 2.944.000
5 Crisisbeheersing en Brandweer, Openbare Orde en Veiligheid	€ 2.536.000
6 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur, Ruimtelijke ordening, Wonen en Bouwen	€ 1.952.000
7 Sportaccommodaties	€ 1.386.000
8 Overige	€ 119.000

Inkomsten

€ 11.504.000

1 Milieu en Afval	€ 4.271.000
2 Grondexploitatie	€ 2.944.000
3 Riolering, Openbaar Groen en (openlucht)Recreatie	€ 2.091.000
4 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur, Ruimtelijke ordening, Wonen en Bouwen	€ 937.000
5 Bijdrage reserves	€ 479.000
6 Sportaccommodaties	€ 419.000
7 Verkeer en Vervoer	€ 267.000
8 Overige	€ 96.000

Actieplan wonen

Voldoende en betaalbare woningen voor alle inwoners van de gemeente Steenberg. In alle projecten willen wij zorgen voor ten minste 30% bereikbare woningen. Voor verschillende doelgroepen.

Ontwikkelpannen

Wij pakken de regie op de toekomstige ontwikkelingen van onze kernen. Voor kernen met karakter! We pakken dat integraal op en kijken ook naar de ontwikkeling van de gemeente als geheel.

Duurzaamheid

De ambitie is om in 2050 energieneutraal, klimaatadaptief en circulair te zijn. Daarbij richten we ons op de energietransitie, het klimaat en circulaire economie

Ruimtelijke ontwikkelingen en verkeer; randweg en omleidingsroute.

Op dit moment ervaren bewoners van Steenberg en Dinteloord overlast van zwaar verkeer door de kernen. Er worden studies gedaan naar de mogelijkheden van een randweg Steenberg en een omleidingsroute Dinteloord.

Wat zijn onze belangrijkste acties voor 2023?

- Wij stellen een Actieplan Wonen op en starten met de uitvoering daarvan.
- Wij stellen woonzorgvisies op
- Wij zetten bij lopende projecten extra in op woningen voor nestverlaters, starters, ouderen en andere bijzondere doelgroepen.
- Wij stellen als eerste een ontwikkelplan Dinteloord op.
- Wij herijken het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.
- Wij starten met de wijkplannen Transitievisie Warmte.
- Wij maken een plan van aanpak voor het verduurzamen van het eigen wagenpark.
- Wij gaan het gesprek aan met onze omgeving over het klimaat (KlimaatPraat).
- Wij leveren een klimaatstrategie op.

1. Inleiding

Leefomgeving en Duurzaamheid gaat over de leefomgeving van onze inwoners en ondernemers, bijvoorbeeld de buurt, de wijk, het centrum, het buitengebied, het bedrijventerrein of het sportveld. Een schone en veilige leefomgeving voor inwoners, ondernemers en verenigingen staat centraal. Niet alleen voor nu, maar zeker ook voor de toekomst.

2. Portefeuillehouders

- Burgemeester Ruud van den Belt
- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Nadir Baali

3. Van Ambitie naar Actie

Binnen dit programma vallen de volgende collegeprioriteiten:

- Prioriteit Actieplan Wonen
- Prioriteit Ontwikkelplannen
- Prioriteit Duurzaamheid
- Prioriteit Ruimtelijke ontwikkelingen en verkeer: randweg en omleidingsroute

In dit programma wordt voor elke collegeprioriteit een korte toelichting gegeven en wordt aangegeven welke nieuwe acties door het college worden uitgevoerd.

Prioriteit Actieplan Wonen

Voldoende en betaalbare woningen voor alle inwoners van de gemeente Steenbergen is een complexe uitdaging. Hier ligt dus een duidelijke opgave. Het college wil in alle te realiseren projecten zorgen voor ten minste 30% bereikbare woningen. Dit zijn woningen die bereikbaar zijn voor starters, nestverlaters, ouderen, mensen met een kleinere beurs en bijzondere doelgroepen. Bij wonen hoort ook een veilige woonomgeving en de beschikbaarheid van voorzieningen in de buurt. Wij stellen in 2023 een Actieplan Wonen op en starten we met de uitvoering daarvan. Wij pakken dit breed aan en zetten daar alle beschikbare instrumenten voor in.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij stellen een Actieplan Wonen op en starten met de uitvoering daarvan;
- Wij stellen woonzorgvisies op, te beginnen met Steenbergen en Dinteloord. Deze zijn in het tweede kwartaal gereed (worden later opgenomen in de ontwikkelplannen, zie prioriteit Ontwikkelplannen);
- Wij zetten bij lopende projecten extra in op woningen voor nestverlaters, starters, ouderen en andere bijzondere doelgroepen;
- Wij dringen bij projectontwikkelaars aan op het gebruik van de KoopStart-regeling.

Prioriteit Ontwikkelplannen

In deze bestuursperiode wordt voor elke kern een ontwikkelplan opgesteld. Sociale vraagstukken hebben een ruimtelijke impact en andersom. Met de ontwikkelplannen bieden wij een integraal overzicht en maken wij de samenhang inzichtelijk. Zowel binnen de kern als binnen de gemeente Steenbergen. Op basis van de ontwikkelplannen wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Zo

wordt voor de komende bestuursperiode regie gevoerd op de ontwikkeling van de verschillende kernen en op de ontwikkeling van de gemeente als geheel.

Belangrijke voorwaarde is dat deze ontwikkelplannen tot stand komen in samenwerking met de kernen zelf. Participatie van (maatschappelijke) partners, initiatiefnemers, inwoners en ondernemers is nodig en gewenst om de juiste keuzes te kunnen maken en om samen de schouders onder de uitvoering te kunnen zetten. Naast het organiseren van een externe overlegtafel zullen ook andere vormen van participatie worden ingezet.

Zoals in programma 1 Mens en Samenleving al is aangegeven wordt in 2023 tevens het participatiebeleid opgesteld. Voor een goede afstemming lopen de ontwikkelplannen en het maken van het participatiebeleid gelijk op. De opstelling van de ontwikkelplannen wordt gefaseerd uitgevoerd binnen de huidige bestuursperiode. Het ontwikkelplan Dinteloord wordt als eerste opgeleverd. De ontwikkelplannen bevatten een integrale kijk op de ontwikkelingen in een kern. Daarnaast gaan wij gewoon verder met projecten die al zijn opgestart en van belang zijn, zoals Vitale Vesting en woningbouwprojecten.

Nieuwe actie in 2023 is:

- Wij stellen als eerste een ontwikkelplan Dinteloord op.

Prioriteit Duurzaamheid

De ambitie is om in 2050 energieneutraal, klimaatadaptief en circulair te zijn. Daarbij richten wij ons op drie pijlers.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij herijken het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid
- Wij onderzoeken het instellen van een adviescommissie duurzaamheid.

Pijler 1: Energietransitie

In 2030 is het doel om voor 50% energieneutraal te zijn. Naast energiebesparing (9% t.o.v. 2016) en zon op dak (95.000 zonnepanelen), zijn er ook ambities vastgelegd voor de realisatie van zon op veld (93 hectare). We houden actief de vinger aan de pols over de mogelijkheden om aangesloten te worden op het hoogspanningsnet. Aan de hand van wijkplannen werken wij de Transitievisie Warmte verder uit. Bijzonder aandachtspunt is energiearmoede. Wij verwachten dat er vanuit het Rijk maatregelen worden getroffen en wij sluiten daar waar mogelijk aan om energiearmoede verder te bestrijden.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij starten met de wijkplannen Transitievisie Warmte;
- Wij maken een plan van aanpak voor het verduurzamen van het eigen wagenpark.

Pijler 2: Klimaat

Bij klimaat besteden wij afzonderlijk aandacht aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. Op het gebied van klimaatadaptatie werken wij aan een klimaatstrategie en uitvoeringsplan voor wateroverlast, overstroming, droogte, hittestress en andere weersextremen. Met deze strategie ondernemen wij gericht actie om onze leefomgeving in te richten die bestand is tegen de effecten van klimaatverandering.

Wij hebben extra aandacht voor koppelkansen in de uitdagingen die de klimaat- en energiecrisis met zich meebrengt zoals het bestrijden van hittestress door het toepassen van klimaatadaptatie in de buitenruimte. Een integrale aanpak voor een klimaatbestendig en duurzame gemeente brengt ook andere koppelkansen met zich mee zoals het uitvoeren van Operatie Steenbreek.

Biodiversiteitsherstel is van groot belang. Een levende bodem en voldoende bestuivende insecten zijn voorwaarden voor gezonde en toekomstbestendige voedselproductie. Met de bevordering van groen en biodiversiteit dragen wij bij aan klimaatadaptatie. Groen en bomen slaan CO₂ op, zorgen voor verkoeling en helpen bij een goede waterhuishouding. Deze onderwerpen maken deel uit van

klimaatstrategie. Er ontstaan kansen om het landschap een kwaliteitsimpuls te geven door deel te nemen aan de projecten ErvenPlus en de Stimuleringsregeling Landschap.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij gaan het gesprek aan met onze omgeving over het klimaat (KlimaatPraat);
- Wij leveren een klimaatstrategie op;
- Wij werken aan het verbeteren van de waterkwaliteit volgens de Kader Richtlijn Water.

Pijler 3: Circulaire Economie

De pijler circulariteit is volop in ontwikkeling. Wij stimuleren meer afvalscheiding en minder restafval. De stap naar volledig circulair handelen is complex en heeft tijd nodig. De eerste stap hebben wij in het uitvoeringsprogramma Economische Kracht opgenomen. Verder liften wij mee op het Actieprogramma van de Regio West-Brabant. Binnen dit programma worden landelijke ambities opgepakt en daarmee wil West-Brabant vanuit eigen kracht en identiteit invulling geven aan de deadline om in 2050 volledig circulair te zijn.

Nieuwe actie in 2023 is:

- Wij gaan verder met de resultaten van het onderzoek aanbestedingstrategie afval.

Prioriteit Ruimtelijke ontwikkelingen en verkeer: randweg en omleidingsroute

Op dit moment ervaren vooral bewoners van Steenbergen en Dinteloord overlast van zwaar verkeer door de kernen. Om vast te stellen wat deze overlast is en hoe deze zo goed mogelijk weg genomen kan worden, worden er studies gedaan naar de mogelijkheden van een randweg Steenbergen en een omleidingsroute Dinteloord. Deze worden in nauwe samenhang gezien met mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling. Door een link te leggen met de ruimtelijke ontwikkelingen ontstaat er inzicht in de mogelijke financiële kostendragers. Er ontstaan ook mogelijkheden om verkeersknelpunten in de kernen op te lossen. Het een kan niet zonder het ander. Dat wil zeggen dat verkeerskundige ontwikkelingen een ruimtelijke impact hebben en andersom.

Naast de ontwikkelplannen (prioriteit Ontwikkelplannen) zijn er op dit moment verschillende ruimtelijke ontwikkelingen die nog in een vroeg stadium verkeren, maar wel invloed hebben op de verkeersknelpunten. Deze zijn:

- Ontwikkeling van het lokale bedrijventerrein in combinatie met het ontwikkelen van een strategisch regionaal bedrijventerrein, Reinierpolder III
- Ontwikkeling van het A4Hotel
- Ontwikkeling van het gezondheidscentrum
- Vitale Vesting
- Realiseren overige voorzieningen aan de rand van Steenbergen
- Infrastructuur (de feitelijke randweg, maar ook andere oplossingen)
- Actieplan Wonen
- Uitplaatsing bedrijven

In 2023 zullen de contouren van de ruimtelijke ontwikkelingen zichtbaar worden voor de gemeente Steenbergen. Daarmee wordt in 2023 ook inzicht gegeven in de mogelijke oplossingen voor de verkeersvraagstukken in Steenbergen en Dinteloord.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij werken de inzichten van de ontwikkelplannen en de verstedelijkingsstrategie verder uit;
- Wij onderzoeken diverse programma scenario's om vast te stellen wat een passend ruimtelijk programma is;
- Wij onderzoeken de impact van een passend scenario op de verkeerskundige knelpunten.

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Arbeidsmigratie

Arbeidsmigranten die wonen in onze gemeente leveren een belangrijke bijdrage aan de lokale en regionale economie. Wij zetten voort om vraagstukken omtrent huisvesting, integratie en sociale cohesie in samenhang op te pakken. Wij zetten ons in voor voldoende maatschappelijk verantwoorde en legale huisvesting voor arbeidsmigranten. En dragen er zorg voor dat deze inwoners voldoende in beeld blijven voor de uitvoering van ons beleid. Indien nodig handhaven wij bij onwenselijke situaties.

De concrete actie voor 2023 is:

- Wij faciliteren huisvestingsplannen voor arbeidsmigranten.

Omgevingswet

Implementatie Omgevingswet

Volgens de huidige planning van het kabinet treedt per 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Deze wet brengt een verandering in gemeentelijke processen en in onze verhouding met de samenleving. Wij zetten het van buiten naar binnen denken nog meer centraal. Er komt één digitaal loket voor de fysieke leefomgeving. Wij zorgen ervoor dat we in 2023 klaar zijn om de Omgevingswet te implementeren, zodat wij in 2023 werken conform de Omgevingswet.

Transitie Omgevingswet

De Omgevingswet betekent ook een fundamentele verandering van de structuur, cultuur en werkwijze binnen de organisatie. De transitie van de Omgevingswet wordt niet los gezien van de organisatieontwikkeling en loopt gelijk op. Om het veranderingsproces in de organisatie te realiseren, is een strategisch veranderplan met bijbehorende communicatiestrategie beschreven.

De concrete actie voor 2023 is:

- Wij werken verder aan de Omgevingsvisie en de voorbereiding van een Omgevingsplan.

Veiligheid

De resultaten van onderzoeken naar de sociale samenhang en het veiligheidsgevoel in onze kernen en wijken (de Veiligheidsmonitor) onderstrepen dat wij met ons veiligheidsbeleid op de goede weg zitten. Om de tevredenheid van onze inwoners vast te houden en verder te verbeteren, gaan wij door op de ingeslagen route.

In het gemeentehuis is een "blauwe gang" ingericht; een cluster waarin onze veiligheidsfunctionarissen en wijkagenten elkaar versterken. Samen met partijen in het sociaal domein zetten zij zich in om potentiële probleemsituaties in onze maatschappij zoveel mogelijk te voorkomen of in de kiem te smoren.

Vanuit hetzelfde perspectief werken wij sinds kort weer met BOA's in dienst van de gemeente. Dit past beter bij de gewenste lokale, operationele sturing en de vereiste aansluiting op lokale netwerken en wijken.

De concrete acties voor 2023 zijn:

- Wij gaan verder met het implementeren van de "blauwe gang";
- Wij breiden de BOA-capaciteit uit. Dit ten behoeve van de veiligheid in het buitengebied, zoals verzocht in de motie van de Volkspartij (4-11-2021);
- Wij voeren het Integraal Veiligheidsplan uit. Dit doen wij samen met alle gemeenten in het (politie)district de Markiezaten en alle andere partners binnen het veiligheidsdomein.;
- Wij gaan verder met de (regionale) samenwerking op het gebied van crisisbeheersing;
- Wij hebben voortdurend aandacht voor overlastgevendende jeugd door middel van een persoons- en groepsgerichte aanpak. Dit doen wij in samenwerking met betrokken instanties;

- Wij hebben voortdurend aandacht voor de aanpak van ondermijning. Dit doen wij, onder andere, door informatiedeling tussen betrokken partijen;
- Wij voeren integrale afstemming van handhavingsacties.

Woonwagens

Binnen het project normalisatie woonwagencentra worden de woonwagencentra behandeld als reguliere woonwijken, waarin woonwagengebouwen in familieverband kunnen wonen. Daarom zorgen wij voor een update van de openbare ruimte en kunnen zittende huurders hun standplaats kopen. Ook kijken wij naar de toekomstige behoefte aan standplaatsen. Wij zijn bezig met een evaluatie welke aan de raad wordt voorgelegd. Op basis van de resultaten worden de nieuwe voorstellen voorbereid.

De concrete actie voor 2023 is:

- Wij werken de evaluatie uit naar concrete voorstellen.

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020	2012
Regionale afvalvisie Duurzaam West Brabant	2012
Bodemkwaliteitskaart / Nota Bodembeheer	2013
Convenant Duurzaam Bouwen	2014
Woonvisie	2015
Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, Omgevingsrecht Steenbergen	2016
Beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020	2016
Kaderstellende nota evenementenbeleid	2017
Algemene verordening ondergrondse infrastructuur	2017
Regionaal crisisplan Veiligheidsregio Midden en West Brabant	2018
Beleidsvisie externe veiligheid	2018
Stimuleringsregeling kwaliteitsimpuls particuliere woningvoorraad	2018
Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 "Samen bouwen aan onze veiligheid"	2019
Structuurvisie	2019
Regionaal Beleidsplan Zeeland-West-Brabant 2019 – 2022 (door gemeenten, Openbaar Ministerie en politie)	2019
Actieprogramma Regio West-Brabant 2019-2023	2019
Woonwagenbeleid	2019
Algemene Plaatselijke verordening	2020
Beleidsnota huisvesting Arbeidsmigranten	2020
Visie Energie en Ruimte Steenbergen (onderdeel van structuurvisie)	2020
Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan	2020
Regionale Energiestrategie West-Brabant 1.0	2021
Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer Steenbergen	2021

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Nota grondbeleid	2021
Verordening Starterslening	2021
Beheerplan wegen, civiele kunstwerken, openbare verlichting en Groenbeheer 2022-2025	2021
Uitvoeringsprogramma Handhaving / VTH beleidsplan (2022-2025)	2021
Transitievisie Warmte gemeente Steenbergse Fase 1	2021
Regionale verstedelijkingsstrategie	2022
Wet Voorkeursrecht Gemeente	2022
Beheerplan vastgoed 2023-2026	2022
Uitvoeringsprogramma Spelen en Bewegen	2022
Verordeningen Omgevingswet (nog vast te stellen)	2022

6. Wat mag het kosten?

Programma 3 L&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Crisisbeheersing en brandweer	2.296	1.500	1.595	1.632	1.665	1.710
Openbare orde en veiligheid	995	865	940	1.001	990	990
Wonen en bouwen	925	852	1.124	1.042	1.041	1.039
Milieubeheer	939	826	837	878	855	868
Sportaccommodaties	1.325	1.498	1.386	1.323	1.328	1.304
Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen	3.310	2.819	2.944	3.817	2.600	1.011
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.046	441	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting (VPB)	-32	-	-	-	-	-
Ruimte en leefomgeving	1.839	1.905	829	854	854	854
Afval	3.129	3.210	3.299	3.295	3.265	3.244
Verkeer en vervoer	4.548	5.038	5.173	5.180	5.121	5.070
Riolering	1.368	1.657	1.577	1.425	1.294	1.280
Openb.groen en (openlucht)recreatie	1.965	2.420	2.386	2.393	2.324	2.299
Begraafplaatsen en crematoria	95	114	90	90	90	90
Mut.res.progr.fys.leefomg&duurz	460	34	30	30	30	30
Totaal lasten	25.208	23.178	22.209	22.961	21.459	19.787
Baten						
Crisisbeheersing en brandweer	18	-	-	-	-	-
Openbare orde en veiligheid	43	18	18	18	18	18
Wonen en bouwen	755	714	717	717	717	717

Programma 3 L&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Milieubeheer	115		-	-	-	-
Sportaccomodaties	442	404	419	419	419	419
Grondexploitatie niet-bedrijfsterreinen	3.277	2.819	2.944	3.817	2.600	1.011
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.154	441	-	-	-	-
Ruimte en leefomgeving	1.607	695	220	220	220	220
Afval	4.103	4.153	4.271	4.272	4.242	4.221
Verkeer en vervoer	854	247	267	267	267	267
Riolering	1.754	2.271	2.084	1.941	1.826	1.846
Openb.groen en (openlucht)recreatie	8	7	7	7	7	7
Begraafplaatsen en crematoria	72	78	78	78	78	78
Mut.res.progr.fys.leefomg&duurz	1.874	741	479	492	477	477
Totaal baten	17.076	12.588	11.504	12.248	10.871	9.281
Saldo	-8.132	-10.590	-10.705	-10.712	-10.588	-10.507

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2023	2024	2025	2026
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid					
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
Milieubeheer	Onderzoek innovatieve alternatieven duurzame energieopwekking		15.000		
Milieubeheer	Onderzoek stimulatie energiebesparende maatregelen		10.000		
Milieubeheer	Campagne bewustwording houtstook voor milieu		10.000		
Wonen en bouwen	Onderzoek juridische mogelijkheden op terrein van wonen.	15.000			
Wonen en bouwen	<i>In 2023 wordt een Actieplan wonen opgesteld en wordt gestart met de uitvoering daarvan. In het actieplan wordt uitgewerkt hoe de diverse huisvestingsvraagstukken moeten worden aangepakt.</i>	65.000			

Overzicht incidentele baten en lasten		2023	2024	2025	2026
Subtotaal lasten		80.000	35.000	-	-
Toevoegingen reserves					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		29.979	29.979	29.979	29.979
waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-29.979	-29.979	-29.979	-29.979
Mutaties reserves		-	-	-	-
Totaal lasten		80.000	35.000	-	-
Baten					
Overige gronden	Verkoop snippergroen/ reststrookjes	20.250	20.250	20.250	20.250
Subtotaal baten		20.250	20.250	20.250	20.250
Onttrekkingen reserves					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		479.067	491.567	476.567	476.567
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-479.067	-491.567	-476.567	-476.567
Mutaties reserves		-	-	-	-
Totaal baten		20.250	20.250	20.250	20.250
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		59.750	14.750	-20.250	-20.250
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Investerings

Investerings 2023	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
65200010 Led- en noodverlichting Sporthal t Cromwiel	56.870	3.791	15 jaar	*
65200011 Warmwater- en verwarmingsinstallatie sporthal de Buitelstee	65.340	4.356	15 jaar	*
65200011 Verv. led- en noodverlichting sporthal de Buitelstee	63.916	4.261	15 jaar	*
68300505 Renovatie interieur woonwagencentra	90.750	3.630	25 jaar	*
65200103 Berging zwembad Aquadintel	24.200	1.613	15 jaar	*
65200011 Verv. ventilatieinstallatie sporthal de Buitelstee	150.000	10.000	15 jaar	*
65200048 Sportpark Dinteloord verv. kunstgrasvelden (verh. best. krediet)	500.000	50.000	10 jaar	**
65200044 Tennispark Steenbergerv. top laag (verh. best. krediet)	44.077	3.673	12 jaar	**
65200100 Verv. top laag tennispark Nieuw Vossemeer (verh. best. krediet)	60.000	5.000	12 jaar	**
65700900 Verv. speeltoestellen	21.600	2.160	10 jaar	
67200000 Verv. riolering	1.950.500	32.508	60 jaar	***
67200000 Verv. gemalen riolering	81.000	5.400	15 jaar	***
67200000 Randvoorziening. E/M	57.000	3.800	15 jaar	***
67200000 Verbeteringskosten riolering	260.000	4.333	60 jaar	***
60450001 Optimalisering Renessestraat 1	143.250	3.581	40 jaar	
62100000 Verv. kunstwerken	391.146	13.038	30 jaar	
62100000 Verv. kunstwerken	93.520	1.559	60 jaar	
62100100 Verv. masten openbare verlichting	11.589	290	40 jaar	
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	35.465	1.773	20 jaar	
65700201 Groenbeheerplan	300.442	12.018	25 jaar	
65700201 Groenbeheerplan	60.000	1.200	50 jaar	
62100000 Verv. wegen	652.427	26.097	25 jaar	
TOTAAL 2023	5.113.092	194.082		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe of gewijzigde investeringen 2023:

***Investeringskredieten nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 75.179, jaarlijkse kapitaallasten € 77.652**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

****Investeringskredieten nieuw meerjarenonderhoudsplan sportparken € 604.077, jaarlijkse kapitaallasten € 58.673**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan sportparken is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

*****Investeringskredieten riolering € 2.348.500, jaarlijkse kapitaallasten € 46.042**

Het huidige Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan is in 2022 voor de komende begrotingsjaren tussentijds geactualiseerd. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

Investeringen 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
65200102 Chloordoseer installatie zwembad de Meermin	18.150	1.210	15 jaar	*
65200103 Straatw., riol. rondom baden en middenterrein zwembad Aquadintel	102.245	4.090	25 jaar	*
65200001 Cv + boiler Tennispark Steenberg	13.915	928	15 jaar	**
65700900 Verv. speeltoestellen	105.900	10.590	10 jaar	
67200000 Verv. riolering	2.068.500	34.475	60 jaar	***
67200000 Verv. gemalen riolering	24.000	1.600	15 jaar	***
67200000 Verv. drukriolering / AC-riolen	17.000	283	60 jaar	***
67200000 Verbeteringskosten riolering	300.000	5.000	60 jaar	***
67300100 Verv. 2 containers milieustraat	24.000	1.600	15 jaar	****
62100100 Verv. masten openbare verlichting	31.561	789	40 jaar	
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	153.061	7.653	20 jaar	
65700201 Groenbeheerplan	192.891	7.716	25 jaar	
65700201 Groenbeheerplan	60.000	1.200	50 jaar	
62100000 Verv. wegen	267.854	10.714	25 jaar	
TOTAAL 2024	3.379.077	87.848		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe of gewijzigde investeringen 2024:***Investeringskredieten nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 120.395, jaarlijkse kapitaallasten € 5.300**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

****Investeringskrediet nieuw meerjarenonderhoudsplan sportparken € 13.915, jaarlijkse kapitaallasten € 928**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan sportparken is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

******Investeringskredieten riolering € 602.375, jaarlijkse kapitaallasten € 41.358**

Het huidige Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan is in 2022 voor de komende begrotingsjaren tussentijds geactualiseerd. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

******Investeringskrediet vervanging 2 containers milieustraat € 24.000, jaarlijkse kapitaallasten € 6.511**

In de Perspectiefnota 2023-2026 waren voor dit jaar 4 containers voor vervanging opgenomen maar voor 2023 worden er 2 containers vervangen.

Investerings 2025	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
61100000 Verwarminginstallatie Brandweergarage Steenberg	65.000	4.333	15 jaar	*
65200010 Warmwatervoorzieningsinstallatie Sporthal t Cromwel	42.350	2.823	15 jaar	*
65200012 Vloer Gymzaal Merijntje N-V	19.765	1.318	15 jaar	*
65200102 Zwavelzuur- en chloortank zwembad de Meermin	102.850	6.857	15 jaar	*
65200103 Verv. zwembadfolie + leidingen zwembad Aquadintel	338.800	22.587	15 jaar	*
65200210 Verv. toplaag sportpark Welberg	420.000	28.000	10 jaar	**
65200210 Sportpark Seringenlaan renovatie toplaag natuurgras	112.000	11.200	10 jaar	**
65700900 Verv. speeltoestellen	115.700	11.570	10 jaar	
67200000 Verv. riolering	1.594.732	26.579	60 jaar	***
67200000 Randvoorzieningen, E/M	54.000	3.600	15 jaar	***
67200000 Verbeteringskosten riolering	300.000	5.000	60 jaar	***
62100000 Verv. kunstwerken	189.533	6.318	30 jaar	
62100100 Verv. masten openbare verlichting	104.040	2.601	40 jaar	
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	165.505	8.275	20 jaar	
65700201 Groenbeheerplan	330.228	13.209	25 jaar	
65700201 Groenbeheerplan	60.000	1.200	50 jaar	
62100000 Verv. wegen	268.237	10.729	25 jaar	
TOTAAL 2025	4.282.740	166.199		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe of gewijzigde investeringen 2025:

***Investeringskredieten nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 568.765, jaarlijkse kapitaallasten € 37.918**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

****Investeringskredieten meerjarenonderhoudsplan sportparken € 532.000, jaarlijkse kapitaallasten € 39.200**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan sportparken is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

*****Investeringskredieten riolering € 1.948.732, jaarlijkse kapitaallasten € 35.179**

Het huidige Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan is in 2022 voor de komende begrotingsjaren tussentijds geactualiseerd. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

Investerings 2026	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
61100003 Renovatie dak + isoleren Brandweergarage Dinteloord	30.182	1.207	25 jaar	*
65200010 Beveiligingsinstallatie Sporthal t Cromwiel	48.400	3.227	15 jaar	*
65200102 Verv. led- en noodverlichting Gymzaal Merijntje N-V	24.200	1.613	15 jaar	*
65200102 Verv. boilers en zonne-energie Zwembad de Meermin	91.960	6.131	15 jaar	*
68300505 Renovatie dak woonwagencentra	31.460	1.258	25 jaar	*
65200210 Verv. toplaag sportpark Seringenlaan	420.000	42.000	10 jaar	**
67200000 Verv. riolering	1.594.732	26.579	60 jaar	***
67200000 Verv. gemalen riolering	45.000	3.000	15 jaar	***
67200000 Verbeteringskosten riolering	300.000	5.000	60 jaar	***
67300100 Verv. 2 containers milieustraat	24.000	1.600	15 jaar	
62100100 Verv. masten openbare verlichting	63.295	1.582	40 jaar	
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	167.994	8.400	20 jaar	
65700201 Groenbeheerplan	260.000	10.400	25 jaar	
65700201 Groenbeheerplan	60.000	1.200	50 jaar	
62100000 Verv. wegen	714.721	28.589	25 jaar	
TOTAAL 2026	3.875.944	141.786		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe of gewijzigde investeringen 2026:

***Investeringskredieten nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 226.202, jaarlijkse kapitaallasten € 13.436**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

****Investeringskrediet nieuw meerjarenonderhoudsplan sportparken € 117.990, jaarlijkse kapitaallasten € 6.511**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan sportparken is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

*****Investeringskredieten riolering € 1.939.732, jaarlijkse kapitaallasten € 34.579**

Het huidige Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan is in 2022 voor de komende begrotingsjaren tussentijds geactualiseerd. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Binnen de gemeenschappelijke regeling werken de deelnemende gemeenten samen ten behoeve van de goede behartiging van de zorg voor de veiligheid van en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied. Dit in het bijzonder bij de voorbereiding op en het bestrijden van ongevallen en rampen.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

De gemeenschappelijke regeling heeft als doel om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Midden- en West Brabant.

Programma 4: Economie, Werk, Toerisme en Recreatie

In vogelvlucht

Economie, toerisme en recreatie in vogelvlucht

Wat zijn onze prioriteiten?

Economische kracht

Het versterken van onze economie is een prioriteit. De basis hiervoor is het beleidskader en uitvoeringsprogramma Economische Kracht. Hierin leggen wij verbandingen tussen lokale en regionale kansen.

Wij zetten strategisch in op de pijlers agrofood, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie. Later voegen wij daar zorg economie aan toe.

Wij pakken de versterking van het winkelgebied in de kernen op.

Agrofood is een topsector met stuwende bedrijvigheid. Wij willen deze sector versterken. Wij zetten daarom in op innovatie en duurzame ontwikkelingen.

Op de bedrijventerreinen zetten wij in op verdere versterking van de topsector agrofood, maar ook op de topsectoren uit de regio, zoals biobased en hightech maintenance. Wij ontwikkelen 20 hectare strategisch regionaal bedrijventerrein én een lokaal vraaggericht bedrijventerrein van 10 hectare. Wij werken aan meer structuur in het verstevigen van de vrijetijdssector in Steenberg.

Wat zijn onze belangrijkste acties voor 2023?

- Wij stellen een marketing- en promotieplan op.
- Wij ronden het onderzoek naar de campus af.
- Wij breiden de economische barometer uit.
- Wij ontwikkelen een beleid voor startups en innovatie.
- Wij maken beleid ter versterking van het recreatief vestigingsklimaat.
- Wij voeren het Actieprogramma fiets- en wandelroute (langs agrarische bedrijven) uit.
- Wij stellen kwaliteitskeurmerk op voor streekproducten.
- Wij maken een Actieprogramma evenementen.

Uitgaven

€ 12.265.000

1	Inkomensregelingen	€ 7.622.000
2	WSW en beschut werk	€ 2.854.000
3	Economische Ontwikkeling en Promotie	€ 697.000
4	Havens, Groen en Recreatie	€ 398.000
5	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 308.000
6	Arbeidsparticipatie	€ 335.000
7	Overige	€ 51.000

Inkomsten

€ 5.935.000

1	Inkomensregelingen en Participaties	€ 5.499.000
2	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 218.000
3	Economische Ontwikkeling en Promotie	€ 117.000
4	Havens, Groen en Recreatie	€ 28.000
5	Overige	€ 73.000

1. Inleiding

De economie is een belangrijke motor voor de ontwikkeling van onze gemeente. Een krachtige lokale economie zorgt voor werkgelegenheid, heeft invloed op wonen, onderwijs en de sociale structuur van een gemeente. Toerisme en recreatie maken de gemeente een aantrekkelijke plek om vrije tijd door te brengen. Niet alleen voor eigen inwoners, maar ook voor bezoekers.

2. Portefeuillehouders

- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Nadir Baali

3. Van Ambitie naar Actie

Binnen dit programma valt de volgende collegeprioriteit:

- Prioriteit Economische Kracht

In dit hoofdstuk wordt voor deze collegeprioriteit aangegeven welke nieuwe acties door het college worden uitgevoerd.

Prioriteit Economische Kracht

Het versterken van onze economie is een prioriteit. De basis hiervoor is het beleidskader en uitvoeringsprogramma Economische Kracht. Hierin leggen wij verbanden tussen lokale en regionale kansen.

Wij zetten strategisch in op drie pijlers: agrofood, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie. Later voegen wij daar zorg economie aan toe. Wij faciliteren en initiëren innovaties, verduurzaming van het bedrijfsleven en samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en onderwijs (triple helix).

Wij pakken in goede samenspraak met de ondernemers de versterking van het winkelgebied in de kernen op. Uiteindelijk leidt een sterke lokale economie tot werkgelegenheid en sterkere en leefbare kernen.

Nieuwe actie in 2023 is:

- Het uitvoeren van het marketing- en promotieplan.

Agrofood

Wij staan binnen de agrofood goed aangeschreven. Agrofood is een topsector met stuwende bedrijvigheid. Wij willen deze sector versterken. Wij zetten daarom in op innovatie en duurzame ontwikkelingen. Wij gaan partnerschappen (waaronder triple helix samenwerkingen) aan in de agrofood- en landbouwsector ter bevordering van innovaties, energietransities en milieubeheer.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij gaan door met de inrichting van fieldlabs;
- Wij ronden het onderzoek naar de campus af;
- Wij starten een demonstratie boerderij op het AFC op. Dit doen wij samen met de daar gevestigde bedrijven en onderwijsinstellingen.

Bedrijventerreinen

Met de economische pijler bedrijventerreinen zetten wij in op verdere versterking van de topsector agrofood, maar ook op de topsectoren uit de regio, zoals biobased en hightech maintenance. Door het ontwikkelen van 20 hectare strategisch bedrijventerrein in samenwerking met gemeenten Bergen op Zoom en Woensdrecht, ontstaat er meer ruimte voor stuwende bedrijvigheid. Dit is ook opgenomen in de verstedelijkingsstrategie voor de regio West-Brabant West. Naast de ontwikkeling van het strategische bedrijventerrein, zetten wij ook in op de ontwikkeling van een lokaal vraaggericht bedrijventerrein van 10 hectare. Dit bedrijventerrein, gericht op het lokale MKB, zorgt ervoor dat we bestaande bedrijventerreinen kunnen revitaliseren.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij breiden de economische barometer uit;
- Wij geven bedrijfskavels uit;
- Wij ontwikkelen een beleid voor startups en innovatie;
- Wij zorgen voor een onderzoek naar duurzame ontwikkelingen.

Vrijtijdseconomie

Vrijtijdseconomie draagt bij aan de versterking van de algehele leefbaarheid in alle kernen. Daarmee draagt het bij aan het woongenot van de inwoners en levert het een belangrijke bijdrage aan het aantrekken van bezoekers van buitenaf. Meer bezoekers leiden tot meer bestedingen in Steenbergen.

Wij werken aan meer structuur in het verstevigen van de vrijetijdssector in Steenbergen. Dat doen wij zelfstandig, maar ook samen met andere gemeenten en organisaties in de regio. De nadruk daarbij ligt op een goed vestigingsklimaat voor recreatieve ondernemers, beleving van het (agrarisch) landschap en voldoende zichtbaarheid van het recreatieve aanbod in Steenbergen.

Nieuwe acties in 2023 zijn:

- Wij maken beleid ter versterking van het recreatief vestigingsklimaat;
- Wij voeren het Actieprogramma fiets- en wandelroute (langs agrarische bedrijven) uit;
- Wij stellen kwaliteitskeurmerk op voor streekproducten;
- Wij maken een Actieprogramma evenementen.

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Het uitvoeringsprogramma Economische Kracht is al opgenomen in de begroting. Er worden geen nieuwe acties toegevoegd, met uitzondering van Zorgeconomie als vierde pijler in het uitvoeringsprogramma. Naast de focus op Economische Kracht zijn er nog diverse andere ontwikkelingen die dit programma raken. Voorbeelden zijn:

- De ontwikkeling van het A4 Hotel
- De ontwikkelingen rondom het Agrofood Cluster Nieuw Prinsenland
- De ontwerpstudie naar de kade AFC
- De centrumontwikkeling van Dinteloord en Steenbergen

Naast specifieke ontwikkelingen uit andere programma's die Economische Kracht raken, worden ook de reguliere activiteiten uitgevoerd. Denk daarbij aan het account- en relatiemanagement.

Door een goede focus te houden op het uitvoeringsprogramma Economische Kracht blijft er ruimte om de reguliere werkzaamheden goed uit te voeren en de samenhang met andere programma's te behouden. Zo draagt een vitale economie bij aan werkgelegenheid (programma 1), is erfgoed, kunst en cultuur (programma 2) van groot belang voor de vrijetijdsector, zijn de ruimtelijke ontwikkelingen (programma 3) onlosmakelijk verbonden met het creëren van kansen voor onze ondernemers en is wordt duurzaamheid (programma 3) in één adem genoemd met de groene ambitie die agrofood uitstraalt. En tenslotte zijn data, indicatoren en meten de basis voor de economische barometer. Daarmee wordt ook onze eigen bedrijfsvoering (programma 5) gebruikt om Steenbergen als vitale gemeente te versterken.

De concrete acties in 2023 zijn:

- Wij zetten de centrumontwikkeling Steenbergen en centrumontwikkeling Dinteloord voort;
- Wij blijven in overleg met de brancheverenigingen;
- Wij blijven in overleg met de MKB ondernemers.

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Regionale detailhandelsvisie	2014
Re-integratieverordening Participatiewet	2014
Verordening tegenprestatie	2014
Verordening individuele studietoelage Participatiewet	2014
Verordening individuele inkomensvoorziening Participatiewet	2014
Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015	2014
Economische visie Steenbergen, inclusief uitvoeringsprogramma	2015
Regionale visie bedrijventerreinen	2015
Recreatieve kansenkaart	2016
Economisch acquisitieplan Steenbergen	2016
Centrumplan Steenbergen	2018
Ontwikkelperspectief buitengebied De Heen-Steenbergen	2020
Verordening reclamebelasting	2020
Beleidskader economisch kracht 2022-2025	2021
Ontwikkelplan Steenbergen	2021

6. Wat mag het kosten?

Programma 4 E, T&R: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Inkomensregelingen	7.879	7.781	7.622	7.688	7.700	7.706
Begeleide participatie	3.198	3.153	-	-	-	-
Samenkracht en burgerparticipatie			308	315	84	84
Alg.uitk. En ov uitk.gemeentefonds	-	-22	-	-	-	-
Arbeidsparticipatie	3	3	335	335	335	335
Recreatieve havens	148	160	160	166	165	164
Openb.groen en (openlucht)recreatie	268	329	238	254	239	254
Economische promotie	76	92	91	91	91	91
Economische ontwikkeling	390	338	606	561	543	543
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	93	72	51	51	51	51
WSW en beschut werk			2.854	2.755	2.600	2.549
Mut.res.progr.economie.recr&toerisme		-	-	-	-	-
Totaal lasten	12.055	11.905	12.265	12.216	11.809	11.778
Baten						
Inkomensregelingen	5.934	6.289	5.499	5.705	5.866	5.938
Begeleide participatie	-	-	-	-	-	-
Samenkracht en burgerparticipatie			218	227	-	-
Alg.uitk. En ov uitk.gemeentefonds	-	-	-	-	-	-
Arbeidsparticipatie	-8	-	-	-	-	-
Recreatieve havens	10	9	9	9	9	9
Openb.groen en (openlucht)recreatie	8	18	19	19	19	19
Economische promotie	125	112	117	117	117	117
Economische ontwikkeling	15	-	-	-	-	-
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2	3	3	3	3	3
Mut.res.progr.economie.recr&toerisme	91	179	69	69	69	69
Totaal baten	6.176	6.611	5.935	6.150	6.083	6.155
Saldo	-5.879	-5.294	-6.330	-6.067	-5.725	-5.622

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2023	2024	2025	2026
4. Programma economie, recreatie en toerisme					
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
Economische ontwikkeling	Pilot particuliere beveiliging bedrijventerrein Reinierpolder	20.000	20.000		
Subtotaal lasten		20.000	20.000	-	-
Toevoegingen reserves					
Totaal lasten		20.000	20.000	-	-
Baten					
Onttrekkingen reserves					
4. Programma economie, recreatie en toerisme		179.374	69.374	69.774	69.774
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-69.298	-69.298	-69.298	-69.298
Mutaties reserves		110.076	76	476	476
Totaal baten		110.076	76	476	476
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		-90.076	19.924	-476	-476
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Intergemeentelijke Sociale Dienst

De gemeenschappelijke regeling heeft tot doel de regionale uitvoering van de regelingen op het gebied van bijstandsverlening, werkgelegenheid en inkomensvoorzieningen. De beleidsbepalende bevoegdheden blijven toebehoren aan de afzonderlijke gemeenten.

Werkvoorzieningsschap West Noord-Brabant (WVS-groep)

De WVS-groep heeft als missie dat zij als maatschappelijke organisatie mensen kansen biedt om zichzelf door middel van arbeid te ontwikkelen met als doel het vinden van regulier werk of werk in een (meer) beschutte omgeving. De WVS-groep voert haar missie uit in aansluiting op het gemeentelijke beleid van de in de gemeenschappelijke regeling betrokken gemeenten om de sociale werkvoorziening regionaal aan te pakken. De gemeente Steenbergen participeert dus om invulling te geven aan zijn wettelijke verplichting op een wijze die tevens leidt tot de realisatie van efficiencywinst.

Regio West Brabant (gekoppeld met programma 5, pag. 72/73), onderdeel NV Rewin

Het bevorderen van de werkgelegenheid in Westelijk Noord-Brabant en het versterken van de sociaal economische structuur van het voornoemd gebied.

Programma 5: Bestuur en Dienstverlening

In vogelvlucht

Bestuur en dienstverlening in vogelvlucht

Uitgaven

€ 15.549.000

1	Ondersteuning Organisatie	€ 11.096.000
2	Bestuur	€ 1.749.000
3	Overige baten en lasten	€ 1.324.000
4	Burgerzaken	€ 975.000
5	Belastingen	€ 303.000
6	Overige	€ 102.000

Inkomsten

€ 52.107.000

1	Algemene uitkering Rijk	€ 45.569.000
2	Belastingen	€ 5.453.000
3	Burgerzaken	€ 444.000
4	Bijdrage reserves	€ 398.000
5	Overige	€ 243.000

Wat zijn onze prioriteiten?

Organisatieontwikkeling

Wij gaan voor een heldere organisatiekoers, heroriëntatie op de kwaliteit en omvang van de formatie en optimalisatie van werkprocessen en organisatiestructuur.

Werken vanuit de bedoeling is en blijft een belangrijk uitgangspunt. Evenals de juiste mensen op de juiste plek de juiste dingen laten doen.

Een organisatie die zich snel kan aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen en in staat is de opgaven waar onze gemeente voor staat effectief en efficiënt kan realiseren.

De nieuwe fase van onze organisatieontwikkeling kent vier doelstellingen

- Verbeteren samenspel Raad-College-Ambtelijke Organisatie
- Opzetten van een ontwikkelorganisatie
- Doorontwikkelen van de bedrijfsvoering
- Herinrichting gemeentehuis

Wat zijn onze belangrijkste acties voor 2023?

- Wij geven uitvoering aan in het in 2022 vastgestelde inrichtingsplan voor de ontwikkelorganisatie. Het huidige functiegebouw wordt waar nodig hierop afgestemd.
- Wij ontwikkelen een visie op de positionering van Steenbergen in de regio
- Wij geven uitvoering aan de strategische HR agenda
- Wij formuleren bedrijfsvoeringskaders en de beweging die we daarop gaan maken,
- Wij vereenvoudigen de P&C cyclus

1. Inleiding

Bestuur en Dienstverlening gaat over de relatie van de gemeente met onze inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. Het gaat hierbij om overheidsparticipatie (het ondersteunen van initiatieven vanuit de bevolking en bedrijfsleven), dienstverlening, onze eigen organisatie en om de samenwerking met andere gemeenten en organisaties.

2. Portefeuillehouders

- Burgemeester Ruud van den Belt
- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Nadir Baali

3. Van Ambitie naar Actie

Binnen dit programma valt de volgende collegeprioriteit:

- Prioriteit Organisatieontwikkeling

In dit hoofdstuk wordt voor deze collegeprioriteit aangegeven welke nieuwe acties door het college worden uitgevoerd.

Prioriteit Organisatieontwikkeling

Voor het realiseren van onze ambities is een heldere organisatiekoers, heroriëntatie op de kwaliteit en omvang van de formatie en optimalisatie van werkprocessen en organisatiestructuur nodig. Werken vanuit de bedoeling is en blijft een belangrijk uitgangspunt. Evenals de juiste mensen op de juiste plek de juiste dingen laten doen. Hiermee zijn we in 2018 begonnen met de transitie van onze organisatie. Corona gooide echter ook op dit gebied roet in het eten. Inmiddels kampen we met meerdere grote crises, die vragen om een nieuw evenwicht tussen onze crisisbeheersing, dagelijkse taken en onze ambities.

Het adviesbureau Seinstra & Partners heeft een interne analyse uitgevoerd om goed in beeld te krijgen waar de organisatie nu staat en wat er nodig is om dit evenwicht te realiseren. Hierdoor is inzichtelijk geworden hoe de ontworpen was ontstaan die zich zowel intern als extern liet voelen. De resultaten van deze ophaalsessies, alsmede het nieuwe raadsakkoord, zijn input voor de lopende doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie tot een wendbare en adaptieve organisatie. Dit is een organisatie die zich snel kan aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen en in staat is de opgaven waar onze gemeente voor staat op een effectieve en efficiënte manier te realiseren.

Daarbij richten wij ons op vier doelen:

- Verbeteren samenspel Raad-College-Ambtelijke Organisatie
- Opzetten van een ontwikkelorganisatie
- Doorontwikkelen van de bedrijfsvoering
- Herinrichting gemeentehuis

Spoor 1. Verbeteren samenspel Raad-College-Ambtelijke Organisatie

Voor het verbeteren van het samenspel Raad-College-Ambtelijke organisatie gaan we met elkaar in gesprek; dit in lijn met de nieuwe wijze van sturing in de organisatie.

Nieuwe actie voor 2023 is:

- Wij werken de concrete resultaten uit in spelregels over rollen, samenwerking en communicatie.

Spoor 2. Opzetten van een ontwikkelorganisatie

Voor het opzetten van een ontwikkelorganisatie wordt in 2022 een nieuw inrichtingsplan opgesteld. Hierin is specifieke aandacht voor een organisatiedeel waar bestuurlijk gevoelig & maatschappelijk complexe projecten aangestuurd en uitgevoerd worden. Om de doorontwikkeling te verstevigen zullen onderwerpen zoals cultuur, strategisch vermogen en positionering van onze gemeente in de regio een prominente plaats hebben. Hierbij is de strategische HR agenda ondersteunend.

Nieuwe acties voor 2023 zijn:

- Wij geven uitvoering aan in het in 2022 vastgestelde inrichtingsplan voor de ontwikkelorganisatie. Het huidige functiegebouw wordt waar nodig hierop afgestemd;
- Wij ontwikkelen een visie op de positionering van Steenbergen in de regio;
- Wij geven uitvoering aan de strategische HR agenda door:
 - Het opstellen en uitvoeren van een strategische personeelsplanning;
 - Het opstellen en uitvoeren van beleid gericht op het verder professionaliseren van werving en selectie en arbeidsmarktprofilering;
 - Het opstellen en uitvoeren van een strategische opleidingsplan.

De onderwerpen van de strategische HR agenda worden verder toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Spoor 3. Doorontwikkelen van de bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering is ondersteunend aan het werken en denken vanuit de bedoeling. We ontwikkelen de bedrijfsvoering door naar een professioneel organisatieonderdeel dat processen, procedures, administratie en systemen ontwikkelt en verbetert en data gebruikt die helpend zijn voor ons en onze inwoners.

Nieuwe acties voor 2023 zijn:

- Wij ronden het lopende traject basis op orde af;
- Wij formuleren bedrijfsvoeringskaders en de beweging die we daarop gaan maken;
- Wij zetten in op het verbeteren van de validiteit en accuraatheid van de bedrijfsvoeringsdata van vooral financiën en HR;
- Wij onderzoeken hoe we onze inkoop- en aanbestedingsfunctie kunnen professionaliseren;
- Wij vereenvoudigen de P&C cyclus;
- Wij onderzoeken hoe we een programma- en projectenadministratie op kunnen zetten en voeren dit in;
- Wij lichten onze processen en werkinstructies door. Vervolgens passen we deze aan waar nodig;
- Wij stellen een plan datamanagement & analyse op over hoe en welke data we kunnen gaan gebruiken ter ondersteuning van de maatschappelijke opgaven.

Het onderwerp datamanagement & analyse wordt verder toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Spoor 4 Herinrichting gemeentehuis

De raad heeft in de vorige bestuursperiode een voorzet gedaan voor de herinrichting van de raadszaal. Dit heeft een schetsplan opgeleverd, maar nog geen plan van aanpak of aanbestedingsdocument. De raad heeft hierbij aangegeven de mogelijkheden te onderzoeken om meer “het gezicht van Steenbergen” in de raadzaal te brengen. Dit betekent het creëren van een moderne vergaderruimte waar indien mogelijk ook andere activiteiten plaats kunnen vinden en aansluit bij het “huis van de gemeente”.

Begin 2022 zijn we als gemeentelijke organisatie een onderzoek gestart om de huisvesting aan te laten sluiten op organisatorische en maatschappelijke ontwikkelingen. Hierin hebben we de motie Verhuizing Vraagwijzer meegenomen. De eerste studie laten zien dat dit tot de mogelijkheden

behoort. Het dienstverleningsconcept sluit aan bij de ontwikkelingen in onze gemeente en organisatie. Belangrijke onderdelen zijn andere vormen van samenwerken, meer projectmatig- en kerngericht werken, participatie, en slimmer ruimte -en energiegebruik. Wij leggen begin 2023 een herinrichtingsplan voor het gemeentehuis voor aan de raad. Hierin staat het toekomstig gebruik en de beleving van het huis van de gemeenschap centraal staat.

Concrete actie voor 2023 is:

- Wij ronden het onderzoek naar de herinrichting van het gemeentehuis af.

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Dienstverlening

Dienstverlening is van de gehele organisatie en daarom een organisatie-breed thema. We staan de komende jaren voor vele stevige uitdagingen door nieuwe wetgeving, participatie en toenemende behoefte aan digitale dienstverlening. Dit vraagt van de medewerkers om vanuit het perspectief van onze inwoners, ondernemers en organisatie te denken en te handelen. Ondanks de uitgebreide aandacht voor digitale dienstverlening moeten we ook zeker de persoonlijke dienstverlening niet uit het oog verliezen. Daarbij is het belangrijk om te blijven investeren in onze medewerkers. We maken duidelijke beloftes aan onze inwoners en komen deze na. Om onze dienstverlening draaiende te houden is ook continue professionalisering en doorontwikkeling van het applicatielandschap noodzakelijk. Daarnaast is er toenemende behoefte aan specialisme op gebied van *business intelligence* (*hoe benutten we onze data optimaal?*). Om adequaat te reageren op de diverse ontwikkelingen en behoeften blijft de gemeente werken aan een eigentijdse dienstverlening. Dit doen we op basis van de door de raad in 2019 vastgestelde Visie Dienstverlening. Ook zien we mogelijkheden om de inrichting van de publiekshal meer aan te laten sluiten bij de gemeentelijke dienstverlening van de toekomst. Dit wordt meegenomen in het inrichtingsplan van het gemeentehuis.

De concrete actie voor 2023 is:

- Wij geven uitvoering aan het herijkte uitvoeringsprogramma dienstverlening.

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Verordening burgerinitiatief	2002
Inspraakverordening	2003
Verordening referendum	2006
Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (213a GW)	2008
Verordening fractieondersteuning	2009
Verordening commissie bezwaarschriften	2015
Financieringsstatuut	2016
Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Steenbergen 2017	2017
Visie Veerkrachtig Bestuur in de Brabantse Wal	2017

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Convenant samenwerking Brabantse Wal	2017
Communicatiebeleidsplan 2017 Communicatie is alles, alles is communicatie	2017
Nota Risicomanagement	2017
Nota reserves en voorzieningen	2017
Organisatieverordening	2018
Archiefverordening	2018
Aanwijzingsbesluit wet Markt en Overheid	2018
Plan van aanpak kerngericht werken en Overheidsparticipatie	2018
Visie dienstverlening gemeente Steenbergen	2019
Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede de regels voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Steenbergen (financiële verordening)	2020
Gemeentebreed Informatieveiligheidsbeleid	2020
Nota waardering en afschrijving vaste activa	2020
Uitvoeringsnota inkoopbeleid 2022	2021
Controleverordening (213 GW)	2021
Verordening rekenkamercommissie	2021
Privacybeleid 2021-2024	2021
Diverse belastingverordeningen (nog op te stellen)	2022

6. Wat mag het kosten?

Programma 5 B&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Bestuur	1.469	1.815	1.749	1.800	1.803	1.814
Ondersteuning organisatie	9.901	9.579	11.096	10.499	10.479	9.919
Burgerzaken	821	874	975	975	974	974
Treasury	53	24	101	102	104	105
Alg.uitk.en ov uitk.gemeentefonds	5	-	-	-	-	-
OZB woningen	425	328	303	303	303	303
Overige baten en lasten	110	406	1.324	1.519	1.821	2.061
Mut.res.progr.bestuur&dienstverlening	66	58	-	-	-	-
Totaal lasten	12.850	13.084	15.549	15.198	15.484	15.175
Baten						
Ondersteuning organisatie	72	640	158	158	158	158
Burgerzaken	258	444	444	444	444	444

Programma 5 B&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Treasury	69	49	87	87	88	88
Alg.uitk.en ov uitk.gemeentefonds	40.120	42.216	45.569	46.744	47.209	44.266
OZB woningen	2.974	3.044	3.181	3.181	3.181	3.181
OZB niet-woningen	2.017	2.098	2.187	2.187	2.187	2.187
Belastingen overige	65	85	85	85	85	85
Mut.res.progr.bestuur&dienstverlening	1.384	615	398	216	215	214
Totaal baten	46.959	49.190	52.107	53.101	53.565	50.622
Saldo	34.109	36.107	36.558	37.902	38.081	35.447

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2023	2024	2025	2026
5. Programma bestuur en dienstverlening					
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
Personeel en organisatie	Benodigd voor transformatie 2023	181.000			
	<i>De transitie is een omvangrijk proces en loopt t/m 2023, die financieel geleidelijk structureel wordt ingebed in de organisatie. Hiervoor is gedurende 3 jaar een inzet van tijdelijk personeel noodzakelijk.</i>				
Subtotaal lasten		181.000	-	-	-
Toevoegingen reserves					
Totaal lasten		181.000	-	-	-
Baten					
Subtotaal baten		-	-	-	-
Onttrekkingen reserves					
5. Programma bestuur en dienstverlening		398.207	215.943	214.867	213.953
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-217.207	-215.943	-214.867	-213.953
Mutaties reserves		181.000	-	-	-
Totaal baten		181.000	-	-	-

Overzicht incidentele baten en lasten		2023	2024	2025	2026
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		-	-	-	-
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Investeringsen

Investeringsen 2023		Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Bestuur en Dienstverlening					
60400801 Draaideur gemeentehuis		70.078	4.672	15 jaar	*
Kpl. Rollend materieel					
Ransomes cirkelmaaier		52.000	10.400	5 jaar	
Bladveger		16.000	1.600	10 jaar	
Carrerro met maaidek		40.000	5.714	7 jaar	
ZeroTURN		24.000	4.800	5 jaar	
ZeroTURN		24.000	4.800	5 jaar	
Rioolreiniger		24.000	2.400	10 jaar	
Auto handhaving		45.000	5.625	8 jaar	**
TOTAAL 2023		295.078	40.011		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht					

Toelichting nieuwe of gewijzigde investeringen 2023:

***Investeringskrediet nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 70.078, jaarlijkse kapitaallasten € 4.672**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

****Investeringskrediet auto handhaving, jaarlijkse kapitaallasten € 5.625**

In de Perspectiefnota 2023-2026 was de aanschaf van de auto handhaving voor 2024 opgenomen. Doordat de huidige auto handhaving in slechte staat verkeerd, wordt voorgesteld deze in 2023 aan te schaffen.

Investeringsen 2024		Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Bestuur en Dienstverlening					
60400801 Beveiligingsinstallatie gemeentehuis		50.781	3.385	15 jaar	*
60450000 Renovatie dak werkplaats		52.812	2.112	25 jaar	*
Kpl. Rollend materieel					
Renault Master met veegvuil		55.000	9.167	6 jaar	
Renault Master met veegvuil		55.000	9.167	6 jaar	
Hefblok ondergrondse containers		11.000	1.571	7 jaar	

Investerings 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Veegmachine Bucher	220.000	27.500	8 jaar	
Tractor John Deere met borstel multi	80.000	16.000	5 jaar	
TOTAAL 2024	524.593	68.903		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe of gewijzigde investeringen 2024:

***Investeringskredieten nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 103.593, jaarlijkse kapitaallasten € 5.498**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

Investerings 2025	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60400801 Verv. ledverlichting gemeentehuis	253.906	16.927	15 jaar	*
60450000 Verv. asfalt werkplaats	126.953	5.078	25 jaar	*
Kpl. Rollend materieel				
Renault Master met kraantje	57.000	8.143	7 jaar	
Renault Master met kraantje	57.000	8.143	7 jaar	
Renault Master	48.000	6.857	7 jaar	
Ford connect	33.000	4.714	7 jaar	
Bestelbus gesloten (Renault)	36.000	5.143	7 jaar	
Trafficbus (Renault)	36.000	4.500	8 jaar	
Veegmachine Bucher	220.000	27.500	8 jaar	
Sneeuwplough	14.000	1.400	10 jaar	
Vorkheftruck Gemeentewerf	36.000	4.500	8 jaar	
Tractor John Deere	70.000	11.667	6 jaar	
Tractor New Holland met toebehoren	30.000	6.000	5 jaar	
Kubota maaier	12.000	2.400	5 jaar	
Houtversnipperaars met motor wijkteam	18.000	3.000	6 jaar	
Houtversnipperaars met motor wijkteam	18.000	3.000	6 jaar	
TOTAAL 2025	1.065.859	118.972		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe of gewijzigde investeringen 2025:

***Investeringskredieten nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 190.430, jaarlijkse kapitaallasten € 22.005**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

Investerings 2026	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60400801 CV ketel gemeentehuis	66.016	4.401	15 jaar	*
Kpl. Rollend materieel				
Scania vrachtwagen	250.000	25.000	10 jaar	
Ford connect	33.000	4.714	7 jaar	
Ferrari frees met toebehoren	10.000	1.250	8 jaar	
Renault Master met kraantje	57.000	8.143	7 jaar	
Sneeuwploeg	14.000	1.400	10 jaar	
Auto handhaving	40.000	5.714	7 jaar	
TS Houtsnipperaar	35.000	7.000	5 jaar	
Waterwagen	14.000	1.167	12 jaar	
Renault Master met kiepbak	60.000	7.500	8 jaar	
Klepelmaaier mc connel	30.000	5.000	6 jaar	
Klepelmaaier	14.000	2.333	6 jaar	
Bus wijkteam zuid	46.000	6.571	7 jaar	
TOTAAL 2026	669.016	80.194		
Nieuwe en of gewijzigde investeringen na de perspectiefnota 2023-2026 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe of gewijzigde investeringen 2026:

***Investeringskrediet nieuw meerjarenonderhoudsplan gebouwen € 66.016, jaarlijkse kapitaallasten € 4.401**

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan gebouwen is geactualiseerd voor de jaren 2023-2032. De daarin genoemde investeringen zijn verwerkt in deze begroting en opgenomen in bovenstaand overzicht.

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

West-Brabants Archief

Levert een bijdrage aan een efficiënte en effectieve borging van de digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Daarnaast dient de organisatie te voorzien in het oppakken van nieuwe taken rondom het E-depot.

Regio West Brabant

Levert – in samenwerking met de gemeenten – een bijdrage bij bovengemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken. In deze regeling zijn ondergebracht het SES (Sociaal Economische Samenwerking), KCV (Kleinschalig Collectief Vervoer), Regiobureau Breda, Milieu & Afval Regio Breda, GGA (gebiedsgerichte aanpak) en het Mobiliteitscentrum West-Brabant.

Stichting Inkoopbureau West-Brabant

Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief, procesmatig en duurzaam gebied op het terrein van inkoop en aanbestedingen voor de zelfstandige gemeenten en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Overzicht verplichte beleidsindicatoren

Naam Indicator	Eenheid	jaar laatste meting	Gemeente Steenberg	Gemeenten < 25.000 inwoners
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	2021	6	7
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	2021	0,4	0,6
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.	2021	2,7	2,3
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	2021	1,2	1,1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	2021	2,9	4,3
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar).	2020	1	1
Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	2020	55,6	50,1
Absoluut verzuim	Het aantal, niet op een school ingeschreven, leerlingen per 1.000 leerlingen.	2021	1,5	2,8
Relatief verzuim	Het relatieve aantal, ongeoorloofd afwezige, leerplichtigen per 1.000 leerlingen.	2021	14	13
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar)	2021	1,8	1,5
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar	2021	14,2	11,9
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar	2021	1,2	geen data
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	In percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar.	2021	0,4	geen data
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners.	2021	830	640
Funciemenging	Relatieve verhouding tussen banen en woningen.	2021	42,8	48,9
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	2021	150,1	171,4
Banen	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2021	505,6	677,3
Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	2020	2	1
Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2020	5	3
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	2021	71,7	71,6

Naam Indicator	Eenheid	jaar laatste meting	Gemeente Steenbergen	Gemeenten < 25.000 inwoners
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	2021	239,7	216,5
Personen met een lopend re-integratietraject	Het aantal reïntegratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2020	50,8	148,3
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg)	2020	126	129
Hernieuwbare elektriciteit	Berekend percentage.	2020	37,8	geen data
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.	2021	7,7	8,6
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder per honderdpersonen van 20 tot 65 jaar.	2022	72,7	80,2
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen (x € 1.000).	2021	254	315
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar.	2022	779	geen data
Gemeentelijke woonlasten meerspersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar.	2022	901	geen data

Verklarende lijst verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Beschrijving
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Indicator	Beschrijving
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Relatief verzuim	Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.
Jongeren met jeugdhulp	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
Jongeren met jeugdbescherming	Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.
Jongeren met jeugdreclassering	Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen.
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Indicator	Beschrijving
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
% werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Kinderen in een uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Nieuwbouw woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Paragrafen en bijlagen

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Overzicht lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit lokale heffingen zijn geraamd als dekking in de begroting:

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Onroerende zaakbelastingen:			
- eigenaren	4.189.057	4.303.597	4.495.077
- gebruikers	773.292	798.517	832.197
Afvalstoffenheffing	3.817.970	3.777.692	3.944.153
Rioolheffing	1.699.199	2.001.706	1.747.702
Hondenbelasting*	-710	-	-
Toeristenbelasting	118.917	104.900	109.710
Forensenbelasting	6.295	7.100	7.100
Reclamebelasting	63.194	83.200	83.200
Leges bouwvergunningen c.a.	701.355	657.413	657.413
Leges burgerzaken	246.057	461.543	440.473
Leges openbare orde	7.662	13.000	13.000
Marktgelden	1.624	3.100	3.100
Begraafrechten	66.988	74.300	78.153
Totaal	11.690.900	12.286.068	12.411.278

Ontwikkelingen van de lokale lasten / overhead

Het raadsakkoord geeft aan dat de lokale lasten de inflatie volgen. In deze begroting houden we rekening met een inflatiepercentage van 4,2%. Concreet houdt dit in dat de totale OZB opbrengst met maximaal 4,2% mag toenemen ten opzichte van het niveau van 2022. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing is uitgegaan van 100% kostendekking.

De definitieve tarieven worden bepaald bij het opstellen van de belastingverordeningen. Deze worden voorgelegd in de raadsvergadering van december 2022.

De lokale lasten voor 2023 bedragen:

Lokale lasten	Eénpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	2022	2023	2022	2023
OZB-Zakelijk recht	€ 296.00	€ 298.00	€ 296.00	€ 298.00
Rioolheffing	€ 131.00	€ 131.00	€ 154.00	€ 154.00
Afvalstoffenheffing	€ 296.00	€ 308.00	€ 395.00	€ 411.00
Totaal	€ 723	€ 737	€ 845	€ 863
Stijgingspercentage		1,94%		2,13%
Landelijk gemiddelde	€ 826.00		€ 904.00	

In de bovenstaande tabel is bij de berekening van de woonlasten 2023 onderdeel OZB uitgegaan van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in van € 278.000 en een tariefstijging van 14%. Het bedrag dat is opgenomen als landelijk gemiddelde woonlast voor 2022 is ontleend aan de Atlas van de lokale belastingen 2022 (de COELO atlas).

Plaats op de ranglijst

In dezelfde Atlas zijn de lasten van alle 377 Nederlandse (deel)gemeenten in beeld gebracht en op een ranglijst gezet. Daarbij worden de lasten voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht bij elkaar opgesteld voor gemiddelde huishoudens, verdeeld naar huurders en eigenaren. Uit deze ranglijst blijkt dat Steenbergen voor de eigenaren op plaats 157 staat en voor de huurders op plaats 239.

Onderzoeken Lokale Lasten

Afgelopen jaren hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden op het gebied van de lokale lasten. Het laatste onderzoek uit 2021 had als doelstelling het beheersbaar houden van de lasten voor de inwoners door:

- Optimaliseren van de opbrengsten belastingen, heffingen en leges voor de gemeente;
- Optimaliseren van de digitale bestanden die ten grondslag liggen aan het bepalen van de (hoogte van de) gemeentelijke lasten.

De weg die toen is ingeslagen voor 2022, continue verbetering van de bestanden en processen, wordt doorgetrokken naar 2023.

Overhead

Overhead en rentetoerekening centraal

In het BBV wordt overhead gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. Deze definitie omvat onder andere elementen die via de gangbare definitie uit 'Vensters voor Bedrijfsvoering' tot overheadkosten kunnen worden gerekend, maar beperkt zich daar niet toe. Naast de loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies in de definitie van 'Vensters voor Bedrijfsvoering', omvat de in de BBV-definitie bedoelde overhead ook de ICT-kosten van alle PIOFACH-systemen, alle ambtelijke huisvestingskosten, alle uitbestedingskosten bedrijfsvoering en naar rato de rentekosten die niet zijn toe te delen aan de programma's of taakvelden in het primaire proces.

(NB: PIOFACH staat voor de functies personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting).

In de begroting worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma 's geregistreerd maar opgenomen in het programma Bestuur en Dienstverlening. Overhead wordt ook toegerekend aan taken en activiteiten waarvoor de gemeente kostendekkende tarieven berekent. Door de bovengenoemde wetwijziging moet deze overhead echter extracomptabel worden berekend in de vorm van een opslagpercentage. De gemeente legt in de financiële verordening vast welke methode wordt gevolgd bij het bepalen van het percentage overhead. Bij de berekening van de kostendekkendheid van de diverse heffingen wordt het toegerekende bedrag aan overhead afzonderlijk vermeld.

Onroerende zaakbelastingen

In 2019 is de macronorm voor de laatste keer toegepast. Dit is een norm voor de totale opbrengsten OZB in Nederland. De macronorm is in 2020 vervangen door een benchmark van de woonlasten, uitgevoerd door het COELO.

Sinds 2008 worden alle panden jaarlijks opnieuw gewaardeerd. In 2023 geldt de waardepeildatum 1-1-2022. Voor de bepaling van de OZB-opbrengst is uitgegaan van een gemiddeld inflatiepercentage van 4,2%.

Afvalstoffenheffing

Beleidskeuzes afvalstoffenheffing beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020

De gemeente Steenberghe heeft als beleidsuitgangspunt kostendekkende tarieven voor de afvalstoffenheffing.

In het beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020 is de ambitie vastgesteld om te gaan voor 100 kg restafval/inwoner in 2020, en dat 75% van het totale afval wordt aangeboden voor hergebruik. In 2017 stond de teller nog op 232 kg per inwoner. Er is in het beleidsplan gekozen voor het inzamelscenario Omgekeerd inzamelen zonder tarief op restafval. Op 1 april 2018 is hier gemeentebreed mee gestart. Eind 2018 was het resultaat van grof- en fijn restafval totaal 172 kg/inwoner per jaar, eind 2019 was dit 160 kg. In 2020 nam de hoeveelheid weer toe als gevolg van de coronacrisis (door het thuiswerken en klussen): 182,5 kg/inwoner. In 2021 bleef dit nagenoeg gelijk: 181,6 kg. Het beleidsplan VANG wordt geëvalueerd en geoptimaliseerd. Hieruit komen, zoals ook bij de tussentijdse evaluatie, een aantal conclusies en aanbevelingen.

Naast Omgekeerd Inzamelen is het van belang dat we in blijven zetten op de bewustwording van de inwoners en de zuiverheid van de grondstofstromen. Dit vergt inspanning op het gebied van communicatie, voorlichting en handhaving. Fasegewijs blijven we dus hier extra aandacht schenken.

Onderzoek/proef inzameling Groente- Fruit- Tuinafval (GFT) bij hoogbouw

Het onderzoek inzameling GFT bij hoogbouw is een van de projecten voortkomend uit het beleidsplan VANG. Het doel van het project is tweeledig:

1. Verbetering afval scheiden, vermindering van het restafval. Nu belandt het GFT bij hoogbouw nog bij het restafval en wordt het verbrand, terwijl er compost van kan worden gemaakt.
2. Inzicht te verkrijgen in de ingezamelde hoeveelheden, de eventuele vervuilingsgraad en de nodige inzamelvoorzieningen.

Deelname aan de proef is vrijblijvend.

Vanaf 1 januari 2024 is de inzameling van GFT ook bij hoogbouw wettelijk verplicht. We kunnen de gegevens van de proef gebruiken om de inzameling gemeentebreed in te richten.

Helaas moest het project begin 2020 worden afgebroken vanwege het coronavirus. Het was niet mogelijk om de nog geplande bijeenkomsten, met veelal ouderen, door te laten gaan. Het project is in 2022 weer opgepakt en vanaf 1 oktober 2022 gaat de inzameling officieel van start. In de loop van 2023 evalueren we het project en delen we de resultaten met de raad.

Herinrichting milieustraat en gemeentewerf

In februari 2022 zijn de herinrichtingswerkzaamheden van de milieustraat en de gemeentewerf opgeleverd. Vervanging van de beheerdersruimte wordt naar verwachting begin Q4-2022 gerealiseerd. Naar aanleiding van de uitbreiding van het areaal van de milieustraat wordt de behoefte naar de structurele personele capaciteit onder de loep genomen. Dit om een verantwoorde inzameling van de afvalstromen te kunnen waarborgen.

Onderzoek openingstijden milieustraat

Voor de verruiming van de openingstijden van de milieustraat was niet voldoende draagvlak van de raad. Zo bleek uit de aangenomen motie in januari 2022.

Naheffing Attero als gevolg van te weinig aanlevering van restafval

Dit traject heeft een lange voorgeschiedenis maar loopt nog steeds:

Het vigerend contract voor de Brabantbrede aanlevering van huishoudelijk restafval aan Attero kende een leverplicht van 510.000 ton per jaar (tot 1 februari 2017). Attero heeft over de looptijd van 2011 tot februari 2017 de boeteclausule geëffectueerd. Over de periode 2011-2014 is de uitspraak definitief in het voordeel van de gemeenten (die gezamenlijk optrekken in de VvC (Vereniging van Contractanten) gebleven en hoeft geen boete te worden betaald.

In augustus 2019 is door arbiters over de periode 2015 tot februari 2017 een eindvonnis gewezen, waarbij de voor gewesten en gemeenten ongunstige beslissingen in stand zijn gebleven. Brabantbreed betekent een naheffing voor minder aangeleverd afval van zo'n 15 mln. De gemeenten van het voormalige gewest GSV (Roosendaal, Halderberge, Woensdrecht, Steenberghe, Moerdijk, Rucphen en Bergen op Zoom) hebben, gezien de aangeleverde tonnages in de jaren 2015 t/m 2017, geen factuur voor naheffing ontvangen.

De VvC is een procedure gestart om het vonnis door de rechter te laten vernietigen. In deze vernietigingsprocedure zijn de gemeenten in het gelijk gesteld. Attero is in cassatie gegaan tegen de uitspraak van het Hof in de vernietigingsprocedure. De uitspraak hiervan wordt verder afgewacht.

Kostendekkendheid, maatstaf van heffing en tariefstelsel

Het beleidsuitgangspunt van de lokale heffingen is dat het tarief kostendekkend moet zijn. Verder is besloten om de BTW in de tariefberekening mee te nemen. Voor de tariefstelling afvalstoffenheffing met ingang van 2020 is besloten om dit te baseren op één-en meerpersoonshuishouden. In 2023 zal dit worden gecontinueerd. Uitgangspunt is geen tarief op restafval.

Het tarief voor een éénpersoonshuishouden bedraagt 75% van een meerpersoonshuishouden. De kosten voor afvalverwijdering zijn in 2023 € 3.944.152 , inclusief € 521.035 verrekenbare BTW, € 121.360,- voor kwijtscheldingen en € 322.685 voor overhead.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2023

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Inzameling	1.493.300	nee	100%		1.493.300
Verwerking	1.355.592	nee	100%		1.355.592
Beleidskosten	205.888	nee	100%		205.888
Communicatie	193.100	nee	100%		193.100
Handhaving	-	nee	100%		-
Overig	12.000	nee	100%		12.000
Perceptiekosten afvalstoffenheffing	41.878	nee	100%		41.878
Kwijtscheldingen	121.360	nee	100%		121.360
Toerekenbare BTW	521.035	nee	100%		521.035
TOTAAL	3.944.152				3.944.152
Kostendeckendheid van de afvalstoffenheffing					
7.3 Afval	3.306.073				
0.8 Overige baten en lasten:					
0.10 Mutaties reserves	-		944.153		
6.3 Inkomensregelingen (kwijtschelding)	121.360				
0.8 Overige baten en lasten:					
Inkomsten 7.3 Afval, excl. Heffingen	-327.000				
Netto kosten 7.3 Afval	3.100.433				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	322.685				
BTW	521.035				
Totale kosten	3.944.153				
Opbrengst heffingen	3.944.153				
Dekking		100%			

Rioolheffing

Beleidskeuzes rioolheffing en mate van kostendekkendheid

Het gemeentelijk waterbeheer omvat steeds meer werkzaamheden die niet aan individuele belangen zijn toe te rekenen. Denk aan het afvoeren van regenwater en het grondwaterbeheer. De gemeentelijke uitgaven op dit gebied zullen de komende jaren aanzienlijk toenemen als gevolg van het Nationaal Bestuursakkoord Water en de Europese kaderrichtlijn water.

Bij het vernieuwde Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) hoort een kostendekkingsplan. In dit kostendekkingsplan zijn de kosten voor de rioleringsvoorzieningen voor de komende twintig jaar opgenomen. In 2022 heeft er ook een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze tussentijdse evaluatie zijn de budgetten en investeringsbedragen aangepast.

Maatstaf van heffing en tariefstelsel

De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel en met ingang van 2021 is besloten om dit te baseren op één-en meerpersoonshuishouden.

In de kosten voor het beheer en onderhoud riolering worden de kosten voor vegen, onkruidbestrijding en onderhoud van de watergangen gedeeltelijk toegerekend naar dit product.

De kosten van vegen en onkruidbestrijding bedragen op jaarbasis € 467.000 inclusief btw.

Landelijk is er een richtsnoer ontwikkeld die aangeeft dat 1/3 deel van deze kosten mogen worden toegerekend naar het product riolering. Vrijwel alle gemeenten passen deze lijn toe bij de berekening van het tarief voor de rioolheffing. Een bedrag van € 154.110 (1/3 deel van € 467.000) is meegenomen in de kosten van riolering en is bij de tariefberekening voor 2022 rekening mee gehouden.

Voor het onderhoud van de watergangen bedraagt de storting in de voorziening baggeren voor 2023 € 84.024, zoals is aangegeven in het baggerbeheerplan stedelijk water 2019-2026. Een landelijk gehanteerde norm is dat 25% van deze kosten, € 21.006 gedekt kan worden vanuit de rioolheffing.

Kostenonderbouwing rioolheffing 2023

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Vervanging/aanleg/verbetering	440.707		100%		440.707
Onderhoud en reparatie	839.052		100%		839.052
Onkruidbestrijding en vegen	467.000		33%		154.110
Begeleiding en opdrachtgeving	397.503		100%		397.503
Perceptiekosten	9.776		100%		9.776
Kwijtscheldingen	50.000		100%		50.000
Toerekenbare BTW	166.330		100%		166.330
Meerjarig perspectief					-
toevoeging baggerfonds	84.024		25%		21.006
onttrekking voorziening	-330.782		100%		-330.782
TOTAAL	2.123.610				1.747.702
Kostendeckendheid van de rioolheffing					
2.1 Verkeer en vervoer	257.826				
7.2 Riolering	1.601.451				
2.1 Verkeer en vervoer: (niet toe te rekenen)	-103.716				
7.2 Riolering: niet toe te rekenen (product water)	-142.798				
6.3 Inkomensregelingen (kwijtschelding)	50.000				
0.8 Overige baten en lasten:	-				
Kapitaallasten investeringen 2021	46.042				
Inkomsten 7.2 Riolering, excl. Heffingen	-5.500				
Netto kosten Riolering	1.703.305				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	208.849				
BTW	166.330				
Totale kosten	2.078.484				
onttrekking voorziening	-330.782				
Totale kosten incl. onttrekking voorziening	1.747.702				
Opbrengst heffingen	1.747.702				
Dekking		100%			

Toeristenbelasting

Met de toeristenbelasting wordt het houden van nachtverblijf tegen vergoeding door niet-ingezetenen van de gemeente belast, in welk soort woning, onderkomen of gebouw zij ook overnachten.

De opbrengst van de toeristenbelasting voor 2023 wordt geraamd op € 109.710 en kan als volgt worden onderverdeeld:

- Arbeidsmigranten: 64.000 overnachtingen à € 1,15 = € 73.600
- Toeristisch verblijf: 31.400 overnachtingen à € 1,15 = € 36.110

Forensenbelasting

Forensenbelasting kan worden geheven voor natuurlijke personen die voor meer dan 90 dagen een woning in de gemeente Steenberghe ter beschikking hebben en hier niet staan ingeschreven. Het merendeel van de opbrengst van de forensenbelasting kwam in het verleden van de Sunclass-woningen in Nieuw-Vossemeer. In 2007 en 2008 zijn veel woningen verkocht aan inwoners uit de gemeente Steenberghe of aan bedrijven. De geraamde opbrengst is hierdoor sterk teruggelopen. Er zijn nu 23 panden in de gemeente waarvoor forensenbelasting geheven kan worden. Het tarief voor 2023 voor de forensenbelasting bedraagt € 308. De totale opbrengst voor 2023 wordt geraamd op € 7.084.

Reclamebelasting

De opbrengst reclamebelasting is bedoeld voor ondernemers(verenigingen) die actief bijdragen aan een vitaal winkelgebied in Steenberghe. De gemeenteraad van Steenberghe heeft besloten de netto-opbrengst van de reclamebelasting beschikbaar te stellen aan Ons Steenberghe voor de dekking van de kosten van deze activiteiten die bijdragen aan een visueel aantrekkelijk en levendig centrum van Steenberghe.

De gemeente brengt de niet-ambtelijk perceptiekosten ter voorbereiding en uitvoering van de inning van de reclamebelasting in mindering op het aan Ons Steenberghe uit te keren bedrag. De gemeente loopt het risico van wanbetaling door belastingplichtigen. Met het oog daarop wordt een percentage van 10% van de begrote opbrengst reclamebelasting ingehouden totdat duidelijk is wat de feitelijk gerealiseerde opbrengst reclamebelasting is. Op basis van deze gerealiseerde opbrengst wordt een jaarlijkse eindafrekening met Ons Steenberghe gemaakt.

Lijkbezorgingsrechten

Mate van kostendekkendheid

De tarieven van de lijkbezorgingsrechten zullen niet kostendekkend zijn. De reden hiervoor is dat bepaalde kosten niet meer doorberekend kunnen worden aan de reeds uitgegeven graven. Om toekomstige nieuwe begravingen niet met deze kosten te belasten wordt voor de resterende exploitatieperiode een jaarlijks tekort op de algemene dienst geaccepteerd.

Buiten het kostenverhaal gehouden specifieke activiteiten

Op de begraafplaats aan de Steenbergseweg vinden de meeste begravingen plaats. Voor de berekening van kostendekkende tarieven wordt uitgegaan van de exploitatielasten van deze begraafplaats.

Specifieke omstandigheden

Niet van toepassing

Maatstaf voor heffing en tariefstelling

De maatstaf voor heffing en het stellen van het tarief voor lijkbezorgingsrechten is een vast bedrag per graf, urnengraf of -nis voor een periode van 10 of 20 jaar, gebaseerd op het profijtbeginnel.

Opgenomen niet wettelijke vrijstellingen

Niet van toepassing

Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten 2023

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Verlenen van rechten	1.116	nee	100%		1.116
Begraven	7.219	nee	100%		7.219
Ontmoeten, herdenken	15.766	nee	100%		15.766
Onderhoud	58.041	nee	100%		58.041
Overige activiteiten lijkbezorging	2.415	nee	100%		2.415
Meerjarig perspectief					-
storting reserve	29.979	nee	100%		29.979
TOTAAL	114.536				114.536
Kostendekkendheid van de lijkbezorging					
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	60.749				
0.10 Mutaties reserves	29.979				
Netto kosten 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	90.728				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	23.808				
Totale kosten	114.536				
Opbrengst heffingen	-78.153				
Dekking		68%			

Leges

Leges algemeen

Vooralsnog treden de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking op 1-1-2023. Definitieve besluitvorming daarover vindt pas in de loop van november 2022 plaats. Daarmee ontstaat er voor gemeenten een probleem bij de vaststelling van de begroting en de legesverordening.

De VNG heeft voor de gemeenten een aantal scenario's uitgewerkt voor het opstellen van de begroting en legesverordening. Voor wat betreft de legesverordening is gekozen voor onderstaand scenario:

“De legesverordening wordt eerst na de begrotingsbehandeling in de decemberraad vastgesteld.

Omdat in december bekend is of de Omgevingswet op 1 januari in werking treedt, kan de gemeenteraad een legesverordening vaststellen gebaseerd op de dan bekende situatie. Als de Omgevingswet op 1 januari in werking treedt, stelt de gemeenteraad de nieuwe legesverordening vast. Als de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld, stelt de gemeenteraad een wijziging van de bestaande legesverordening vast.”

Kostenonderbouwing leges algemeen 2023

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Burgerlijke stand	42.822		100%		42.822
Reisdocumenten	340.437		100%		340.437
Rijbewijzen	139.474		100%		139.474
Verstrekingen uit de GBA	3.250		100%		3.250
Verstreking uit het Kiezersregister	nvt				
Verstrekingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens	nvt				
Vastgoedinformatie	5.000		100%		5.000
Overige publiekszaken	31.190		100%		31.190
Kansspelen	1.000		100%		1.000
Telecommunicatie/nutsvoorzieningen	25.872		100%		25.872
Leegstandswet	1.230		100%		1.230
Diversen	2.555		100%		2.555
Horeca	10.215		100%		10.215
Exploitatie kindercentrum, peuterspeelzaal of gastouderbureau	1.250		100%		1.250
BTW	14.737		100%		14.737
TOTAAL	619.032				619.032
Kostendekkendheid leges					
Titel 1, hoofdstuk 1 Burgerlijke stand					

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Lasten 0.2 Burgerzaken	30.921				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	11.901				
Totale kosten	42.822				
Opbrengst heffingen	28.898				
Dekking		67%			
Titel 1, hoofdstuk 2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart					
Lasten 0.2 Burgerzaken	263.765				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	76.672				
BTW	8.351				
Totale kosten	348.788				
Opbrengst heffingen	257.300				
Dekking		74%			
Titel 1, hoofdstuk 3 Rijbewijzen					
Lasten 0.2 Burgerzaken	100.445				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	39.029				
BTW	4.758				
Totale kosten	144.232				
Opbrengst heffingen	116.860				
Dekking		81%			
Titel 1, hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen					
Lasten 0.2 Burgerzaken	1.801				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	1.449				
Totale kosten	3.250				
Opbrengst heffingen	3.250				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 1, hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens					
Geen leges geraamd in 2020					

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Titel 1, hoofdstuk 7 Bestuursstukken					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 1, hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie					
Lasten 8.1 Ruimtelijke ordening	2.771				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	2.229				
Totale kosten	5.000				
Opbrengst heffingen	5.000				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 9 Overige publiekszaken					
Lasten 0.2 Burgerzaken	27.730				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	3.460				
Totale kosten	31.190				
Opbrengst heffingen	31.190				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 10 Gemeentearchief					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 1, hoofdstuk 11 (gereserveerd)					
Titel 1, hoofdstuk 12 (gereserveerd)					
Titel 1, hoofdstuk 13 Kansspelen					
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.000				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead					
Totale kosten	1.000				
Opbrengst heffingen	1.000				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 14 Telecommunicatie/ Nutsvoorzieningen					
Lasten 2.1 Verkeer en vervoer	17.794				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	8.078				
BTW	1.628				
Totale kosten	27.500				
Opbrengst heffingen	27.500				
Dekking		100%			

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Titel 1, hoofdstuk 16 Leegstandswet					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	709				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	521				
Totale kosten	1.230				
Opbrengst heffingen	1.230				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 17 Diversen					
Lasten 0.2 Burgerzaken	422				
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	978				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	1.155				
Totale kosten	2.555				
Opbrengst heffingen	2.555				
Dekking		100%			
Titel 3, hoofdstuk 1 Horeca					
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	5.661				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	4.554				
Totale kosten	10.215				
Opbrengst heffingen	10.215				
Dekking		100%			
Titel 3, hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 4 Inrichtingen					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 5 Toezicht op bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 6 Markten					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 7 Winkeltijdenwet					
Geen leges geraamd in 2020					

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Titel 3, hoofdstuk 8 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking					
Lasten 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	693				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	557				
Totale kosten	1.250				
Opbrengst heffingen	1.250				
Dekking		100%			

Leges omgevingsvergunning

De belangrijkste inkomstenpost voor de leges zijn die van de omgevingsvergunning.

Het komt voor dat bepaalde onderdelen van de legesverordening een hogere opbrengst realiseren dan de daaraan toegerekende kosten, terwijl bij een ander onderdeel geen 100%-kostenverhaal mogelijk blijkt te zijn. Hierdoor is zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Specifieke omstandigheden

Voor kassenbouw wordt een lager percentage naar rato van de bouwsom geheven in verband met het feit dat de bouw van een kas over het algemeen een repeterend karakter heeft en er minder technische regels vanuit het bouwbesluit van toepassing zijn dan bij een regulier bouwwerk.

Maatstaf van heffing en tariefstelling

Vast bedrag per aanvraag verhoogd met een variabel bedrag naar rato van de bouwsom.

Opgenomen niet wettelijke vrijstellingen

Niet van toepassing.

Kostenonderbouwing leges omgevingsvergunning 2022

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Algemeen					
Bouwen	568.709		100%		568.709
Aanleggen	5.918		100%		5.918
Planologische afwijking	15.000		100%		15.000
Brandveilig gebruik	4.274		100%		4.274
Vellen houtopstand	1.223		100%		1.223
Uitweg	2.700		100%		2.700
Toerekenbare btw	7.980		100%		7.980
TOTAAL	605.804				605.804
Kostendeckendheid leges omgevingsvergunning					
Titel 2, hoofdstuk 2 vooroverleg					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	6.651				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	5.907				
Totale kosten	12.558				
Opbrengst heffingen	12.450				
Dekking		99%			
Titel 2, hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	401.156				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Overhead	168.357				
Btw	7.980				
Totale kosten	577.492				
Opbrengst heffingen	600.017				
Dekking		104%			
Titel 2, hoofdstuk 5 Bestemmingswijzigingen					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	9.561				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	6.194				
Totale kosten	15.755				
Opbrengst heffingen	15.000				
Dekking		95%			

Inning van belastingen en kwijtschelding

De gemeentelijke belastingen OZB, RZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en forensenbelasting worden op één aanslagbiljet verzameld. De betaling van de gemeentelijke belastingen kan middels automatische incasso plaatsvinden. Degenen, die hiervoor toestemming hebben verleend, mogen in tien maandelijkse termijnen betalen. Door bijna 75% van de belastingplichtigen wordt hiervan gebruik gemaakt.

Wanneer een belastingplichtige geen machtiging voor automatische incasso heeft afgegeven, dan dient de aanslag in twee termijnen te worden voldaan. Momenteel verloopt de inning, al dan niet via dwanginvordering, naar behoren.

De kwijtscheldingsnorm ligt bij ons op 100% van de bijstandsnorm. Zolang in praktisch alle Nederlandse gemeenten de kwijtscheldingsnorm op 100% is gesteld.

Vanaf 2009 wordt geautomatiseerde kwijtschelding verleend. Alle uitkeringsgerechtigden binnen onze gemeente krijgen automatisch kwijtschelding, behalve wanneer er een eigen woning, auto met een meerwaarde van € 2.269 eigen vermogen is. Daarnaast wordt met behulp van informatie van het Inlichtingenbureau bekeken of ook andere belastingplichtigen voor geautomatiseerde kwijtschelding in aanmerking komen. Ook voor 2023 zullen we gebruik maken van informatie van het Inlichtingenbureau.

Het budget voor de kwijtschelding bedraagt voor 2023 € 189.000.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het beleid voor het risicomanagement is vastgesteld op 9 november 2017. In het beleidskader zijn de volgende doelen opgenomen:

- Meer informatie verstrekken in de paragrafen bij begroting en jaarstukken, vooral aard en omvang van de risico's en de beheersmaatregelen.
- De raad actiever betrekken bij de risicobeheersing door jaarlijks het onderwerp te agenderen in het auditcommittee.
- Risico's meer inzetten als tool voor het management.
- Meer terugkijken en leren van het effect van de beheersmaatregelen.

Risicomanagement is het samenspel van activiteiten om de nadelige gevolgen van risico's zoveel mogelijk binnen de grenzen te houden. De raad bepaalt daarbij de grenzen en de spelregels. Deze liggen vast in het beleidskader. Bij de begroting en de jaarstukken worden de risico's opnieuw bekeken en waar nodig worden aanpassingen gedaan. In het proces van risicobeheersing worden steeds de volgende stappen doorlopen: identificeren, analyseren, beoordelen, maatregelen ontwerpen en implementeren en als laatste evalueren en rapporteren.

Er wordt inmiddels vanaf 2018 gewerkt met een nieuwe opzet van deze paragraaf. Uitgangspunt is daarbij dat de belangrijkste risico's ongeveer 2/3e deel van de totale omvang vertegenwoordigen. De risico's en beheersmaatregelen worden daarbij kort beschreven.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen die wij voorzien?

Verschillende crises houden de wereld in zijn greep. De WHO, de wereld gezondheidsorganisatie, heeft voorzichtig de eindfase van de coronapandemie aangekondigd, maar het najaar en de winterperiode blijven spannend.

Eind februari 2022 is Rusland Oekraïne binnengevallen. Dit heeft geleid tot een energiecrisis van enorme omvang. Prijzen van gas en elektriciteit zijn diverse keren over de kop gegaan. Vooral de EU landen zijn getroffen. Op moment van opstellen van deze begroting wordt er, in de aanloop naar Prinsjesdag, krampachtig gezocht naar mogelijkheden om de pijn voor inwoners te verzachten. In het kielzog van de energiecrisis is een ongekende inflatie opgetreden van maar liefst 12% in 2022.

De verwachting van het CPB is dat de inflatie in 2023 weer gaat dalen naar een niveau van 2,6%, maar ook die voorspelling is met een grote slag om de arm. De inflatie gaat gepaard met looneisen die in sommige sectoren richting 10% gaan om de koopkracht te kunnen vasthouden. Verder staan Rijk en gemeenten voor de uitdaging om de asielcrisis te beteugelen en balans te vinden in de klimaatdiscussie. Dit laatste gaat gepaard met protestacties van boeren.

De arbeidsmarkt kampt met een hoge schaarste. De laatste cijfers laten in elke branche een tekort aan beschikbare arbeidskrachten zien. Ook gemeenten kampen met dit probleem. Gecombineerd met de extra werkzaamheden die gemeenten oppakken voor de opvang van vluchtelingen legt dat een grote druk op gemeentelijke organisaties. Zeker in de kleinere gemeenten vormt dit een groot risico voor het behalen van de doelstellingen.

Niet voor niets dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement de nodige aandacht vraagt in onze begroting. Immers, de hiervoor genoemde crises hebben impact op de begroting van gemeenten. De belangrijkste bedreigingen voor de gemeentelijk begroting worden hieronder op een rijtje gezet.

1. Inflatie

De inflatie is een rode draad effect van de verschillende crises en heeft een domino effect op vrijwel alle branches. Energieprijzen doen niet alleen pijn in de energierekening, maar ook in de kosten van de bakker, de sportschool, de vervoerder, de fabriek en nog veel meer branches hebben hier last van. Zij berekenen de kosten uiteindelijk door naar de eindgebruiker.

De gemeente heeft als overheidsorgaan deze mogelijkheden niet of slechts beperkt. De lasten kunnen wij niet zomaar doorberekenen aan onze inwoners. Dat zou maatschappelijk niet

verantwoord zijn. Sterker, daarmee zouden wij andere gemeentelijke doelen, zoals de verlaging van armoede en eenzaamheid, in de wielen rijden.

Inflatie heeft dus de grootste impact op onze gemeentebegroting. De prijsstijgingen werken door naar vrijwel alle begrotingsposten. De belangrijkste daarbij zijn hieronder – op kostensoort - in een tabel gezet. Deze hebben allen een hoge impact op de gemeentelijke begroting.

Begrotingspost	Bedrag in de begroting (in miljoenen €)	Bedreiging
Lonen en salarissen eigen personeel (inclusief bestuur en raad)	€ 15,8	Hoge looneisen in lijn van de rijksambtenaren (8%) of NS (10%). De huidige CAO gemeenten loopt tot 1 januari 2023. De onderhandelingen zijn gestart op 22 september 2022. Op het moment van opstellen van deze begroting was de inzet van de werkgevers een passende loonsverhoging met een looptijd van 1 jaar.
Duurzame goederen	€ 5,5	Prijs en levertijd van diverse materialen, bij sommige materialen tot meer dan 20%. Daarnaast hebben we voor de gemeentelijke panden ook een stijging van de energielasten voor eigen gebouwen en accommodaties.
Sociale uitkeringen in natura	€ 12,4	Het betreft hier de verstrekkingen in natura voor jeugdzorg en Wmo. In de begroting 2023 zijn de contracten met zorgaanbieders zowel voor Wmo als Jeugd aangepast en daarmee op het vereiste niveau. Daarnaast is er een risico dat meer mensen een beroep doen op gemeentelijke voorzieningen, bijvoorbeeld omdat ze niet meer kunnen rondkomen en/of mentaal in de knel komen.
Sociale uitkeringen in geld	€ 6	Dit betreft voor het grootste deel de uitkeringen in het kader van de bijstand. Er is een verhoging aangekondigd van 10% in de plannen voor Prinsjesdag. Deze verhoging dient ter compensatie van het koopkrachtverlies en komt in eerste instantie voor rekening van de gemeente. Daarnaast is ook hier het risico aanwezig dat het beroep op (minima)regelingen toeneemt. Wat betreft dit laatste ligt hier wel de bestuurlijke ambitie.
Overige goederen en diensten	€ 15,6	Prijs en levertijd van materialen. Daarnaast stijging van ingekochte diensten.
Subsidies (uitgaand)	€ 2,4	CAO en prijsontwikkelingen bij instellingen werken over het algemeen door in de gemeentelijke subsidies.
Uitgaven gemeenschappelijke regelingen	€ 8,0	CAO en prijsontwikkelingen bij instellingen werken over het algemeen door in de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Kijkend naar bovenstaande tabel, staat ruim € 65 miljoen van de begroting (op een totaal van ruim € 70 miljoen) onder druk van de inflatie. Doordat er nog bestaande contracten doorlopen zal deze druk niet in één keer leiden tot hogere lasten. Een deel van de contracten is immers meerjarig. Ook loopt het grootste deel van de kapitaallasten nog door op basis van de historische aanschafprijzen. De rentekosten liggen voor een langere periode vast, deze worden dan ook niet geraakt.

In de begroting 2023 zijn een aantal stappen gezet om de begroting te “wapenen” tegen de negatieve effecten van de inflatie. Hieronder worden deze stappen toegelicht:

- In de perspectiefnota 2023 – 2026 is voor loon- en prijsontwikkeling een stelpost opgenomen variërend tussen de € 500.000 en € 600.000 per jaar. In de begroting hebben we alle bekende prijsindexeringen verwerkt. Ook in de (nieuwe) onderhoudsplannen zoals vastgoed is al zoveel mogelijk rekening gehouden met prijsstijgingen. Deze zijn gebaseerd op onderliggende informatie zoals prijsopgaven e.d. Dit betekent dat de stelpost voor loon- en prijsontwikkelingen nog volledig beschikbaar is. Om ook de nieuwe CAO effecten op te kunnen vangen op een gemiddelde loonstijging van 7% (de CAO lonen in gemeenten liggen doorgaans iets lager dan bij het Rijk), is deze stelpost voor 2023 en verder verhoogd naar € 1 miljoen.
- De effecten van indexering in de contracten met zorgaanbieders (jeugd en Wmo) zijn voor 2023 en verder opgenomen in de begroting
- Voor de budgetsubsidies van instellingen zoals Vluchtelingenwerk, de bibliotheek en maatschappelijk werk, is in deze begroting al een 1^e indexering opgenomen op basis van bestaande afspraken.
- Voor de Gemeenschappelijke Regelingen is bij de Perspectiefnota 2023-2026 al een bedrag opgenomen op het niveau van de regionaal toegestane loon- en prijsstijging.

De effecten van de verhoging op de budgetsubsidies en de bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen zijn zeker nog niet op het niveau van de huidige loon- en prijsontwikkeling. Er is een eerste stap gezet, maar het risico dat de werkelijke lonen en prijzen hoger uitkomen is groot. Met het ophogen van de stelpost naar € 1 miljoen verwachten we ook dit risico beperken.

Conclusie

Wij hebben ons in deze begroting gewapend tegen de negatieve effecten van de inflatie. Vanuit de perspectiefnota 2023-2026 zijn de eerste stappen gezet. Voor verschillende posten is de begroting al aangepast. Daarnaast is er een stelpost opgenomen voor loon- en prijsontwikkeling. In deze begroting zetten wij een extra stap door het verhogen van de stelpost voor loon- en prijsontwikkeling naar € 1 miljoen, met name om de CAO effecten straks te kunnen opvangen. Zowel voor de eigen organisatie als voor de gemeenschappelijke regelingen / gesubsidieerde instellingen. Na het treffen van deze maatregelen blijft het risico aanwezig dat de werkelijke loon- en prijsontwikkelingen hoger uitkomen dan geraamd. Mocht de inflatie 2% hoger uitkomen, dan betekent dit een risico van maximaal € 1,2 miljoen. De kans dat zich dit voordoet ligt in de klasse 25-50%. Dit risico is acceptabel en verwerken we in de risicocalculatie. Voor de jaren 2024 en 2025 is het begrotingssaldo toereikend om dit te kunnen opvangen. In overleg met het auditcommittee werken we de scenario's verder uit. Dat doen we in aanloop van het begrotingsproces 2024 en wordt gecombineerd met het vraagstuk van de hoogte van de reservepositie.

2. Sociaal Domein

Het risico in het sociaal domein ligt voor het grootste deel bij het open eindkarakter van de regelingen. Het budget kan nooit reden zijn om een aanvraag voor een voorziening af te wijzen. Om gedurende het jaar niet teveel verrassingen tegen te komen in de budgetten is het belangrijk om kort op de bal te spelen. Dat doen we door periodiek de budgetten door te nemen met de collega's van beleid, uitvoering en financiën. Ook wordt gebruik gemaakt van modellen om prognoses te kunnen maken.

• Jeugdzorg

De komende periode wordt actief aan de slag gegaan met de knelpunten in het jeugdzorglandschap en de veiligheidsketen. Dit doen wij door ons regionale jeugdhulpstelsel verder

te ontwikkelen. Denk hierbij aan verbeterprocessen in de hele jeugdbeschermingsketen, zoals de Gecertificeerde Instellingen en JeugdzorgPlus. Het is op dit moment nog onduidelijk welke financiële gevolgen deze ontwikkelingen precies met zich mee brengen.

- **Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)**

De druk op de Wmo voorzieningen neemt toe als gevolg van de vergrijzing. De invoering van het abonnementstarief (waarbij de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp is losgekoppeld van het inkomen) heeft ook een aanzuigende werking. Dit is een landelijk probleem, waardoor de betaalbaarheid van de Wmo onder druk komt te staan. De vraag is of het kabinet hierin alsnog andere keuzes in gaat maken.

- **Participatiewet**

Het CPB publiceert ramingen van het aantal bijstandsuitkeringen in het lopende en komende jaar in het Centraal Economisch Plan (CEP) in maart en in de Macro Economische Verkenning (MEV) in september. De meest recente dateert van september 2022. In deze MEV raamt het CPB het gemiddelde aantal bijstandsuitkeringen op 341.000 in 2022. Dit is een daling van 19.000 uitkeringen ten opzichte van het gerealiseerde volume in 2021. Naar verwachting daalt het aantal uitkeringen in 2023 verder. Onze begroting sluit aan op deze ontwikkelingen. De gebundelde uitkering (de BUIG uitkering die gemeenten ontvangen om de bijstandskosten te kunnen betalen) is in deze begroting aangepast op basis van de meest recente gegevens. In de praktijk kan het risico zich voordoen dat de BUIG uitkering in werkelijk lager uitkomt dan geraamd.

In deze begroting hebben wij voor het ramen van de budgetten sociaal domein de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- We ramen de budgetten op basis van informatie die definitief vaststaat. Wat nog ongewis is, nemen we op in de risicoparagraaf.
- Voor de Wmo en Jeugd betekent dit dat we de indexering van de tarieven – die inmiddels definitief zijn – volledig verwerken in de begroting.
- Het hoeveelheidscomponent (het aantal voorzieningen) ramen we voor de gehele periode van de meerjarenraming op het niveau van de Tussenrapportage 2022.
- Deze gedragslijn betekent eveneens dat de (extra) compensatie voor jeugd in deze begroting wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel.
- Wij gaan ervan uit dat fluctuaties in de aantallen uitkeringsgerechtigden Participatiewet (zowel plus als min) over de gehele periode van de meerjarenraming dezelfde fluctuaties staan in de BUIG uitkering van het Rijk.

Conclusie

De risico's in het sociaal domein liggen vooral in de ontwikkeling van het aantal zorgvoorzieningen. Dat geldt met name voor de Wmo. Het risico dat de aantallen nog verder zullen stijgen is aanwezig. Uitgangspunt is dat we dit als aanvullend risico verwerken in onze risicocalculatie. Het maximaal risico ligt op € 500.000 met een kans van 50%.

3. Algemene Uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds kende de afgelopen jaren veel fluctuaties. De verschillende crisis situaties hebben effect gehad op de rijksuitgaven. De “trap op-trap af” systematiek in de algemene uitkering werkt deze fluctuaties in de hand, terwijl gemeenten behoefte hadden aan stabiliteit. De discussie rondom de herverdeling heeft ook meerdere keren geleid tot andere berekeningen, waarbij verschillende gemeenten een voordeel zagen verdwijnen in een nadeel en andersom.

Dit heeft geleid tot het inbouwen van meer stabiliteit in de algemene uitkering van de komende jaren. De “trap op-trap af” systematiek is losgelaten en gemeenten hebben duidelijkheid over de herverdeleffecten. Daarnaast is het Rijk in de septembercirculaire 2022 tegemoet gekomen aan de situatie van het ravijnjaar 2026.

Ook voor Steenbergen ontstaat hierdoor in de periode van de meerjarenraming meer rust in de algemene uitkering. Na het jaar 2026 blijft het echter onduidelijk. De opschalingskorting staat nog steeds in volle omvang ingeboekt. Het is aan een nieuw kabinet om daarin keuzes te maken.

Conclusie

Gemeenten hebben de komende jaren meer zekerheid over de algemene uitkering. Dat geeft rust. Na verwerking van de septembercirculaire, met vooral een hogere uitkering in 2023 en 2026, liggen er weinig risico's op de loer. Vanaf 2027 neemt het risico toe omdat de opschalingskorting wordt gehandhaafd. Er is geen aanpassing nodig in de risicocalculatie.

4. Arbeidsmarkt / Organisatie

Eén van de belangrijkste uitdagingen binnen de gemeente Steenbergen is het vasthouden van de balans tussen de ambities van het bestuur, de financiële middelen en de capaciteit in de organisatie (zowel kwalitatief als kwantitatief). De organisatieontwikkeling gaat een nieuwe fase in. Daarbij is het doel de stap te zetten van beheer- naar ontwikkelorganisatie. De uitdagingen waar de gemeente voor staat zijn groot. Het raadsakkoord van Ambitie naar Actie is ambitieus.

De arbeidsmarkt staat onder druk. Uit de Personeelsmonitor gemeenten 2021 van het A&O Fonds blijkt dat het aantal medewerkers bij gemeenten is gestegen, maar dat dit niet genoeg is om de druk op het groeiende takenpakket van gemeenten op te lossen. Ook is 1 op de 5 vacatures moeilijk vervulbaar.

Deze ontwikkelingen brengen het risico met zich mee dat de voorgenomen ambities niet of niet met hetzelfde tempo kunnen worden gerealiseerd. Met de nieuwe fase van onze organisatieontwikkeling proberen we hier zo goed mogelijk op te anticiperen. Bijvoorbeeld door het aanbrengen van focus op de negen collegeprioriteiten. Ook zetten wij marketinginstrumenten in om bestaande medewerkers te behouden. Daarnaast zetten we Steenbergen ook als werkgever op de kaart met uitdagende projecten waaraan (nieuwe) collega's kunnen werken. Verder zoeken we de samenwerking met collega gemeenten om uitdagingen gezamenlijk op te pakken. Waar het nodig is om capaciteit in te huren, passen we het beleidskader inhuur derden toe.

Conclusie

De organisatie bereidt zich goed voor op de toekomst. In de begroting is budget opgenomen om de slag te kunnen maken naar ontwikkelorganisatie. De arbeidsmarkt vormt een bedreiging voor het realiseren van ambities. Beschikbare instrumenten zetten we in om de negatieve gevolgen van deze risico's te verlagen.

Overigens speelt deze problematiek ook bij de partners waarmee wij samen werken. Denk daarbij aan de gemeenschappelijke regelingen, maar aannemers en leveranciers.

De in de top 5 opgenomen risico's voor de decentralisatie onderwijshuisvesting en garantstellingen blijven ongewijzigd.

Wat zijn op dit moment de belangrijkste risico's?

Vanuit het risicomanagement systeem zijn alle risico's geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met bovenstaande ontwikkelingen. De berekeningswijze is conform de spelregels in het beleidskader. Hieruit komt de volgende top 5 naar voren. Achter het risico wordt aangegeven voor welk percentage deze meewegen in het totaal van alle risico's opgesteld (het risicoprofiel). In de kolom beheersmaatregelen is opgenomen welke maatregelen worden getroffen om het risico te beperken.

Omschrijving risico	Aandeel in %	Beheersmaatregelen
Sociaal domein - Open eindregelingen - Wijzigingen in wet- en regelgeving, met name het effect van invoering van het abonnementstarief - Problematiek bij zorgaanbieders - Toenemende vergrijzing - Dure maatwerkvoorziening Jeugd - Lagere eigen bijdragen - Toenemend beroep op voorzieningen onder andere door veranderde wet- en regelgeving - Effecten stijging werkloosheid op de bijstandsuitkeringen	32,93%	Ondanks de intensieve monitoring van de budgetten en het vergroten van het voorspellend vermogen hebben we in het Sociaal Domein, in het bijzonder de WMO, te maken met autonome ontwikkelingen die niet of slechts gedeeltelijk beïnvloedbaar zijn. Ten opzichte van de begroting 2022 is het aandeel van het Sociaal Domein op het totale risicoprofiel gestegen van 31,44% naar 32,93%. De mogelijke beheersmaatregelen zijn beperkt omdat er sprake is van een open eindregeling. Er is sprake van een probleem waar vrijwel alle gemeenten mee te kampen hebben.
Inflatie als gevolg van verschillende crises Zie uitgebreide toelichting bij de ontwikkelingen	13,42%	Dit risico is nieuw in de top 5 van de risico's. Het betreft hier het restrisico wat er bestaat op het moment dat de te verwachten inflatie hoger uitpakt dan voorspeld door het CPB. Zoals aangegeven zijn in de begroting al verschillende maatregelen getroffen.
Aansprakelijkheid voor door gemeente gegarandeerde geldleningen Door financiële problemen bij instellingen is het risico aanwezig dat de gemeente wordt aangesproken op de garantstelling	11,99%	De beheersmaatregelen zijn gericht op beoordeling van de financiële documenten van de instellingen. De kans dat het financiële risico zich voordoet is bij de garantstellingen relatief laag. Er wordt goed vinger aan de pols gehouden. Toch neemt dit risico een hoge positie in op deze ranglijst. Dat komt omdat het bij garantstellingen gaat een hoog bedrag en daarmee een hoog maximaal geldgevolg. Het aandeel op het totaal risicoprofiel is iets gedaald (van 12,52% naar 11,99%)
Algemene uitkering - Onjuiste parameters - Wijzigingen in de verdeelsystematiek - Lager aantal inwoners en woningen	9,88%	Er is standaard gebruik gemaakt van Pauw (experts op het gebied van de algemene uitkering) om de juiste uitkering van het Rijk te berekenen. Er worden extra modules ingezet om de ontwikkelingen in de algemene uitkering beter te monitoren, zoals de module voor uitkering Buig. Deze maatregelen zorgen ervoor dat we op de momenten van perspectiefnota en begroting inzicht hebben in de juiste cijfers. Het aandeel in het totaal van de risico's is eveneens iets gedaald (van 10,41% naar 9,88%).
Door decentralisatie Onderwijs huisvesting	7,08%	De gemeente Steenbergen ontvangt jaarlijks een bedrag in de algemene uitkering voor onderwijs huisvesting. Om op langere termijn de financiële consequenties te kunnen bepalen is een integraal huisvestingsplan (IHP) nodig. In Steenbergen wordt dit plan opgesteld aan de hand van de visie maatschappelijk vastgoed, en de streefbeeld en masterplannen van de verschillende kernen. Op deze manier sluit een IHP aan bij onze eigen beleidskeuzes en begrotingsruimte. De eerste stappen op weg naar een IHP voor Steenbergen worden inmiddels gezet, waarbij ook afstemming gezocht wordt met betrokken schoolbesturen. We monitoren regelgeving en ontwikkelingen op gebied van inhoud en financiën, in samenspraak met concerncontrol. De omvang van het risico is nagenoeg gelijk gebleven. Wel is onder de overige risico's het risico berekend voor de stijging van de leerlingenaantallen en de noodzaak van noodvoorzieningen.
Totaal	75,30%	

Overige risico's

De tabel hierboven biedt – in lijn met het vastgestelde beleidskader rondom risicomanagement, inzicht in de top 5 risico's, die tezamen ongeveer 2/3^e deel van het totale risicoprofiel vertegenwoordigen. Dit neemt niet weg dat er geen aandacht is voor de overige risico's. In deze begroting zien we een aantal risico's die leiden tot een verhoging van het risicoprofiel. De belangrijkste daarvan hebben betrekking op:

- Energielasten. In de Tussenrapportage 2022 is gebleken dat de energielasten waren gestegen met ongeveer € 144.000. Dit risico doet zich in 2023 en verder voor. Hiervoor is een aanvullend risico opgenomen van € 250.000 met een inschatting in de categorie 50-75%
- De invoering van de Omgevingswet per 1-7-2022 kan ertoe leiden dat het bedrag aan leges wat in de meerjarenraming is opgenomen, niet volledig wordt gerealiseerd, terwijl de kosten die daartegenover staan (capaciteit) niet direct zijn af te bouwen. Deze was al meegenomen in de risicocalculatie.
- De meerjarenonderhoudsplannen voor gebouwen en sportparken zijn – na opmerkingen van de provinciaal toezichthouder – opgesteld. De financiële gevolgen zijn opgenomen in de begroting. Hierdoor kan het risico op achterstallig onderhoud worden weggenomen. Het risicobedrag kan naar beneden worden bijgesteld.
- Er wordt in de toekomst een stijging verwacht van het leerlingenaantal. Naast het risico van het IHP, genoemd bij de top 5 risico's, kan dit leiden tot aanvragen voor noodvoorzieningen. Hoewel een stijging van leerlingenaantallen ook doorwerkt in de algemene uitkering, blijft het risico aanwezig dat de gemeente hiervoor extra kosten moet maken.
- Voor de Blauwstraat wordt een investering voorgesteld van € 350.000. Uitgangspunt is dat de kapitaallasten worden opgevangen met een kostendekkende huur. Het risico is aanwezig dat deze kostendekkende huur niet wordt gerealiseerd.
- In de perspectiefnota 2023-2026 is het budget voor de dienstverlening door Equalit verhoogd. In deze begroting is wederom een aantal noodzakelijke aanpassingen gedaan in het budget. Dit geldt niet alleen voor Equalit, maar ook voor applicaties die we in eigen beheer hebben. Wettelijke eisen op het gebied van informatieveiligheid, privacy en dienstverlening veranderen regelmatig. Keuzemogelijkheden om wel of niet over te gaan tot aanschaf of vervanging hebben we niet of nauwelijks. Wel gaan we, op het moment dat we het beleidskader reserves en voorzieningen herijken, kijken of we een reserve kunnen vormen om ongewenste schommelingen in onze begroting glad te strijken (bijvoorbeeld met een egaliseringsreserve).
- Berekeningen OZB: in de begroting is de OZB geraamd binnen de kaders van het raadsakkoord. Concreet betekent dit een indexering ter hoogte van de inflatiecijfers. Bij de vorige begroting hadden wij nog geen duidelijk inzicht in de leegstand. Afgelopen jaar zijn hierin stappen gezet, waardoor het risico ver is verlaagd.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan of de Gemeente Steenbergenvoldoende financiële buffers heeft om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. In het beleidskader is besloten uitsluitend de Algemene Reserve in te zetten voor deze weerstandscapaciteit. De Algemene Reserve (exclusief de coronareserve) bedraagt op 1-1-2023 naar verwachting € 7.694.000.

Benodigde weerstandscapaciteit

Bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is een zekerheidspercentage gehanteerd van 90%. Als het bovengenoemd bedrag opzij wordt gezet als buffer dan kan met 90% zekerheid worden gesteld dat dit bedrag voldoende is. Op basis van de risico-inventarisatie is € 2.896.000 nodig aan weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de vorige actualisatie is er sprake van een hoger benodigd bedrag. Dit wordt met name veroorzaakt door het risico van inflatie en het aanvullend risico voor het aantal Wmo verstrekkingen.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. De ratio komt, uitgaande van de onderstaande tabel uit het vastgestelde beleidskader uit op € 7.694.000 / € 2.896.000 = 2,65%. Dat komt overeen met de norm UITSTEKEND (A).

Waarderingscijfer	Ratio weerstandvermogen	Betekenis
A	Hoger dan 2,0	Uitstekend
B	Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
C	Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
D	Tussen 0,8 en 1,0	Matig
E	Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
F	Lager dan 0,6	Ruim voldoende

Financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Omschrijving (bedragen x €1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	-	-	14.582	14.082	23.582	23.082
B Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	5.414	5.414	9.803	14.014	10.700	13.235
C Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	5.420	5.420	9.508	14.895	10.684	13.347
D Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)	3.824	-	-	-	-	-
E Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	12.581	-	5.778	12.691	14.064	13.698
F Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	265	-4.080	265	265	265	-37
G Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	426	426	426	426	426	426
H Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	68.199	67.704	69.504	71.626	70.663	66.203
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-9,18%	21,40%	39,46%	41,34%	42,75%	53,74%

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog. Ligt deze boven de 130%, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenczone en dient het bestuur er werk van te maken om de schuld te verlagen. De netto schuldquote voor onze gemeente is door het aangaan van een geldlening toegenomen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	-	-	14.582	14.082	23.582	23.082
B Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	5.414	5.414	9.803	14.014	10.700	13.235
C Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	5.420	5.420	9.508	14.895	10.684	13.347
D Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid b, c, d, e en f)	135	135	375	360	345	330
E Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	12.581	-	5.778	12.691	14.064	13.698
F Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	265	-4.080	265	265	265	-37
G Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	426	426	426	426	426	426
H Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	68.199	67.704	69.504	71.626	70.663	66.203
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-3,77%	21,20%	38,92%	40,84%	42,27%	53,24%

De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Daarbij wordt de verhouding berekend tussen het eigen vermogen en het totaal van de balans. Daarbij worden de voorzieningen beschouwd als onderdeel van het vreemd vermogen. Dit vreemd vermogen bestaat dan uit de voorzieningen en de schulden op korte termijn. Zie hiervoor de geprognosticeerde balans in de bijlagen. Een score lager dan 20% wordt als risicovol gezien.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A Eigen vermogen (cf.art.42 BBV)	32.145	30.179	27.271	28.220	30.411	30.157
B Balanstotaal	60.545	54.157	75.491	84.888	88.254	89.194
Solvabiliteit (A/B) x 100%	53,09%	55,73%	36,12%	33,24%	34,46%	33,81%

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Voor onze gemeente heeft de grondexploitatie een gering aandeel in de totale baten, waardoor hier sprake is van weinig risico.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
B Bouwgronden in exploitatie (cf.art. 38 lid b BBV)	-6.887	-2.152	-3.008	-1.130	-957	-535
C Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	68.199	67.704	69.504	71.626	70.663	66.203
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	-10,10%	-3,18%	-4,33%	-1,58%	-1,35%	-0,81%

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Hierbij worden de structurele baten gerelateerd aan de structurele lasten. Dit saldo wordt weergegeven in een percentage van de totale baten. Een positieve uitkomst betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken

	Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Totale structurele lasten	67.367	67.882	70.132	70.621	68.432	66.418
B	Totale structurele baten	66.762	68.143	70.289	72.410	71.446	66.977
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	71	30	30	30	30
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	894	950	805	804	802	793
E	Totale baten	68.199	69.534	70.542	72.495	71.516	67.047
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	0,42%	1,64%	1,32%	3,54%	5,29%	1,97%

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om de belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De totale woonlasten van de gemeente liggen 4,54% onder het landelijk gemiddelde.

	Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	282	296	298	298	298	298
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	152	154	154	154	154	154
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	397	395	411	411	411	411
D	Eventuele heffingskorting	-	-				
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C+D)	831	845	863	863	863	863
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in 2021 (t-1)	847	811	904	904	904	904
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	98,11%	104,19%	95,46%	95,46%	95,46%	95,46%

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn 'duurzame productiemiddelen': spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert, te produceren. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art.12) schrijft voor, dat in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering/ water, groen en gebouwen aan de orde worden gesteld. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft daar meer inzicht in. Per onderwerp wordt ingegaan op het beleidskader, voornemens voor de komende periode en de financiële consequenties voor de gemeente Steenbergen.

Bouwkundig en civieltechnisch onderhoud accommodaties

Gebouwen

Afgelopen maanden heeft team Vastgoed het meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 gebouwen en sportparken geactualiseerd. Het beheerplan moet conform de BBV om de 5 jaar geactualiseerd worden. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in deze begroting. In onderstaande tekst wordt een en het ander nader toegelicht. Het meerjarenonderhoudsplan vastgoed is gericht op het onderhoud van de gemeentelijke panden. Betreft het bouwkundig onderhoud, elektrotechnisch onderhoud en werktuigbouwkundig onderhoud. Middels conditiemetingen conform NEN 2767 zijn opnames gemaakt van de technische gebreken en de bepaling condities bouw- en installatiedelen. De NEN 2767 kent de volgende scores:

Conditie score	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekend	Incidenteel geringe gebreken
2	Goed	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijk	Plaatselijk zichtbare veroudering
4	Matig	Functionieervulling van bouw en installatiedelen incidenteel in gevaar.
5	Slecht	De veroudering is onomkeerbaar
6	Zeer slecht	Technisch rijp voor de sloop.

In de perspectiefnota is aangegeven onderhoudsniveau 3 te hanteren, Deze is dan ook gehanteerd als onderhoudsniveau voor de op te stellen meerjarenonderhoudsplannen.

Binnen het onderhoud wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende typeonderhoud:

- Klachtenonderhoud: dit zijn werkzaamheden die voortvloeien uit storingen of klachten die zich kunnen voordoen.
- Onderhoudsabonnementen: dit zijn onderhoudscontracten die zijn afgesloten voor het verrichten van jaarlijks onderhoud, vanwege verplichtingen vanuit wet en regelgeving of contracten die zorgdragen dat het bedrijfsproces is geborgd. Voorbeelden hiervan zijn: onderhoud aan beveiligingsinstallaties, werktuigbouwkundige installaties (ventilatie, verwarming, etc.).
- Bouwkundig onderhoud: dit zijn planmatige onderhoudsactiviteiten. Voorbeelden hiervan buitenschilderwerk, vervanging glas, hang en sluitwerk, etc.

Het meerjarig onderhoudsplan is opgesteld en begroot op basis van conditiemetingen (inspecties) en hetgeen wat conform de reguliere planning vervangen of onderhouden dient te worden. Tussentijds kunnen zich bij de accommodaties bepaalde ontwikkelingen zich voordoen, zoals verkoop, andere bestemming, nieuwbouw of sloop. In deze situaties vindt er alleen het noodzakelijk onderhoud plaats en worden er afwegingen gemaakt of regulier onderhoud of vervanging wel door moeten gaan.

De geplande toename in kosten van klachtenonderhoud en abonnementen wordt veroorzaakt door prijsstijgingen en het feit dat vanaf 2023 dit soort werkzaamheden door de markt worden uitgevoerd. Het financiële effect hiervan komt ten laste van de exploitatie.

Onderhoudsvoorziening voor gebouwen en sportparken

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat het opzetten van een onderhoudsvoorziening noodzakelijk is. Vanuit die onderhoudsvoorziening kunnen de pieken in de onderhoudskosten (bouwkundig onderhoud) opgevangen worden. Zodoende is voor het bouwkundig onderhoud bij deze begroting een onderhoudsvoorziening "gebouwen/sportparken" gevormd voor de geplande werkzaamheden voor de komende 10 jaar. Met de vorming van de deze voorziening worden de kosten over 10 jaar gelijkmatig uitgesmeerd. De jaarlijkse kosten worden dan ten laste van de voorziening onderhoud gebouwen/sportparken gebracht. In deze begroting wordt deze voorziening gevormd. Het beginsaldo van deze voorziening bestaat uit het resterende saldo van de reserves "onderhoud gebouwen" en "onderhoud sportparken". Beide reserves worden daarna opgeheven. Door het inbrengen van de reserves hoeft er jaarlijks minder te worden toegevoegd aan de nieuwe voorziening. De jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening bedraagt vanaf 2023 € 90.483.

Investerings

Tenslotte is met het meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 gebouwen en sportparken een inventarisatie gemaakt voor de benodigde (vervangings-) investeringen. In de BBV is opgenomen dat investeringen met maatschappelijk nut met ingang van 2017 gelijk moeten worden behandeld aan investeringen met een economisch nut. Investerings met economisch nut moeten in de regel worden geactiveerd en afgeschreven overeenkomstig de verwachte levensduur. Daarmee is het waarderen en activeren van en het afschrijven op investeringen met maatschappelijk nut verplicht en niet langer een vrije keuze. Het gaat hierbij om aanpassingen aan gebouwen en sportparken die vervangen worden of die leiden tot een kwaliteitsverbetering en invloed heeft op gebruiksduur van een object. Deze aanpassingen dienen te worden geactiveerd op de balans en te worden afgeschreven. Er is dan geen sprake van groot onderhoud. In de "Nota waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Steenberghe" zijn de geldende afschrijvingstermijnen vermeld. Het gaat dan om aanpassingen met een omvang groter dan € 10.000.

De bestaande investeringskredieten zijn ook beoordeeld en mogelijk opgeschoven in de tijd en aangepast naar het verwacht prijspeil. De extra kapitaallasten hiervan zijn structureel en zijn bij de begrotingsvoorstellen ten laste van de exploitatie gebracht.

Zonnepanelen

Op basis van de collegeprioriteiten zijn in deze begroting investeringsbedragen opgenomen om zonnepanelen te realiseren op diverse gemeentelijke gebouwen zowel voor 2023 als voor 2024.

De volgende bedragen zijn voor 2023 - 2026 geraamd:

	2023	2024	2025	2026
Bouwkundig onderhoud (via de voorziening)	212.416	166.034	42.076	138.264
Kosten abonnementen	113.778	119.202	125.018	131.126
Kosten klachtenonderhoud	60.332	63.151	66.183	69.370
Investerings				
Draaideur gemeentehuis	70.078			
Led- en noodverlichting Sporthal t Cromwiel	56.870			
Warmwater- en verwarmingsinstallatie sporthal de Buitelstee	65.340			
Verv. led- en noodverlichting sporthal de Buitelstee	63.916			
Brandmeldinstallatie gemeenschapshuis De Stelle	19.632			
Renovatie interieur woonwagencentra	90.750			
Berging zwembad Aquadintel	24.200			
Verv. ventilatieinstallatie sporthal de Buitelstee	150.000			

	2023	2024	2025	2026
Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	250.000			
Renovatie dak werkplaats		52.812		
Cv + boiler Tennispark Steenberg		13.915		
Chloordoseer installatie zwembad de Meermin		18.150		
Straatw., riol. rondom baden en middenterrein zwembad Aquadintel		102.245		
Beveiligingsinstallaties peuterspeelzaal Pipi		32.670		
Beveiligingsinstallatie gemeentehuis		50.781		
Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen		250.000		
Verv. ledverlichting gemeentehuis			253.906	
Verv. asfalt werkplaats			126.953	
Verwarminginstallatie Brandweergarage Steenberg			65.000	
Warmwatervoorzieningsinstallatie Sporthal t Cromwel			42.350	
Vloer Gymzaal Merijntje N-V			19.765	
Zwavelzuur- en chloortank zwembad de Meermin			102.850	
Verv. zwembadfolie + leidingen zwembad Aquadintel			338.800	
Renovatie dak + isoleren gemeenschapshuis De Veert			50.820	
Beveiligingsinstallatie dorps huis Dinteloord			45.980	
Brandmeldinstallatie peuterspeelzaal Pipi			21.190	
CV ketel gemeentehuis				66.016
Renovatie dak + isoleren Brandweergarage Dinteloord				30.182
Beveiligingsinstallatie Sporthal t Cromwel				48.400
Verv. led- en noodverlichting Gymzaal Merijntje N-V				24.200
Verv. boilers en zonne-energie Zwembad de Meermin				91.960
Verv. lift dorps huis Dinteloord				54.450
Renovatie dak woonwagencentra				31.460

Sportparken

Gedurende de zomer is het meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 gebouwen en sportparken geactualiseerd. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in deze begroting. De werkwijze hiervan is nader toelicht bij het kopje "gebouwen. Door adequaat & specialistisch onderhoud en lagere bespeelintensiteit gaan kunstgrasvelden langer mee.

In de perspectiefnota is o.a. aangegeven om (nog) goed bespeelbare velden niet zomaar tussentijds te vervangen. Periodiek worden kunstgrasvelden gekeurd door een externe partij. Deze keuringen zijn verplicht voor kunstgrasvelden, aangelegd na 2010 en dienen het achtste jaar een verplichte keuring te ondergaan. Vervolgens dient deze keuring iedere twee jaar herhaald te worden. Prijzen voor vervanging toplagen van kunstgrasvelden zijn de afgelopen jaren enorm gestegen vanwege o.a. milieueisen, btw, veiligheid en infill van de kunstgrasvelden.

Voor vervanging van de toplagen, zal nieuw accommodatiebeleid opgesteld gaan worden. Hier zullen afwegingen gemaakt gaan worden over de kunstgrasvelden.

In de begroting 2023-2026 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2023-2026 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2023 - 2026 geraamd:

Onderhoud sportparken	2023	2024	2025	2026
Bouwkundig onderhoud (via de voorziening)	12.000	48.000	12.000	31.157
Investerings				
Sportpark Dinteloord vervanging kunstgrasvelden	850.000			
Tennispark Steenberghe topplaat	240.000			
Vervanging topplaat tennispark Nieuw Vossemeer	100.000			
Vervanging topplaat sportpark Welberg			420.000	
Sportpark Seringenlaan renovatie topplaat natuurgras			112.000	
Vervanging topplaat sportpark Seringenlaan				420.000

Integraal beheerkader openbare ruimte

Aanleiding en doel.

In 2016 zijn de beheerplannen voor wegen, groen, openbare verlichting en kunstwerken voor de periode 2017-2021 vastgesteld. In de afgelopen jaren is het beheer van deze assets (kapitaalgoederen) in Steenberghe volgens deze kaders ingevuld. Deze plannen hebben echter een looptijd tot en met 2021 en zijn voor de komende planperiode 2022-2025 geactualiseerd. Gelijktijdig zijn hierbij de integrale kaders voor het beheer van de openbare ruimte vastgelegd.

Het integraal beheerplan openbare ruimte beschrijft de ambities voor het beheren van de openbare ruimte van onze gemeente. Deze ambities zijn vertaald naar de assets en vastgelegd op de assetsheets (beheerplannen) voor de komende vier jaar (periode 2022-2025). Het doel hiervan is om eenduidig de kaders voor het beheer van de openbare ruimte vast te leggen op basis van het huidige beleid. Daarnaast wordt een koppeling gelegd met andere opgaven in de openbare ruimte zoals het Gemeentelijk verkeer en vervoersplan (GVVP), het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) en het beleidskader duurzaamheid 2021-2022 en uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2022.

Met deze kaders wordt duidelijkheid verschaft over de ambitie, het areaal, het eerder vastgestelde kwaliteitsniveau en de kosten van de gemeentelijke assets. Hiermee wordt tevens het benodigde inzicht met betrekking tot het onderhoud van de kapitaalgoederen aan de provincie Noord-Brabant gegeven.

Planmatig en professioneel beheer

Het beheer en onderhoud vindt planmatig en procesmatig plaats. De bestaande assets in de fysieke leefomgeving moeten duurzaam in stand worden gehouden. De ambities en eerder vastgesteld beleid in onze gemeente is vertaald in een programma per asset. Deze zijn berekend op basis van actuele en correcte beheerdata en informatie. Op basis van dit programma vindt de vertaling naar een integraal programma plaats. Vervolgens vindt de voorbereiding van beheer - en onderhoudsprojecten plaats en worden deze projecten gerealiseerd. De resultaten buiten en de voortgang van de processen worden regelmatig gemonitord. Regelmatig vindt evaluatie plaats gericht op het voortdurend verbeteren van beheerprocessen en prestaties.

Vertaling in planniveaus

Om grip en sturing te houden is er binnen het beheer van de leefomgeving sprake van plannen op verschillende niveaus:

- In het integraal beheerkader openbare ruimte wordt het onderhoud en beoogde kwaliteitsniveau voor de assets (wegen, openbare verlichting, kunstwerken en openbaar groen) voor een langere periode vastgelegd. Het beheerkader is financieel doorgerekend voor een periode van 10 jaar.
- In een beheerplan (assetsheet) leggen we per asset het beheer en onderhoud vast voor een periode van 4 jaar en de kosten van het beheer opnieuw doorgerekend. Hierbij wordt ingegaan op de afbakening, het areaal, de huidige kwaliteit, beleving en waardering, beleidsdoelen en ambities, strategie, financiën, risico's, aandachtspunten en acties.
- Het integraal meerjarenprogramma maakt de planning van de projecten in de tijd inzichtelijk. Hierbij vindt integrale afstemming plaats tussen de opgaven van de verschillende assets en andere (externe) ontwikkelingen. Het integraal meerjarenprogramma (planning) heeft een doorkijk van minimaal 4 jaar en wordt 2 keer per jaar herijkt.

Basis op orde

De gemeente werkt aan professioneel en planmatig beheer van de assets. Komende jaren brengen we de basis hiervoor verder op orde.

Areaalgegevens op orde

Om goed te kunnen beheren is een actueel, betrouwbaar en compleet inzicht in de arealen van de verschillende beheerplannen (assets) van belang. Komende periode werken we aan het verder op peil brengen van deze basisinformatie. Hierbij hebben we aandacht voor de interne werkprocessen en mutatieverwerking.

Inzicht in actuele kwaliteit

We bewaken de kwaliteit van de assets met periodieke en planmatige inspecties, monitoring en toezicht. Daarnaast zijn bewoners belangrijke ogen en oren bij het beheer. Meldingen vormen eveneens input om zo nodig bij te sturen op de onderhoudskwaliteit.

Beheerplan (asset) Wegen

Het beheerplan (assetsheet) wegen omvat het beheer en onderhoud van alle openbare wegen in de gemeente Steenbergen. De scope omvat alle verhardingen, half verhardingen en onverharde wegen. Buiten de scope valt het wegmeubilair, zoals bebording en bewegwijzering en het verzorgend onderhoud zoals straatvegen, onkruidbestrijding en gladheidsbestrijding. Het beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheerstrategie

De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Klein onderhoud

- Het betreft het repareren van schades van beperkte omvang.
- Het betreft plaatselijk onderhoud en herstel aan de verharding om de veiligheid en kwaliteit te waarborgen.
- Plaatselijk onderhouden herstel van onverharde wegen zoals schaven en vullen.
- Klein onderhoud wordt uitgevoerd door een ondersteunend team (WVS) van de buitendienst op basis van klachten en meldingen en door aannemers op basis van een klein onderhoudsopname die gelijktijdig met de periodieke weginspecties wordt uitgevoerd.

Groot onderhoud en vervanging

Betreft het repareren van schades van een grote omvang.

- Groot onderhoud vindt planmatig plaats naar aanleiding van periodieke weginspecties.
- Als de kwaliteit van de verharding de ondergrens van het vastgestelde ambitieniveau heeft overschreden of op korte termijn gaat overschrijden, dan wordt er onderhoud ingepland. Ook integrale afstemming met andere disciplines speelt daarbij een rol.
- Bij einde levensduur wordt nieuw materiaal aangebracht met een nieuwe fundering (rehabilitatie).

Bij het onderhoud van asfaltverhardingen wordt geen vervangingsmaatregel (rehabilitatie) meer aan het eind van de levensduur gepland. Er wordt zo lang mogelijk “eeuwigdurend onderhoud” gepleegd. Wanneer de beheerder op een gegeven moment bij specifieke situaties toch over moet gaan tot vervanging van de asfaltverharding wordt hiervoor een aanvullend investeringsvoorstel gedaan met een afschrijving in 25 jaar.

Realisatie

Binnen het integraal meerjarenprogramma wordt gewerkt met een jaar- en een méérjarenplanning. Er wordt volgens de gebiedsgerichte aanpak gewerkt. Van een gebied wordt samen met de inwoners, dorpsraden en andere belanghebbende een zogenaamde “leefbaarheidsscan” gemaakt.

Hierbij wordt verder gegaan dan alleen het onderhoud. Niet alleen alle facetten van de openbare ruimte onder en boven de grond komen hierbij aan bod, ook wordt gekeken naar aspecten als (verkeers)veiligheid, parkeergelegenheid, het feitelijke grondgebruik in relatie tot de eigendomssituatie en klimaatadaptatie. Dit betekent wel dat planvorming een langere doorlooptijd kent. Daarnaast worden werkzaamheden zoveel mogelijk gebundeld en in de markt geplaatst. In het nabije verleden is gebleken dat de marktwerking optimaal wordt benut.

Wegbeheer en reconstructies

In de openbare ruimte hebben we het afgelopen jaar, d.m.v. enquêtes, de eerste informatie opgehaald bij de bewoners. Het is gebleken dat hier waardevolle informatie uit komt om zo de eerste ontwerpvarianten op te stellen. Daarnaast zullen, zoveel als mogelijk, inloopsessies met bewoners georganiseerd worden. De input die onze inwoners leveren wordt dankbaar gebruikt bij het tot stand komen van het plan. De richtinggevende planvorming, zoals we die in 2020 ingezet hebben, continueren we in 2023. Zodat onze inwoners daar een keuze kunnen maken uit een aantal varianten. Gebleken is dat dit voor onze inwoners meer houvast geeft dan het uitgaan van een compleet blanco situatie. Daarnaast wordt daarbij direct duidelijk wat de randvoorwaarden zijn van het betreffende plan.

De projecten waaraan in 2023 wordt gewerkt zijn:

- Steenbergseweg
- Westdam
- Noordzeedijk
- Oudlandsestraat (zuid fase 4) + Anjerstraat
- Blauwstraat
- Frederiksbolwerk
- Oosterstraat
- Oostzij-westzijstraat, Wilhelminastraat, Groene Kruisstraat
- Jan van Bruhezestraat
- De werken
- Langeweg de Heen
- Blauwstraat fietsstraat
- Fredriksbolwerk e.o.

Gezien de huidige marktomstandigheden en prijsstijgingen overwegen we in 2023 een tussentijdse evaluatie te doen voor het onderhoud wegen. Dan kunnen we beoordelen of de huidige begrote middelen nog voldoende zijn voor de geplande werkzaamheden. Een eventuele financiële doorvertaling zal dan worden meegenomen in de begroting van volgend jaar.

Voor de uitvoering van groot onderhoud is een jaarlijkse storting in de voorziening wegen benodigd van € 1.714.991. Voor de vervanging van wegen is een investering van € 652.427 benodigd welke wordt afgeschreven in 25 jaar. Verder is er voor klein onderhoud € 252.800 beschikbaar.

	2023	2024	2025	2026
Groot onderhoud wegen (via de voorziening)	1.714.991	1.795.793	2.255.067	4.904.914
Klein onderhoud wegen	252.800	252.800	252.800	252.800
Investeringen vervanging wegen	652.427	267.854	268.237	714.721

Beheerplan (asset) Kunstwerken

Het beheerplan (assetsheet) kunstwerken is gericht op het beheer en onderhoud van de civieltechnische kunstwerken in de gemeente Steenberg. De scope omvat onder andere bruggen, keermuren, beschoeiingen, steigers, duikers en overige objecten. Het beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheerstrategie

De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Klein onderhoud

Het klein of regulier onderhoud zijn dagelijkse onderhoudswerkzaamheden welke bedoeld zijn om de duurzaamheid van de kunstwerkonderdelen te verbeteren. Voorbeelden van maatregelen die onder klein onderhoud vallen zijn:

- Conserveren / schilderen van leuningen;
- Plaatselijk herstel (hout)constructies;
- Reinigen van hemelwaterafvoeren.

Groot onderhoud

Het uitvoeren van groot onderhoud is bedoeld om de civieltechnische kunstwerken technisch gezien veilig en functioneel te houden. Daarnaast bevorderen maatregelen die onder groot onderhoud vallen de duurzaamheid van de constructie of constructieonderdelen. Groot onderhoud wordt uitgevoerd op basis van inspecties en/of nader onderzoek. Voorbeelden van maatregelen die onder groot onderhoud vallen zijn:

- Vervangen van constructieonderdelen;
- Groot onderhoud aan metselwerk en voegen.

Vervanging

Op het moment dat (alleen) onderhoud niet afdoende of rendabel is om de veiligheid te kunnen garanderen, dient een kunstwerk gerenoveerd of geheel vervangen te worden. Dit kan technische maar ook financiële redenen hebben.

- De technische levensduur varieert per materiaalsoort van de hoofdconstructies. Deze varieert van 30 jaar tot 90 jaar;
- Het advies voor grootschalige renovatie wordt altijd afgewogen tegen het geheel vervangen van een kunstwerk. Op basis van inspectieresultaten en nader onderzoek wordt een weloverwogen keuze gemaakt.

Monitoring

Het inspecteren van civieltechnische kunstwerken is zeer belangrijk. Door gestructureerd en systematisch inspecties uit te voeren wordt afname van de kwaliteit tijdig gesignaleerd. Om de veiligheid te waarborgen en meerjarenonderhoudsplanningen te actualiseren zijn inspecties noodzakelijk. De gemeente Steenberg hanteert hiervoor verschillende soorten inspecties met verschillende frequenties:

- Als basis wordt uitgegaan van een 5-jaarlijkse inspectiecyclus. Op basis van de inspectieresultaten kan worden besloten tot het uitvoeren van nader onderzoek (zoals

materiaalonderzoek). De houten kunstwerken zijn relatief oud. Deze kunstwerken worden jaarlijks geschouwd en de inspectiefrequentie wordt verhoogd naar eens per 3 jaar;

- Bij nieuw aangelegde civieltechnische kunstwerken wordt een nul-inspectie uitgevoerd. Hierbij worden de vaste gegevens zoals onderdelen en materialen geregistreerd.

Op dit moment wordt voor de grotere kunstwerken een beschouwing constructieve veiligheid uitgevoerd. Omdat het gaat om een omvangrijke taak wordt dit in 3 delen uitgevoerd.

Realisatie

Naast de reguliere werkzaamheden wordt in 2023 gewerkt aan de volgende projecten: Vervangen stuw Solmsbolwerk (vervolg 2022) (allen Steenberg), brug Westvoorstraat en vervangen grondkering de Ruijterstraat.

Voor de 2023 bedragen de herstellkosten € 53.200. De groot onderhoudskosten bedragen € 158.500 en de vervangingsinvesteringen bedragen € 484.666. De vervangingsinvesteringen zijn afgeschreven in 30 en 60 jaar.

	2023	2024	2025	2026
Herstellkosten	53.300	52.500	47.500	47.500
Groot onderhoud (via de voorziening)	158.500	4.300	50.300	43.200
Investeringen kunstwerken	484.666	-	189.533	-

Beheerplan (asset) Openbare verlichting

Het beheerplan (assetsheet) openbare verlichting is gericht op het beheer en onderhoud van openbare verlichting in de gemeente Steenberg. De asset omvat alle masten, armaturen, lampen en kabels. Buiten de scope valt sportveldenverlichting, verkeersregelininstallaties, lichtreclame en onderdelen welke aan lichtmasten hangen zoals camera's, banners, bloembakken, feestverlichting, vlaggen en bebording. Het beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheerstrategie

De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Onderhoud

- Er wordt zowel preventief als correctief onderhoud uitgevoerd om de openbare verlichting op orde te houden. Het preventief onderhoud is gericht op het 2 keer per jaar schouwen van de verlichting langs doorgaande wegen en industrieterreinen. Het correctief onderhoud is gericht op het herstellen op basis van klachten en meldingen, de schouw en eigen constatering. Storingen worden over het algemeen binnen 5 werkbare dagen opgelost.
- Onderhoudswerkzaamheden zijn uitbesteed binnen een meerjarig onderhoudscontract. Dit contract loopt tot en met 2022 met een optie op verlenging tot en met 2025.
- Het verhalen van schades als gevolg van aanrijdingen en vandalisme is een complex en tijdrovend proces en is daarom ondergebracht in een contract met NODR.

Vervanging

- Voor het vervangen van masten wordt een technische levensduur gehanteerd van 40 jaar.
- Voor het vervangen van armaturen wordt een technische levensduur van 20 jaar gehanteerd.
- In de komende jaren wordt bij de gebiedsgerichte aanpak (projecten) de resterende verouderde verlichting (5%) vervangen door ledarmaturen.

Monitoring

- Binnen het onderhoudscontract wordt 2 keer per jaar geschouwd langs doorgaande wegen en industrieterreinen.
- Voor de overige gebieden in Steenberg vindt er monitoring plaats vanuit de registratie van klachten en meldingen en eigen constatering.

Databeheer

- Een onderhoudsbedrijf voert de operationele beheertak van de openbare verlichting uit.
- In een beheersysteem (Ireal), worden door het onderhoudsbedrijf de storingsafhandeling, onderhoud en mutaties verwerkt.

Realisatie

Naast de reguliere werkzaamheden wordt in 2023 gewerkt aan de gebiedsgerichte projecten zoals genoemd in de asset wegen en daarnaast worden een aantal masten en armaturen vervangen in het centrum van Steenberg.

Voor 2023 bedragen de investeringskosten voor vervanging en uitbreiding € 47.054 afschrijving masten in 40 jaar en de armaturen in 20 jaar. De kosten voor onderhoud en innovatie bedragen in 2022 € 142.200 waarvoor een jaarlijkse storting in de voorziening wordt gedaan van € 1.204.

	2023	2024	2025	2026
Onderhoud, replace (via de voorziening)	142.200	142.200	142.200	142.200
Energiekosten	85.000	85.000	85.000	85.000
Investerings vervanging armaturen	35.465	153.061	165.505	167.994
Investerings vervanging masten	11.589	31.561	104.040	63.295

Riolering

Tegelijk met de wegen is het onderhoud aan riolering belangrijk voor het op waarde houden van het geïnvesteerd vermogen en het op peil houden van de gebruiksfunctie.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Steenberg 2020-2023 is in de raadsvergadering van 24 september 2020 vastgesteld door de raad. In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2020-2023 geeft de gemeente Steenberg aan hoe invulling wordt gegeven aan de zorgplichten afval-, hemel- en grondwater en aan de wijze waarop we inspelen op het veranderende klimaat.

De belangrijkste functie van de riolering is zorgen voor een goede volksgezondheid. Doordat al het huishoudelijk afvalwater wordt afgevoerd, krijgen dodelijke ziektes minder kans om zich te verspreiden. Als bijvangst zorgt de riolering voor droge voeten en een schoner milieu. Vanuit de Wet milieubeheer en de Waterwet heeft de gemeente de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) formuleert de gemeente hoe zij deze zorgplichten invult en bekostigt. Het gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) is het beleidsplan dat op hoofdlijnen de invulling van de gemeentelijke watertaken weergeeft. Door middel van het vGRP leggen we vast wat we willen bereiken en wat de rol van burgers en bedrijven is ten aanzien van afval-, hemel-, en grondwater. In het verlengde hiervan hebben we de ambitie om, binnen de reikwijdte van de zorgplichten, bij te dragen aan gemeenschappelijke doelen zoals klimaatadaptatie, duurzaamheid en een gezonde leefomgeving.

Dit GRP 2020-2023 is het resultaat van een gezamenlijk planvormingsproces binnen de Waterkring West en vormt de basis voor structurele samenwerking binnen onze regio. Deelnemers aan dit traject zijn Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Steenberg, Woensdrecht, Waterschap Brabantse Delta, Brabant Water en Evides. Deze samenwerking is een uitwerking van de afspraken van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Er is gestreefd naar zoveel mogelijk uniforme beleidsuitgangspunten binnen het samenwerkingsverband, waarbij er nog wel ruimte is voor de zogenaamde couleur locale.

Bij het opstellen van het vGRP hebben de drie K's (kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid) centraal gestaan en voegen daar een vierde k aan toe. De 'k' van klimaatadaptatie. Door dit vGRP zoveel mogelijk gezamenlijk op te stellen met de Waterkring West is het de bedoeling dat op termijn meer doelmatigheidswinst wordt behaald. Door van elkaar te leren en in de toekomst meer zaken

gezamenlijk op te pakken zullen de kosten/lasten minder hard stijgen, zal de kwaliteit stijgen en de kwetsbaarheid verminderen.

Voor de planperiode van het GRP 2020-2023 is gekozen voor een termijn van 4 jaar. Deze termijn is bewust gekozen zodat in elke raadsperiode het gemeentebestuur een besluit kan nemen over het beleid en zo nodig bij kan sturen. Voor de financiële toetsing houden we vast aan de jaarlijkse evaluatie om de ontwikkeling van de rioolheffing te monitoren.

Om te voldoen aan de zorgplicht voor het afvalwater, is ook in 2023 onderhoud en renovatie aan onder ander de riolering en (druk) gemalen gepland. Verder worden er nog verbeteringsmaatregelen uitgevoerd aan de gemeentelijke riolering. Deze zijn nodig om de kans op wateroverlast te verkleinen en om de kwaliteit van het oppervlaktewater te bevorderen. Uiteraard wordt bekeken waar het uitvoeringsprogramma voor de riolering aansluit op overige geplande werkzaamheden in de openbare ruimte.

Tussentijdse evaluatie Rioleringsplan

Vanwege vertragingen in investeringen uit het plan is tussentijds een kostendekkingsplan (KDP) is opgesteld. De gemeente wenst vinger aan de pols te houden en te zorgen dat de rioolheffing zich volgens de meeste actuele inzichten blijft ontwikkelen. Het Kostendekkingsplan is een theoretische maar zorgvuldige berekening – op basis van alle relevante financiële gegevens, lopende en verwachte lasten – van de benodigde totale inkomsten uit de rioolheffing om op de lange termijn kostendekkend te zijn. Hierbij komen de geraamde opbrengsten overeenkomen met de geraamde lasten. Het biedt de onderbouwing voor het vaststellen van de rioolheffing.

Indien later in het jaar bij de jaarrekening werkelijk blijkt, dat er minder is uitgegeven aan riolering, wordt dit overschot ten gunste gebracht van de voorziening Rioolonderhoud. Andersom wordt bij een eventueel tekort in een jaar een beroep gedaan op deze voorziening. Hiermee is de gemeente in staat om de tarieven te egaliseren ofwel gelijk te houden.

In het kostendekkingsplan zijn twee varianten berekend, namelijk:

1. Een basisvariant waarbij de komende twee jaar het tarief gelijk blijft en de geraamde hogere kosten van komende jaren uit de voorziening te halen.
2. Een variant "direct stijgen", waarbij de de stijging van de rioolheffing eerder wordt ingezet.

Na bespreking van de resultaten van de actualisatie, is de aanbeveling voor het vervolg van de planperiode om de Basisvariant te hanteren. Daarbij blijft de rioolheffing in de planperiode (2023-2024) gelijk, waarna een geleidelijke stijging ingezet wordt. Er zitten voorlsnog voldoende middelen in de voorziening, zodat een stijging van het tarief op korte termijn niet benodigd is. De uitkomsten van het kostendekkingsplan zijn ook financieel doorvertaald in de deze begroting.

De rioolheffing voorziet in financiële middelen om de gemeentelijke watertaken uit te voeren, zoals aanleg en beheer van de riolering en de drie waterzorgplichten. In het plan zijn de werkzaamheden aan het riool voor de komende jaren ook geactualiseerd en (financieel) door vertaald in de begroting. Locaties waar, onder andere, riolering wordt vervangen (gedeeltelijk), gerelined, verbeterd of ontkoppeld of gerepareerd zijn:

- Steenbergseweg Dinteloord (Vorbereiding renovatie ontkoppelen) 2021/2022/2023.
- Wouwsestraat (onderzoek ontkoppeling ter hoogte van de Zuidwal) relining 2022.
- Jan van Bruhezestraat reliningof vervangen 2023.
- Onderzoek laten uitvoeren naar drempelhoogte aanpassing HWA riool ten oosten van de Kareldoormanstraat i.v.m. negatieve overstort vanuit oppervlakte water.
- Aanpassing persleiding en ontvangstput van gemaal Kareldoormanstraat i.v.m. door stroming 2022
- Rioolrenovatie diverse rioolstrengen vervangen / relinen.

Uit onderzoek aan ons stamriool is gebleken dat we op de volgende plaatsen relinings maatregelen moeten treffen:

- Langeweg Kruisland, Laurentiusdijk Welberg, Stoofdijk Dinteloord en de Wouwsestraat Steenberg
- Steenberg Oudlandsestraat: in de planvorming voor de herinrichting 2022 worden de mogelijkheden onderzocht om het hemelwaterriool los te koppelen, om zo wateroverlast in de aangrenzende straten tussen de Franseweg en Oudlandsestraat te voorkomen.
- Afkoppel tracé De Werken (plan Lidl) aanleggen.
- Afkoppelmogelijkheden bekijken Westdam / Kromme Elleboog
- De Heen Langeweg: er is in 2021 een studie gedaan naar mogelijkheden om hemelwater vast te houden, te bergen of middels een hemelwaterriool af te voeren. Dit zal vertaald worden naar de meest passende oplossing in 2022/2023. Er is wel een noodmaatregel genomen in 2020.

Vervanging/renovatie gemalen/BBB: 2022/2023

Randvoorzieningen worden gerenoveerd aan de BBB Van Andelstraat, Brugweg, Zuideinde, Seringenlaan, Stadshille, Gerardus mensstraat en Solmsbolwerk. Voor de gemalen geldt dit voor 't Wit Hekke, Veerweg 3, Veerweg Camping en Hogendijk in Nieuw Vossemeer, en de gemalen Hoogstraat, Kade, Westhavendijk 2, Noorddonk, Waterlinie, Franseweg, Mosquitostraat Graaf Hendrikstraat, Heensemolenweg 21, Simon Luymesstraat 43, Eiland van Nassau, ZuidZeedijk, Kareldoormanstraat, complete streng van 25 minigemalen kassengebied en 16 tal achterstallig onderhoud minigemalen. Verder zullen de N.A.P. maten worden ingesteld om zo eenduidigheid gehele areaal te kunnen monitoren en sturen.

Projecten Waterkring West 2023

Er wordt in samenwerking met Waterkring west uitvoering gegeven aan de plannen uit het VGRP 2020-2023. Op de investeringsstaten 2023 - 2026 zijn voor vervangings- en verbeteringsmaatregelen de volgende bedragen opgenomen:

	2023	2024	2025	2026
Vervangen gemalen riolering	81.000	24.000	-	45.000
Vervangen riolering	1.950.500	2.068.500	1.594.732	1.594.732
Verbetering riolering	260.000	300.000	300.000	300.000
Vervanging randvoorziening, E/M/ drukriolering	57.000	17.000	54.000	-

Beheerplan (asset) Groen

Het beheerplan (assetsheet) groen omvat het beheer en onderhoud van het openbaar groen in de gemeente Steenberg. De scope omvat alle bomen, beplantingen en grassen op openbaar terrein. Het gaat hierbij om het vervangend groenonderhoud. Niet tot de scope behoort het groen op (sport)accommodaties en begraafplaatsen. Het beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheerstrategie

De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Onderhoud

Binnen het onderhoud van beplantingen en grassen wordt er onderscheid gemaakt tussen de volgende type onderhoud:

- Dagelijks onderhoud: dit zijn over het algemeen dagelijks repeterende en verzorgende onderhoudsmaatregelen zoals onkruidbestrijding, gazon maaien, bladharken en zwerfvuil verwijderen.
- Technisch onderhoud: dit zijn werkzaamheden van minder repeterende aard en worden vaak één keer in de zoveel jaar uitgevoerd. Voorbeelden van technisch onderhoud zijn het terugzetten, snoeien en inboeten van beplantingen.

Bij de vaststelling van het groenbeheerplan in 2021 is gekozen is voor kwaliteitsniveau B voor al het openbaar groen. Uitzondering daarin zijn de centrumlocaties en begraafplaatsen. Hier is gekozen voor kwaliteitsniveau A.

Onder het onderhoud van bomen vallen de volgende werkzaamheden (dagelijks- en technisch onderhoud):

- Verzorgen: onder het verzorgend onderhoud vallen werkzaamheden zoals onkruidbestrijding bij de boomspiegel, het maaien rondom bomen en het verwijderen van stamschot en wortelopslag;
- Snoeien: het snoeien van bomen is gericht op de veiligheid en de duurzame instandhouding van een gezonde kroon. Voorbeelden hiervan zijn het snoeien van bomen voor het garanderen van veilige doorrijhoogtes en het begeleiden van jonge bomen naar volwassenfase;
- Bestrijden ziektes en plagen: dit onderdeel gaat over het bestrijden van de meest voorkomende ziekten en plagen. Hieronder vallen werkzaamheden zoals het bestrijden van de lepziekten en het bestrijden van de eikenprocessierups;
- Watergeven: door klimaatverandering nemen periodes met extreme droogte toe. Hierdoor is extra water geven aan (jonge) bomen noodzakelijk om zo de duurzame instandhouding van het bomenbestand intact te houden;
- Overige maatregelen: onder overige maatregelen vallen speciale (herstel)maatregelen zoals het opnieuw planten van bomen na uitval en het herstellen van stormschades.

Vervanging

Groen is levend materiaal, waarvan de levensduur eindig is. Vervanging van groen vindt plaats aan het einde van de levensduur. Wanneer dat moment is, blijkt uit de praktijk aan hand van inspecties en monitoring. Dit hangt af van de soort beplantingen en de plaatselijke omstandigheden.

Uitgangspunt is een gemiddelde theoretische levensduur (in jaren). Alleen als het openbaar groen aan vervanging toe is en er zijn binnen vijf jaar geen gebiedsgerichte plannen, dan wordt het groen sectoraal aangepakt. Door een gebiedsgerichte aanpak toe te passen wordt voorkomen dat groen voortijdig vervangen dient te worden. Hierdoor komt de praktische vervangingscyclus niet overeen met de theoretische vervangingscyclus. Als dit gesignaleerd wordt dan zullen er extra financiële middelen nodig zijn om het plan uit te voeren.

Inspectie en monitoring

Momenteel vindt er alleen een jaarlijkse schouw plaats door de buitendienst waarbij per wijk bepaald wordt waar de aandachtspunten zitten. Er vindt dus geen structurele monitoring plaats op het gebied van de kwaliteit van het openbaar groen. Tijdens de komende planperiode gaan we in samenwerking met de wijkteams de kwaliteit van het openbaar groen structureel meten.

Als boomeigenaar heb je een zorgplicht. Dit betekent dat er aantoonbaar goede zorg wordt besteed aan bomen om te voorkomen dat ze anderen schade toebrengen. Een goed instrument om de zorg in relatie tot veiligheid aan te pakken is een VTA-inspectie. Dit is een visuele inspectie waarbij bomen worden gecontroleerd. Gemeente Steenbergen hanteert hierbij de volgende frequentie:

- Bomen tussen de 0 en 15 jaar oud: 1 keer per 5 jaar;
- Bomen ouder dan 15 jaar: 1 keer per 3 jaar;
- Attentiebomen: jaarlijks.

Plan van aanpak / realisatie

Jaarlijks wordt er een werkprogramma opgesteld waaraan uitvoering zal worden gegeven. Deze wordt opgesteld aan de hand van de volgende indeling:

- Gebiedsgerichte projecten conform integrale meerjarenplanning.
- Groen dat aan vervanging toe is onder andere door ziekte / aantasting, afnemende kwaliteit en waar geen gebiedsgerichte aanpak gaat plaatsvinden in de komende 5 jaar (individuele projecten).

De locaties waar in 2023 o.a. aan wordt gewerkt zijn:

- Dinteloord: Pinas (nieuwbouw), Oosterstraat en omgeving. Omloop en omgeving, Steenbergseweg.
- Steenbergen: Buiten de Veste (Het avontuur), Oudlandsestraat, Westdam, Middenwal-Frederiksbolwerk, Blauwstraat.
- Nieuw Vossemeer: Burgemeester Catshoeklaan.
- Kruisland: Meesstoof
- Algemeen: Entrees/Rotondes (Reinierpolder, Engelseweg), (Nieuw-Vossemeer), uitbreiding bomenbestand en het opstellen en uitvoeren van een vervangingsplan bomen.

Openbaar groen buiten de kom

Het openbaar groen buiten de kom bestaat hoofdzakelijk uit wegbermen en bomen. Ten aanzien van de bomen in het buitengebied is er een scan gemaakt van de kwaliteit. Op basis van deze scan wordt er een vervangingsplan opgesteld voor alle bomen in het buitengebied. Doel hiervan is de diversiteit te vergroten en de kans op grootschalige kaalslag door ziekte te voorkomen. Op deze manier wordt er gewerkt aan een duurzaam bomenbestand.

Wat de wegbermen in het buitengebied betreft, is er in 2021 gestart met de uitvoering van ecologisch maaibeheer. Deze uitvoering vindt plaats in samenwerking met Waterschap Brabantse Delta. In 2022 is het bestek opnieuw op de markt gezet na ontbinding van het vorige contract. Door de overstap van het oude maaibeheer naar het nieuwe ecologische maaien is er veel veranderd in de beleving. Daarom wordt aan de hand van een inventarisatie en de binnen gekomen meldingen het huidige bestek geëvalueerd. Waar nodig wordt dit aangepast om zo overlast in de toekomst zoveel mogelijk te beperken.

Voor de uitvoering van de gebiedsgerichte projecten is voor 2023 een investering benodigd van € 205.442 af te schrijven in 25 jaar. Voor de bomen in het buitengebied is voor 2023 een investering benodigd van € 60.000,- af te schrijven in 60 jaar. Voor de individuele projecten is voor 2023 een investering benodigd van € 95.000 af te schrijven in 25 jaar.

Gezien de huidige marktomstandigheden en prijsstijgingen overwegen we in 2023 een tussentijdse evaluatie te doen voor de onderhoudsbudgetten van openbaar groen. Dan kunnen we beoordelen of de huidige begrote middelen nog voldoende zijn voor de geplande werkzaamheden. Een eventuele financiële doorvertaling zal dan worden meegenomen in de begroting van volgend jaar.

	2023	2024	2025	2026
Meerjarenplanning gebied- gerichte projecten	205.442	97.891	235.228	165.000
Individuele projecten inclusief scrum	95.000	95.000	95.000	95.000
Bomen buitengebied	60.000	60.000	60.000	60.000

Watergangen

Groot onderhoud waterbodems

Het waterschap Brabantse Delta en de gemeente staan aan de lat voor het groot onderhoud van de watergangen in het stedelijk gebied. Het zogenaamde baggeren is een maatregel om een zo goed mogelijke doorstroming te realiseren en te behouden en draagt bij aan de verbetering van de waterkwaliteit. Naast de watergangen die waterschap Brabantse Delta in beheer en onderhoud heeft, heeft de gemeente ook een aantal grotere watergangen in beheer en onderhoud. Voor de watergangen waar het waterschap verantwoordelijk voor is, staat de gemeente aan de lat voor de ontvangstplicht. Voor de eigen watergangen is de gemeente verantwoordelijk voor de totale werkzaamheden.

Baggerbeheerplan Stedelijke Water

In het baggerbeheerplan Stedelijk water 2019-2026 is vastgelegd welke hoeveelheid baggerspecie verwacht wordt om vrij te komen uit de watergangen en welke middelen nodig zijn voor het verwijderen, verwerken en afvoeren hiervan. Samen met het waterschap wordt een meerjarenprogramma opgesteld en waar mogelijk en doelmatig wordt de samenwerking opgezocht om projecten te combineren.

De jaarlijkse storting in de voorziening baggeren bedraagt € 84.025. Het voornemen is om in 2023 voor een bedrag van € 302.000 aan onderhoud te verrichten. In 2023 en 2024 is de planning om te gaan baggeren bij het centrum van gemeente Steenberg. Verder is er bij een aantal locaties nog achterstallig onderhoud wat in 2023 zal worden ingehaald, zoals bij Nieuw-Vossemeer en locatie de watergang bij het Doornedijkje. Normaal wordt jaarlijks afgerond € 151.000 onttrokken uit het baggerfonds. De stand van het baggerfonds is binnen de planperiode nog voldoende om komende jaren de geplande onderhoudswerkzaamheden te verrichten.

Baggerbeheerplan landelijk gebied

Net als voor het stedelijk gebied dient er voor de baggerwerkzaamheden in het buitengebied ook een beheerplan te worden opgesteld. In samenwerking met het waterschap zal inzichtelijk worden gemaakt om welke werkzaamheden het gaat, welke hoeveelheid baggerspecie er vrij gaat komen en hoe wordt omgegaan met de ontvangstplicht. De wijze van ontvangen heeft direct relatie met het overgaan naar ecologisch maaibeheer en zal andere maatregelen vergen dan voorheen.

Gemeente Steenberg werkt nauw samen met waterschap Brabantse Delta in het project "baggeren stedelijk water". In het laatste kwartaal van 2022 wordt de samenwerkingsovereenkomst baggeren stedelijk water in Steenberg (SOK) 2023-2024 vastgesteld.

Paragraaf financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Deze zijn onder andere risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), financierings- c.q. beleggingspositie en het kasbeheer.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). In deze wet staan vooral transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financieringsstatuut alsmede een financieringsparagraaf in de begroting en jaarrekening.

Algemene ontwikkeling; rentevisie

Op 21 juli jl. verhoogde de Europese Centrale Bank (ECB) de rente met 0,50%-punt. Dit was de eerste verhoging van de rente sinds september 2011. Op 8 september jl. volgde een tweede renteverhoging, dit keer van 0,75%-punt. Deze renteverhogingen maken een einde aan de ongebruikelijke en acht jaar lange periode van negatieve rente. De ECB hoopt met deze (en eventuele toekomstige) renteverhoging(en) dat daarmee de torenhoge inflatie op termijn wordt afgezwakt. Die tweede rentestap van 0,75 procentpunt was de grootste renteverhoging ooit in de ruim 20 jaar oude geschiedenis van de euro. Een renteverhoging van 0,50%-punt kwam eerder alleen voor tijdens de financiële crisis in 2008-2009 en tijdens de dotcomcrisis in 2001. Allerlei soorten rentes zijn direct en indirect afhankelijk van de beleidsrente van de ECB. Denk aan de hypotheekrente, de krediet- en leenrente, studieleningen, de obligatierente en natuurlijk de spaarrente. De verwachting is dat al die rentetarieven de komende tijd verder gaan oplopen. Zolang de inflatie hoog blijft, zal de ECB naar verwachting de rente de komende tijd stapsgewijs blijven verhogen.

Schatkistbankieren

Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden zijn decentrale overheden verplicht hun overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Een ander belangrijk gevolg van deelname aan schatkistbankieren is een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld.

Afgezien van de mogelijkheid om aan elkaar leningen te verstrekken, zijn decentrale overheden verplicht alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden. Wel is sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van de drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is vastgesteld op 2%% van het jaarlijkse begrotingstotaal, met een minimum van € 1.000.000,-. Dit betekent voor de gemeente Steenberghe dat € 1.410.850 (2%% van € 70.542.493) buiten de schatkist mag worden gehouden. Het saldo op de rekening bij de schatkist per 26 september 2022 bedraagt € 12.749.600.

Risicobeheer: de kasgeldlimiet en rente-risiconorm

Hoewel in de paragraaf weerstandsvermogen uitgebreid aandacht wordt besteed aan de risico's binnen de gemeente Steenberg, worden hier ook de renterisico's op korte en lange termijn en kredietrisico's behandeld.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlootende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar. De totale netto-vlootende schuld mag maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar zijn. De kasgeldlimiet voor 2023 komt uit op € 5.996.112- (8,5% van € 70.542.493,-).

Voor 2023 tot en met 2026 verwachten wij het navolgende verloop van de kortlopende middelen:

Kasstroom	2022	2023	2024	2025	2026
Beginsaldo 1-1	5.005.000	10.469.513	2.042.672	4.955.946	3.329.095
Vorderingen 1-1 (jaarrekening 2021)	2.427.000				
Lening Waterschapsbank	5.000.000	10.000.000	10.000.000		
Aflossing lening vanaf 2023		-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
Mutaties					
Nog te betalen bedragen:					
Reservering verplichting Landschappen van Allure		-2.100.000			
Exploitatie boekjaar	582.558	1.511.097	4.144.659	7.339.739	4.733.392
Investerings begroting 2023 t/m 2026		-5.702.802	-4.186.340	-5.466.589	-4.599.410
*Investerings t/m 2022	-2.545.045	-7.635.136	-2.545.045		
Eindsaldo	10.469.513	6.042.672	12.955.946	14.329.095	13.963.077
*Openstaande investeringen 2022, verdeeld over 3 jaren met de verdeling 20%, 60% en 20%					

De bovenstaande liquiditeitsprognose is een momentopname. In de komende periode gaan we de treasury-processen verder optimaliseren.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft het renterisico op de langere termijn weer. Hieronder vallen alle leningen met een rentetypische looptijd vanaf 1 jaar. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten in de administratie. In een jaar mogen de herfinancieringen als gevolg van aflossingen en de renteherzieningsmomenten gezamenlijk niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen. Voor 2023: 20% van € 70.542.493,- is € 14.108.499,-.

Uit de onderstaande tabel kan afgeleid worden, de jaarlijkse aflossing op de vaste schuld nog met € 13,6 miljoen per jaar mag toenemen.

	2023	2024	2025	2026
Rente-risiconorm (minimum bedrag)	14.108.499	14.108.499	14.108.499	14.108.499
Rente-risico op de vaste schuld (betaalde aflossingen)	500.000	500.000	500.000	500.000
Ruimte (+) / overschrijding (-)	13.608.499	13.608.499	13.608.499	13.608.499

Kredietrisico op verstrekte gelden

Een ander risico dat de gemeente loopt, is het kredietrisico op verstrekte geldleningen. Hieronder volgt een overzicht van de verstrekte geldleningen, waarbij de instellingen waaraan een geldlening is verstrekt naar verschillende risicogroepen zijn uitgezet.

Kredietrisico's op verstrekte gelden		
Risicogroep	met / zonder hypothecaire zekerheid	Restant schuld (€)
Stimuleringsfonds	met nationale hypotheekgarantie	3.356.168
Overige instellingen / verenigingen	zonder hypotheek	348.379
Totaal		3.704.547

De verstrekte gelden betreffen leningen aan het Stimuleringsfonds, om huisvesting voor starters middels een (extra/ voordelige) lening mogelijk te maken en voor duurzaamheidsleningen. De leningen aan overige instellingen betreffen voornamelijk leningen aan plaatselijke verenigingen of instellingen, die vanwege de realisering van een speciale voorziening zijn verstrekt.

In de risicoreserve zijn middelen opgenomen met betrekking tot de garantstellingen aan diverse instellingen en woningcorporaties voor aangegane leningen.

In zijn algemeenheid worden ten aanzien van de uitgezette leningen en garantstellingen geen problemen verwacht.

Leningenportefeuille/ rentelasten

Op 24 februari 2022 is met het raadsbesluit Wet voorkeursrecht gemeenten opdracht gegeven een geldlening van € 25 miljoen aan te gaan, af te lossen over een periode van 50 jaar tegen de dan geldende rentepercentage.

Op 4 maart 2022 is de geldlening aangegaan. De lening heeft een totale omvang van € 25 miljoen met een looptijd van 50 jaar, verdeelt over 3 stortingsmomenten van € 5 miljoen (4 maart 2022), € 10 miljoen (4 januari 2023) en € 10 miljoen (4 januari 2024). De rente bedraagt 1,37% per jaar (jaarlijks te voldoen) en de aflossing geschiedt in 50 jaarlijkse termijnen van € 500.000 voor het eerst te voldoen op 4 januari 2023.

Wet Houdbaarheid Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Op 11 december 2013 is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën officieel gepubliceerd. In die wet worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.

Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar. Dat plafond wordt volgens de wet na bestuurlijk overleg voor een bepaalde periode overeengekomen. Afgesproken is dat de medeoverheden onderling komen tot een onderverdeling van de macro EMU-norm. Het Rijk neemt dit voorstel over en biedt, via een voorhangprocedure, een ministeriële regeling aan bij de Staten-Generaal. Na instemming van het parlement wordt de EMU-norm gepubliceerd. Op het moment van samenstelling van de begroting zijn de individuele referentiewaarden nog niet bekend.

Standpunt VNG

De VNG adviseert de leden niet te letten op de individuele referentiewaarde voor het EMU-tekort, omdat het EMU-saldo van de gemeente te bewegelijk is. De hoogte van het EMU-saldo van een gemeente hangt zeer sterk samen met het investeringsvolume en de mutatie van de voorraden bouwgrond. En juist het investeringsvolume en de voorraad bouwgrond van een gemeente vertoont jaar op jaar grote schommelingen. De VNG roept de gemeenten op om naast het sturen op sluitende baten en lasten de hoogte van de netto schuld van de gemeente kritisch te volgen. In de paragraaf weerstandsvermogen bij financiële kengetallen zijn o.a. de kengetallen solvabiliteitsratio en netto schuldquote opgenomen.

EMU-saldo

EMU-saldo		x € 1.000			
Omschrijving		2023	2024	2025	2026
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+	-879	980	2.261	-185
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	3.520	3.594	3.660	3.730
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	1.940	1.941	1.940	1.942
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	5.703	4.186	5.467	4.599
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	+				
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op de exploitatie verantwoord	-				
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-				
8 Baten/lasten bouwgrondexploitatie: Voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	+	2.406	1.878	174	422
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-				

EMU-saldo	x € 1.000			
10 Lasten in verband met transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen e.d.) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten	-			
11 Verkoop van effecten; boekwinst op de exploitatie	-			
Berekend EMU-saldo		1.284	4.207	2.568
				1.309

Rentetoerekening

Conform het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) moet er inzicht worden gegeven in de rentelasten, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Daarnaast is het verplicht dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslagpercentage. Dit omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor aanpassingen van het BBV. Onderstaand schema geeft de rentetoerekening vanaf 2023 weer.

	Renteschema	2023	2024	2025	2026
a	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	198.650	328.800	321.950	315.100
b	externe rentebaten	60.513	61.146	61.774	62.399
	Saldo rentelasten en rentebaten	138.137	267.654	260.176	252.701
c1	Rente doorberekend aan de grondexploitaties	-4.400	-4.400	-4.400	-4.400
c2	Rente van projectfinanciering	-	-	-	-
c3	Rente door verstrekte leningen	-	-	-	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	133.737	263.254	255.776	248.301
d1	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-	-	-	-
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-	-	-	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	133.737	263.254	255.776	248.301
e	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	133.737	263.254	255.776	248.301
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury	-	-	-	-
	Renteomslagpercentage	0,19771%	0,36564%	0,35229%	0,33363%

Paragraaf bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat in op de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

In programma 5, Bestuur en Dienstverlening hebben wij een schets gegeven van de context, doelstellingen en acties voor 2023 voor de organisatieontwikkeling. Daarin is aangegeven in deze paragraaf een aantal onderwerpen verder te verdiepen:

- Strategische HR agenda, strategische personeelsplanning, binden, boeien, werving & selectie en strategisch opleidingsplan;
- Datamanagement & analyse;
- Bedrijfsprocessen in beeld en doorlichten.

Strategische HR agenda

De strategische HR-agenda is gericht op het doorontwikkelen van de organisatie en de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. De belangrijkste thema's zijn hieronder genoemd.

- Strategische personeelsplanning; om ons personeelsbestand toekomstbestendig te houden, zetten wij in op strategisch personeelsplanning. Dit betekent dat we inzicht hebben in het personeel dat nodig is om onze organisatiedoelstellingen en maatschappelijke opgaven te realiseren: 'de juiste medewerker op de juiste plek op het juiste moment'. Om dit voor elkaar te krijgen, moeten wij de talenten en ambities van onze medewerkers in kaart brengen. Ook is het belangrijk dat zij plezier en voldoening uit het werk halen. De basis hiervoor vormt de gesprekscyclus 'continu in gesprek', waarbij medewerkers met hun leidinggevende resultaat- en ontwikkelafspraken maken. HR monitort de kwantiteit en kwaliteit van deze gesprekken, geeft zo nodig advies en vertaalt de rode draden naar concernbrede activiteiten, zoals opleidingen en trainingen.
- Binden en boeien & werving en selectie; de afgelopen jaren zijn grote stappen gezet om de personele organisatie aan te laten sluiten bij de gewenste behoeften en ambities. Door de huidige krappe arbeidsmarkt blijft het vinden, binden en boeien van medewerkers een grote uitdaging. Het verder professionaliseren van werving & selectie (W&S) en arbeidsmarktprofiel is daarom essentieel. Bij vacatures wordt gericht gezocht door inzet van 'de juiste media'. In enkele gevallen wordt daarbij een arbeidsmarkttoelage gegeven. Uiteraard blijft het belangrijk om ook in deze tijd van een krappe arbeidsmarkt voor kwaliteit te gaan en om nieuw talent aan te trekken. Dit kan soms leiden tot de keuze voor inhuur in plaats van vast, bijvoorbeeld als het gaat om moeilijk vervulbare functies of wanneer een tijdelijke kwalitatieve impuls nodig is voor een primair werkproces of project. Daarnaast moet Steenbergen in deze huidige arbeidsmarkt extra inzetten op onderscheidend en aantrekkelijk werkgeverschap voor zowel nieuwe als huidige medewerkers. Eigentijdse randvoorwaarden zoals een fijne, inspirerende werkomgeving en de mogelijkheid om tijd- en plaatsafhankelijk te werken, dragen bij aan aantrekkelijk werkgeverschap anno 2022/2023.
- Strategisch opleidingsplan; het strategisch opleidingsplan 2022-2025 staat in het teken van continu leren en ontwikkelen in het dagelijks werk. Onderdeel van het opleidingsplan zijn trainingen en opleidingen gericht op de organisatieontwikkeling. Twee belangrijke lijnen hierbij zijn het aanleren van nieuwe relevante vaardigheden als toevoeging aan de huidige set van vaardigheden en het omscholen van medewerkers, het vervangen van bestaande vaardigheden door nieuwe. Doel is hiermee de wendbaarheid, het adaptieve vermogen en het strategisch vermogen van de organisatie te vergroten.

Datamanagement&-analyse

De gemeente heeft een schat aan informatie op vele uiteenlopende terreinen. Wij zien in toenemende mate de behoefte om met behulp van deze informatie te sturen op onze maatschappelijke opgaven en organisatie. Een inventarisatie is nodig waarbij tevens gefocust wordt op het verwijderen van verouderde data / bestanden en het traceren van schaduwbestanden. Zo maken we werk met werk. In de samenwerking met Equalit wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van de diensten Gegevensmanagement en het technisch platform Datafundament. We lopen als gemeente niet voorop, maar moeten wel mee. Op basis van de inventarisatie en de productbeschrijvingen van Equalit bekijken we hoe wij hier optimaal invulling aan willen gaan

geven. Er wordt een plan opgesteld en hiervoor is een procesmanager noodzakelijk. Op basis van het plan zal bezien worden hoe we dit verder gaan uitrollen. De verwachting is dat de inzet van data-analisten/ dashboardbouwers per domein nodig zullen zijn. Dit zijn gekwalificeerde medewerkers die we aan zullen moeten trekken of we moeten medewerkers omscholen. Ook nieuwe EU wetgeving vraagt hierom.

Bedrijfsprocessen in beeld en doorlichten

Om de kwaliteit van onze dienstverlening en bedrijfsvoering te verbeteren, lichten wij onze processen en werkinstructies door. Vervolgens passen wij deze aan waar nodig.

Resumerend: we geven zowel vorm aan de instrumentele kant van de organisatieontwikkeling als het zoeken naar verdieping met elkaar. Het programmaplan 'Doorontwikkeling Gemeente Steenberg' is hierbij uitgangspunt. Ondersteuning in de vorm van een programmamanager en projectleiders zijn nodig om overzicht en snelheid te houden. We sluiten aan op lopende trajecten, zodat we én geen zaken dubbel doen én zaken direct in de praktijk brengen. In die gedachte moeten alle inspanningen binnen de bedrijfsvoering bijdragen aan het doel van de doorontwikkeling van de organisatie.

De gemeenteraad heeft met de vaststelling van de begroting 2020 voor de jaren 2020 – 2023 een bestemmingsreserve Transitie Organisatie vastgesteld. Om het verloop van de reserve transitie organisatie te volgen is een monitor opgesteld. In de monitor wordt zichtbaar gemaakt hoe het staat met de benutting van de reserve transitie organisatieontwikkeling. Ook worden de kwalitatieve doelstellingen van de organisatieontwikkeling gevolgd.

Reserve Transitie Organisatie verloop 2019 t/m 2023	Reserve Transitie organisatie (vastgesteld in de PPN 2020)	Besteding 2019	Besteding 2020	Besteding 2021	Besteding 2022	Stand Reserve ultimo 2022
Frictiekosten a.g.v. strategisch P-Beleid	680.750	95,787-	203,855-	142,605-	247,275-	8,772-
Incidentele knelpunten organisatie	351.500	247,382-	62,343-	34,305-	5,667-	1.802
Vitaliteitsregeling	370.000	-	-	27,349-	171,567-	171.084
Overbrugging transitieperiode	529.000	-	172,000-	263,500-	93,500-	-
Stelpost niet voorziene frictie	150.000	-	17,235-	93,152-	-	39.614
Projectkosten begeleiding	180.000	-	46,420-	-	66,500-	67.080
Totaal	2.261.250	343,169-	501,852-	560,911-	584,509-	270.808
Reserve Transitie Organisatie verloop 2023		Besteding 2023				Stand Reserve Ultimo 2023
Programmaplan doorontwikkeling gemeente Steenbergen		178,000-				-
Doorontwikkeling HR		92,000-				-
Totaal		270,000-				-

Toelichting Programmaplan doorontwikkeling gemeente Steenbergen (€ 178.000)

In 2023 zullen de transitiemiddelen ingezet worden op o.a. begeleiding programma en projecten, communicatie cq bijeenkomsten en inhuren van specifieke kennis.

Toelichting Doorontwikkeling HR (€ 92.000)

Om de organisatie adequaat te kunnen ondersteunen is de doorontwikkeling van de afdeling HR noodzakelijk. Wij hebben grote ambities en dit vraagt om een upgrade van onze HR-systemen en een update van de (digitale) HR-processen. Daarbij liggen er enorme uitdagingen om in deze arbeidsmarkt de juiste mensen te werven, te binden en te boeien. Naar aanleiding van de organisatie ontwikkelingen wordt onderzoek gedaan naar het functiehuis. Om de afdeling HR door te ontwikkelen tot toekomstbestendige partner is het ook noodzakelijk om, samen met afdeling Financiën, op elkaar afgestemde (stuur)informatie te kunnen leveren. In termen van een goede kwaliteit en effectiviteit van de adviesrol HR zal gekeken worden naar de beschikbare kwaliteit in het team. Waar nodig zal daar ook in geïnvesteerd worden.

Dienstverlening

De komende jaren staat de organisatie voor vele stevige uitdagingen door onder andere nieuwe wetgeving, participatie en toenemende behoefte aan digitale dienstverlening. Dit vraagt van de medewerkers om vanuit het perspectief van onze inwoners, ondernemers en organisatie te denken en te handelen. Ondanks de vele aandacht voor digitale dienstverlening moeten we ook zeker de persoonlijke dienstverlening niet uit het oog verliezen. Daarbij is het belangrijk om te blijven investeren in onze medewerkers. Om adequaat te reageren op de diverse ontwikkelingen en behoeften blijft de gemeente werken aan een eigentijdse dienstverlening, continue professionalisering en ook doorontwikkeling van het applicatielandschap is noodzakelijk. Daarnaast is er toenemende behoefte aan specialisme op gebied van business intelligence. Dit

doen we op basis van de door de raad in 2019 vastgestelde Visie Dienstverlening. Hiervoor is al een structureel budget in de begroting 2023 opgenomen van € 60.000.

ICT

Voor de ICT-omgeving is de gemeente Steenbergen aangesloten bij het samenwerkingsverband Equalit. Samen met 10 andere gemeenten werken we aan verhoging van de kwaliteit van onze processen en informatievoorziening, de vermindering van de kwetsbaarheid van onze organisatie, en aanbestedingsvoordelen op het gebied van ICT. De eerste aanbestedingsvoordelen zijn reeds ingeboekt voor gemeente Steenbergen.

Na het centraliseren van de ICT-budgetten in 2021, hebben we op basis van de ervaringen in 2022 voor 2023 een gedetailleerde begroting op kunnen stellen waarvan we, los van autonome ontwikkelingen, er van uit gaan dat het een solide basis gaat vormen.

In 2022 zijn we begonnen met het opstellen van een roadmap ICT (projectenkalender). Hierin zijn alle projecten met ICT-raakvlakken opgenomen (nieuw, vervanging, uitbreiding). Deze roadmap wordt ingebracht in het portfoliomanagement bij Equalit, waarin gezamenlijke prioriteiten worden gesteld. Deze prioriteiten sluiten aan op de behoefte van de samenleving, actuele wet- en regelgeving, lokale ambities en technische mogelijkheden.

In 2023 zal wederom een kostenreductie plaats vinden op de deelnemersbijdrage aan Equalit. Dit is in 2021 in gang gezet met de vaststelling van de nieuwe kostenverrekenmethode. Voor Steenbergen valt deze voordelig uit. In 2024 zal dit voordeel volledig benut worden, in de jaren 2021-2023 wordt in afnemende mate een bijdrage geleverd aan het solidariteitsfonds voor de deelnemers die er op achteruit gaan.

In 2023 zijn de speerpunten contract- en leveranciersmanagement op het gebied van applicaties. Ook de samenhang van applicaties intern en in de Equalitshare zullen naar een hoger niveau getild worden (Enterprise Architectuur).

Financiën, planning en control

We werken continu aan de verbetering van de planning en control documenten, zodat de kaderstellende en controlerende rol van de raad beter ondersteund wordt. Met het raadsakkoord “van Ambitie naar Actie” ligt er een basis voor de ambities in de komende bestuursperiode 2023-2026. In deze begroting zijn de top prioriteiten van het college uitgewerkt naar een nieuwe paragraaf “prioriteiten van het college”. Deze prioriteiten worden, na vaststelling van de begroting, vertaald naar een College Actie Plan (CAP).

Ten aanzien van de effectindicatoren maken we voor 2023 pas op de plaats en beperken we ons alleen tot de verplichte BBV-indicatoren. De prioriteit ligt in eerste instantie bij het uitwerken van de ambities naar een College Actie Plan. Bij de begroting 2021 hebben we voor het eerst een set van effectindicatoren per programma opgenomen. De vraag is echter of deze nog passend zijn bij de nieuwe bestuurlijke ambities. Ook is het belangrijk om terug te kijken naar de ervaringen van de afgelopen twee jaar. Hebben deze indicatoren bijgedragen aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Het voorstel is om dit samen met het auditcommittee te evalueren.

In lijn met het raadsakkoord “van Ambitie naar Actie” wordt in 2023 een start gemaakt met de actualisatie van de beleidsnota's Reserves en Voorzieningen en Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Daarbij gaan we eind 2023 (voor de begroting 2024) de reserves en voorzieningen onder de loep nemen en bepalen we het minimumniveau. Ook wordt gewerkt aan het transparanter maken van de infographics bij begroting en jaarrekening.

Rechtmatigheid en audits

Vanaf het verslagjaar 2023 wordt de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Het college van burgemeester en wethouders moet dan vanaf dat jaar zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarrekening. Nu is het zo dat de externe accountant bij de jaarrekening een controleverklaring verstrekt met een oordeel over de

getrouwheid en rechtmatigheid. Om deze rechtmatigheidsverklaring te kunnen afgeven zijn we ook bezig om de interne controle in de organisatie waar nodig verder te versterken. Het controlejaar 2022 benutten we dan ook om zoveel mogelijk in de geest van deze nieuwe verantwoordingsmethode te werken. Samen met het auditcommittee zijn al de nodige stappen gezet in de voorbereiding. Begin 2023 wordt aan de raad het beleid, normenkader en de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid voorgelegd ter besluitvorming.

Juridische kwaliteitszorg

De beweging om formele bezwaren en klachten te verminderen door juist aan de voorkant informele gesprekken en eventueel mediation in te zetten, heeft wederom positieve resultaten opgeleverd. Dit zal hierom in 2023 voortgezet worden.

Voorts is in 2022 een begin gemaakt met het inbedden van juridische kwaliteitszorg in de algehele kwaliteitszorg van (werk)processen en voorbereiding en uitvoering van besluiten. Een startnotitie om te komen tot een plan van aanpak in het kader van juridische kwaliteitszorg is afgerond. De vervolgstap is om te komen tot een plan van aanpak zodat in 2023 inzichtelijk is wat ons te doen staat op het gebied van juridische kwaliteitszorg en met de uitvoering hiervan aangevangen kan worden.

Informatieveiligheid en privacy

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun informatieveiligheid en de veiligheid van verwerkingen met persoonsgegevens. Grondslagen hiervoor zijn de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid) en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

In 2023 zal in het kader van de cyclus het nieuwe informatieveiligheidsbeleid geleverd worden. Voor de bewaking en uitvoering van acties wordt een systeem gebruikt, in samenwerking met andere deelnemers van Equalit.

De CISO (Chief Information Security Officer) maakt deel uit van het CISO-team van Equalit dat eenmaal per week samen werkzaamheden verricht voor de deelnemers van de Equalit-share.

De privacy-officers van de verschillende Equalit-deelnemers werken samen aan overkoepelende projecten/onderzoeken. Ook vanuit de functionarissen gegevensbescherming is er een samenwerking met 5 gemeenten in de regio West-Brabant. Op deze wijze wordt kennis en kunde zo optimaal mogelijk ingezet. De focus in 2023 zal met name liggen op het uitvoeren van de nodige (pré-)DPIA's .

Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid vormt geen einddoel van beleid, maar is een instrument ten behoeve van andere gemeentelijke beleidsvelden, zoals ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, economische ontwikkeling, werkgelegenheid en milieu. De laatste jaren spelen ook doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie steeds meer een rol in het grondbeleid. In de op 25 maart 2021 door de gemeenteraad vastgestelde actualisatie van het grondbeleid zijn alle recente ontwikkelingen meegenomen. Daarnaast biedt deze nieuwe nota op een transparante wijze inzicht aan interne en externe partijen. Inzicht in het beleid, in de gewenste rol en in de spelregels voor de realisatie en de uitvoering van ruimtelijke plannen (externe werking).

Grondexploitatiecomplexen

De belangrijkste complexen die in 2023 in exploitatie genomen zullen zijn

Complexen in exploitatie	Totaal geïnves- teerd	Totaal verkocht	(Tussen- tijdse) verlies/ winstne- ming	Boek- waarde 1-9-2022	Nog te investe- ren	% van tot.geïn- vesteerd	Nog te verkopen	% van totaal te ver- kopen	Resultaat op netto contante waarde	Verwacht resultaat pos. (= -)/ neg. (= +)
<i>Buiten de Veste</i>	7.195	12.286	117	-4.975	17.327	71%	13.156	52%	-714	-804
<i>De Pinas (voorheen Oostgroeneweg)</i>	6.297	5.179	-1.103	15	998	14%	1.111	18%	-90	-98
<i>Reinierpolder I (uitbreiding)</i>	2.727	4.519	170	-1.622	1.908	41%	511	10%	-212	-225
<i>Centrumplan Welberg</i>	1.270	1.175	-	95	641	34%	335	22%	385	401
Totaal	17.488	23.159	-816	-6.486	20.874		15.114		-631	-726

Algemeen

De commissie BBV (Besluit, begroting en verantwoording) heeft de afbakening, definiëring en verslagleggingsregels rondom grondexploitaties nader onder de loep genomen en zijn in ons beleid opgenomen.

De afbakening is ook onvermijdelijk in het kader van de vennootschapsplicht voor gemeenten (vpb). De vpb-heffing moet worden bepaald op basis van de fiscale grondslag. Over de bepaling van deze fiscale grondslag is nog niet op alle gebied de benodigde duidelijkheid om een gedegen inschatting te kunnen maken van deze vpb-plicht, maar verwacht wordt dat deze van beperkte omvang zal zijn. Een belastingverplichting is om die reden niet opgenomen.

De commissie heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die leiden tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking hiervan. De wijzigingen leiden tot meer transparantie, eenduidigheid en een vermindering van de administratieve lasten. Een van de wijzigingen met betrekking tot de grondexploitatie is, dat de rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen. Geen rente mag worden toegerekend indien de gemeente geen externe financiering heeft en ook niet de intentie heeft deze aan te trekken. Vanaf 2022 is er binnen gemeente Steenbergse wel sprake van externe financiering, omdat er een langdurige lening is aangetrokken voor toekomstige investeringen. Omdat de grondexploitaties bij de jaarrekening conform de financiële verordening worden geactualiseerd, heeft bij de huidige grondexploitaties, behoudens de uitbreiding van de Pinas, vooralsnog geen rentetoerekening plaatsgevonden. Vanwege de lage rente is het effect ook minimaal. Hiermee zal in de eerstkomende actualisatie

van de grondexploitatie wel rekening worden gehouden en worden verwerkt in de toekomstige begrotingscijfers.

Het is vanaf 2016 niet meer toegestaan om toevoegingen te doen aan een voorziening voor bovenwijkse voorzieningen. Bestaande voorzieningen per ultimo 2015 mogen worden gehandhaafd en kunnen volgens planning worden afgewikkeld. Sparen voor bovenwijkse voorzieningen die na het afsluiten van een grondexploitatie zullen worden aangelegd, is nog wel mogelijk via een door de raad in te stellen bestemmingsreserve. Toevoegingen aan deze bestemmingsreserve kunnen alleen plaatsvinden via resultaatsbestemming.

Tevens dient bij een geraamd overschot op de einddatum, volgens door de commissie BBV opgestelde richtlijnen, winst direct te worden genomen. Belangrijke factoren die hierbij een rol spelen zijn o.a. de fase tot waar het plan is ontwikkeld en de nog te verwachten risico's. Het voorzichtigheidsbeginsel moet hierbij in acht worden genomen.

BP Buiten De Veste

Het bestemmingsplan voor geheel Buiten de Veste is in 2010 goedgekeurd. In het plan uit 2010 is woningbouw opgenomen in een strook grond die op basis van latere waterschap wetgeving niet meer kon worden bebouwd. In 2017 is, rekening houdend met deze beperking, voor het resterende gedeelte een nieuw, grotendeels flexibel, bestemmingsplan gemaakt met directe bouwtitel. Dit bestemmingsplan is op 22 februari 2018 vastgesteld door de raad en inmiddels onherroepelijk. Aansluitend aan de bestaande gerealiseerde wijk is een gedeelte nader uitgewerkt voor woningbouwtypen waar vraag naar is.

De volgende fases in tabelvorm zijn inmiddels gerealiseerd of in voorbereiding:

Fase	Jaar	Aantal	Totaal	Huur of koop	Soort
Fase 1	2007				
Rij		30		koop	starters
Appartementen		24		koop	senioren
Geschakeld		11		koop	doorstroom
Totaal fase 1			65		
Fase 2	2012				
Studios		22		huur goedkoop	starters
Vrijstaand		5		koop	doorstroom
Geschakeld		22		koop	doorstroom
Rij		19		huur middelduur	doorstroom
Levensloop		12		koop	senioren
Appartementen		23		koop	senioren
Patio's		8			
Totaal fase 2			111		
Fase 3a	2018				
Rijwoningen		16		sociale huur	doorstroom
Levensloop		12		koop	senioren
Geschakeld		10		koop	doorstroom
Rug aan rug		10		koop	starters
CPO rij		8		koop	senioren
CPO patio		5		koop	starters

Fase	Jaar	Aantal	Totaal	Huur of koop	Soort
Vrijstaand		4		koop	doorstroom
Totaal fase 3a			65		
Fase 3b	2023				
Stadlander		45		huur	doorstroom en flex
Appartementen		34		koop	senioren
Dagelijks Leven		20		huur	woonvorm dementie
Koers		9		koop	starters
Koers		6		koop	senioren
Zwaluwe		9		koop	starters
Zwaluwe		7		koop	senioren
Totaal fase 3 b			130		
Totaal fase 1 t/m 3b			371		

Fase 4 is de laatste fase. De ontwikkeling loopt naar verwachting tot en met 2026. De gronden binnen het plangebied zijn reeds in eigendom van de gemeente.

De per 1-1-2022 herziene grondexploitatie sluit in 2026 met een geraamd positief saldo van € 804.000. De gerealiseerde kosten waren binnen budget en er is geen aanleiding tot wijziging van de raming. De prijsstijging is wel bijgesteld naar huidige inzichten. De nog te realiseren opbrengsten zijn hoger ingeschat door prijsontwikkeling op de woningmarkt. Per saldo is de grondexploitatie € 10.000 negatiever geworden ten opzichte van de verwachte winst bij de jaarrekening 2020.

Omdat de verwachting is dat de exploitatie met een positief saldo sluit, is er in 2017 een winstneming van € 25.800 en in 2020 een winstneming van € 91.100 ingeboekt, in totaal € 116.900. Door de stijgende prijzen is er in 2021 geen tussentijdse winstneming plaatsgevonden. Het resterende saldo in de grondexploitatie biedt voldoende dekking voor eventueel optredende risico's.

BP De Pinas (vml sportpark Oostgroeneweg)

Gezien de stagnerende vraag naar vrije kavelbouw is het bestaande bestemmingsplan Oostgroeneweg herzien. De naam is gewijzigd in bestemmingsplan De Pinas dat in 2017 is vastgesteld en onherroepelijk is. Alle gronden binnen het plangebied zijn in eigendom van de gemeente. De verkaveling is uitgewerkt. Er zijn in totaal 110 woningen gerealiseerd in het gebied. Alle kavels van het oude plangebied zijn verkocht en in 2022 zijn de laatste 10 grondgebonden woningen opgeleverd door Gebr. Huijsmans. Het woonrijp maken van fase 2 vordert gestaag.

De gewijzigde grondexploitatie De Pinas met uitbreiding van Heemskerckstraat is 30 juni 2022 vastgesteld door de gemeenteraad.

Werkzaamheden voor de uitbreiding van De Pinas zullen gestart worden als het bestemmingsplan onherroepelijk is. De verwachting is dat dit in 2023 jaar gaat gebeuren. Als er bezwaar wordt ingediend door bijvoorbeeld omwonenden kan dit proces langer duren. In de grondexploitatie is rekening gehouden met een vertraging. Het bouwrijp maken van de uitbreiding van De Pinas is in 2024 gepland en het woonrijp maken het jaar daarop. Zodra het bouwrijp maken is afgerond, worden de uitgeefbare gronden overgedragen.

Reinierpolder I

Gezien de behoefte aan industriegrond is voor de uitbreiding Reinierpolder I ca. 9,5 ha grond aangekocht. Dit betreft de grond ten noorden en westen van het bestaande bedrijventerrein Reinierpolder I tot de Zeelandweg Oost en de A4.

Op 30 september 2015 is het (totale) bestemmingsplan Reinierpolder goedgekeurd en is onherroepelijk. Naast een actualisatie voor de bestaande bedrijventerreinen Reinierpolder I en II is hierin ook de 1e fase voor de uitbreiding van Reinierpolder I opgenomen. In totaal kan er ca. 7,5 ha bouwrijpe grond worden uitgegeven, waarvan ca. 4,7 ha in fase 1.

Fase 1 heeft betrekking op de gronden ten noorden van het bestaande bedrijventerrein. Voor de exploitatie was er vanuit gegaan dat na realisatie van fase 1 aansluitend het gehele gebied zou kunnen worden ontwikkeld. Tot en met eind 2020 zijn er 17 kavels bouwrijpe grond verkocht, circa 90% van de oppervlakte. De laatste kavel behoort momenteel nog te passeren. Bij de Jaarrekening 2018 is fase 2 voorlopig afgewaardeerd tot agrarische waarde, conform de bestemming. Inmiddels is fase 1 bijna vol. De gemeente is op zoek naar herbestemming van fase 2, maar hierover is nog geen duidelijkheid.

De is verwachting dat de exploitatie met een positief saldo sluit. Daarom heeft in 2017 een winstneming plaatsgevonden van € 27.500. Nu de verkoop gestaag vordert is het risico op de verkoop van kavels niet groot meer. Later is in 2020 ook een tussentijdse winstneming van € 34.900 ingeboekt. Tenslotte vond er in 2021 nog een tussentijdse winstneming plaats van € 107.900. Tezamen is de totale som aan tussentijdse winstneming € 170.300 op deze grondexploitatie. Het resterende saldo in de grondexploitatie biedt ruim voldoende dekking voor eventueel optredende risico's.

BP Welberg centrum

Op het voormalige sportveld in het centrum van Welberg is een woningbouwlocatie gepland. Eind 2017 en begin 2018 is een verder interactief traject gevolgd specifiek voor het onderdeel invulling autovrij dorpsplein. Hierbij kwam een aantal wensen naar voren zoals een pannaveldje en een speelberg. In 2018 is een bestemmingsplan, een stedenbouwkundig concept en een grondexploitatie opgesteld. Het bestemmingsplan is na een uitgebreid onderzoek naar flora en fauna en explosieven per 20-12-2018 gewijzigd en vastgesteld. Het maakt de bouw van 24 woningen mogelijk, met behoud van een vleermuizenvliegroute. In de loop van 2019 is de grondexploitatie vastgesteld met een verlies van € 328.000.

Voor het plan is extra grondaankoop gedaan van de St. Anna Parochie ten behoeve van een toegangspad. Daarnaast wordt een bestaand, naastgelegen parkeerterrein en schoolplein opnieuw ingericht en openbaar toegankelijk gemaakt. Met de Pius X school is overeenstemming over aanpassingen aan het schoolplein. Het stedenbouwkundig plan is in overleg met betrokken partijen nader uitgewerkt.

De maatregelen voor behoud van de vleermuizenvliegroute zijn uitgevoerd. Met het opruimen van explosieven is gestart en eind 2019 is het plan bouwrijp gemaakt. In 2020 zijn de 19 kavels voor de rijwoningen verkocht aan ZeeLandGoed en Zwaluwe Projectontwikkeling. De laatste 8 rijwoningen zijn in 2021 opgeleverd. Daarnaast zijn er 4 vrije kavels, welke inmiddels zijn verkocht. De gemeente neemt de inrichting van het openbaar gebied voor haar rekening. In 2020 is het Klaproosplein heringericht, in 2021 zijn de bruggen aan de Kapelaan Kockstraat en de trottoirs langs de Piet Snoeijerstraat uitgevoerd en in 2022 is deels woonrijp gemaakt. Resterende werkzaamheden zijn gepland in 2023.

De verwachting is dat de exploitatie in 2023 sluit met een negatief saldo van € 401.000. Dit is ten opzichte van het vorige grondexploitatie € 33.000 negatiever en komt voornamelijk door kostenstijgingen. Bij een negatief exploitatiesaldo dient een gemeente vanuit het voorzichtigheidsbeginsel in hetzelfde jaar een voorziening in de jaarrekening te treffen ter grootte van het volledige verlies. De verliesvoorziening is met € 32.880 opgehoogd om het negatieve resultaat te dekken.

Projecten op basis van een (anterieure) overeenkomst

Naast de gemeentelijke grondexploitaties hebben we te maken met plannen van derden, waarvoor het kostenverhaal is geborgd via, veelal, een anterieure overeenkomst. De belangrijkste projecten staan hieronder benoemd en beschreven.

Couверingepark

Het bestemmingsplan Couверingepark bestaat uit de bouw van 83 woningen en een gezondheidscentrum aan de Molenweg op het terrein van de voormalige HKI-fabriek en de bouw van een woonzorgcomplex met ca. 60 wooneenheden op de voormalige locatie van het Princetuincollege aan de Ravelijnstraat. Tot op heden zijn er 52 woningen opgeleverd en bewoond. Dit project wordt uitgevoerd door de Ontwikkelcombinatie Couверingepark, die bestaat uit Aan de Stegge en Woningstichting Geertruidenberg. In verband met financiële problemen bij de Woningstichting Geertruidenberg is de grond aan de Ravelijnstraat nog niet aan deze ontwikkelcombinatie verkocht. De woningbouw is in 2017 weer opgepakt door de ontwikkelcombinatie. Het woonzorgcomplexplan aan de Ravelijnstraat en het gezondheidscentrum worden niet door deze ontwikkelcombinatie gerealiseerd. De gronden van het gezondheidscentrum zijn aan Stadlander verkocht, die er appartementen zal realiseren. Zoals hiervoor geschetst, is door de financiële problemen en de (achter ons liggende) economische recessie stagnatie ontstaan in de verdere ontwikkeling van het plan. Er spelen ook juridische geschillen tussen de vennoten. De vennoten van de ontwikkelcombinatie hebben in 2020 daar afrondende afspraken over gemaakt, waarna de overige woningen ontwikkeld en gebouwd kunnen worden. De woningen staan momenteel in de verkoop.

Herengood

Binnen het plangebied Herengood te Kruisland zijn 17 starterswoningen en 2 vrije sectorwoningen opgeleverd. In het plan is de sanering van een milieuhinderlijk bedrijf opgenomen waarvoor in de plaats 6 vrije sectorwoningen kunnen worden gebouwd. De zes nog resterende te bouwen vrije sectorwoningen zijn nagenoeg gereed. Nadat de woningen gereed zijn, kan dit gedeelte van het plan woonrijp worden gemaakt.

Beltmolen Nieuw-Vossemeer

Dit plan voor 5 woningen op de voormalige agrarische gronden tussen de Hogedijk, Beltmolen en Dr. Vermetstraat te Nieuw-Vossemeer is opgestart door woningcorporatie Thuisvester. Eind 2011 zijn 12 starterswoningen opgeleverd.

BVR ontwikkeling heeft de realisatie van het plan voor de nog resterende 4 te bouwen woningen overgenomen van Thuisvester. BVR zal deze in twee fases realiseren. In de eerste helft van 2019 is gestart met de bouw van 17 woningen. Na de oplevering van deze woningen is de openbare ruimte in 2020 woonrijp is gemaakt. Inmiddels is de volgende fase gestart. Momenteel zijn de vrijstaande woningen en 14 geschakelde woningen in aanbouw. 3 kavels zijn nog te koop.

Olmentuin Steenbergen

Plan Olmentuin is geprojecteerd op de locatie van een taxibedrijf aan de Olmendreef dat naar een andere locatie in Steenbergen verhuist. Op de vrijkomende locatie en de landbouwgronden ten zuiden daarvan ontstaat hierdoor ruimte voor de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk. Olmentuin te Steenbergen wordt een duurzame, energieneutrale wijk tussen het groen met een gemeenschappelijke binnentuin en kas als ontmoetingsplaats. Het bestemmingsplan is in juni 2018 vastgesteld. Begin 2021 is het plan bouwrijp gemaakt, waarna in de loop van 2021 met de bouw is gestart. Er resteren nog 4 kavels.

Hof van Engelbrecht

Dit plan is geprojecteerd op de locatie van de voormalige bloembollenbedrijf aan de Eerste Boutweg in Kruisland. Het agrarisch bedrijf is beëindigd en de bedrijfslocatie wordt herontwikkeld naar een woningbouwlocatie. Met uitzondering van de huidige bedrijfswoning is alles gesloopt. Het woningbouwprogramma bestaat uit twee vrijstaande woningen, 6 levensloopbestendige woningen en de omzetting van de bedrijfswoning naar een particuliere vrijstaande woning. Het bestemmingsplan is onherroepelijk, de 2 vrijstaande woningen zijn opgeleverd. In 2020 is de ontwikkelaar Sprangers failliet gegaan, waarna het bedrijf Reuvers de ontwikkeling en de bouw van het plan via de curator heeft overgenomen. Eind 2020/begin 2021 is het plan bouwrijp gemaakt waarna begin 2021 is aangevangen met de bouw van de 6 levensloopbestendige woningen. Na oplevering van alle woningen is de openbare ruimte woonrijp gemaakt. Na herstel van de opleverpunten en de onderhoudstermijn zal de openbare ruimte in beheer door de gemeente worden overgenomen.

Paragraaf

Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's van de gemeente als gevolg van banden met externe rechtspersonen, waarin de gemeente zowel financieel deelneemt als zeggenschap heeft.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke én financiële band heeft. Van een bestuurlijke band is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een financieel belang is aan de orde als de gemeente financieel kan worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij of wanneer de gemeente geld kan kwijtraken bij een faillissement van een verbonden partij.

Zoals aangegeven bij de spelregels uit de nota Verbonden Partijen geeft de raad voor de meerjarenbegrotingen 2024-2027 in het najaar de richtlijnen mee waaraan deze begrotingen moeten voldoen. De richtlijnen die de gemeente Steenbergen meegeeft maken deel uit van deze paragraaf. Met het vaststellen van de begroting worden ook deze richtlijnen vastgesteld. De richtlijnen bestaan uit algemene richtlijnen, waaraan de verbonden partijen moeten voldoen en uit specifieke richtlijnen die voor de betreffende partij gelden. De algemene richtlijnen zijn hieronder opgenomen. De specifieke richtlijnen, zowel financieel als beleidsmatig, zijn opgenomen bij de betreffende verbonden partij.

Vormen van verbonden partijen zijn:

Verbonden partijen met een privaatrechtelijk karakter

Bij deze verbonden partijen is er sprake van financiële en/of bestuurlijke belangen (zeggenschap) van de gemeente in private rechtspersonen zoals vennootschappen (Naamloze Vennootschap (NV), Besloten Vennootschap (BV)), stichtingen en verenigingen. Gemeenten kunnen ook participeren in instellingen zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Deze instellingen vallen onder de rechtspersoonlijkheid van de instelling waar zij deel van uitmaken.

Verbonden partijen met een publiekrechtelijk karakter

Bij deze verbonden partijen gaat het om deelname van de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr is in essentie het wettelijk kader voor de -vrijwillige- samenwerking tussen gemeenten en/of provincies voor uitvoering van lokale taken.

Er zijn verschillende varianten voor een gemeenschappelijke regeling. De zwaarste vorm is een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam en heeft de status van een rechtspersoon. De lichtere vormen zijnde een gemeenschappelijk orgaan, de centrumgemeente-variant en de samenwerkingsovereenkomst zijn gemeenschappelijke regelingen zonder eigen rechtspersoonlijkheid en derhalve in formele zin geen verbonden partij.

Nota Verbonden Partijen

De gemeenteraad van Steenbergen heeft op 24 september 2015 de nota Verbonden Partijen - zes kaderstellende spelregels vastgesteld. In deze in regionaal verband opgestelde notitie zijn spelregels opgenomen om een betere beheersbaarheid van de samenwerkingsverbanden en een een vergroting van de invloed van de gemeenteraden te bewerkstelligen.

De zes kaderstellende spelregels voor de Verbonden Partijen betreffen:

1. Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.
2. Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.
3. Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één bepaalde gemeente per verbonden partij de leiding neemt.
4. Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partij richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In de kaderbrief geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de

begroting aan. Voor NV's en BV's gelden uiteraard de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (BW).

5. De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de gemeenschappelijke regeling naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de gemeenschappelijke regeling te zijn ontvangen.
6. Vierjaarlijks is de gemeenschappelijke regeling verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de gemeenschappelijke regelingen over een periode van vier jaar te evalueren.

Op 1 juli 2020 bood minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het voorstel tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) aan de Tweede Kamer aan. De voorgestelde wijzigingen hebben in hoofdlijn betrekking op:

1. Het versterken van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen;
2. Aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden;
3. Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

De wijziging van de wet is op 1 juni 2021 aangenomen door de Tweede Kamer. Op dit moment is het nog niet duidelijk wanneer de wijziging van de Wgr in de Staatscourant wordt gepubliceerd. Het is echter wel van belang dat de actualisering van de nota verbonden partijen zo snel als mogelijk na publicatie wordt doorgevoerd en geïmplementeerd. Het voorstel tot actualisering en implementatie van de nota verbonden partijen zal daarom binnen een jaar na publicatie van de wijziging van de Wgr aan de raden ter vaststelling worden aangeboden. Tot dat moment blijft de actuele nota Verbonden Partijen in werking.

BBV

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regelingen, voor zover zij een eigen begroting en jaarrekening moeten opstellen.

Artikel 15 van het BBV schrijft over de paragraaf verbonden partijen het volgende voor:

1. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
 - de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen
 - de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen, en,
 - overige verbonden partijen.
 - de lijst van verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:
 - de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
 - het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
 - de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
 - de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
 - de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk gemeente.

Financiële gegevens

Uitgangspunt is dat financiële gegevens over 2023 worden vermeld. Als deze niet bekend zijn dan worden de laatst bekende financiële gegevens opgenomen.

Lijst verbonden partijen van de gemeente Steenberg

De verbonden partijen van onze gemeente zijn, conform het BBV, gesplitst in:

Gemeenschappelijke regelingen:

1. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)
2. Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GGD)
3. Werkvoorzieningschap West-Noord-Brabant (WVS-groep)
4. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV)
5. Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant (hieronder o.a. Rewin en KCV)
6. Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten
7. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)
8. Intergemeentelijke Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD BW)
9. West-Brabants Archief (WBA)

Vennootschappen en coöperaties:

1. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
2. NV Brabant Water

Stichtingen en verenigingen:

1. Stichting inkoopbureau West-Brabant

Overige verbonden partijen:

N.v.t.

Algemene financiële richtlijnen begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen

1. We verwachten van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting 2024-2027 aanbiedt aan de deelnemers. De GR vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting 2024. In de begroting 2024 neemt de GR ook een overzicht op met de bijdragen 2024 t/m 2027 per deelnemer.
2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.
3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de GR deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de GR in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan.
4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting 2024 stijgt maximaal met de geldende CAO indexering en de prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2022 (of een actuelere circulaire). Ook wijzigt de bijdrage wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.
5. In de ontwerpbegroting worden de mogelijkheden beschreven om de bijdrage van de deelnemende gemeenten te verminderen, bijvoorbeeld door besparingen voor te stellen of beleidsinhoudelijke keuzes aan te geven.
6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De GR kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het Algemeen Bestuur
7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de GR de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen.

Gemeenschappelijke regelingen:

1. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang	Binnen de gemeenschappelijke regeling werken de deelnemende gemeenten samen ten behoeve van de goede behartiging van de zorg voor de veiligheid van en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied. Dit in het bijzonder bij de voorbereiding op en het bestrijden van ongevallen en rampen. De missie luidt: <i>Samen maken wij onze regio veiliger.</i> <i>“Wij zijn een krachtige en gerespecteerde speler in het veld van fysieke veiligheid. Wij stimuleren dat de samenleving bewust met risico's om kan gaan. Wij helpen om goede afwegingen te maken door onze expertise actief te delen en treden slagvaardig en vakbekwaam op. Wij zijn betrouwbaar omdat we altijd hulp bieden of een handelingsperspectief geven.”</i>
Betrokkenen	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Midden en West-Brabant is een gemeenschappelijke regeling van de 24 gemeenten. Dit valt samen met het werkgebied van de politieregio Midden- en West- Brabant.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit leden van de deelnemende gemeenten, elk lid heeft één stem in de vergadering. De gemeenteraad wijst hiervoor de burgemeester, een wethouder of een raadslid aan als lid. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter en zes andere leden. Deze zes leden worden als volgt aangewezen: • Twee leden die ook lid zijn van de Bestuurscommissie Geneeskundige Hulpverlening • Twee leden die ook lid zijn van de Bestuurscommissie Regionale Brandweer • Twee leden die ook lid zijn van het dagelijks bestuur van de Politieregio Midden- en West-Brabant.
Financieel belang	<i>Programma Leefomgeving en Duurzaamheid</i> Voor het jaar 2023 bedraagt de bijdrage € 1.506.807. Met ingang van begrotingscyclus 2023 worden de verdeelsleutels jaarlijks geactualiseerd naar de meest recente Cebeonmaatstaven. Voor de beleidsbegroting 2023 is dit op basis van meicirculaire 2021. Voor de gemeente Steenbergen betekent dit een hogere bijdrage.
Risico's	Risicomanagement is een belangrijk instrument voor de Veiligheidsregio. Hierop wordt dan ook veel aandacht aan besteed. Het proces is effectief ingericht, het gehele proces, van de identificatie tot en met evaluatie van beheersmaatregelen, wordt consequent doorlopen. De belangrijkste risico's zijn vastgelegd in een risicomatrix. De volgende risico's zijn van belang: beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers, Chemiepack, continuïteit en beheerskosten ICT, organisatie doorontwikkeling, tweede loopbaanbeleid, de Omgevingswet en WNRA en Europese deeltijdrichtlijn. De veiligheidsregio heeft geen algemene reserve die kan dienen om de risico's op te vangen.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2023 € 5.659.000, eind 2023 € 5.276.000 Vreemd vermogen begin 2023 € 44.266.000, eind 2023 € 40.602.000 Verwacht resultaat 2023 € -

Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2024

1. De Gr wordt gevraagd om de begroting op te stellen waarbij separaat inzichtelijk is wat de financiële gevolgen zijn van de diverse onderdelen met minimaal:
 - Indexering
 - Invoering omgevingswet
 - Bezuiniging scenario's
 - Geen herijking maar wijziging van beleid
2. In de kaderbrief en/of begroting zal een uitgebreide toelichting opgenomen worden over de verdere uitwerking, beleidsmatig en financieel, van de Stichting Risicobeheer.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

1. De Veiligheidsregio heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen. Zodoende draagt de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bij aan een veilige omgeving.
2. In het nog op te stellen beleidsplan 2024-2027 zijn actiepunten opgenomen, die uiterlijk in 2027 moeten zijn gerealiseerd. In de kaderbrief 2024 geeft de Veiligheidsregio aan welke actiepunten in 2024 centraal staan. In de begroting geeft de Veiligheidsregio aan op welke wijze deze actiepunten worden ingevuld.
3. Onderdeel controles, toezicht en handhaving: hoe staat het met de implementatie van het basistakenpakket? Een algemene rapportage over de bevindingen van de controles (aantallen, overtredingen, opgelegde sancties) met zo mogelijk een differentiatie per gemeente.
4. Verder zijn we benieuwd naar het volgende (deze zaken mogen ook terugkomen als projectvoortgang binnen de Burap): voortgang Safety Village (kosten, gebruik, etc.), voortgang Risk Factory en Regionaal Coördinatie Centrum: prestaties meldkamer.
5. In de kaderbrief dient aandacht gegeven te worden aan de ontwikkelingen op het gebied van: Invoering omgevingswet en Energietransitie
6. Verder is er behoefte aan een toelichting op de verdere uitwerking van de “ Stichting risicobeheer” en een actualisatie van de nota reserves en voorzieningen.

2. Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Gezondheidsdienst West-Brabant (GGD)

Vestigingsplaats	Breda
Openbaar belang	Zorg te dragen voor minimaal de uitvoering van de wettelijk aan de gemeente opgedragen taak van collectieve preventie en inhoud te geven aan de voor de deelnemende gemeenten noodzakelijke en de door de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van de openbare gezondheidszorg en de preventieve gezondheidszorg.
Doel	Het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de publieke gezondheid.
Betrokkenen	De volgende gemeenten nemen deel: Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Binnen de GGD worden twee bestuursorganen onderscheiden: • Algemeen bestuur: hierin hebben vertegenwoordigers van alle gemeenten zitting, aangevuld met twee vertegenwoordigers namens de GGD. • Dagelijks bestuur: vanuit het algemeen bestuur heeft minimaal een viertal personen tevens zitting in het dagelijks bestuur, aangevuld met 2 bestuursleden op basis van deskundigheid.
Financieel belang	<i>Programma Mens en samenleving</i> De bijdragen per gemeente worden jaarlijks geïndexeerd. In de komende jaren zal een aantal veranderingen in de gemeentelijke bijdrage worden doorgevoerd die financiële impact zullen hebben (bijvoorbeeld: nieuw systeem infectieziektebestrijding en uitbreiding rijksvaccinatieprogramma). De omvang van de financiële impact van een aantal ontwikkelingen is nog niet bekend. De bijdrage van de gemeente Steenbergen in 2023 bedraagt € 536.833 (2022: € 490.296). Het belang van de gemeente Steenbergen in de GGD WB heeft bedraagt 2,46%.
Risico's	Volgens de uitgevoerde risicoanalyse door de GGD bedraagt het beschikbare weerstandsvermogen € 2.620.000. De dekkingsratio komt uit op 90%.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2023 € 5.317.000, eind 2023 € 5.400.000 Vreemd vermogen begin 2023 € 4.387.998, eind 2023 € 3.923.802 Resultaat 2023 € -

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

1. De GGD voert in West-Brabant de in de Wet Publieke gezondheid (Wpg) aan de gemeenten opgedragen taken uit. Op onderdelen betreft dit ook taken die vallen onder de Jeugdwet, Omgevingswet, wet op de Kinderopvang en de wet op de Veiligheidsregio's. Leidraad in het handelen van de GGD is het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid.
2. De GGD geeft in de kaders en Beleidsbegroting 2024 duidelijk weer op welke wijze invulling gegeven gaat worden aan de in het Meerjarenbeleidskader 2023 – 2026 opgenomen ambities. Daarbij dient u goed notie te nemen van:
 - de door de VNG uitgebrachte propositie 'De winst van het sociaal domein' (met als uitgangspunten o.a. 'kansengelijkheid' en 'gezond leven makkelijker maken') en het VNG-Koersdocument 'Met daadkracht naar veerkracht'.
 - de Gezamenlijke gezondheidsambitie 'Vooruitzien naar een Gezonder Nederland' van VNG en de zorgverzekeraars. In West-Brabant bent u bij de regionale uitwerking van deze ambitie partij.
 - ontwikkelingen op lokaal niveau, zoals lokale preventieakkoorden en -aanpakken, JOGG en gemeentelijke gezondheidsvisies en – nota's. Samen met gemeenten en lokale partners werkt u hierbij aan de uitwerking en realisering van doelen en ambities.
3. Met behulp van prestatie-indicatoren brengt de GGD de resultaten in beeld die zij bereikt op de diverse door haar uit te voeren taken. Door de noodgedwongen grootschalige inzet vanuit de GGD ter beteugeling van de Coronacrisis heeft het actualiseringstraject van de prestatie-indicatoren vertraging opgelopen. In de loop van 2022 heeft de GGD samen met een ambtelijke werkgroep de optimalisering van deze indicatoren weer ter hand genomen. Wij gaan ervan uit dat de GGD de geactualiseerde indicatoren opneemt in de Beleidsbegroting 2024.
4. In eendrachtige samenwerking met de landelijke overheid, RIVM en GGD GHOR Nederland behoren de GGD' en goed toegerust en voorbereid te zijn op mogelijke oplevingen van COVID-19 dan wel op een door een andere zoönose/virus veroorzaakte gezondheids crisis. De raad verwacht dat de GGD West-Brabant in afstemming met de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant en omringende GGD'en werkt aan een robuustere organisatie die het makkelijker maakt om snel en adequaat in te spelen op grote crisissituaties in de regio. Wij gaan ervan uit dat u:
 - in de kaders en daaropvolgende Beleidsbegroting 2024 een beschrijving geeft van hoe deze robuustere organisatie eruit gaat zien.
 - de raad informeert over de stand van zaken rond de samenwerking tussen de GGD'en in Brabant, Zeeland en Limburg bij door infectieziekten veroorzaakte gezondheids crises.

3. Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap West-Brabant (WVS-groep)

Vestigingsplaats	Roosendaal
Openbaar belang	Verzorgt voor de 9 deelnemende gemeenten de sociale werkvoorziening in West-Brabant.
Doel	De WVS-groep heeft als missie dat zij als maatschappelijke organisatie mensen kansen biedt om zichzelf door middel van arbeid te ontwikkelen met als doel het vinden van regulier werk of werk in een (meer) beschutte omgeving. De WVS-groep voert haar missie uit in aansluiting op het gemeentelijke beleid van de in de gemeenschappelijke regeling betrokken gemeenten om de sociale werkvoorziening regionaal aan te pakken. De gemeente Steenbergen participeert dus om invulling te geven aan zijn wettelijke verplichting op een wijze die tevens leidt tot de realisatie van efficiencywinst.
Betrokkenen	In de gemeenschappelijke regeling nemen de volgende gemeenten deel: Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	De negen gemeenten uit het werkgebied West Noord-Brabant hebben één afgevaardigde in het Algemeen Bestuur, plus een secretaris. Daarnaast is sprake van een Dagelijks Bestuur waarin vertegenwoordigers uit drie gemeenten worden gekozen, aangevuld met een secretaris en een adviseur.
Financieel belang	<i>Programma Economie, Toerisme en Recreatie</i> Met ingang van 1 januari 2008 ontvangt de gemeente het decentraal budget Wet Sociale Werkvoorziening. In principe wordt aan het werkvoorzieningsschap een bijdrage betaald voor een minimumaantal te plaatsen Standaard Eenheden WSW werknemers. Indien dit aantal en de vergoeding per SE niet afwijkt van de door het rijk vastgestelde aantallen en bedragen zal er geen manco ontstaan tussen het ontvangen budget en de door de gemeente te betalen bijdragen. Aansluitend op de missie van de WVS-groep, verstrekt de gemeente een financiële bijdrage per SW-medewerker uit de gemeente Steenbergen. Over 2023 bedraagt de gemeentelijke bijdrage € 388.355.
Risico's	Een belangrijk risico betreft het risico dat de werkelijke uitstroom niet in de pas loopt met de fictieve uitstroom (volgens het landelijk rekenmodel). Hierdoor loopt WVS-Groep het risico dat het landelijk budget onder druk komt te staan door meer vraag. Het kan zo zijn dat de fictieve bijdrage SW hierdoor naar beneden wordt bijgesteld.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2023 € 3.250.000, eind 2023 € 3.000.000 Vreemd vermogen begin 2023 € 20.284.000, eind 2023 € 21.537.000 Resultaat 2023 € -

Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2024

1. De op WVS betrekking hebbende ramingen en effecten van de ketensamenwerking worden herkenbaar in een afzonderlijke paragraaf in de begroting 2024 opgenomen. WVS zorgt er voor dat haar begroting op dit punt aansluit bij de begrotingen van het Werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal.
2. De in de financiële richtlijn 3 bedoelde reserves betreffen uitsluitend de bestemmingsreserves.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

1. WVS houdt inzichtelijk welke activiteiten en risico's verbonden zijn aan de afbouw van het huidige SW-bestand in combinatie met de opdrachtportefeuille en stelt maatregelen voor om nadelige financiële gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.
2. WVS besteedt in de begroting aandacht aan de visie en ambitie rondom de doorontwikkeling van het leerwerkbedrijf. Daarbij verwachten we dat de gemaakte keuzes rond de verschillende PMC's en leerroutes vertaald worden in concrete interne doelstellingen en acties die bijdragen aan het realiseren van de ketensamenwerking.
3. De begroting 2024 van WVS is opgesteld in lijn met de in 2023 te formuleren ambities en doelstellingen van de integrale ketensamenwerking met het Werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal. De ketenpartners dienen hun activiteiten en inspanningen in samenhang te bezien, waarbij het resultaat van de organisaties tezamen optimaal dient te zijn.

4. Gemeenschappelijke regeling Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang/doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg.
Betrokkenen	De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord is een gemeenschappelijk regeling van de gemeenten in het werkgebied Midden en West-Brabant (24 gemeenten) en van de gemeenten in het werkgebied Brabant-Noord (17 gemeenten).
Bestuurlijk belang	Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. Het Algemeen Bestuur bestaat uit één vertegenwoordiger per deelnemende gemeente. Het Dagelijks Bestuur, bestaande uit de voorzitter en maximaal 5 leden, worden uit en door het Algemeen Bestuur aangewezen. De voorzitter wordt aangewezen uit het midden van het Algemeen Bestuur en is zowel voorzitter van het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.
Financieel belang	<i>Programma Mens & Samenleving</i> In de regeling is niet opgenomen hoe de door de deelnemende gemeenten te betalen bijdrage wordt bepaald, maar geschiedt op basis van een bedrag per inwoner. Voor het jaar 2023 wordt geen gemeentelijke bijdrage geraamd.
Risico's	Het weerstandsvermogen is voldoende om de in de beleidsbegroting genoemde risico's op te vangen.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2023 € 14.260.000, eind 2023 € 14.260.000. Vreemd vermogen begin 2023 € 29.070.000, eind 2023 € 33.970.000. Resultaat 2023 € -.

Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2024

De financiële richtlijnen wijken bij RAV af van de algemene regionale voorbereide financiële richtlijnen. Dit heeft met de specifieke wijze van financieren van de RAV te maken. Alleen richtlijn 1 en 7 van algemene financiële richtlijnen zijn van toepassing.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

1. De RAV waarborgt onder de nieuwe wet ambulancezorg de kwaliteit en continuïteit van de ambulancezorg in heel haar werkgebied. De ambulancezorg dient blijvend te worden uitgevoerd zonder gemeentelijke financiële bijdragen.
2. Het Landelijk Kwaliteitskader Ambulancezorg 1.0 bevat 26 indicatoren waarmee daadwerkelijk het niveau van de geleverde zorg wordt gemeten. Tijdigheid in het spoedvervoer is er hier één van. De indicatoren zijn onderverdeeld in zeven segmenten: Bereikbare en beschikbare zorg, Patiënt centraal, Veilige zorg, Professionaliteit, Samenwerken, Continue verbeteren en Basis op orde. De RAV informeert de gemeenten hoe zij voldoet aan het landelijke kwaliteitskader.
3. In haar begroting geeft de RAV aan hoe zij de paraatheidsuitbreidingen conform het landelijk referentiekader Spreiding & Beschikbaarheid in 2024 verwacht te realiseren. Uitgangspunt dient te zijn dat in het hele werkgebied de responstijd voor A1 ritten niet meer dan 5% wordt overschreden (melding-aankomst meer dan 15 minuten).
4. In haar begroting geeft de RAV aan op welke wijze zij invulling geeft aan de aanbevelingen uit het in 2023 uitgevoerde landelijke klanttevredenheidsonderzoek door NIVEL en het klanttevredenheidsonderzoek door middel van direct contact met de patiënt.

5. Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant (RWB)

Vestigingsplaats	Etten-Leur
Openbaar belang	Intergemeentelijke samenwerking om te komen tot een strategische agenda en een strategische visie.
Doel	Door samenwerking bij bovengemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken een bijdrage te leveren aan het realiseren van gemeentelijke en regionale doelstellingen. Daarnaast zijn de volgende samenwerkingsverbanden in deze nieuwe gemeenschappelijke regeling ondergebracht: KCV (Kleinschalig Collectief Vervoer), Regiobureau Breda, Milieu & Afval Regio Breda, GGA (GebiedsGerichteAanpak) en het Loopbaancentrum West-Brabant. Daarnaast is hierin ook de NV Rewin opgenomen.
Betrokkenen	De deelnemende gemeenten (16 stuks) zijn: Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de 16 gemeenten. Het college van iedere deelnemende gemeente wijst één lid en één plaatsvervangend lid aan. De leden van de West-Brabantse Vergadering (het AB) hebben elk een stem van gelijk gewicht. Besluiten met betrekking tot de begroting en de jaarrekening worden genomen met tenminste 10 stemmen voor, welke stemmen tenminste de helft van het aantal inwoners van het gebied plus 1 vertegenwoordigen.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur & Dienstverlening</i> <i>Programma Mens & Samenleving</i> <i>Programma Economie, Toerisme en Recreatie</i> De gemeentelijke bijdrage is voor wat het algemene deel betreft gebaseerd op het inwoneraantal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Naast de algemene bijdrage is de bijdrage afhankelijk van de activiteiten waaraan wordt deelgenomen. Voor het jaar 2023 bedraagt de bijdrage € 622.654.
Risico's	Het grootste risico is het risico dat de subsidieverstrekker niet akkoord gaat met de verantwoording van de subsidie, waardoor een onvoorzien tekort kan ontstaan. Een ander groot risico is de uitval van personele capaciteit. De RWB heeft geen reserves opgebouwd die kunnen dienen voor het opvangen van risico's.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2023 € 754.000, eind 2023 € 722.000. Vreemd vermogen begin 2023 € 1.457.000, eind 2023 € 1.457.000. Resultaat 2023 € -

Aanvullende financiële richtlijn begroting 2024

Bij de uitvoeringsgerichte taak Kleinschalig Collectief Vervoer geldt voor de vervoersprijs per eenheid een aanpassing aan de hand van de branchegerichte NEA-index. Verder worden de vervoerslasten begroot aan de hand van het geprognosticeerde gebruik van de vervoersvoorziening. Doorbelasting van kosten aan gemeenten en provincie vindt plaats op basis van realisatie.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

In de begroting 2024 wordt aangegeven:

1. Welke resultaten uit het actieprogramma 2023 – 2027 in 2024 worden gerealiseerd en welke resultaten in de periode 2025-2027 worden beoogd;
2. Wat de financiële en personele inzet van de RWB hierbij is en welke aanvullende middelen (capaciteit en financiën) van de gemeenten worden gevraagd;
3. Op welke wijze de verbinding met onderwijs en bedrijfsleven wordt gelegd bij de uitvoering van het actieprogramma.
4. Of en zo ja op welke manier de transitieopgaven op gebied van bijvoorbeeld circulariteit, klimaat en energie doorwerken in de opgaven uit het actieprogramma.

6. Gemeenschappelijke regeling Programma voorkoming schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten

Vestigingsplaats	Breda
Openbaar belang/doel	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Regionale Meld en Coördinatiefunctie. De gemeente Steenbergen mandateert alleen de bevoegdheid op het gebied van uitvoeringsniveau 1 (toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 en de registratie van voortijdig schoolverlaters) aan het gemeenschappelijk orgaan.
Betrokkenen	De gemeenten in de regio West-Brabant bestaande uit de gemeenten Altena, Alphen-Chaam, Baarle Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het gemeenschappelijk orgaan bestaat uit de aangewezen leden van het college van Burgemeester en Wethouders van alle deelnemende gemeenten en wijzen uit hun midden een voorzitter, alsmede plaatsvervanger, aan.
Financieel belang	<i>Programma Mens & Samenleving</i> De gemeente draagt naar rato van het aantal inwoners van 5 tot 23 jaar (per 1 januari van het voorgaande begrotingsjaar) bij in de zowel de personeelskosten als de uitvoeringskosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de taken van het Programma. Voor het jaar 2023 bedraagt de bijdrage € 13.275 .
Risico's	Het volgende risico is geïdentificeerd: uittreding van één van de deelnemende gemeenten. Dit kan financiële gevolgen hebben voor de begroting. Gelet op de grote verschillen in financiële deelname van de verschillende gemeenten is het kwantificeren van dit risico niet zinvol.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2023 € -, eind 2023 € -. Vreemd vermogen begin 2023 € -, eind 2023 € -. Resultaat 2023 € -

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

Er zijn geen beleidsmatige richtlijnen voor het RBL omdat Steenbergen, samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht en Halderberge, de beleidstaken uitvoert op het niveau van 5 West-Brabant West gemeenten (netwerksamenwerking WBW) en ze niet van het RBL afneemt. Deze netwerk gemeenten zijn de zgn. "Niveau 1 gemeenten", die slechts de leerlingenadministratie van het RBL afnemen.

De vijf gemeenten hebben hun beleidsvoornemens rond de aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten in het LMC Uitvoeringsplan West-Brabant West 2021-2025 verwoord. Dit document is op aanvraag verkrijgbaar.

7. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang	Op 1 juni 2013 is de Omgevingsdienst MWB (OMWB) gestart, als één van de 29 Omgevingsdiensten in Nederland. De OMWB is een gemeenschappelijke regeling, opgericht door 27 gemeenten en de provincie Noord-Brabant. Deze participeren in de Gemeenschappelijke Regeling. De gemeenten en provincie zijn zowel eigenaar als opdrachtgever van de OMWB. De gemeenschappelijke regeling OMWB kent een Algemeen en een Dagelijks Bestuur. Het bestuur vergadert 4 à 5 keer per jaar. Het bestuur stelt de inhoudelijke en financiële kaders voor de organisatie vast. De omgevingsdienst is belast met de uitvoering van het verplichte Landelijke Basispakket, het vervullen van een adviserende taak op het terrein van de vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede een coördinerende en afstemmende taak tussen deelnemers.
Doel	In het Besluit Omgevingsrecht van 1 juli 2017 (BOR) is bepaald dat de Omgevingsdienst in opdracht van de 28 bevoegde gezagen een adequate uitvoering geeft aan de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving voor milieu- en andere omgevingsrecht taken. De taken van de dienst zijn in het BOR vastgelegd, het zogenoemde wettelijke basistakenpakket (BTP). Naast de wettelijke basistaken die aan de dienst zijn opgedragen hebben de bevoegde gezagen de vrijheid om verzoektaken met betrekking tot milieu en ook andere beleidsvelden op te dragen aan de dienst. Bijvoorbeeld ten aanzien van ruimtelijke ordening en bouw. In 2019 is de verhouding tussen wettelijke basistaken en verzoektaken ongeveer 80% - 20%.
Betrokkenen	Betrokkenen zijn de provincie Noord-Brabant alsmede de gemeenten Altena, Alphen-Chaam, Baarle Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	De colleges van B en W en Gedeputeerde Staten zijn deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Gezamenlijk vormen zij het Algemeen Bestuur, waarin iedere deelnemer met één wethouder/ burgemeester en gedeputeerde deelneemt. Het AB heeft de rol van eigenaar en is verantwoordelijk voor de continuïteit, de kwaliteit en het financieel beheer van de OMWB. Kernachtig gezegd: het AB heeft een kaderstellende en toezichthoudende rol. Het AB stelt de begroting en de jaarrekening vast. Voor de jaarlijkse begroting geldt een zogenoemde zienswijze procedure, waarbij de gemeenten en provincie in de gelegenheid zijn een inhoudelijke reactie in te brengen op de begroting. Uit het AB wordt een DB benoemd. De DB leden maken deel uit van het AB. De vergaderingen van het AB worden door het DB voorbereid. Het DB neemt ook bestuursbesluiten die geen besluitvorming in het AB behoeven, dit conform hetgeen is bepaald in de Gemeenschappelijke Regeling. Op 15 december 2017 heeft het AB een besluit genomen over een duurzame financiering van de OMWB. De grondslag daarvoor is de zogenoemde MWB norm. Deze norm heeft betrekking op de uitvoering van de wettelijke basistaken van de dienst. In de wettelijke basistaken kan onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds inrichtinggebonden taken en anderzijds de niet inrichtinggebonden taken (resp. categorieën 1-7 en 8-11 van het Besluit Omgevingsrecht van 1 juli 2017). De ruggengraat van de MWB norm wordt gevormd door het Inrichtingen Bestand en het door het AB vastgestelde ambitieniveau voor de niet inrichtinggebonden taken. Jaarlijks stelt het AB de tarieven voor de declarabele uren vast. De norm voor declarabiliteit is thans gemiddeld 1350 declarabele uren per medewerker in het primair proces. Dit is het uitgangspunt voor de begroting. De OMWB heeft een risicoreserve. Deze reserve is gebaseerd op de jaarlijks door het AB -via de begroting- vast te stellen risico analyse.
Financieel belang	<i>Programma Leefomgeving & Duurzaamheid</i> De gemeente draagt op basis van vastgelegde tarieven en/of productprijzen per geleverde prestaties/ inzet. Een eventueel negatief resultaat kan naar rato van ieders afname (=omzet) ten laste van de deelnemers worden gebracht. We zijn in het verleden geconfronteerd met negatieve resultaten. Met de uitvoering van het plan "Huis op Orde" en het uitvoeren van bezuinigingen wordt getracht te komen tot een adequate bedrijfsvoering. Dit biedt echter geen garantie dat er niet opnieuw sprake kan zijn van incidentele dan wel structurele prijsverhogingen of incidentele/structurele verhogingen van onze bijdrage aan de OMWB. De bijdrage 2023 is geraamd op € 564.175.
Risico's	In de begroting is een actuele inschatting van de huidige risico's opgenomen. Deze bevat de volgende belangrijke risico's: inhuur versus vast personeel, transitie organisatie, problematiek arbeidsmarkten en

	de Omgevingswet. De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt ultimo 2022 € 1.928.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 1.905.000 is de weerstandsratio 1,01. Dit wordt gekwalificeerd als "voldoende".
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2023 € 2.829.000, eind 2023 € 3.163.000. Vreemd vermogen begin 2023 € 2.425.000, eind 2023 € 1.981.000-. Resultaat 2023 €-

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

1. Kijk kritisch naar bestaande werkzaamheden en evalueer deze tijdig. Hanteer bij het opstellen van de begroting het principe nieuwe werkzaamheden voor oud. We vragen de omgevingsdienst hierbij de focus te leggen op het programma collectieve taken (P3). Het beschikbare bedrag op basis van de overeengekomen verdeelsleutel hoort daarbij niet het uitgangspunt te zijn maar nut en noodzaak van de in programma 3 opgenomen taken en werkzaamheden.
2. De resultaten en uitgangspunten van het kwaliteitsmanagementsysteem en de doorontwikkeling van datamanagement en -beheer worden transparant verwerkt in de (meerjaren)begroting. De resultaten worden o.a. vertaald in de begroting door het opnemen van prestatie-indicatoren voor de (primaire) processen.

8. Gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijk Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD BW)

Vestigingsplaats	Bergen op Zoom
Doel	De gemeenschappelijke regeling heeft tot doel de regionale uitvoering van de regelingen op het gebied van bijstandsverlening, werkgelegenheid en inkomensvoorzieningen.
Betrokkenen	Deelnemers in de gemeenschappelijke regeling zijn de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht.
Bestuurlijk belang	Het gemeenschappelijk orgaan bestaat uit de door de deelnemende colleges van burgemeester en wethouders aangewezen wethouder van de deelnemende gemeente. Zij benoemen uit hun midden een voorzitter. Besluiten van het gemeenschappelijk orgaan worden bij gewone meerderheid van stemmen genomen. De leden uit de gemeenten Woensdrecht en Steenbergen hebben beide één stem, het lid van de gemeente Bergen op Zoom heeft 2 stemmen.
Financieel belang	<i>Programma Economie, Toerisme & Recreatie</i> De bijdrage aan de regeling is gebaseerd op de verdeelsleutel "klantenaantal". Voor het jaar 2023 bedraagt de bijdrage € 1.394.364 .
Risico's	Risico's bevinden zich in de formatie van medewerkers en de automatisering van systemen.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De GR heeft geen eigen en vreemd vermogen.

Financiële richtlijnen begroting 2024

1. De op de ISD Brabantse Wal betrekking hebbende ramingen en effecten van de ketensamenwerking worden herkenbaar in een afzonderlijke paragraaf in de begroting 2024 opgenomen. De ISD Brabantse Wal zorgt er voor dat haar begroting op dit punt aansluit bij de begrotingen van het Werkplein Hart van West-Brabant en WVS.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

1. De ISD heeft als hoofddoel om uitstroom van werkzoekenden naar regulier betaald werk te realiseren. Daarnaast heeft de ISD als taak om sociale uitsluiting en armoede te voorkomen door middel van (inkomens-)ondersteuning en schuldhelpverlening.
2. De activiteiten van de ISD vormen een keten met de activiteiten in de integrale toegangen van de deelnemende gemeenten en de activiteiten van de WVS en het Werkplein Hart van West Brabant. Dit komt tot uitdrukking in een integrale ketenaanpak.
3. De ISD Brabantse Wal besteedt in de begroting aandacht aan de in de opdracht van de directeur ISD Brabantse Wal opgenomen ontwikkelingen. Deze dienen vertaald te worden in concrete interne doelstellingen en acties.
4. De begroting 2024 van de ISD Brabantse Wal is opgesteld in lijn met de in 2023 te formuleren ambities en doelstellingen van de integrale ketensamenwerking met het Werkplein Hart van

- West-Brabant en de WVS. De ketenpartners dienen hun activiteiten en inspanningen in samenhang te bezien, waarbij het resultaat van de organisaties tezamen optimaal dient te zijn.
- De ISD en de WVS werken samen met de deelnemende gemeenten vanuit de vraag van de werkgever aan het versterken van vaardigheden en competenties van werkzoekenden en het ontwikkelen van activiteiten op het gebied van werk of participatie inclusief voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking en/of indicatie beschut werken.
 - De ISD participeert aan en in de integrale toegangen van elk van de deelnemende gemeenten alsmede in het Werkgeversservicepunt (WSP) waar het betreft de werkgeversdienstverlening.
 - De gemeenschappelijke regeling wordt geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met de governancestructuur van de ISD.

9. Gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief (WBA)

Vestigingsplaats	Bergen op Zoom
Doel	Het WBA draagt bij aan een efficiënte en effectieve borging van digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controlebaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Het WBA faciliteert de gemeenten in het maken van een omslag naar digitale archivering en informatievoorziening.
Betrokkenen	In de gemeenschappelijke regeling nemen de volgende gemeenten deel: Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de deelnemende gemeenten. Het college van iedere deelnemende gemeente wijst één lid en één plaatsvervangend lid aan. Deze worden benoemd voor een periode gelijk aan de zittingsduur van het college. Het algemeen bestuur vergadert minimaal 2 maal per jaar.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur & Dienstverlening</i> De bijdrage aan de regeling is gebaseerd op de verdeelsleutel "aantal strekkende meters archief" zoals die in de archiefbewaarplaats opgenomen dienen te zijn. Voor het jaar 2022 bedraagt de bijdrage € 140.457.
Risico's	De belangrijkste risico's betreffen: ziekte personeel waarbij de kosten van vervanging voor rekening van de organisatie komen, loonstijgingen die niet voorzien zijn, e-depot voor zover de hoogte van de kosten niet goed is in te schatten, onzekerheid baten en privacy / datalekken die tot boetes kunnen leiden. Onder weerstandsvermogen wordt verstaan de algemene reserve bestemd voor het afdekken van mogelijke financiële tegenvallers.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2023 128.073, eind 2023 € 68.805. Vreemd vermogen begin 2023 € 191.341, eind 2023 € 187.341. Resultaat 2023 €-

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2024

- De deelnemers worden door het WBA meegenomen en ondersteund bij de consequenties van nieuwe wetgeving en de hieruit voortvloeiende beleidsdocumenten;
- De deelnemers stellen jaarlijks, in overleg met het WBA, de prioriteiten binnen het uitvoeringsprogramma van de Beleidsvisie WBA;
- Bij het jaarlijks stellen van prioriteiten binnen het uitvoeringsprogramma Beleidsvisie WBA, dienen vooraf(!) de financiële consequenties van die prioriteiten duidelijk te zijn bij de deelnemers.

Vennootschappen en coöperaties:

1. BNG Bank N.V. (BNG)

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlaging aan dit instituut zeer beperkt is. BNG bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Betrokkenen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurlijk belang	De gemeente Steenbergen heeft geen zetel in het bestuur van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemvergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur & Dienstverlening</i> De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Steenbergen bezit 11.583 aandelen van € 2,50 per aandeel (0,02% van het totale aantal van 55.690.720 aandelen).
Risico's	De bank beschikt over een uitgebreid risicomodel, waarmee alle risico's goed in beeld zijn en binnen de (wettelijke) normen blijven. Ook de beheersmaatregelen zijn op orde.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatste bekende gegevens zijn: Eigen vermogen begin 2023 € 5.097 miljoen, eind 2023 € 5.097 miljoen Vreemd vermogen begin 2023 € 155.262 miljoen, half 2023 € 154.779 miljoen Verwacht resultaat 2023 nog niet bekend.

2. NV Brabant Water

Brabant Water is in januari 2002 tot stand gekomen door een fusie van Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB) en Waterleiding Maatschappij Noord-West-Brabant (WNWB).

Vestigingsplaats	Den Bosch
Doel	Het primaire doel is het verzorgen van een betrouwbare en zuivere watervoorziening voor iedereen in het werkgebied van Brabant Water.
Betrokkenen	De aandelen van Brabant Water zijn nagenoeg geheel in handen van de Brabantse gemeenten en de provincie Noord-Brabant.
Bestuurlijk belang	Door middel van het bezit van aandelen Brabant Water heeft de gemeente Steenbergen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In het geval van de gemeente Steenbergen bedraagt de stemverhouding in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op basis van het aantal aandelen in bezit: $33.826 / 2.779.595 = 1,2\%$.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur en Dienstverlening</i> De gemeente Steenbergen loopt een financieel risico, maximaal voor wat betreft het vermogensbeslag wat in de nominale waarde van de verkregen aandelen zit. De aandelen in eigendom zijn gewaardeerd tegen een bedrag van € 104.369 (nominale waarde na fusie).
Risico's	Brabant Water heeft een aantal strategische risico's (bijv. verontreiniging van de drinkwaterbron), operationele risico's (bijv. betrouwbaarheid van de waterleidingen), financiële verslaggevingsrisico's

	en compliance risico's benoemd. Voor alle risico's zijn beheersmaatregelen getroffen. Het weerstandsvermogen is ruim voldoende.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen begin 2023 € 636 miljoen, eind 2023 € 665 miljoen. Vreemd vermogen begin 2023 € 457 miljoen, eind 2023 € 480 miljoen Resultaat 2023 niet bekend.

Stichtingen en verenigingen:

1. Stichting Inkoopbureau West-Brabant (SIW)

Vestigingsplaats	Etten-Leur
Openbaar belang	Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied op het terrein van inkoop en aanbestedingen voor de zelfstandige gemeenten en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevordelijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord
Doel	Het professionaliseren van de inkoopfunctie bij de deelnemers. Missie: het in de ruimste zin van het woord ontzorgen van de deelnemers op het gebied van inkoop. Visie: het toonaangevende instituut te zijn, om in elke inkoop gerelateerde behoefte van onze deelnemers te voorzien, met professionele en integere medewerkers.
Betrokkenen	Op dit moment 24 deelnemers, waarvan het merendeel gemeenten uit Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle deelnemers. Vanuit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur gekozen
Financieel belang	<i>Programma Bestuur & Dienstverlening</i> De deelnemers worden afgerekend op basis van de uitgevoerde inkooptrajecten
Risico's	Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen: begin 2023 € 279.690, eind 2023 € 493.007. Vreemd vermogen: begin 2023 € 333.645, eind 2023 € 332.404. Resultaat 2023 niet bekend.

Bijlagen

Geprognosticeerde balans 2023-2026

(x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Activa				
(im) Materiële vaste activa	68.132	68.753	70.588	71.487
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	3.491	3.491	3.491	3.491
Financiële vaste activa: Leningen	375	360	345	330
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	-	-	-	-
Totaal Vaste Activa	71.998	72.604	74.424	75.308
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	-2.984	-1.106	-933	-511
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	8	8	8	8
Uitzettingen <1 jaar	5.778	12.691	14.064	13.698
Liquide middelen	265	265	265	265
Overlopende activa	426	426	426	426
Totaal Vlottende Activa	3.493	12.284	13.830	13.886
Totaal Activa	75.491	84.888	88.254	89.194
Passiva				
Eigen vermogen	27.271	28.220	30.411	30.157
Voorzieningen	14.327	13.677	12.877	9.373
Vaste schuld	14.582	14.082	23.582	23.082
Totaal Vaste Passiva	56.180	55.979	66.870	62.612
Vlottende schuld	9.803	14.014	10.700	13.235
Overlopende passiva	9.508	14.895	10.684	13.347
Totaal Vlottende Passiva	19.311	28.909	21.384	26.582
Totaal Passiva	75.491	84.888	88.254	89.194

Meerjarenoverzicht reserves

(bedragen x 1.000,-)

	2023			
	Saldo per 1 januari	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december
Reserve				
Algemene reserve	8.153	-	-	8.153
Risico reserve	2.387			2.387
Algemene reserve	5.297			5.297
Onderzoeksbudget raad	10			10
Steunfonds corona	459			459
Reserve Transitie organisatie	271	-	271	-
Res.Transitie Organisatie	271		271	-
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	168	-	-	168
Res.ruimtelijke ontwikkeling (vml.nat.fds/bovenw.voorz.)	168			168
Reserve Economische ontwikkeling	2.188	-	-	2.188
Res.ruimtelijke ontwikkeling AFCNP/natuur	1.594		-	1.594
Res.ruimtelijke ontwikkeling AFCNP/bovenwijken	594			594
Reserve Beheer openbare ruimte (BOR)	6.689	-	264	6.425
Res.openbare ruimte	872			872
Res.vervanging openbaar groen	93			93
Dekk.res.dorpspln NV	88		4	84
Dekk.res.ecologische verbindingzones	680		20	660
Dekk.res.groot onderhoud havenkanaal D'oord	661		30	631
Dekk.res.centrumhaven Dinteloord	616		28	588
Groot onderhoud/Herinrichting N259	2.552		141	2.411
Dekk.res. Brug Corneliusstr. Welberg	128		6	122
Dekk.res. Verzw.asfaltwgn Boonhil, Kleine Bolspolder en Bijlandseweg buitengebied	267		12	255
Dekk.res.herinrichting haven de Heen	206		5	201
Dekk. Res. Civiele Kunstwerken	526		18	508

2024			2025			2026		
Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december
-	-	8.153	-	-	8.153	-	-	8.153
		2.387			2.387			2.387
		5.297			5.297			5.297
		10			10			10
		459			459			459
-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-			-			-
-	-	168	-	-	168	-	-	168
		168			168			168
-	-	2.188	-	-	2.188	-	-	2.188
		1.594			1.594			1.594
		594			594			594
-	265	6.160	-	265	5.895	-	264	5.631
		872			872			872
		93			93			93
	4	80		4	76		4	72
	20	640		20	620		20	600
	30	601		30	571		30	541
	28	560		28	532		28	504
	141	2.270		141	2.129		141	1.988
	6	116		6	110		6	104
	12	243		12	231		12	219
	5	196		5	191		5	186
	19	489		19	470		18	452

	2023			
	Saldo per 1 januari	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december
Reserve				
Bestemmingsreserve overig	10.744	30	593	10.181
Res.begr.pl Steenbergseweg	348	30		378
Res. begraafplaats Zuideinde	4			4
Nog te besteden overheidsbijdragen	48			48
Kleedlok.buitensportaccommodaties	116			116
Reserve BTW-compensatiefonds	56		8	48
Res gemeenschapshuis D'oord	495		23	472
reserve vernieuwbouw 't Cromwel/culturele zaal	935		45	890
Reserve huisvesting	4.955		207	4.748
Res herinrichting bibliotheek	71		12	59
Res.sportpark Noordlangeweg Dinteloord	1.183		62	1.121
Res.div. kredieten investeringstaat 2009	120		10	110
Renovatie jachthaven/havenkantoor	1.355		69	1.286
Huisvesting consultatiebureau Steenbergen	46		3	43
Res.kunstgrasveld vv Steenbergen	125		27	98
Res.kunstgrasveld vv NVS	136		24	112
Res.kunstgrasveld sc Kruisland	153		27	126
Res. Renovatie Vraagwijzer	32		10	22
Dekk.res.camerabeveil.centrum	7		2	5
Reclamebelasting	5	-		5
Egalisatiereserve woonwagenbeleid	33			33
Reserve Bomenfonds	41			41
Reserve GVVP	224		53	171
Reserve Trainingsbaan Atletiek Steenbergen	85		11	74
Bestemmingsreserve spaarverlof personeel	171			171
Totaal reserves	28.213	30	1.128	27.115

2024			2025			2026		
Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december
30	605	9.606	30	588	9.048	30	579	8.499
30		408	30		438	30		468
		4			4			4
		48			48			48
		116			116			116
	7	41		6	35		5	30
	23	449		23	426		23	403
	45	845		45	800		46	754
	208	4.540		207	4.333		207	4.126
	12	47		12	35		12	23
	63	1.058		62	996		62	934
	10	100		10	90		10	80
	69	1.217		69	1.148		69	1.079
	3	40		3	37		3	34
	27	71		27	44		27	17
	24	88		24	64		24	40
	27	99		27	72		27	45
	10	12		10	2		2	-
	1	4		2	2		1	1
-	-	5	-	-	5	-	-	5
		33			33			33
		41			41			41
	65	106		50	56		50	6
	11	63		11	52		11	41
		171			171			171
30	870	26.275	30	853	25.452	30	843	24.639

Meerjarenoverzicht structurele mutaties reserves

		2023		2024		2025		2026	
Reserve	ter dekking van	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen
Begraafplaats Steenbergseweg	toekomstige onderhoud	29.979		29.979		29.979		29.979	
BTW compensatiefonds	korting bcf		8.430		7.166		6.091		5.177
Gemeenschapshuis D'oord	kapitaallas invest.		22.512		22.512		22.512		22.512
Vernieuwbouw 't Cromwiel/culturele zaal	kapitaallas invest.		45.059		45.059		45.059		45.059
Huisvesting	kapitaallas invest.		207.277		207.277		207.277		207.277
Herinrichting bibliotheek	kapitaallas invest.		11.911		11.911		11.911		11.911
Sportpark Noordlangeweg Dinteloord	kapitaallas invest.		62.416		62.416		62.416		62.416
Div. kredieten investeringstaat 2009	kapitaallas invest.		10.200		10.200		10.200		10.200
Renovatie jachthaven/havenkantoor	kapitaallas invest.		69.298		69.298		69.298		69.298
Huisvesting consultatiebureau Steenbergse	kapitaallas invest.		2.678		2.678		2.678		2.678
Kunstgrasveld vv Steenbergse	kapitaallas invest.		27.284		27.284		27.284		27.284
Kunstgrasveld vv NVS	kapitaallas invest.		24.372		24.372		24.372		24.372
Kunstgrasveld sc Kruisland	kapitaallas invest.		26.901		26.901		26.901		26.901
Aanleg ecologische verbindingzones	kapitaallas invest.		20.000		20.000		20.000		20.000
Res.groot onderhoud havenkanaal D'oord	kapitaallas invest.		29.800		29.800		29.800		29.800
Herinrichting/groot onderhoud N259	kapitaallas invest.		141.000		141.000		141.000		141.000
Centrumhaven Dinteloord	kapitaallas invest.		28.000		28.000		28.000		28.000
Herinrichting dorpsplein NV 2017	kapitaallas invest.		4.380		4.380		4.380		4.380
Bouwkundige.aanpass.Vraagwijzer (fabrieksdijk 6)	kapitaallas invest.		10.077		10.077		10.077		1.862

		2023		2024		2025		2026	
Camerabeveiliging centrum St'bergen	kapitaallas invest.		1.500		1.500		1.500		1.500
Brug Corneliusstr. Welberg	kapitaallas invest.		6.000		6.000		6.000		6.000
Verzw.asfaltwgn Boonhil, Kleine Bolspolder en Bijlandseweg buitengebied	kapitaallas invest.		12.152		12.152		12.152		12.152
Herinrichting haven de Heen	kapitaallas invest.		5.000		5.000		5.000		5.000
Civiele kunstwerken	kapitaallas invest.		18.398		18.398		18.398		18.398
Trainingsbaan atletiek Steenberg	kapitaallas invest.		10.664		10.664		10.664		10.664
Totaal		29.979	805.309	29.979	804.045	29.979	802.970	29.979	793.841

Meerjarenoverzicht voorzieningen

	2023			
	Saldo per 1 januari	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december
Voorzieningen				
Fonds onderhoud wegen	7.835	1.684	1.715	7.804
Fonds onderhoud kunstwerken	386	-	4	382
Voorz. onderhoud gebouwen/sportparken	671	90	224	537
Egalisatievoorziening afval	424			424
Pens. Fonds wethouders	2.433	81	68	2.446
Wachtgeldvoorziening vml. Wethouders/bestuurders	434			434
Voorz. spaarverlof personeel	16	-		16
Voorziening onderhoud openbare verlichting	1.223	1	142	1.082
Riolering	1.235	-	331	904
Baggerfonds	545	84	331	298
Totaal voorzieningen	15.202	1.940	2.815	14.327

2024			2025			2026		
Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december
1.684	1.795	7.693	1.684	2.255	7.122	1.684	4.905	3.901
-	50	332	-	43	289	-	-	289
91	214	414	90	54	450	91	169	372
		424			424			424
81	68	2.459	80	68	2.471	81	68	2.484
		434			434			434
		16	1		17	1		18
1	142	941	1	142	800	1	142	659
-	160	744	-	16	728	-	-	728
84	162	220	84	162	142	84	162	64
1.941	2.591	13.677	1.940	2.740	12.877	1.942	5.446	9.373

Overzicht gerealiseerde lasten en baten per taakveld

Programma	Taakveld		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Mens en Samenleving	0.10	Mutaties reserves	80.326	80.326	80.326	72.111
	4.2	Onderwijshuisvesting	-824.592	-769.925	-743.202	-729.226
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-820.300	-820.606	-820.838	-821.838
	5.1	Sportbeleid en activering	-260.615	-258.989	-258.989	-258.989
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.882.437	-1.888.807	-1.886.828	-1.887.950
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.379.967	-2.379.746	-2.379.746	-2.379.746
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.168.083	-1.206.108	-1.215.108	-1.215.108
	6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	-2.869.408	-2.869.408	-2.869.408	-2.869.408
	6.71B	Begeleiding (WMO)	-1.471.143	-1.471.143	-1.471.143	-1.471.143
	6.71C	Dagbesteding (WMO)	-1.641.618	-1.641.618	-1.641.618	-1.641.618
	6.71D	Overige maatwerkarrang. (WMO)	-10.517	-9.043	-9.043	-9.043
	6.72A	Jeugdhulp begeleiding	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	6.72B	Jeugdhulp behandeling	-1.415.000	-1.371.648	-1.111.538	-1.111.538
	6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	-310.000	-300.502	-243.517	-243.517
	6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-140.872	-140.152	-140.152	-140.152
	6.73A	Pleegzorg	-170.000	-170.000	-170.000	-170.000
	6.73B	Gezinsgericht	-1.135.000	-1.100.227	-891.587	-891.587
	6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	-404.000	-391.623	-317.358	-317.358
	6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-55.200	-55.200	-55.200	-55.200
	6.74C	Gesloten plaatsing	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
	6.81A	Beschermd wonen (WMO)	-98.000	-98.000	-98.000	-98.000
	6.81B	Maatsch.- en vrouwenopvang (WMO)	-92.000	-92.000	-92.000	-92.000
	6.82A	Jeugdbescherming	-153.394	-153.832	-153.832	-153.832
	6.82B	Jeugdreclassering	-153.394	-153.833	-153.833	-153.833
	7.1	Volksgezondheid	-1.174.748	-1.185.622	-1.184.681	-1.193.659
Totaal Prog.1			-18.704.962	-18.602.706	-17.982.295	-17.987.634
Kunst, cultuur en erfgoed	0.10	Mutaties reserves	11.911	11.911	11.911	11.911
	5.3	Cultuurpres., cultuurprod. en cultuurpart.	-99.520	-110.316	-110.316	-110.316
	5.5	Cultureel erfgoed	-199.556	-199.504	-199.590	-199.679
	5.6	Media	-402.015	-403.408	-403.373	-403.335
Totaal Prog.2			-689.180	-701.317	-701.368	-701.419
Leefomgeving en duurzaamheid	0.10	Mutaties reserves	449.088	461.588	446.588	446.588
	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.595.306	-1.631.840	-1.665.310	-1.709.688

Programma	Taakveld		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-922.208	-983.466	-972.398	-971.812
	2.1	Verkeer en vervoer	-4.906.695	-4.913.071	-4.854.768	-4.803.211
	5.2	Sportaccommodaties	-966.628	-903.928	-909.169	-884.981
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.7	Openb.groen en (openlucht)recreatie	-2.379.122	-2.385.827	-2.317.202	-2.291.504
	7.2	Riolering	507.469	516.218	531.765	566.359
	7.3	Afval	971.980	976.792	976.794	976.795
	7.4	Milieubeheer	-836.855	-877.919	-854.964	-867.608
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-11.583	-11.679	-11.685	-11.693
	8.1	Ruimte en leefomgeving	-608.545	-634.043	-633.818	-633.436
	8.3	Wonen en bouwen	-406.872	-325.309	-323.932	-322.473
Totaal Prog.3			-10.705.277	-10.712.484	-10.588.099	-10.506.664
Economie, toerisme en recreatie	0.10	Mutaties reserves	69.298	69.298	69.298	69.298
	2.3	Recreatieve havens	-150.094	-156.550	-155.728	-154.591
	3.1	Economische ontwikkeling	-605.928	-561.444	-543.133	-543.132
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-47.994	-47.983	-47.983	-47.983
	3.4	Economische promotie	25.822	25.822	25.822	25.822
	5.7	Openb. groen en (openlucht) recreatie	-219.127	-235.535	-220.384	-235.164
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-90.364	-87.465	-84.236	-84.236
	6.3	Inkomensregelingen	-2.122.825	-1.983.133	-1.834.521	-1.768.521
	6.4	WSW en beschut werk	-2.854.282	-2.755.062	-2.599.879	-2.549.127
	6.5	Arbeidsparticipatie	-334.540	-334.540	-334.540	-334.540
Totaal Prog.4			-6.330.034	-6.066.592	-5.725.284	-5.622.174
Bestuur en dienstverlening	0.1	Bestuur	-1.749.007	-1.800.393	-1.803.385	-1.814.142
	0.10	Mutaties reserves	398.207	215.943	214.867	213.953
	0.2	Burgerzaken	-531.450	-531.242	-529.904	-529.925
	0.4	Overhead	-10.938.409	-10.341.029	-10.321.673	-9.761.670
	0.5	Treasury	-14.705	-15.248	-15.743	-16.239
	0.61	OZB woningen	2.877.195	2.877.338	2.877.338	2.877.338
	0.62	OZB niet-woningen	2.186.713	2.186.713	2.186.713	2.186.713
	0.64	Belastingen overig	85.226	85.226	85.226	85.226
	0.7	Alg. uitk. en overige uitk. Gem.fonds	45.568.674	46.743.792	47.208.766	44.266.319
	0.8	Overige baten en lasten	-1.323.991	-1.519.001	-1.821.159	-2.060.682
Totaal Prog. 5			36.558.453	37.902.099	38.081.046	35.446.891
Saldo			129.000	1.819.000	3.084.000	629.000

Investeringsstaat 2023

Investerings 2023	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Mens en Samenleving			
66100302 Brandmeldinstallatie gemeenschapshuis De Stelle	19.632	1.309	15 jaar
68300700 Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	250.000	16.667	15 jaar
66100600 Mobiel jeugdhonk	25.000	3.571	7 jaar
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid			
65200010 Led- en noodverlichting Sporthal t Cromwiel	56.870	3.791	15 jaar
65200011 Warmwater- en verwarmingsinstallatie sporthal de Buitelstee	65.340	4.356	15 jaar
65200011 Verv. led- en noodverlichting sporthal de Buitelstee	63.916	4.261	15 jaar
68300505 Renovatie interieur woonwagencentra	90.750	3.630	25 jaar
65200103 Berging zwembad Aquadintel	24.200	1.613	15 jaar
65200011 Verv. ventilatieinstallatie sporthal de Buitelstee	150.000	10.000	15 jaar
65200048 Sportpark Dinteloord verv. kunstgrasvelden (verh. best. krediet)	500.000	50.000	10 jaar
65200044 Tennispark Steenbergerv. toplaag (verh. best. krediet)	44.077	3.673	12 jaar
65200100 Verv. toplaag tennispark Nieuw Vossemeer (verh. best. krediet)	60.000	5.000	12 jaar
65700900 Verv. speeltoestellen	21.600	2.160	10 jaar
67200000 Verv. riolering	1.950.500	32.508	60 jaar
67200000 Verv. gemalen riolering	81.000	5.400	15 jaar
67200000 Randvoorziening. E/M	57.000	3.800	15 jaar
67200000 Verbeteringskosten riolering	260.000	4.333	60 jaar
60450001 Optimalisering Renessestraat 1	143.250	3.581	40 jaar
62100000 Verv. kunstwerken	391.146	13.038	30 jaar
62100000 Verv. kunstwerken	93.520	1.559	60 jaar
62100100 Verv. masten openbare verlichting	11.589	290	40 jaar
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	35.465	1.773	20 jaar
65700201 Groenbeheerplan	300.442	12.018	25 jaar
65700201 Groenbeheerplan	60.000	1.200	50 jaar
62100000 Verv. wegen	652.427	26.097	25 jaar
Programma Bestuur en Dienstverlening			
60400801 Draaideur gemeentehuis	70.078	4.672	15 jaar
Kpl. Rollend materieel			
Ransomes cirkelmaaier	52.000	10.400	5 jaar
Bladveger	16.000	1.600	10 jaar
Carrerro met maaidek	40.000	5.714	7 jaar
Zeroturn	24.000	4.800	5 jaar
Zeroturn	24.000	4.800	5 jaar

Investerings 2023	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Rioolreiniger	24.000	2.400	10 jaar
Auto handhaving	45.000	5.625	8 jaar
TOTAAL 2023	5.702.802	255.640	

Investeringsstaat 2024

Investerings 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Mens en Samenleving			
66100501 Beveiligingsinstallaties peuterspeelzaal Pipi	32.670	2.178	15 jaar
68300700 Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	250.000	16.667	15 jaar
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid			
65200102 Chloordoseer installatie zwembad de Meermin	18.150	1.210	15 jaar
65200103 Straatw., riol. rondom baden en middenterrein zwembad Aquadintel	102.245	4.090	25 jaar
65200001 Cv + boiler Tennispark Steenberg	13.915	928	15 jaar
65700900 Verv. speeltoestellen	105.900	10.590	10 jaar
67200000 Verv. riolering	2.068.500	34.475	60 jaar
67200000 Verv. gemalen riolering	24.000	1.600	15 jaar
67200000 Verv. drukriolering / AC-riolen	17.000	283	60 jaar
67200000 Verbeteringskosten riolering	300.000	5.000	60 jaar
67300100 Verv. 2 containers milieustraat	24.000	1.600	15 jaar
62100100 Verv. masten openbare verlichting	31.561	789	40 jaar
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	153.061	7.653	20 jaar
65700201 Groenbeheerplan	192.891	7.716	25 jaar
65700201 Groenbeheerplan	60.000	1.200	50 jaar
62100000 Verv. wegen	267.854	10.714	25 jaar
Programma Bestuur en Dienstverlening			
60400801 Beveiligingsinstallatie gemeentehuis	50.781	3.385	15 jaar
60450000 Renovatie dak werkplaats	52.812	2.112	25 jaar
Kpl. Rollend materieel			
Renault Master met veegvuil	55.000	9.167	6 jaar
Renault Master met veegvuil	55.000	9.167	6 jaar
Hefblok ondergrondse containers	11.000	1.571	7 jaar
Veegmachine Bucher	220.000	27.500	8 jaar
Tractor John Deere met borstel multi	80.000	16.000	5 jaar
TOTAAL 2024	4.186.340	175.595	

Investeringsstaat 2025

Investerings 2025	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Mens en Samenleving			
66100302 Renovatie dak + isoleren gemeenschapshuis De Vaert	50.820	2.033	25 jaar
66100303 Beveiligingsinstallatie dorps huis Dinteloord	45.980	3.065	15 jaar
66100501 Brandmeldinstallatie peuterspeelzaal Pipi	21.190	1.413	15 jaar
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid			
61100000 Verwarminginstallatie Brandweergarage Steenberg	65.000	4.333	15 jaar
65200010 Warmwatervoorzieningsinstallatie Sporthal t Cromwiel	42.350	2.823	15 jaar
65200012 Vloer Gymzaal Merijntje N-V	19.765	1.318	15 jaar
65200102 Zwavelzuur- en chloortank zwembad de Meermin	102.850	6.857	15 jaar
65200103 Verv. zwembadfolie + leidingen zwembad Aquadintel	338.800	22.587	15 jaar
65200210 Verv. toplaag sportpark Welberg	420.000	28.000	10 jaar
65200210 Sportpark Seringenlaan renovatie toplaag natuurgras	112.000	11.200	10 jaar
65700900 Verv. speeltoestellen	115.700	11.570	10 jaar
67200000 Verv. riolering	1.594.732	26.579	60 jaar
67200000 Randvoorzieningen, E/M	54.000	3.600	15 jaar
67200000 Verbeteringskosten riolering	300.000	5.000	60 jaar
62100000 Verv. kunstwerken	189.533	6.318	30 jaar
62100100 Verv. masten openbare verlichting	104.040	2.601	40 jaar
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	165.505	8.275	20 jaar
65700201 Groenbeheerplan	330.228	13.209	25 jaar
65700201 Groenbeheerplan	60.000	1.200	50 jaar
62100000 Verv. wegen	268.237	10.729	25 jaar
Programma Bestuur en Dienstverlening			
60400801 Verv. ledverlichting gemeentehuis	253.906	16.927	15 jaar
60450000 Verv. asfalt werkplaats	126.953	5.078	25 jaar
Kpl. Rollend materieel			
Renault Master met kraantje	57.000	8.143	7 jaar
Renault Master met kraantje	57.000	8.143	7 jaar
Renault Master	48.000	6.857	7 jaar
Ford connect	33.000	4.714	7 jaar
Bestelbus gesloten (Renault)	36.000	5.143	7 jaar
Trafficbus (Renault)	36.000	4.500	8 jaar
Veegmachine Bucher	220.000	27.500	8 jaar
Sneeuwplough	14.000	1.400	10 jaar
Vorkheftruck Gemeentewerf	36.000	4.500	8 jaar

Investerings 2025	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Tractor John Deere	70.000	11.667	6 jaar
Tractor New Holland met toebehoren	30.000	6.000	5 jaar
Kubota maaier	12.000	2.400	5 jaar
Houtversnipperaar met motor wijkteam	18.000	3.000	6 jaar
Houtversnipperaar met motor wijkteam	18.000	3.000	6 jaar
TOTAAL 2025	5.466.589	291.682	

Investeringsstaat 2026

Investerings 2026	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Mens en Samenleving			
66100303 Verv. lift dorpshuis Dinteloord	54.450	3.630	15 jaar
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid			
61100003 Renovatie dak + isoleren Brandweergarage Dinteloord	30.182	1.207	25 jaar
65200010 Beveiligingsinstallatie Sporthal t Cromwiel	48.400	3.227	15 jaar
65200102 Verv. led- en noodverlichting Gymzaal Merijntje N-V	24.200	1.613	15 jaar
65200102 Verv. boilers en zonne-energie Zwembad de Meermin	91.960	6.131	15 jaar
68300505 Renovatie dak woonwagencentra	31.460	1.258	25 jaar
65200210 Verv. toplaag sportpark Seringenlaan	420.000	42.000	10 jaar
67200000 Verv. riolering	1.594.732	26.579	60 jaar
67200000 Verv. gemalen riolering	45.000	3.000	15 jaar
67200000 Verbeteringskosten riolering	300.000	5.000	60 jaar
67300100 Verv. 2 containers milieustraat	24.000	1.600	15 jaar
62100100 Verv. masten openbare verlichting	63.295	1.582	40 jaar
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	167.994	8.400	20 jaar
65700201 Groenbeheerplan	260.000	10.400	25 jaar
65700201 Groenbeheerplan	60.000	1.200	50 jaar
62100000 Verv. wegen	714.721	28.589	25 jaar
Programma Bestuur en Dienstverlening			
60400801 CV ketel gemeentehuis	66.016	4.401	15 jaar
Kpl. Rollend materieel			
Scania vrachtwagen	250.000	25.000	10 jaar
Ford connect	33.000	4.714	7 jaar
Ferrari frees met toebehoren	10.000	1.250	8 jaar
Renault Master met kraantje	57.000	8.143	7 jaar
Sneeuwploeg	14.000	1.400	10 jaar
Auto handhaving	40.000	5.714	7 jaar
TS Houtsnipperaar	35.000	7.000	5 jaar
Waterwagen	14.000	1.167	12 jaar
Renault Master met kiepbak	60.000	7.500	8 jaar
Klepelmajaier mc connel	30.000	5.000	6 jaar
Klepelmajaier	14.000	2.333	6 jaar
Bus wijkteam zuid	46.000	6.571	7 jaar
TOTAAL 2026	4.599.410	225.610	

Meerjarenbegroting op kostensoort

Lasten (U)/ Baten (I)	Categorie	Omschrijving categorie	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten (U)	11	Salarissen en sociale lasten	15.844.245	15.726.245	15.736.245	15.736.245
	21	Belastingen	273.235	273.235	273.235	273.235
	32	Duurzame goederen	5.473.545	5.819.628	2.897.627	1.557.032
	341	Sociale uitkeringen in natura	12.433.805	12.346.648	11.519.474	11.519.474
	351	Ingeleend personeel	844.696	824.696	824.696	824.696
	38	Overige goederen en diensten	15.557.231	14.895.603	14.703.524	14.192.636
	411	Sociale uitkeringen in geld	6.049.484	6.109.484	6.144.484	6.144.484
	42	Subsidies	2.383.594	2.383.594	2.383.594	2.383.594
	431	Inkomensoverdrachten - Rijk	181.017	181.017	181.017	181.017
	432	Inkomensoverdrachten - gemeenten	198.000	200.081	200.081	200.081
	433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	7.210.557	7.219.105	7.107.887	7.130.135
	436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	83.893	83.893	83.893	83.893
	438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	585.653	585.653	585.653	585.653
	448	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	189.000	189.000	189.000	189.000
	449	Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	18.700	18.700	18.700	18.700
	51	Rente	198.650	328.800	321.950	315.100
	71	Mutatie reserves	29.979	29.979	29.979	29.979
	72	Mutatie voorzieningen	1.940.685	1.940.685	1.940.685	1.940.685
	73	Afschrijvingen	3.520.215	3.595.552	3.661.123	3.731.311
	74	Toegerekende reële en bespaarde rente	-	-	-	-
	75	Overige verrekeningen	-2.602.691	-2.075.169	-370.728	-618.794
Totaal Lasten			70.413.493	70.676.429	68.432.119	66.418.156
Baten (I)	221	Belastingen op producenten	5.522.253	5.522.253	5.522.253	5.522.253
	222	Belastingen op huishoudens	1.754.786	1.783.082	1.811.892	1.849.132
	31	Grond	2.963.795	3.837.400	2.619.840	1.031.179
	32	Duurzame goederen	2.150	2.150	2.150	2.150
	33	Pachten	117.027	117.027	117.027	117.027
	342	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	155.000	155.000	155.000	155.000
	36	Huren	533.163	533.163	533.163	533.163
	37	Leges en andere rechten	5.138.371	5.139.259	5.109.337	5.088.149
	38	Overige goederen en diensten	589.528	589.528	589.528	589.528

Lasten (U)/ Baten (I)	Categorie	Omschrijving categorie	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	412	Verhaal sociale uitkeringen in geld	131.846	131.846	131.846	131.846
	431	Inkomensoverdrachten - Rijk	51.478.141	52.868.359	53.267.159	50.396.712
	438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	35.000	35.000	35.000	35.000
	444	Kapitaaloverdrachten - provincies	40.000	40.000	40.000	40.000
	448	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	488.829	488.829	488.829	488.829
	51	Rente	60.513	61.145	61.775	62.399
	52	Dividenden en winsten	26.000	26.000	26.000	26.000
	71	Mutatie reserves	1.038.809	869.045	852.969	843.840
	72	Mutatie voorzieningen	467.282	296.343	152.351	134.949
	75	Overige verrekeningen	-	-	-	-
Totaal Baten			70.542.493	72.495.429	71.516.119	67.047.156
Saldo			129.000	1.819.000	3.084.000	629.000

Begroting Sociaal Domein

		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
PREVENTIE EN VRIJ TOEGANKELIJKE VOORZIENINGEN					
Onderwijs		662.894	663.200	663.432	664.432
Bureau Leerplicht		12.934	13.240	13.472	14.472
Kinderopvang		15.000	15.000	15.000	15.000
Leerlingenvervoer		634.960	634.960	634.960	634.960
Volksgezondheid		1.132.368	1.143.059	1.144.844	1.153.844
Openbare gezondheidszorg		303.480	310.481	318.266	318.266
Jeugdgezondheidszorg		740.940	744.940	738.940	747.940
Centrum voor Jeugd en Gezin		87.948	87.638	87.638	87.638
Samenkracht en burgerparticipatie		1.236.141	1.234.648	1.231.281	1.231.142
Algemeen maatschappelijk werk		496.193	495.495	495.495	495.495
Ouderenwerk		165.480	165.391	165.391	165.391
Opvang verblijfsgerechtigden		61.311	61.222	61.222	61.222
Jeugd- en Jongerenwerk		384.842	384.616	381.249	381.110
Peuterspeelzalen		128.315	127.924	127.924	127.924
Eigen bijdragen		-	-	-	-
Wijkteams		832.859	832.845	832.845	829.831
Loket WMO		184.920	184.920	184.920	184.920
Loket Jeugd		507.815	507.815	507.815	507.815
Huisvesting Fabrieksdijk		140.124	140.110	140.110	137.096
MAATWERKVOORZIENINGEN					
Wmo		7.418.763	7.455.155	7.464.155	7.464.155
Woningaanpassingen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	332.332	335.198	335.198	335.198
Vervoersvoorzieningen KCV	<i>Kosten verstrekkingen</i>	386.500	421.500	430.500	430.500
Rolstoelen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	573.000	573.000	573.000	573.000
Overige voorzieningen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
Huishoudelijke zorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	3.122.156	3.120.682	3.120.682	3.120.682
Begeleiding	<i>Vergoeding van dienst</i>	2.934.775	2.934.775	2.934.775	2.934.775
Eigen bijdragen	<i>Bijdragen van particulieren</i>	-155.000	-155.000	-155.000	-155.000
Persoonsgebonden budget	<i>Bijdragen aan particulieren</i>	220.000	220.000	220.000	220.000
Jeugd		3.950.988	3.851.865	3.251.865	3.251.865
Niet vrij toegankelijk jeugdzorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	3.264.000	3.164.000	2.564.000	2.564.000
Jeugdzorgplus, zorg in instellingen		150.000	150.000	150.000	150.000

		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Landelijk gecontracteerde zorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	55.200	55.200	55.200	55.200
Pleegzorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	170.000	170.000	170.000	170.000
Persoonsgebonden budget	<i>Bijdragen aan particulieren</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
Veiligheid Jeugdzorg (o.a. AMHK)	<i>Bijdrage aan GR</i>	306.788	307.665	307.665	307.665
Inkomensregelingen		6.543.272	6.546.681	6.550.840	6.556.840
Bijdrage aan de ISD	<i>Bijdrage aan GR</i>	1.335.284	1.338.693	1.342.852	1.348.852
Bijstandsbesluit zelfstandigen		2.550	2.550	2.550	2.550
Algemene bestaanskosten WWB	<i>Uitkeringen</i>	5.205.438	5.205.438	5.205.438	5.205.438
Begeleide participatie		3.177.338	3.078.118	2.922.935	2.872.183
Bijdrage aan WVS	<i>Bijdrage aan GR</i>	2.842.798	2.743.578	2.588.395	2.537.643
Reintegratietrajecten	<i>Bijdrage aan GR</i>	334.540	334.540	334.540	334.540
Armoedebeleid/gemeentelijke minimabeleid		924.200	984.200	989.200	989.200
Bijzondere bijstand	<i>Uitkeringen</i>	680.200	740.200	745.200	745.200
Kwijtscheldingen gemeentelijke belasting	<i>Kwijtschelding</i>	189.000	189.000	189.000	189.000
Gemeentelijke kredietbank	<i>Subsidies en bijdragen</i>	55.000	55.000	55.000	55.000
UITVOERINGSKOSTEN EIGEN ORGANISATIE		1.399.345	1.399.345	1.399.345	1.399.345
Onderwijs		30.550	30.550	30.550	30.550
Volksgezondheid		44.852	44.852	44.852	44.852
Samenkracht en burgerparticipatie		266.541	266.541	266.541	266.541
Wijkteams		1.014.335	1.014.335	1.014.335	1.014.335
Inkomensregelingen en participatie		31.583	31.583	31.583	31.583
Armoede / minimabeleid		11.484	11.484	11.484	11.484
Totaal		27.278.168	27.189.116	26.450.742	26.412.837

Overzicht openstaande moties oktober 2022

Nr.	Datum	Titel	Ingediend door	Status / afhandeling
M001	7-11-2019	Stimulering zonne-energie bedrijfsdaken	Gewoon Lokaal!	Vanwege de transportschaarste op het elektriciteitsnet, wordt in overleg met netbeheerder Enexis verkend welke mogelijkheden er zijn om zonne-energie op bedrijfsdaken in de gemeente te stimuleren. In het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2022 is er reeds budget gereserveerd voor de uitvoering van deze motie.
M002	5-11-2020	Ruimte voor landbouwers – agrarische ondernemerspeiling	PvdA en VVD	De vraag is op 1-7-2020 schriftelijk bij de ZLTO neergelegd. Reminder is op 27.07.2020 verstuurd. Tot op heden geen (schriftelijke) reactie ontvangen. Dit vraagt om hernieuwde aandacht. Aanvulling: Vanwege de transportschaarste op het netwerk wordt momenteel geen verdere actie ondernomen. Eerst moet ervanuit Enexis meer inzicht komen over de gevolgen van de transportschaarste en de termijn waarop meer zekerheid is te verwachten ten aanzien van de oplossingen voordat verdere actie wordt ondernomen.
M003	5-11-2020	Ruimte voor landbouwers - coöperatie	PvdA en VVD	Hoewel hier wel aan gewerkt wordt door de initiatiefnemers en een locatie bekend is, zijn er verder nog geen vorderingen te melden. Er is geen principeverzoek ingediend en er valt ook nog weinig te zeggen over de planologische haalbaarheid, waaronder ook begrepen de toets aan de zonneladder.” De motie is opgenomen in het raadsvoorstel over de gedeeltelijke evaluatie en het opstarten van de procedure tot wijziging van de Visie Energie en Ruimte.
M004	5-11-2020	Quickscan	Gewoon Lokaal!	Bij de behandeling van de begroting 2022 wordt de uitwerking van deze motie betrokken.
M006	22-4-2021	Kassen genoeg in het Westland	Gewoon Lokaal! PvdA, CDA, D66	In de ontwerp-omgevingsvisie zal in het gebied ten noorden van het bestaande Westland geen mogelijkheid voor glastuinbouw worden geboden.
M007	27-5-2021	Actieplan zon-op-dak en isolatie	PvdA en VVD	Het actieplan zon-op-dak wordt meegenomen bij de volledige evaluatie van de Visie Energie en Ruimte. Gezien de sterke relatie met de warmtetransitie wordt het actieplan isolatie meegenomen bij de Transitievisie Warmte Fase 2. Zowel de volledige evaluatie van de Visie Energie en Ruimte als de Transitievisie Warmte Fase 2 worden naar verwachting in Q3 ter behandeling voorgelegd aan de gemeenteraad.
M008	8-7-2021	Oosthavendijk	Volkspartij	De gesprekken met inwoners hebben plaatsgevonden. De besteksuitwerking is samen met andere woonrijp werkzaamheden extern in voorbereiding bij een ingenieursbureau, wat enige vertraging heeft opgelopen. Hierna zullen we spoedig het werk aanbesteden.
M009	8-7-2021	Investerings-agenda	Gewoon Lokaal!	De raad heeft het college opgedragen om eind 2023 te komen tot een eerste opzet van een investeringsagenda en deze bij de begroting 2024 voor vaststelling aan te beelden. Indien mogelijk en zinvol zal een eerste opzet al in 2022 voorgelegd worden.
M010	8-7-2021	Recreatie en toerisme indicator	Gewoon Lokaal!	De mogelijkheden voor het instellen van een monitor zijn bekeken. De mogelijke indicatoren voor toerisme en recreatie die van toegevoegde waarde kunnen zijn voor de beleidsdoelstellingen, zijn geen onderdeel van bestaande metingen. Er is verkend of een monitor regionaal opgezet kan worden zodat kosten minder worden en effecten op regionaal niveau meetbaar. Conclusie: de regio is nog niet klaar voor het opzetten van een regionaal onderzoek. Daardoor komen de voor de gemeente Steenbergen

Nr.	Datum	Titel	Ingediend door	Status / afhandeling
				specifieke cijfers niet vrij. Daarom kiezen we voor een individueel 2 jaarlijks onderzoek voor Steenberghe door een extern bureau.
M011	8-7-2021	Speelbeleid	PvdA , Volkspartij	De kadernota speelbeleid ligt 29 september besluitvormend bij de raad.
M012	30-9-2021	Boom voor het leven	Volkspartij	We hebben het bomenbestand de afgelopen jaren onderhanden genomen en een groot aantal slechten bomen vervangen voor nieuwe bomen. Daarnaast hebben we groenstructuren versterkt en samen met verschillende dorpsraden gekeken naar het uitbreiden van het bomenbestand binnen de kernen. Hierdoor is de verwachting dat het niet mogelijk is om jaarlijks de gewenste 200 bomen binnen de kernen aan te planten. Hiervoor zal dus gezocht moeten naar nieuwe locaties die grenzen aan de kernen en locaties in het buitengebied. Deze locaties zijn helaas beperkt en hier liggen in de toekomst ook voor andere beleidsvelden opgaven. Hierbij moet gedacht worden aan woningbouw, uitbreiding van industriegebieden en aanleg van rondwegen. Naast dat de locaties in de toekomst voor meerdere bestemmingen gebruikt kunnen worden hebben we ook te maken met bestemmingsplannen en provinciale landschapsvisies waar we binnen moeten handelen. Daardoor is reserveren van ruimte voor de aanplant van bomen niet vanzelfsprekend. Verder is er nog de optie om de bomen aan te planten in de vorm van het uitbreiden van bestaande natuur en of nieuwe natuur. Dit zal dan meer los staan van de kernen en heeft als voordeel dat hier subsidie op aangevraagd kan worden. Uw verzoek wordt nader uitgewerkt waarbij op basis van kengetallen en inzichten vanuit de verschillende beleidsterreinen de haalbaarheid en de kosten in beeld worden gebracht.
M013	4-11-2021	Eenvoudig Nederlands	Gewoon Lokaal!	Wordt aan gewerkt.
M015	4-11-2021	Bereikbaarheid Bravis	Volkspartij en CDA	Binnen het ambtelijk overlegstructuur is via de Regio West-Brabant (RWB) en bij de totstandkoming van de van de Regionale investeringsagenda (Ria) aandacht gevraagd van een directe OV-verbinding naar Roosendaal en het nieuwe Bravis Ziekenhuis. De Provincie Noord-Brabant is momenteel een Plan van Eisen aan het opstellen voor de openbaar vervoer concessie van 2025-2035. In september 2022 wordt het plan van eisen gedurende 6 weken ter inzage gelegd en kunnen gemeenten een zienswijze indienen. De verwachting is dat het nieuwe Bravis ziekenhuis in Roosendaal in 2028 wordt opgeleverd.
M016	4-11-2021	Veiligheid buitengebied	VVD	Onlangs heeft buurtpreventie Kruisland de polderbrigade opgezet. Dit zijn 22 personen die het buitengebied in Kruisland een stukje veiliger willen maken. Afhankelijk had de coordinator van de brigade een verzoek gedaan voor het initiatievenfonds om financiële steun te krijgen. Met de verantwoordelijke collega die dit fonds beheert is gesproken en is tot conclusie gekomen dat we vanuit de gedachte van de motie hem financieel kunnen ondersteunen.
M017	4-11-2021	Tevredenheids- onderzoek ecologisch maai-beheer	VVD	In 2021 zijn we in samenwerking met waterschap en Staatsbosbeheer gestart met het ecologisch beheren van onze bermen. Dit komt voort uit de wet Natuurbescherming als gevolg waarvan wij als gemeente verplicht zijn om bij onderhoudswerkzaamheden aan groen de natuurwaarden zo veel mogelijk te respecteren. Dit vraagt om een andere manier van maaien. Tijdens het eerste jaar zijn er bij de gemeente veel vragen en opmerkingen binnen gekomen over deze nieuwe manier van maaien. Verreweg de meeste vragen hadden betrekking op de uitvoering van

Nr.	Datum	Titel	Ingediend door	Status / afhandeling
				het maaibestek. Dit is via raadsmededeling (RD2100280) medegedeeld en heeft te maken met dat de aannemer niet voldoende werkte volgens de contractuele afspraken. Het contract met deze aannemer is dan ook opgezegd. Daarnaast is het ecologisch beheren van bermen nieuw voor de gemeente waardoor er nog verbeterpunten waren in het bestek. Deze hadden voornamelijk te maken met de manier van maaien, de frequentie en de aanwezige zichthoeken. Na het ontbinden van het maaibestek afgelopen winter zijn alle verbeterpunten geëvalueerd waarna het bestek is aangepast en inmiddels opnieuw is aanbesteed. Wij gaan er vanuit dat deze wijzigingen in combinatie met een nieuwe aannemer er voor zorgen dat veel vragen en opmerkingen van bewoners weggenomen worden. Er wordt gewerkt aan informatie voor bewoners dat gedeeld zal worden via de gemeentelijke kanalen. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden in het nieuwe maaiseizoen zullen wij eventuele vragen en opmerking evalueren en waar nodig bijsturen.
M018	4-11-2021	Overplaatsing Vraagwijzer	CDA	Vraagwijzer is een concept waarmee we onze integrale toegang voor het sociaal domein vormgeven en bestaat uit een intensieve samenwerking van gemeentelijke medewerkers en medewerkers van o.a. Stadlander, WijZijnTraverse, TWB, Spring Jeugdprofessionals, ISD en de sportcoaches. De kracht van het concept moet behouden blijven voor onze inwoners. Het vraagstuk overplaatsing Vraagwijzer wordt verder onderzocht en meegenomen in de volgende fase van het project herinrichting gemeentehuis en in het nog op te stellen accommodatiebeleid
M020	27-2-2022	Grondaankoop Kruisland	Allen	Op dit moment kunnen hierover geen mededelingen worden gedaan.
M021	27-2-2021	Openingstijden milieustraat Steenbergen	Volkspartij, VVD, CDA	In de motie wordt het college opgedragen om met een separaat raadsvoorstel te komen indien zij van mening is dat er bij volledige realisatie (uitbreiding areaal) van de milieustraat er gegronde redenen bestaan voor personele uitbreiding: Praktijk wijst uit dat voldoende toezicht met twee beheerders niet uitvoerbaar is, dit om vervuiling van de afvalstromen te voorkomen. Een voorstel wordt voorbereid. Na de zomervakantie komen we hiermee terug naar de raad.

Voortgangsparagraaf GVVP 2023

Begroting 2023

Een kijkje in onze portemonnee

Uitgaven

Voorzieningen, WMO en Jeugd	11.600.000
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.380.000
Burgerparticipatie	2.100.000
Onderwijs	2.070.000
Volksgezondheid	1.175.000
Media	486.000
Cultuur en Erfgoed	200.000
Cultuur-Presentatie/Productie/Participatie	119.000
Verkeer en Vervoer	5.173.000
Afval en milieubeheer	4.136.000
Riolering, Openbaar Groen en (openlucht-)recreatie	3.963.000
Grondexploitatie	2.944.000
Crisisbeheersing en Brandweer	
Openbare Orde en Veiligheid	2.536.000
Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	
Ruimtelijke ordening, Wonen en Bouwen	1.952.000
Sportaccommodaties	1.386.000
Inkomstenregelingen	7.622.000
WSW en beschut werk	2.854.000
Economische Ontwikkeling en Promotie	697.000
Havens, Groen en Recreatie	398.000
Samenkracht en burgerparticipatie	308.000
Arbeidsparticipatie	335.000
Ondersteuning organisatie	11.096.000
Bestuur	1.749.000
Overige baten en lasten	1.324.000
Burgerszaken	975.000
Belastingen	303.000
Overig	533.000
Totaal	70.413.000

Met deze begroting delen we graag met u wat de verwachte inkomsten en uitgaven zijn van komend jaar voor de gemeente Steenbergen.

Waarin gaat de gemeente Steenbergen haar geld in 2023 investeren?

Begrotingssaldo
129.000

Van Ambitie naar Actie

De gemeente Steenbergen kent een *gezonde begroting*. Er is financiële ruimte om deze plek nog aantrekkelijker te maken om te wonen, werken en verblijven.

Daar gaan we ook hard mee aan de slag en doen dat niet alleen. We ondersteunen en faciliteren initiatieven van inwoners, verenigingen en ondernemers. Om dat zo goed mogelijk te doen, gaan we aan de slag met een *participatiebeleid*.

We zorgen ervoor dat de ondersteuning voor inwoners eenvoudiger en toegankelijker wordt en werken met diverse partners samen om de steun vanuit Vraagwijzer te versterken.

We zijn *trots* op onze historie en maken daarom *cultuur* en *erfgoed* zichtbaar als onze identiteit en trots. Ook ons militaire erfgoed maakt hier onderdeel van uit. Het *initiatievenfonds* wordt ook ingezet om initiatieven voor

cultuur te steunen. Dit fonds blijft ook inzetbaar voor initiatieven in de kernen voor maatschappelijke activiteiten en verduurzaming van buurten. Dit draagt bij aan onze ambities rondom *duurzaamheid*.

Het bieden van voldoende en betaalbare *woningen* vinden we ook belangrijk. Dat doen we onder meer met toekomstige *ontwikkelplannen* in al onze kernen. Dit pakken we *integraal* op en kijken ook naar de ontwikkeling van de gemeente als geheel. Daarvoor werken we onder meer de studies uit om te komen tot een mogelijk randweg in Steenbergen en omlidingsroute in Dinteloord.

Het *versterken* van onze *economie* vinden we belangrijk. We zetten naast bedrijventerreinen, agro-food en vrijetijdseconomie ook op *zorg* economie in.

De ambities en acties vragen om een *passende organisatie*. Daarom gaan we voor een heldere organisatie, heroriëntatie op de kwaliteit en omvang van de formatie en optimalisatie van de werkprocessen en organisatiestructuur.

Hoe komt de gemeente Steenbergen in 2023 aan haar geld?

Inkomsten rijk

Algemene uitkering	45.569.000
BUIG (Bundeling Uitkeringen)	
Inkomensvoorzieningen Gemeente	5.499.000

Lokale heffingen:	12.411.000
Onroerendgoedbelasting	5.327.000
Rioolheffing	1.748.000
Afvalstoffenheffing	3.944.000
Leges	1.111.000
Begraafplaatsrechten	78.000
Toeristenbelasting	110.000
Marktelden	3.000
Forensenbelasting	7.000
Reclamebelasting	83.000

Overige inkomsten

Overige inkomstenbronnen:	7.063.000
Grondexploitaties	2.944.000
Reserves (inzet bestemmings-reserves)	1.098.000
Overige (o.a. huur, rente, dividend en specifieke uitkeringen)	3.021.000

Meer informatie?

Kijk dan vanaf 21 november op <https://programmabegroting.gemeente-steenbergen.nl>. Of neem contact met ons op via: 14 0167 of info@gemeente-steenbergen.nl